

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

AUTORI

Anca DODESCU

Adela LAZĂR

Raluca BUHAȘ

Delia BEKESI

GHID DE OPORTUNITĂȚI DE FINANȚARE PENTRU START-UP-URI ȘI SPIN- OFF-URI

*SmartDoct – Programe de înaltă calitate pentru doctoranzii și cercetătorii postdoctorat ai Universității din Oradea pentru creșterea relevanței cercetării și inovării în contextul economiei regionale
Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Capital Uman 2014-2020*

GHID DE OPORTUNITĂȚI DE FINANȚARE PENTRU START-UP-URI ȘI SPIN-OFF-URI

Autori: Dodescu Anca, Lazăr Adela, Bekesi Delia, Buhas Raluca

Acest material este elaborat în cadrul proiectului SmartDoct - *Programe de înaltă calitate pentru doctoranzii și cercetătorii post-doctorat ai Universității din Oradea pentru creșterea relevanței cercetării și inovării în contextul economiei regionale*, proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Capital Uman 2014-2020.

Conținutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu poziția oficială a Uniunii Europene sau a Guvernului României.

Cuprins

CAPITOLUL I. ANTREPRENORIAT ACADEMIC	5
1.1. Definiții, delimitări, conceptualizare	5
Ce este antreprenoriatul?	5
Funcțiile antreprenoriatului. Competențele antreprenorului. Succes antreprenorial	6
Antreprenoriat social.....	7
Antreprenoriat academic.....	9
Universități antreprenoriale. Relația universitate-mediul economic	10
Spin-off universitar	13
1.2. Antreprenoriat academic în UE	15
Context.....	15
1.2.1. Spațiul European al Educației	16
1.2.2. Spațiul European al Cercetării.....	18
1.3. Antreprenoriatul academic în România	27
1.3.1. Ce este specific antreprenoriatului academic în România?	27
1.3.2. Profilul antreprenorial al universităților românești	35
1.3.3. Servicii de sprijinire a antreprenoriatului academic și transferului tehnologic în România	44
Spin-off în România	49
BIBLIOGRAFIE	53
Capitol II. Piața muncii și inițierea de start-up și spin-off	57
2.1. Piața muncii și inițierea de start-up și spin-off în România	57
Piața muncii	57
GTAB - Șomajul și inițierea de afaceri în rândul tinerilor în România.....	57
Start-up	64
Spin-off.....	65
2.2. Piața muncii și inițierea de start-up și spin-off în județul Bihor	72
Tendențe demografice în județul Bihor	72
Piața muncii în județul Bihor	73
Analiza ocupării în județul Bihor.....	75
Analiza șomajului în județul Bihor	78

Inițierea de start-up și spin-off în județul Bihor	82
BIBLIOGRAFIE	83
Capitol III. Oportunități de finanțare a start-up și spin-off	85
3.1. Oportunități de finanțare a start-up și spin-off la nivelul U.E.	85
3.2. Oportunități de finanțare a start-up și spin-off din fonduri guvernamentale	113
Nivel local.....	124
BIBLIOGRAFIE:	126
Capitol IV. Pași pentru inițierea de start-up și spin-off	127
4.1. Pași pentru inițierea unui start-up	127
4.2. Pași pentru inițierea unui spin-off.....	136
Definirea și caracterizarea activității de tip spin-off	136
Reglementări legislative privind activitatea de spin-off	138
Formele de organizare a afacerilor în România	140
Pași pentru înființarea și dezvoltarea de spin-off în domeniul cercetării-dezvoltării și inovării	141
Exemple spin-off.....	143
BIBLIOGRAFIE	144
Capitol V. Pași pentru accesarea unei finanțări pentru start-up și spin-off.....	145
5.1. Pași pentru accesarea unei finanțări pentru start-up	145
5.2. Pași pentru accesarea unei finanțări pentru spin-off.....	153
BIBLIOGRAFIE	162

CAPITOLUL I. ANTREPRENORIAT ACADEMIC

1.1. Definiții, delimitări, conceptualizare

Ce este antreprenoriatul?

Conform DEX (2009) semnificația conceptului de **antreprenor** este legată și limitată la noțiunea de **antrepriză** ("întreprindere care execută lucrări industriale, comerciale, de construcție etc."), **antreprenorul** fiind "o persoană care conduce o antrepriză" (DEX, 2009), "persoană care execută anumite lucrări sau servicii (publice ori particulare)" (Micul dicționar academic, 2010).

Termenii de *antreprenoriat* și *antreprenor* au constituit puncte de interes pentru discipline diverse, precum economia, sociologia, istoria economică etc. Cu toate că nu există un consens asupra unui mod unitar de definire a conceptelor de *antreprenoriat* și *antreprenor*, literatura de specialitate se conturează anumite elemente esențiale pentru definirea antreprenoriatului, precum ideea de schimbare, în sensul de creare a unor noi valori și a unor satisfacții diferite, și cea de inovare, subliniate de P. Drucker. Urmând aceste direcții de orientare, *antreprenorul* este o persoană care "întotdeauna caută schimbarea, reacționează la ea și o exploatează ca oportunitate" (Drucker, 1993, p.28). Mijlocul prin care antreprenorii caută schimbarea este inovarea. De cele mai multe ori, antreprenoriatul este văzut ca un proces dinamic în care sunt angrenate cantități mari de energie cu scopul de a identifica oportunități și de a găsi soluții creative, adăugându-se în final plus valoare societății (Frederick, O'Connor & Kuratko, 2019).

Într-o descriere strict economică *antreprenoriatul* presupune conducerea unei afaceri, activitățile derulate de firme cu scopul de a obține profit, de la planificarea până la gestionarea lor (Audretsch et al., 2002; Katila et al., 2012; Yetisen et al., 2015).

O definiție conceptuală a *antreprenoriatului* este dificil de aplicat în cercetarea empirică, și ca urmare o mare parte a literaturii de specialitate se concentrează pe două definiții operaționale: înființarea unei noi afaceri și autoangajarea, aceasta din urmă fiind considerată o muncă pentru profit personal, mai degrabă decât pentru a plăti salarii altor persoane. Alte activități precum înființarea de ONG-uri și inovații care se realizează în cadrul afacerilor existente sunt antreprenoriale, dar sunt mai dificil de măsurat și analizat (Abreu & Grinevich, 2013).

Caracteristici ale procesului antreprenorial:

- asumarea riscurilor generată de rezultatele nesigure ale activității antreprenoriale
- efort organizat - crearea unei noi modalități de exploatare a unei oportunități
- activitate inovatoare – să nu copieze exact ceva ce se practică deja

Sursa: Shane, 2003

Funcțiile antreprenoriatului. Competențele antreprenorului. Succes antreprenorial

Pentru a înțelege mai exact conceptul de antreprenoriat este util să evidențiem funcțiile esențiale pe care le îndeplinește un antreprenor. Folosind și teoria clasică a funcțiilor antreprenoriale se delimitează lista celor patru "A", adică a celor patru funcții antreprenoriale majore, toate fiind bazate pe ACȚIUNE (Ghenea, 2011):

1. Agregarea resurselor
2. Arbitrajul informațiilor
3. Avansul prin inovație
4. Asumarea responsabilităților

De asemenea, este important să se înțeleagă semnificația celor mai importante competențe antreprenoriale și, ulterior, să fie puse în practică (Tabel 1.1.1.).

Tabel 1.1.1. Competențe antreprenoriale

COMPETENȚA	DEFINIRE
1. Asumarea riscului	Abilitatea de a tolera și de a gestiona situațiile nesigure, care implică incertitudine având capacitatea de a lua decizii corecte și de a-și stăpâni emoțiile.
2. Autonomie	Capacitatea de a lua decizii independente, bazate pe o înțelegere clară cu privire la posibilitățile și responsabilitățile pe care le presupune decizia.
3. Căutarea și analiza informației	Abilitatea de a găsi și de a disemina informațiile utile pentru afacere cu privire la soluționarea problemelor utilizând din plin potențialul companiei.
4. Calitatea muncii depuse	Abilitatea de a munci intensiv și tenace în vederea atingerii obiectivelor și a progresului continuu.
5. Comunicare	Abilitatea de a asculta, de a întreba, de a exprima păreri și idei în mod eficient și asertiv.
6. Încredere în forțele proprii	Abilitatea de a înfrunta provocările cu o atitudine încrezătoare cu privire la valorile pe care le au și deciziile luate.
7. Dinamism	Abilitatea de a munci continuu în situații schimbătoare, cu persoane diferite.

8. Inițiativă	Predispoziția spre a acționa, a crea oportunități și spre îmbunătățirea continuă fără a se impune acest lucru.
9. Inovare	Abilitatea de a se adapta nevoilor consumatorilor producând bunuri sau servicii inovatoare.
10. Integritate	Abilitatea de a acționa în concordanță cu valorile deținute.
11. Leadership	Abilitatea de a coordona persoane sau grupuri înspre atingerea unui sau mai multor scopuri prin asigurarea unei atmosfere energice, angajament, setarea și urmărirea obiectivelor și furnizarea unui feedback eficient.
12. Orientare spre rezultate	Abilitatea de a acționa și de a se comporta în vederea atingerii rezultatelor dorite.
13. Negociere	Abilitatea de a conduce o discuție în vederea creării unui mediu favorabil colaborării și formarea de angajamente care îmbunătățesc relația.

Sursa: Robles & Zárraga-Rodríguez, 2015, p.829

Factori care influențează și/sau determină succesul antreprenorial:

- ✓ Nevoia de realizare
- ✓ Nevoia de autonomie
- ✓ Nevoia de putere
- ✓ Orientare socială
- ✓ Încredere în forțele proprii
- ✓ Grad ridicat de rezistență/reziliență
- ✓ Predispoziție spre asumarea de riscuri
- ✓ Conștientizarea pieței
- ✓ Creativitate
- ✓ Flexibilitatea

Sursa: Oosterbeek et al., 2010

Cu toate că ideea de antreprenorat este cel mai adesea asociată cu domeniul economic, evidențiindu-se termenul de antreprenorat

economic, trebuie să menționăm și alte forme importante ale antreprenoriatului precum cel social sau cel academic.

Antreprenorat social

Nici în ceea ce privește termenul de antreprenorat social nu există o definiție

unanim acceptată, caracterizarea exactă a acestuia fiind supusă, de asemenea,

controverselor. Mai mult decât atât, acest sector este destul de puțin studiat în România. O abordare în direcția definirii și evidențierii principalelor caracteristici ale antreprenoriatului

social poate avea la bază compararea termenului cu cel de antreprenoriat economic. Tabelul 1.1.2 prezintă principalele caracteristici ale celor două tipuri de antreprenoriat.

Tabel 1.1.2. Antreprenoriat economic vs. antreprenoriat social

ANTREPRENORIAT ECONOMIC	ANTREPRENORIAT SOCIAL
Urmărește maximizarea profitului	Nu urmărește profitul economic; se adresează nevoilor sociale
Urmărește expansiunea piețelor	Urmărește impactul și beneficiile sociale
Derulat prin organizații private	Aționează în special prin sectorul non-profit, dar, în ultimul timp, se observă o implicare ridicată a sectorului economic (în special cel privat)
Schimbare și inovare în afaceri	Schimbare pentru societate
Grad ridicat de dependență față de patronat	Independență, conducere participativă

Sursa: adaptare după Mateescu, 2014; Stănică, 2012

O nevoie sau problemă socială cu care se confruntă la un moment dat o comunitate constituie punctul de plecare pentru o afacere

socială și este abordată și soluționată prin acțiuni specifice antreprenoriatului (acțiune, schimbare, finanțare, dezvoltare etc.) (Ghenea, 2011).

4 tipuri de organizații implicate în antreprenoriat social:

- Organizații non-profit care derulează activități care generează venituri
- Întreprinderi sociale
- Business-uri responsabile social
- Corporații care practică responsabilitatea socială

Sursa: Alter, 2007

La nivelul României, abia în ultimii ani antreprenorialul social și acțiunile în acest sens au constituit puncte de interes pentru diverși actori sociali. Implicarea socială venită din partea

companiilor românești este încă în formare, lipsind acțiunile strategice pe termen lung (Săveanu et al., 2021).

Antreprenoriat academic

Antreprenoriatul academic se referă la orice activitate inovativă care depășește rolurile academice tradiționale de predare/cercetare, presupune elemente de risc și generează recompense financiare pentru actorii din mediul universitar sau pentru astfel de instituții. În acest sens, recompensa financiară poate fi directă sau indirectă, concretizată în creșterea reputației sau a prestigiului, beneficii sociale (construirea unor relații care să ducă la colaborări viitoare) care pot duce la o finanțare suplimentară a cercetării sau la o creștere a cererii pentru cursuri universitare.

Sursa: Abreu & Grinevich, 2013

Activitățile asociate antreprenoriatului academic în funcție de nivelul de protecție pe care poate să îl dețină proprietatea intelectuală (Abreu & Grinevich, 2013):

- a. *activități comerciale formale*: licențe/patente și spin-off-uri. Ele sunt activități orientate pe invenții tehnologice care pot fi protejate prin metode formale de proprietate intelectuală (precum patentele) și pot fi comercializate prin structuri instituționale (ex. Oficiile de Transfer Tehnologic). Tehnologiile care necesită implicarea din partea inventatorului pot rezulta mai degrabă în spin-out-uri.
- b. *activități comerciale informale*: consultanță în afaceri, contracte de cercetare, proiecte de cercetare cu parteneri din mediul non-academic, lucrări de consultanță. Acestea sunt activități antreprenoriale derulate prin intermediul tranzacțiilor comerciale, bazate pe cunoștințe care nu pot fi protejate facil prin metode formale precum patentarea

- c. *activități non-comerciale*: oferirea de sfaturi informale, susținerea unor prelegeri publice, organizarea unei expoziții, publicarea unor cărți pentru audiența generală. Aceste activități sunt bazate pe cunoștințe care nu pot fi protejate ușor prin metode formale sau se referă la situații în care cercetătorul nu dorește sau nu poate să își protejeze cunoștințele pe care se bazează activitățile sale. Ele nu se derulează pentru recompense financiare imediate, ci pentru a crește reputația și prestigiului cercetătorului sau a instituției, a construi relații care să ducă la colaborări viitoare.

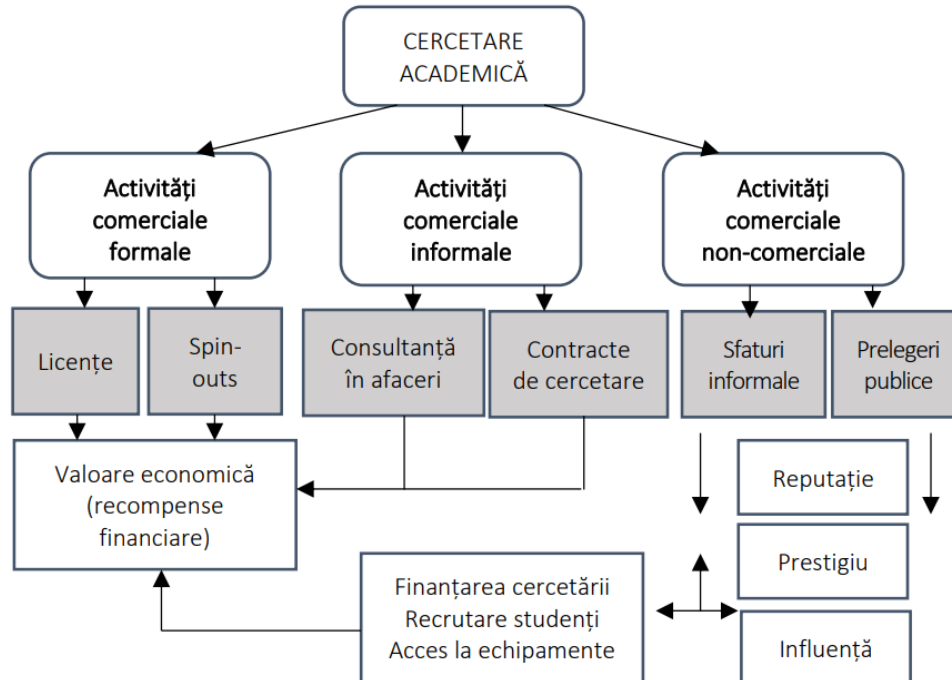

Figura 1.1.1. Tipuri de activități asociate antreprenoriatului academic
Sursa: Săveanu & Buhaș, 2022, p. 36 apud Abreu & Grinevich, 2013, p. 412

Universități antreprenoriale. Relația universitate-mediul economic

Termenul de *universități antreprenoriale* a fost introdus de Etzkowitz în 1983 (apud Ciucan-Rusu & Timuș, 2018) pentru a descrie rolul dinamic pe care instituțiile academice îl au în ceea ce privește promovarea cercetării, în contextul în care universitățile sunt văzute ca elemente-cheie în dezvoltarea și menținerea unui ecosistem antreprenorial regional, contribuind la dezvoltarea socio-economică locală și/sau zonală și la conturarea unei societăți bazate pe cunoaștere (Leovaridis & Nicolăescu, 2008; Guerrero et al., 2014). De asemenea, mediul academic poate fi implicat în identificarea unor nevoi și probleme la nivelul comunității locale și, ulterior, poate fi un actor important în conturarea de soluții. Pentru caracterizarea unei instituții ca universitate antreprenorială trebuie să fie coroborate trei elemente principale: partea didactică,

activitatea de cercetare și colaborarea cu mediul economic (Ciucan-Rusu & Timuș, 2018), acestea având scopul de a facilita procesul de transfer tehnologic și comercializarea cunoștințelor și a rezultatelor de cercetare.

Definiția principală a universității antreprenoriale include parteneriatele cu industria, crearea de noi afaceri, capitalizarea cunoștințelor prin oferirea de noi servicii și comercializarea rezultatelor de cercetare. Universitățile antreprenoriale trebuie să dețină o structură instituțională și de cercetare specifică: centre de cercetare colaborativă, incubatoare universitare, oficii de transfer tehnologic etc. (Malecki, 2018).

Universitățile antreprenoriale urmăresc transferarea tehnologiilor și rezultatelor de cercetare către mediul de business, dezvoltarea de parteneriate și proiecte cu autorități locale și

regionale, creșterea numărului de brevete de invenție aplicate și finanțate în industrie, clustere bazate pe parteneriat cu companii locale, creșterea veniturilor din licențe etc. Comercializarea rezultatelor de cercetare din mediul academic a generat profit la nivelul universităților prin diseminarea cunoștințelor, dezvoltarea de incubatoare de spin-off sau spin-out pentru companii private, dezvoltarea de clustere între companii și actori din mediul universitar, consultanță sau asistență în afaceri, oferirea de spații/laboratoare pentru diferite activități de cercetare, dezvoltarea de parteneriate cu industria. Se vorbește, astfel, de capitalizarea cercetării (Chirodea & Chiriac, 2019).

Ordinul nr. 3262/2017 din 16 februarie 2017 privind organizarea și funcționarea de societăți antreprenoriale studențești în sistemul de învățământ superior din România stimulează implicarea și dezvoltarea universităților în domeniul antreprenorial prin crearea de societăți antreprenoriale studențești (SAS) (Ministerul Educației Naționale din România, 2017). Astfel, studenții și doctoranzii, considerați forță de muncă înalt calificată, sunt piloni de bază ai activității antreprenoriale și trebuie să fie încurajați să înființeze companii și spin-off-uri.

La nivelul fiecărei instituție academice sunt trasate și reglementate direcții și acțiuni în

sfera antreprenorială. De regulă, acțiunile de antreprenorat din mediul academic sunt incluse în planurile și strategiile de cercetare, fiind coordonate și administrate de persoanele responsabile cu activitățile de cercetare. De asemenea, în acest sens, centrele de cercetare și școlile doctorale organizare la nivelul facultăților au rol fundamental. HG nr 1062_2011 privind aprobarea Normelor metodologice pentru evaluarea și clasificarea în vederea certificării a unităților și instituțiilor din sistemul național de cercetare-dezvoltare acreditează și reglementează funcționarea acestor centre (Guvernul României, 2011).

Relația mediu academic – mediu economic este extrem de importantă pentru societate și printre factorii care au contribuit la consolidarea și intensificarea acesteia se numără: dezvoltarea noilor platforme tehnologice, stimularea transferului tehnologic universitar prin politici specifice, nevoia de noi surse de finanțare pentru cercetarea academică, conținut științific și tehnic îmbogățit etc. (Bercovitz & Feldmann, 2006). Cooperarea și comunicarea dintre universitate și mediul antreprenorial se bazează pe triunghiul cunoașterii: educație, cercetare, inovare (Dindire, Asandei & Gănescu, 2011) (Figura 1.1.2.)

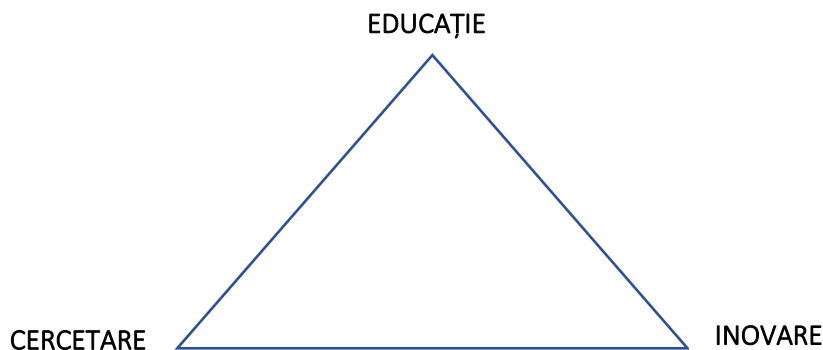

Figura 1.1.2. Triunghiul cunoașterii

sursa: adaptare după Dindire, Asandei & Gănescu, 2011

Principalele activități derulate în urma relației universitate – mediu economic sunt:

- tranzacțiile bazate pe mecanismele de *cercetare sponsorizată*, înțeleasă ca acord între instituția academică și o companie
- *acorduri de licențiere a proprietății intelectuale* care pun la dispoziția companiilor dreptul de a utiliza proprietatea intelectuală a universității sub forma codificată a patentelor și mărcilor înregistrate. Acordurile

contractului de licențiere implică vânzarea către o companie a drepturilor de a utiliza invențiile universității în schimbul unor sume primite la încheierea contractului și a unor plăți anuale care depind de succesul comercial al tehnologiei pe piață.

- angajarea studenților
- înființarea firmelor de tip start-up

Relația universitate – industrie poate fi evidențiată cu ajutorul schemei de mai jos (Figura 1.1.3).

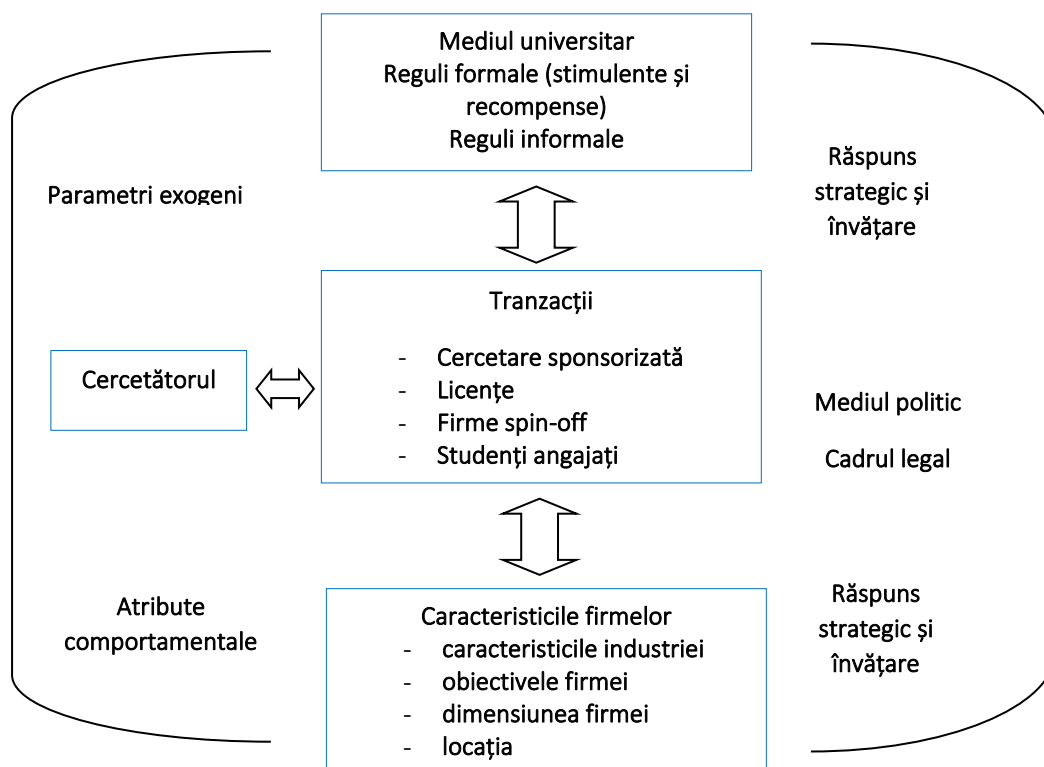

Figura 1.1.3. Relația universitate – industrie
sursa: Bercovitz & Feldmann, 2006, p.176

O serie de factori interni și externi determină succesul unei universități în cadrul procesului de transfer tehnologic.

Tabel 1.1.3. Factorii care influențează transferul tehnologic

Factori Externi

- Legislația, ex. Actul Bayh-Dole în SUA, care se ocupa de proprietatea intelectuală legată de cercetarea finanțată de guvern, împreună cu orice alt tip de legislație statală;
- Relația dintre firme și instituții la nivel național și regional. Mărimea și numărul actorilor din fiecare locație are un impact direct la nivelul sistemelor de inovare naționale sau regionale.

Factori Interni

- Factori culturali, precum cultura de inovare și comercializare din fiecare universitate și departamentele acesteia;
- Politici universitare legate de drepturile de proprietate intelectuală, distribuirea veniturilor rezultate și politici de echitate;
- Oficiul de Transfer Tehnologic (OTT) al universității, care variază semnificativ în ceea ce privește calitatea, numărul de angajați, experiența în sectorul de afaceri și nivelul de succes precedent.

Sursa: Breznitz & Shiri, 2014, p.17

Studiile asupra universităților antreprenoriale aduc în discuție sintagma de *filtru al cunoașterii* ("the knowledge filter") care este asimilat unei bariere între comercializarea investițiilor în cercetare și cunoaștere. Prin urmare, investițiile în cercetarea academică

trebuie să existe, dar trebuie să existe și o valorificare a rezultatelor cercetării prin activități antreprenoriale pentru a se genera creștere economică. De asemenea, universitățile contribuie și la creșterea capitalului antreprenorial (Audretsch, 2014).

Spin-off universitar

Dezvoltate inițial în SUA, chiar dacă nu sunt foarte comune spin-off-urile universitare constituie un punct de analiză centrală pentru specialiștii interesați de problematica transferului tehnologic și a rezultatelor de cercetare din mediul academic spre mediul de afaceri și sunt importante pentru dezvoltarea

economică și comercializarea tehnologiilor universitare. Spin-off-ul universitar este o activitate economică inițiată de o instituție de cercetare din mediul academic sau sectorul public prin care se asigură transferul tehnologic, și pentru a valorifica rezultatele de cercetare (Boldureanu, 2015).

Tabel 1.1.4. Definiții ale spin-off-urilor universitare

<p>”companii care sunt fondate de un membru al instituției sau student care a părăsit universitatea pentru a forma o nouă companie sau care a pornit o nouă companie în timp ce era afiliat la universitate sau care s-a bazat pe tehnologii sau idei dezvoltate în cadrul universității” (Smilor et al., 1990).</p>
<p>”un model de afacere care este inițiată sau devine activă din punct de vedere comercial avându-l în centru pe antreprenorul academic atât în planificarea cât și în dezvoltarea și management-ul subsecvent al companiei” (Weatherston, 1995).</p>
<p>”companii fondate de profesori universitari, cercetători, studenți sau absolvenți care doresc să exploateze comercial rezultatele cercetării în care au fost implicați la universitate sau exploatarea comercială a cunoștințelor tehnologice de către oamenii de știință universitari” (Bellini et al., 1999).</p>
<p>”firme sau organizații noi menite să exploateze rezultatele cercetării universitare” (Klofsten & Jones-Evans, 2000).</p>

Sursa: apud Pattnaik & Pandey, 2014, p.45

Principalele caracteristici ale spin-off-ului universitar sunt:

- sunt înființate de o instituție academică sau universitate
 - noua entitate trebuie să aibă personalitate juridică separată față de universitatea de bază
 - noua entitate trebuie să exploateze cunoștințe și informații rezultate în urma derulării unor activități academice
 - noua entitate trebuie să fie axată pe generarea profitului și comercializarea tehnologiilor
- ✓ mare parte a afacerilor astfel dezvoltate sunt plasate la nivel local contribuind la creșterea angajărilor pe piața muncii și creșterea producției.
 - ✓ deseori sunt catalizatori pentru formarea clusterelor geografice în anumite domenii tehnologice
 - ✓ folosesc tehnologiile dezvoltate la nivelul universității.

Spin-off-urile universitare au o serie de beneficii, printre care (Pattnaik & Pandey, 2014; Rasmussen, 2011):

- ✓ contribuția la dezvoltarea socio-economică a comunității locale prin oportunitățile de afaceri pe care le creează în urma transpunerii rezultatelor cercetării în tehnologii funcționale

1.2. Antreprenoriat academic în UE

"Paradoxul inovării europene:

Sistemul de inovare din Europa a început să se schimbe după ce Comisia Europeană a introdus celebrul său concept de 'Paradox european al inovării' (Caracostas și Muldur, 1998). În lucrarea lor de referință, Caracostas și Muldur au arătat că rata de productivitate a universitarilor în ceea ce privește lucrările științifice este mai mare decât cea a colegilor lor din SUA, atunci când luăm în considerare aspectele legate de limbă. Cu toate acestea, în ceea ce privește brevetele pe cap de locuitor, toate țările europene sunt semnificativ în urma SUA. Uniunea Europeană joacă un rol de lider în ceea ce privește producția științifică de nivel înalt, dar rămâne în urmă în ceea ce privește capacitatea de a transforma această forță în inovații generatoare de bogăție. Cu alte cuvinte, Europa are performanțe bune în domeniul științei, dar slabe în ceea ce privește inovarea".

Sursa: Wright et al, 2007, pp. 16-17

Context

Uniunea Europeană (UE) se confruntă cu o serie de provocări globale pe termen lung, schimbările climatice, îmbătrânirea populației și revoluția digitală fiind considerate primele trei cele mai importante la ora actuală. Din perspectiva UE, inovarea privită în sens larg – de produs, organizațională, de proces sau socială – este esențială pentru identificarea și dezvoltarea unor soluții noi – durabile, circulare și incluzive, care să permită rezolvarea cu succes a acestor provocări.

Dezvoltarea activităților intensive în cunoaștere rezultă din interacțiuni complexe dintre participanții la sistemul de inovare: firme, universități, agenții guvernamentale, organizații implicate în cercetare și tehnologie. Inovarea face obiectul unei politici distincte a UE în contextul creării unei piețe unice pentru cercetare, inovare și tehnologie. În plus, datorită

rolului său transversal, inovarea este abordată într-o serie de politici sectoriale și alte politici transversale.

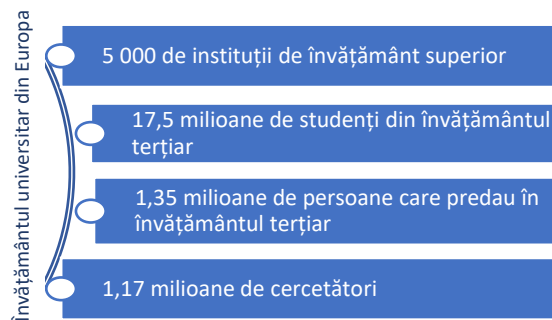
Antreprenoriatul academic în UE se regăsește la confluența *Spațiului European al Educației* (<https://education.ec.europa.eu/>) și *Spațiului European al Cercetării* (<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:52020DC0628&from=EN>) particularitățile acestuia fiind influențate atât de politica de inovare a UE, cât și de celelalte politici sectoriale și transversale care abordează piața unică pentru cercetare, inovare și tehnologie.

1.2.1. Spațiul European al Educației

Strategia europeană pentru universități Sectorul învățământului superior ocupă în loc important în ceea ce privește societatea și economia Europei prin prisma faptului că se află la intersecția dintre educație, cercetare și inovare.

Conform site-ului oficial al Uniunii Europene dedicat spațiului european al educației (www.education.ec.europa.eu), în Europa sunt:

Uniunea Europeană sprijină instituțiile de învățământ superior și statele membre ale uniunii în vederea dezvoltării unui sector educațional adaptabil. Prin colaborarea cu statele membre în uniune, respectiv universitățile acestor state, Uniunea Europeană asigură dezvoltarea unor instituții capabile să contribuie la capacitatea de rezistență și redresare a Europei.

În acord cu instituțiile de învățământ superior, Uniunea Europeană are ca obiectiv dezvoltarea unei dimensiuni educaționale europene construită pe valori comune, cu excelență și incluziune ca trăsătură distinctivă a învățământului superior european.

Pentru atingerea acestui obiectiv, Uniunea Europeană propune o viziune pentru un învățământ superior european ce are ca specific o profundă cooperare transnațională pentru ca universitățile să poată prospera și consolida sentimentul de apartenență europeană. Pornind

de la această viziune, s-a dezvoltat Strategia Europeană pentru universități.

Strategia Europeană pentru universități are 4 mari obiective (Commission Communication on a European strategy for universities, 2022):

- ✓ *Consolidarea dimensiunii europene în învățământul superior și în cercetare*
Consolidarea dimensiunii europene în învățământul superior și în cercetare – acest obiectiv face referire la punerea în aplicare a unei serii de inițiative, respectiv sprijin financiar adecvat, pentru a ajuta universitățile să coopereze și să se formeze aceea identitate educațională transnațională.
- ✓ *Sprijinirea universităților ca faruri ale modului nostru de viață european* – prin sprijinul oferit se are în vedere dezvoltarea de competențe de calitate și relevante, adaptabile la un viitor în schimbare, încurajarea diversității și incluziunii, protejarea și aplicarea practicilor democratice, drepturile fundamentale și valorile academice.
- ✓ *Să împuternicească universitățile ca actori ai schimbării în cadrul tranziției ecologice și digitale* - sprijinirea angajării depline a universităților în desfășurarea tranzițiilor ecologice și digitale.
- ✓ *Consolidarea universităților ca motoare ale acțiunii și leadership-ului mondial al Europei* - dezvoltarea cooperării internaționale, sprijinirea universităților pentru a fi mai deschise spre extern, respectiv mai competitive pe plan mondial. Astfel, EU va deveni mai cunoscută și mai atractivă din perspectiva rolului de furnizor de educație. De asemenea, atingerea obiectivului ar putea duce și la dezvoltarea cooperării în domeniul educației, cercetării și inovării în exteriorul UE.

Prin obiectivele propuse, strategia stabilește o viziune europeană pentru viitorul universităților și modul în care Uniunea poate contribui la dezvoltarea acestora și implicit a Europei. Reușita strategiei va fi posibilă doar printr-o bună cooperare între UE, statele membre, regiuni, societatea civilă, respectiv instituțiile de învățământ superior.

Planul de acțiune pentru educația digitală (2021-2027) presupune o viziune comună asupra unei educații digitale de înaltă calitate la nivelul statelor europene.

Sursa: education.ec.europa.eu

Planul de acțiune privind educația digitală este o inițiativă politică reînnoită a Uniunii Europene și a fost adoptat la 30 septembrie 2020. A avut la bază *Planul de acțiune 2018*. Planul actual a părut pentru a aborda provocările și oportunitățile pandemiei COVID-19 și are ca obiectiv o mai bună cooperare la nivelul statelor membre UE în ceea ce privește educația. Prin planul de acțiune pentru educația digitală se urmărește sprijinirea statelor membre în vederea adaptării sistemelor de educație și formare profesională la era digitală (education.ec.europa.eu).

Inițiativa contribuie la prioritatea Comisiei "*O Europă pregătită pentru era digitală*" și la *Next Generation EU*. De asemenea, sprijină mecanismul de redresare și de reziliență, care vizează crearea unei Uniuni Europene mai ecologice, mai digitale și mai reziliente.

Planul de acțiune privind educația digitală este un factor-cheie pentru realizarea viziunii de a realiza un spațiu european al educației până în 2025. Acesta contribuie de asemenea și la realizarea obiectivelor *European*

Skills Agenda, ale European Social Pillar Action Plan și ale *2030 Digital Compass: the European way for the Digital Decade*.

Planul de acțiune digitală cuprinde 2 priorități strategice și 14 acțiuni pentru a putea fi atinse fiecare obiectiv (education.ec.europa.eu):

Prioritatea 1: Promovarea dezvoltării unui ecosistem de educație digitală performant

- *Acțiunea 1:* Dialog structurat cu statele membre cu privire la factorii favorizanți pentru o educație și competențe digitale de succes
- *Acțiunea 2:* Recomandarea Consiliului privind abordările de învățare mixtă pentru un învățământ primar și secundar de înaltă calitate și favorabil incluziunii
- *Acțiunea 3:* Cadrul european de conținut al educației digitale
- *Acțiunea 4:* Conectivitate și echipamente digitale pentru educație și formare profesională
- *Acțiunea 5:* Planuri de transformare digitală pentru instituțiile de educație și formare profesională
- *Acțiunea 6:* Orientări etice privind utilizarea inteligenței artificiale și a datelor în predare și învățare pentru educatori

Prioritatea 2: Îmbunătățirea aptitudinilor și competențelor digitale pentru transformarea digitală

- *Acțiunea 7:* Orientări comune pentru profesori și educatori în vederea promovării competențelor digitale și a combaterii dezinformării prin educație și formare profesională
- *Acțiunea 8:* Actualizarea Cadrului european de competențe digitale pentru

- a include competențele legate de IA și de date
- *Acțiunea 9:* Certificatul european de competențe digitale (EDSC)
- *Acțiunea 10:* Propunere de recomandare a Consiliului privind îmbunătățirea furnizării de competențe digitale în domeniul educației și formării profesionale
- *Acțiunea 11:* Colectarea transnațională de date și un obiectiv la nivelul UE privind competențele digitale ale studenților
- *Acțiunea 12:* Stagii de practică pentru oportunități digitale
- *Acțiunea 13:* Participarea femeilor în domeniul STEM

Pentru a sprijini atingerea obiectivelor, Comisia propune înființarea unui Centru European pentru Educație digital având ca principal scop asigurarea unei cât mai bune colaborări în domeniul educației digitale ale statelor membre UE.

1.2.2. Spațiul European al Cercetării

Lansat în 2000, *Spațiul European al Cercetării* („European Research Area”) s-a aflat în centrul Strategiei Europa 2020 și al uneia dintre cele șapte inițiative emblematiche ale acesteia - flagship-ul *Uniunea Inovării* („*Innovation Union*” – sursa: https://research-and-innovation.ec.europa.eu/strategy/past-research-and-innovation-policy-goals/innovation-union_en). Considerată prima strategie de inovare cuprinzătoare a UE, *Uniunea Inovării*, a urmărit îmbunătățirea condițiilor și accesului la finanțare pentru cercetare și inovare și transformarea ideilor inovatoare în produse și servicii care creează creștere economică și locuri de muncă (SEC(2010) 1161, Europe 2020

flagship initiative Innovation Union). Direcțiile principale de acțiune ale *Uniunii Inovării* au fost:

1. „transformarea Europei într-un actor științific de clasă mondială
2. eliminarea obstacolelor în calea inovației, cum ar fi brevetarea costisitoare, fragmentarea pieței, stabilirea lentă a standardelor și deficitul de competențe
3. să revoluționeze modul în care sectoarele public și privat lucrează împreună, în special prin parteneriate pentru inovare între instituțiile europene, autoritățile naționale și regionale și întreprinderi”.

Sursa: https://research-and-innovation.ec.europa.eu/strategy/past-research-and-innovation-policy-goals/innovation-union_en

Monitorizarea progreselor privind starea Uniunii Inovării la nivelul Statelor Membre (European Commission, Directorate-General for Research and Innovation, *Research and innovation performance in the EU : Innovation Union progress at country level, 2014*, Publications Office, 2015, <https://data.europa.eu/doi/10.2777/5054>) a scos în evidență variația regională largă a performanței în cercetare și inovare însoțită de *exodul creierelor* („brain drain”) din regiunile cu performanțe scăzute în cercetare și inovare spre cele cu performanțe ridicate. Din acest motiv, un moment important în evoluția politicii de inovare a UE a fost cuplarea acesteia cu politica regională cu scopul de a atinge excelența în cercetare și inovare în întreaga Uniune prin *specializare inteligentă* („smart specialisation”) (COM(2012) 392, A Reinforced European Research Area Partnership for Excellence and Growth). Această abordare a condus la obligativitatea pentru toate regiunile UE de a-și elabora și dezvolta *strategii de specializare inteligentă* („research and innovation smart specialisation strategies”- RIS3) prin care să

identifice domeniile prioritare pentru consolidarea competitivității, stimulând în același timp investițiile private pentru a atinge o La ora actuală, politica de inovare a UE se confruntă cu noi provocări: recuperarea după pandemia de COVID-19, tranziția verde și tranziția digitală (tranziția dublă).

Pentru a face față acestor provocări, Consiliul UE a adoptat în noiembrie 2021, *Pactul pentru cercetare și inovare în Europa (COUNCIL 13701/21, Council recommendations on a Pact for Research and Innovation in Europe; COUNCIL 14308/21, Council conclusion on the future governance of the European Research Area (ERA))*, finalizând astfel o reformă profundă a Spațiului European al Cercetării, iar Comisia Europeană a adoptat în iulie 2022, *Noua Agendă Europeană pentru Inovare (COM(2022) 332, A New European Innovation Agenda*, <https://eur->

masă critică de activități de cercetare-dezvoltare-inovare.

[lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:52022DC0332](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:52022DC0332); SWD/2022/187 final (Staff Working Document): <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:52022SC0187>.

Noua agendă europeană pentru inovare sprijină inovarea în domeniul tehnologiei profunde, inovare creată de o categorie din ce în ce mai mare de start-up-uri inovatoare din UE care combină progresele din știință, tehnologie și inginerie de vârf pentru a oferi soluții transformatoare în fața provocărilor globale.

Noua agendă europeană pentru inovare propune 25 de acțiuni grupate pe 5 inițiative emblematice majore așa cum rezultă din Tabelul 1.2.1.

Tabel 1.2.1. Noua agendă europeană pentru inovare: Inițiative emblematice și acțiuni

Inițiativă emblematică	Acțiuni
Finanțare pentru întreprinderile de tehnologie profundă în curs de extindere	<i>1.Directiva privind indemnizația pentru reducerea favorizării îndatorării (DEBRA) în ceea ce privește impozitul corporativ pe profit, propunerea Comisiei</i>
	<i>2.Legislația privind cotarea la bursă, propunerea Comisiei</i>
	<i>3.Extinderea mecanismului european de acțiune pentru întreprinderile în curs de extindere pentru finanțarea capitalului de risc (ESCALAR)</i>
	<i>4.Programul de lucru al CEI 2022 – Proiect-pilot pentru un indice european al diversității și al genului în domeniul inovării</i>
	<i>5.Programul EIT Women2Invest</i>
Facilitarea inovării în domeniul tehnologiei	<i>6.Document de orientare privind spațiile de testare în materie de reglementare</i>

profunde prin spații de experimentare și achiziții publice	<i>7.Banc de încercare pentru inovarea deschisă în domeniul hidrogenului din surse regenerabile</i>
	<i>8.Lansarea unor instalații de încercare și experimentare pentru testarea inovării în domeniul IA</i>
	<i>9.Cadrul revizuit privind ajutoarele de stat pentru cercetare, dezvoltare și inovare</i>
	<i>10.Lansarea Serviciului de consultanță specializat în achiziții publice în domeniul inovării</i>
Accelerarea și consolidarea inovării în ecosistemele europene de inovare din întreaga UE și abordarea decalajului în materie de inovare	<i>11.Crearea și conectarea văilor regionale de inovare în domeniul tehnologiei profunde</i>
	<i>12.Comunicarea Comisiei privind sinergiile dintre Orizont Europa și programul Fondului european de dezvoltare regională</i>
	<i>13.Dublarea numărului văilor de hidrogen din UE</i>
	<i>14.Crearea Innospace – ghișeu unic pentru actorii ecosistemelor de inovare</i>
	<i>15.Lansarea programului Scaleup 100</i>
Promovarea, atragerea și păstrarea talentelor în domeniul tehnologiei profunde	<i>16.Lansarea inițiativei EIT privind talentele în domeniul tehnologiei profunde</i>
	<i>17.Lansarea programului de stagii de practică pentru inovare</i>
	<i>18.Lansarea unei rezerve de talente a UE pentru a ajuta întreprinderile, inclusiv start-up-urile, să găsească talente din afara UE</i>
	<i>19.Instituirea unui sistem de antreprenariat și leadership pentru femei</i>
	<i>20.Schimb de bune practici privind opțiunile pe acțiuni ale angajaților start-up-urilor</i>
	<i>21.Comunitatea de practici în domeniul educației și inovării</i>
	<i>22.Lansarea alianțelor Erasmus+ pentru inovare</i>
	<i>23.Lansarea cererii de propuneri Europa digitală pentru formarea experților în domenii orientate spre viitor</i>

Îmbunătățirea instrumentelor de elaborare a politicilor	<i>24. Raport privind definițiile referitoare la start-up-uri, la întreprinderile în curs de extindere și la inovarea în domeniul tehnologiei profunde</i>
	<i>25. Consolidarea rolului Forumului Consiliului European pentru Inovare</i>

Sursa: Comisia Europeană , 2022, COM(2022) 332, A New European Innovation Agenda:
<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:52022DC0332>

Apariția noilor tehnologii care combină progresele din știință, tehnologie și inginerie de vârf și a unei noi categorii de start-up-uri inovatoare în domeniul tehnologiei profunde și implicit, a unor noi modele de afaceri necesită noi abordări, flexibile și experimentale, la nivelul

reglementărilor UE care să permită accelerarea inovației pentru a oferi soluții transformatoare în fața provocărilor globale și, corespunzător lor, noi definiții utilizate în antreprenoriatul academic (Comisia Europeană, 2022).

Tabel 1.2.2. Noua agendă europeană pentru inovare: Definiții

Termen	Definiție
Innovation principle (Principiul Inovării)	<p>”companii care sunt fondate de un membru al instituției sau student care a părăsit universitatea pentru a forma o nouă companie sau care a pornit o nouă companie în timp ce era afiliat la universitate sau care s-a bazat pe tehnologii sau idei dezvoltate în cadrul universității”</p> <p>(Comisia Europeană, 2022, https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:52022SC0187).</p>
Regulatory sandbox	<p>” un cadru care permite testarea inovațiilor într-un mediu controlat din lumea reală, în cadrul unui plan specific elaborat și supravegheat de o autoritate competentă. Sandbox-urile presupun, de obicei, o relaxare temporară a normelor aplicabile și prezintă măsuri de protecție pentru a menține obiectivele generale de reglementare, cum ar fi siguranța și protecția consumatorilor. ”</p> <p>Utilizarea sandbox-urilor este încă la început și majoritatea au o experiență limitată în acest sens.</p> <p>La nivelul UE, primele sandbox-uri au fost propuse în cadrul ”Comisiei de regulament privind inteligența artificială și regimul pilot pentru infrastructurile de piață bazate pe tehnologia DLT (Distributed Ledger Technology), precum și un sandbox de reglementare pentru soluțiile blockchain în colaborare cu European Blockchain Partnership și sprijinit în cadrul programului Europa digitală.”</p> <p>La nivel național, au fost create sandbox-uri în peste peste 50% din state, respectiv o bună parte sunt în curs de înființare.</p> <p>Aplicabilitatea sandbox-urilor este în principal în domeniile finanțelor, transporturilor și energiei.</p> <p>(Comisia Europeană, 2022, https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:52022SC0187).</p>
Experimentation clauses (Clauze de experimentare)	<p>”acestea permit autorităților însărcinate cu punerea în aplicare și asigurarea respectării legislației să exercite un anumit grad de flexibilitate în ceea ce privește tehnologiile, produsele sau abordările inovatoare, chiar dacă acestea nu sunt conforme cu toate cerințele legale existente. Clauzele de experimentare pot servi drept temelie juridică pentru sandbox-uri sau pur și simplu permit flexibilitate în anumite circumstanțe.”</p> <p>(Comisia Europeană, 2022, https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:52022SC0187).</p>
Other experimentation	<p>”bancuri de testare, laboratoare vii și centre de inovare digitală care permit inovatorilor să testeze și să demonstreze noi tehnologii și soluții.”</p>

<p>frameworks without being a fully-fledged sandbox <i>(Alte cadre de experimentare fără a fi sandbox cu drepturi depline)</i></p>	<p>Cadrele de experimentare se pot desfășura chiar și în medii reale, aspect ce favorizează crearea unei colaborări și chiar un angajament timpuriu cu viitorii utilizatorii sau potențialii utilizatori interesați.</p> <p>Aceste activități experimentale desfășurate la scară mai mică le întâlnim în special la nivelul start-up-urilor și IMM-urilor.</p> <p>Prin furnizarea unor dovezi clare privind necesitatea unor modificări sau introducerea unor noi reglementări, cadrele de experimentare sunt de un real sprijin în adoptarea timpurie a reglementărilor necesare în acele domenii de activitate.</p> <p>(Comisia Europeană, 2022, https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:52022SC0187).</p>
<p>Test bed <i>(Banc de testare)</i></p>	<p>„un set de entități care oferă acces comun la instalațiile fizice, capacitățile și serviciile necesare pentru dezvoltarea, testarea și extinderea tehnologiei și a materialelor avansate, de exemplu, în medii industriale.</p> <p>Obiectivul bancurilor de testare este de a pune tehnologiile și materialele avansate la îndemâna companiilor și a utilizatorilor pentru a trece de la validarea în laborator la prototipuri în medii industriale.”</p> <p>(Comisia Europeană, 2022, https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:52022SC0187).</p>
<p>Living Labs <i>(Laboratoare vii)</i></p>	<p>„inițiative de colaborare pentru a co-crea cunoștințe și inovații. Nu există o definiție convenită de comun acord, dar Rețeaua europeană pentru laboratoare vii le descrie ca fiind ecosisteme de inovare deschise, centrate pe utilizator, bazate pe o abordare sistematică de co-creație a utilizatorilor, care integrează procesele de cercetare și inovare în comunități și medii din lumea reală.</p> <p>Laboratoarele vii integrează noțiunea de cvadruplă elice, adică implicarea a patru actori principali în sistemul de inovare: știință, politică, industrie și societate. 130 Acești actori se reunesc în cadrul laboratoarelor vii, iar interacțiunea lor favorizează inovarea colaborativă, validarea, prototiparea rapidă și extinderea inovațiilor.</p> <p>Prin programul său Living Labs 131 , JRC explorează potențialul de a extrage informații de reglementare din testarea și demonstrarea noilor tehnologii într-un mediu Living Lab. În acest context, Comisia sprijină, de asemenea, crearea unei rețele de 100 de laboratoare vii care experimentează și testează soluții pentru sănătatea solului în zonele rurale și urbane.”</p> <p>(Comisia Europeană, 2022, https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:52022SC0187).</p>
<p>European Digital Innovation Hubs (EDIHs)</p>	<p>„finanțate de noul program Europa digitală oferă IMM-urilor "Testarea înainte de a investi", unul dintre obiectivele lor principale. Grupul de servicii care permit testarea înainte de a investi poate include: creșterea gradului de conștientizare, evaluarea maturității digitale, activități demonstrative, elaborarea unei viziuni</p>

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

(Centrul european de inovare digitală)	pentru transformarea digitală, încurajarea integrării, adaptării și personalizării diferitelor tehnologii, testarea și experimentarea tehnologiilor digitale (software și hardware), transferul de cunoștințe și tehnologie. Se acordă o atenție deosebită tehnologiilor-cheie promovate în cadrul Programului Europa digitală: HPC, AI și securitatea cibernetică.”
	(Comisia Europeană, 2022, https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:52022SC0187) 133
EU INnovation Centre for Industrial Transformation & Emissions (INCITE)	„va deveni, după adoptarea noii directive privind emisiile industriale, primul centru independent de identificare și evaluare a tehnicilor emergente cu un potențial ridicat de decarbonizare, de reducere a poluării și/sau de creștere a circularității în marile instalații agroindustriale. Acesta va deschide posibilitatea de a acorda mai mult timp operatorilor pentru a testa și implementa aceste tehnici la scară industrială completă.”
(Centrul de Inovare al UE pentru Transformări Industriale și Emisii)	(Comisia Europeană, 2022, https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:52022SC0187)

Sursa: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:52022SC0187>

Tabel 1.2.3. Noua agendă europeană pentru inovare: Definiții

Indicator	Definiție	Sursă
Start-up	<p>“Afacerile care doresc să crească în ceea ce privește accesul pe piață, veniturile și numărul de angajați, dar care sunt încă în căutarea unui model de afaceri repetabil și scalabil. (European Investment Bank)</p> <p>Compania trebuie să aibă mai puțin de zece ani. Trebuie să aibă un produs sau un model de afaceri inovator. Întreprinderea nou înființată trebuie să aibă ca obiectiv extinderea (intenția de a crește numărul de angajați și/sau piețele pe care operează).</p> <p>O entitate comercială (cu o vechime operațională de până la 10 ani inclusiv) aparținând unei societăți cu sediul în UE, care își începe activitatea cu scopul de a dezvolta și lansa un model de afaceri sau o componentă tehnologică inovatoare cu un potențial ridicat de creștere la nivel mondial, care este inovatoare și are potențialul de a contribui în mod semnificativ la dezvoltarea mediului de afaceri din UE..”</p>	<p>European Startup Monitor Start-up Estonia based on European Startup Network</p>
Scale-up	<p>"Start-up-uri cu creștere ridicată - start-up-uri care au raportat o creștere medie a cifrei de afaceri mai mare de 60% în ultimii trei ani.</p> <p>Un start-up care a strâns investiții de cel puțin 1 milion de euro are cel puțin zece angajați înregistrați și are o creștere anuală a numărului de angajați și a cifrei de afaceri de cel puțin 20% în decurs de trei ani.</p> <p>Afacere aflată în stadiu de dezvoltare, specifică piețelor de înaltă tehnologie, care dorește să crească în ceea ce privește accesul pe piață, veniturile și numărul de angajați, adăugând valoare prin identificarea și realizarea de oportunități de colaborare avantajoase pentru ambele părți cu companii consacrate.</p> <p>Întreprinderi cu creștere rapidă - întreprinderi cu cel puțin 10 angajați la început de creștere și care au o creștere medie anualizată a numărului de angajați mai mare de 10% pe an, pe o perioadă de trei ani.</p> <p>Gazele - sunt disponibile întreprinderile cu creștere rapidă care au până la cinci ani de existență și care au o creștere medie anualizată (cifră de afaceri sau număr de angajați) mai mare de 10% pe an, pe o perioadă de trei ani.</p> <p>Întreprinderi cu creștere rapidă - rata întreprinderilor cu creștere rapidă (creștere de 20% sau mai mare pe baza</p>	<p>European Investment Bank Start-up Estonia based on European Startup Network</p> <p>Startup Europe Partnership</p> <p>Eurostat Eurostat</p> <p>OECD</p>

	ocupării forței de muncă): numărul de întreprinderi cu creștere rapidă ca procent din populația întreprinderilor active cu cel puțin 10 angajați."	
Deep-tech	<p>"start-up de înaltă tehnologie - produsul sau serviciul se bazează pe progresul și dezvoltarea științifică sau pe o inovație semnificativă în domeniul ingineriei; dezvoltarea produsului sau serviciului se bazează pe sau are ca rezultat comercializarea proprietății intelectuale și, prin urmare, nu este ușor de reprodus.</p> <p>Deep tech - exemple: inteligență artificială, robotică, conducere și livrare autonomă, zboruri spațiale, aviație, viziune computerizată, recunoaștere vocală, AR/VR."</p>	Start-up Estonia Dealroom

Sursa: (Comisia Europeană, 2022, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:52022SC0187>)

1.3. Antreprenoriatul academic în România

1.3.1. Ce este specific antreprenoriatului academic în România?

Problemele specifice IMM-urilor din România:

- „1. Problema masei critice a IMM-urilor – prea puține întreprinderi active în economie;
2. Problema gabaritului afacerii/dimensiunii companiilor – prea puține întreprinderi de mărime mijlocie;
3. Problema structurii sectoriale – prea multe întreprinderi activează în domeniile serviciilor și comerțului;
4. Problema rezilienței noilor afaceri – două treimi dintre întreprinderile noi dispar de pe piață în primul an de viață”.

sursa: *Guvernul României, 2014, SGIMMMA 2020 , p.9*

La fel ca multe alte țări din Europa, România se confruntă cu provocarea de a-și impulsiona ecosistemul antreprenorial în contextul provocărilor globale. În contextul integrării în Spațiul European al Educației și Spațiul European al Cercetării și al armonizării cu documentele programatice ale UE, *antreprenoriatul academic* a câștigat tot mai multă atenție în ultimii ani în România.

Analizând condițiile-cadru pentru antreprenorat ale României în general, mai puțin favorabile decât cele existente la nivelul Uniunii Europene (UE), apreciem că antreprenoriatul academic nu face excepție, condițiile cadru sunt chiar mai puțin favorabile.

Relevantă în acest sens este evaluarea Raportului Global Entrepreneurship Monitor (GEM) 2021/2022 privind condițiile-cadru pentru antreprenorat ale României, conform căreia România înregistrează cele mai mici scoruri la

„Educația antreprenorială la școală” (2,5), situându-se pe locul 11 dintre 19 economii din aceeași categorie (*peer economies*) și la „Transferuri pentru cercetare și dezvoltare” (2,7), aici România situându-se pe locul 18 din 19 economii din aceeași categorie (Global Entrepreneurship Monitor (GEM). *Global Entrepreneurship Monitor 2021/2022 Global Report: Opportunity Amid Disruption*; GEM: London, UK, 2022, p. 29).

Pentru a evalua maturitatea ecosistemului antreprenorial din România, a fost creat *Indexul Ecosistemului Antreprenorial* (Curaj, A., Mitroi, M., Paul, C, Saftescu, R. Simion, E. (2016). *The Romanian Entrepreneurial Ecosystem. An Exploratory Study, Prospective Press, Bucuresti*). Evaluarea acestuia a scos în evidență că ecosistemul antreprenorial românesc s-a maturizat, înregistrând o creștere la 5,8 în 2020 de la 4,5 în 2015, remarcându-se

„tendința de detașare de un model în care dinamica ecosistemului depinde de individ înspre un model în care dinamica mediului antreprenorial antrenează și susține inițiativa individuală” (Curaj, Mitroi, Paul, Simion, Ionescu, Coșcodaru, Dinu, 2021). Sustenabilitate și inovare în ecosistemul antreprenorial din România – studiu exploratoriu, Unitatea Executivă pentru Finanțarea Învățământului Superior, a Cercetării, Dezvoltării și Inovării (UEFISCDI).

În același timp, însă, o serie de paradoxuri însoțesc procesul de inițiere de afaceri în România, cu implicații directe și asupra start-up-urilor și spin-off-urilor asociate antreprenoriatului academic.

Spre exemplu, așa cum arată Organizația pentru Cooperare și Dezvoltare Economică (OCDE), deși nivelul dificultăților administrative (*administrative burden*) pentru start-up-uri este peste media UE, rata de intrare în afaceri în România, în ultimii ani, este peste media UE, tinerii (18-30 ani) fiind foarte activi în procesul de start-up, 11,4% dintre tineri fiind antreprenori în stadiu incipient (*early-stage entrepreneurs*), pondere mai ridicată decât media UE (Organization for Economic Co-Operation and Development (OECD). *Inclusive Entrepreneurship Policies*, Country Assessment Notes, Romania, 2020 (Romania IE-2020). Available online: <https://www.oecd.org/cfe/smes/Romania-IE-2020.pdf>).

Conform Băncii Mondiale, în 2020, România ocupă în același timp locul 55 din 190 de țări la ușurința de a face afaceri (*ease of doing business*), dar și locul 91 din 190 de țări în ceea ce privește inițierea unei afaceri (*starting a business*) (World Bank Group. *Doing Business 2020: Romania*. Available online: <https://www.doingbusiness.org/content/dam/doingBusiness/country/r/romania/ROM.pdf>).

Prin urmare, o performanță scăzută în ceea ce privește inițierea unei afaceri coexistă cu o

performanță peste medie la ușurința de a face afaceri.

O posibilă explicație este dată de Raportul GEM 2021/2022, care arată că, deși 49,1% dintre adulții români identifică oportunități bune de start-up, doar 27,0% consideră că „este ușor să începi o afacere”, în schimb 48,3% consideră că teama de eșec i-ar împiedica să inițieze efectiv o afacere și doar 37,7% „cunosc pe cineva care a început o afacere nouă” (Global Entrepreneurship Monitor (GEM). *Global Entrepreneurship Monitor 2021/2022 Global Report: Opportunity Amid Disruption*; GEM: London, UK, 2022, p. 29)

Prin urmare, lipsa încrederii în propria capacitate de a începe o nouă afacere și lipsa conexiunii personale cu antreprenorii influențează negativ intențiile antreprenoriale ale românilor.

Mai mult, mediul antreprenorial descurajează persoanele cu studii superioare să înceapă o afacere (Curaj, Mitroi, Paul, Simion, Ionescu, Coșcodaru, Dinu, 2021). Sustenabilitate și inovare în ecosistemul antreprenorial din România – studiu exploratoriu, Unitatea Executivă pentru Finanțarea Învățământului Superior, a Cercetării, Dezvoltării și Inovării (UEFISCDI)), iar potențialul de inovare rămânând slab exploatat. România este un inovator emergent cu o performanță la 32,6% din media UE, mult sub media categoriei de inovatori emergenți (50,0%), punctele slabe puse în evidență de *European Innovation Scoreboard 2022* fiind: populația cu studii superioare, inovatorii în procesele de afaceri, IMM-urile inovatoare care colaborează cu altele, mobilitatea job-to-job HRST, angajarea în întreprinderi inovatoare, iar cele mai puternice deteriorări față de 2015 sunt legate de: tehnologii legate de mediu, absolvenți de doctorat, cheltuieli non-C&D pentru inovare (European Commission, Directorate-General for Research and Innovation, Hollanders, H., Es-

Sadki, N., Khalilova, A., *European Innovation Scoreboard 2022*, Publications Office of the European Union, 2022, <https://data.europa.eu/doi/10.2777/309907>).

Deficitul de competențe și resurse umane în sistemul de cercetare-dezvoltare-inovare sunt provocări sistemice pentru mediul de afaceri românesc¹, care reflectă nevoia unor politici și intervenții care să vizeze consolidarea unui ecosistem antreprenorial prin inovare cu incidență directă asupra antreprenoriatului academic: alinierea cercetării la nevoile pieței, stimularea colaborărilor pentru accelerarea transferului rezultatelor cercetării în piață, protejarea drepturilor de proprietate intelectuală pentru accelerarea internaționalizării (Chioncel, 2019). Analysis of the factors that obstruct the diffusion of innovation, including digitization, Increasing the capacity of the RDI system to respond to global challenges. Strengthening anticipatory capacity to develop evidence-based public policies - POCA 127557.).

Politica de antreprenoriat academic a României este ghidată, în principal, de două strategii în vigoare la ora actuală:

- *Strategia guvernamentală pentru dezvoltarea sectorului întreprinderilor mici și mijlocii și îmbunătățirea mediului de afaceri din România – Orizont 2020* (SGIMMMA 2020), aprobată prin HG 859/2014 (Guvernul României, [HG nr. 859/2014 - aprobarea Strategiei guvernamentale pentru dezvoltarea sectorului întreprinderilor mici și mijlocii și îmbunătățirea mediului de afaceri din România – Orizont 2020](#));
- *Strategia Națională de Cercetare, Inovare și Specializare Inteligentă 2022-*

2027 (SNCISI 2022-2027), aprobată prin HG 933/2022.

SGIMMMA 2020 include două direcții de acțiune care vizează antreprenoriatul academic - **Direcția de acțiune 1:** Sprijinirea și promovarea antreprenoriatului și **Direcția de acțiune 3:** IMM-uri inovatoare în corespondență cu direcțiile de acțiune și principiile *Small Business Act for Europe* 2008 (SBA).

„Direcția de acțiune 1: SPRIJINIREA ȘI PROMOVAREA ANTREPRENORIATULUI

1. Sprijinirea Start-up-urilor, cu accent pe sectoarele cu potențial creativ, mediul rural
2. Sprijinirea dezvoltării educației antreprenoriale la toate nivelurile de învățământ
3. Programe de sprijin antreprenorial (tutorat/mentorat, asistență/consiliere, role models etc.), inclusiv grupurilor sociale vulnerabile/defavorizate (de ex. femei antreprenor, tineri, imigranți legali, șomeri, persoane ieșite din sistemul de protecție socială, persoane cu dizabilități etc.)
4. Facilitarea de structuri moderne de sprijinire a afacerilor și perfecționarea celor existente (de ex. incubatoare/acceleratoare și centre/hubs de afaceri, parcuri tehnologice/software și industriale, clustere/poli de excelență, centre de design, centre de producție locală conform sintagmei „un sat - un produs; un oraș - o industrie” etc.)

5. Promovarea comportamentului etic în afaceri și sprijinirea întreprinzătorilor onești care doresc să înceapă o afacere

Direcția de acțiune 3: IMM-uri INOVATOARE

9. Încurajarea transferului tehnologic

10. Dezvoltarea educației profesionale și manageriale

11. Dezvoltarea serviciilor de consultanță de afaceri pentru IMM-uri

12. Dezvoltarea unui sistem de sprijin pentru inovare la nivel național

13. Încurajarea cooperării tehnico-economice a IMM-urilor cu marile întreprinderi, mai ales în domeniul inovării tehnologice și comerciale centre/hubs de afaceri, parcuri

14. Sprijinirea valorificării avantajelor competitive ale IMM-urilor cu potențial de dezvoltare extensivă și promovarea avantajelor obținerii dreptului de proprietate intelectuală/industrială/comercială

15. Susținerea implementării/certificării sistemelor de management, precum și certificarea voluntară a produselor și/sau obținerea etichetei ecologice pentru produse

16. Sprijinirea conectării IMM-urilor la rețelele de CDI. ” (HG nr. 859/2014 - [aprobarea Strategiei guvernamentale pentru dezvoltarea sectorului întreprinderilor mici și mijlocii și îmbunătățirea mediului de afaceri din România – Orizont 2020](#))

Sursa: Guvernul României, 2014 SGIMMMA
2020

academic, în ceea ce privește IMM-urile inovatoare, *Măsura 19* prevede explicit dezvoltarea unor „programe de susținere a spin-off-urilor și start-up-urilor inovative” (HG nr. 859/2014 - [aprobarea Strategiei guvernamentale pentru dezvoltarea sectorului întreprinderilor mici și mijlocii și îmbunătățirea mediului de afaceri din România – Orizont 2020](#)). Cu implicații asupra antreprenoriatului academic sunt și măsurile de încurajare a parteneriatelor pentru inovare. Astfel, *Măsura 16* prevede realizarea de „parteneriate cu universitățile în vederea oferirii unor studii de fezabilitate ale tehnologiilor și pentru a coopera în cercetarea științifică” (idem), *Măsura 21* susține „crearea de parteneriate între IMM-uri, instituții de învățământ superior și institute naționale de cercetare-dezvoltare în vederea creșterii capacității de inovare a întreprinderii” (idem), iar *Măsura 23* prevede parteneriate cu institutele de cercetare-dezvoltare-inovare în vederea susținerii IMM-urilor inovative și conectarea IMM-urilor la rețelele de CDI (idem).

În vederea îmbunătățirii rolului antreprenoriatului academic la nivel de ecosistem au importanță și o serie de alte documente strategice adoptate de Guvernul României: *Strategia Națională pentru Competitivitate 2015-2020*, *Planul Național de Cercetare-Dezvoltare-Inovare III 2015-2020* și *Strategia Națională privind Agenda Digitală pentru România 2020*.

Evaluarea politicii antreprenoriale a României, la finalul perioadei 2014-2020, scoate în evidență o imagine mixtă cu privire la progresul României cu privire la antreprenoriatul academic și rolul acestuia la nivel de ecosistem. Așa cum arată Raportul elaborat de către Direcția Generală Cercetare și Inovare a Comisiei Europene în vederea

îmbunătățirii politicilor și sistemului național de cercetare și inovare, deși România are mult potențial în direcția unei economii mai inovatoare și transformării digitale, dinamica schimbărilor este destul de redusă, cele mai mari bariere în calea dezvoltării ecosistemului antreprenorial fiind "lipsa de încredere, predictibilitate și transparență, precum și accesul la finanțare și capacitatea limitată a instituțiilor de învățământ superior de a juca un rol activ în calitate de parte interesată în ecosistemul antreprenorial. Fără îndoială, există insule de excelență, iar accesul la o rezervă de talente cu o educație adecvată reprezintă unul din cele mai mari atuuri ale României. Cu toate acestea, migrația

creierelor, insuficiențele oportunități de finanțare și cultura antreprenorială redusă la nivelul universităților necesită măsuri radicale de politică pentru ca starea de fapt actuală să se schimbe mai repede" (Andrez, Tataj, Dalle, Romanainen, 2018. Start-upuri, scale-upuri și antreprenariat în România, Comisia Europeană, Direcția Generală Cercetare și Inovare, https://ec.europa.eu/research-and-innovation/sites/default/files/rio/report/Romania_summary%2520report.pdf, p.3).

Evaluarea Comisiei Europene cu privire la situația actuală a ecosistemului antreprenorial din România este prezentată sintetic în Figura 1.3.1.

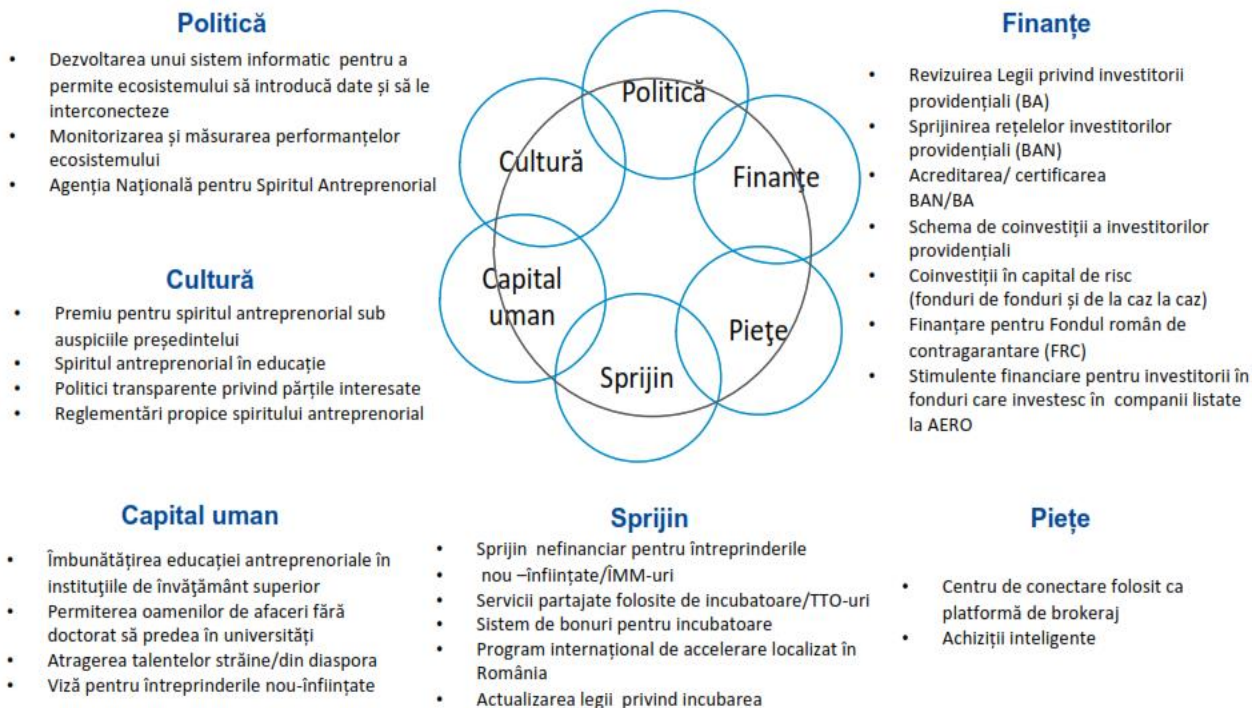

Figura 1.3.1. Privire de ansamblu asupra recomandărilor grupului de experți PSF cu privire la ecosistemul antreprenorial din România

(Sursa: Andrez et al., 2018, p. 7)

Pentru perioada 2021-2027, o nouă strategie națională pentru dezvoltarea mediului de afaceri se află în curs de elaborare și nu a fost încă aprobată. *Strategia Națională de Cercetare, Inovare și Specializare Inteligentă 2022-2027* (SNCISI 2022-2027) a fost aprobată în 2022. La nivelul regiunilor de dezvoltare, au fost adoptate *Strategii de specializare inteligentă (RIS3) 2022-2027* care stabilesc domeniile și subdomeniile de specializare inteligentă la nivel regional.

SNCISI 2022-2027 setează transferul de tehnologie, know-how și inovare către mediul privat românesc ca reper fundamental al viziunii sale și stabilește patru obiective generale cu

impact asupra antreprenoriatului academic: „Dezvoltarea sistemului de cercetare, dezvoltare și inovare; Susținerea ecosistemelor de inovare asociate specializărilor inteligente; Mobilizare către inovare; Creșterea colaborării europene și internaționale.” (Sursa: *Guvernul României, 2022, SNCISI 2022-2027, p. 10*).

Din perspectiva antreprenoriatului academic, prezintă deosebită importanță domeniile și subdomeniile de specializare inteligentă la nivel național stabilite prin SNCISI 2022-2027, definite ca domenii intensive tehnologic cu potențial de a produce efecte de antrenare în economie și societate:

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

1. Bioeconomie - 1.1 Tehnologii pentru economia albastră, 1.2 Ameliorarea semințelor și raselor, 1.3 Tehnologii pentru agricultura ecologică, agroecologie și silvicultură, 1.4 Agricultură 4.0, 1.5 Alimente sigure și durabile pentru o dietă sănătoasă;

2. Economie digitală și tehnologii spațiale - 2.1 Dispozitive și sisteme microelectronice pentru produse inteligente, 2.2 Rețelele viitorului, comunicații, internetul lucrurilor, 2.3 Tehnologii pentru economia spațială Economia spațială implică, 2.4 Tehnologii XR, 2.5 Sisteme de inteligență artificială, 2.6 Securitate cibernetică, 2.7 Tehnologii pentru trasabilitate, 2.8 Roboți și agenți cognitive;

3. Energie și mobilitate - 3.1 Mobilitate verde, 3.2 Tehnologii moderne de generare a energiei cu emisii scăzute sau zero, 3.3 Digitalizare în energie, 3.4 Stocarea energiei;

4. Fabricație avansată - 4.1 Tehnologii de fabricație pentru industria aeronautică, 4.2 Digitalizarea și robotizarea fabricației, 4.3 Tehnologii avansate de fabricație;

5. Materiale funcționale avansate - 5.1 Optoelectronica, 5.2 Materiale compozite inteligente, 5.3 Materiale reciclabile și tehnologii pentru reciclarea materialelor, 5.4 Materiale pentru aplicații electronice, electrice, fotonice, magnetice și în senzorică, 5.5 Materiale biocompatibile, 5.6 Materiale pentru energie;

6. Mediu și eco-tehnologii - 6.1 Tehnologii pentru gestionarea, monitorizarea și depoluarea mediului, 6.2 Tehnologii pentru economia circulară;

7. Sănătate - prevenție, diagnostic și tratament avansat - 7.1 Chirurgia de precizie, 7.2 Tehnologii nucleare diagnostic-terapeutice de nouă generație, 7.3 Medicina longevității, 7.4 Diagnosticare precoce, 7.5 Tehnologii pentru o viață autonomă, 7.6 eHealth, 7.7 Medicina personalizată și genomică, 7.8 Tehnologiile pentru sisteme portabile.

Sursa: Guvernul României, 2022, SNCISI 2022-2027, pp. 29-34

La nivelul regiunii de dezvoltare Nord-Vest, conform RIS3 N-V 2021-2027 (Agenția de Dezvoltare Regională Nord-Vest, STRATEGIA DE SPECIALIZARE INTELIGENTĂ REGIUNEA DE DEZVOLTARE NORD-VEST 2021 – 2027, 2021, https://www.nord-vest.ro/wp-content/uploads/2022/05/RIS3NV-2021-2027_versiunea-29-octombrie.pdf), domeniile de specializare inteligentă sunt structurate pe trei piloni:

Pilon I – Inovare pentru sănătate și bunăstare, cu domeniile: 1. Sănătate; 2. Agroalimentar; 3. Cosmetice și suplimente alimentare;

Pilon II – Dezvoltarea sectoarelor emergente; cu domeniile: 1. Tehnologii de producție avansate și 2. Materiale noi;

Pilon III – Transformare digitală: Agenda digitală regională, cu domeniul 1. Tehnologia Informației și a Telecomunicațiilor.

Sursa: ADR Nord-Vest, 2021, RIS3 N-V 2021-2027, p. 73

RIS3 N-V 2021-2027 propune instrumente specifice pentru impulsivarea antreprenoriatului academic în domeniile prioritare de specializare:

- ✓ Investiții în cercetare și inovare și universități antreprenoriale;
- ✓ Linii pilot, validare timpurie a produsului, transfer de tehnologie;
- ✓ Tehnologii digitale la cheie;
- ✓ Dezvoltarea conceptelor de Living Labs și Test beds;
- ✓ Încurajarea dezvoltării de firme noi, start-up-uri/scale-up; dezvoltarea proceselor de susținere a clusterelor industrials
- ✓ Perfecționarea proceselor din cadrul atelierelor de descoperire antreprenorialăș
- ✓ Facilitarea accesului la finanțare și servicii avansate pentru afaceri.

Sursa: Guvernul României, 2022, SNCISI 2022-2027, pp. 45-46

Provocările antreprenoriatului academic în România la ora actuală rămân legate de funcționalitatea parteneriatului mediu academic - mediu de afaceri în cadrul ecosistemului antreprenorial, transformarea universităților românești în universități antreprenoriale și creșterea importanței acordate colaborării cu mediul economic, transferul tehnologic și comercializarea cunoștințelor și a rezultatelor de cercetare fiind esențiale în acest sens.

1.3.2 Profilul antreprenorial al universităților românești

Așa cum am arătat anterior, universitățile antreprenoriale joacă un rol major în ecosistemul antreprenorial și de inovare regional prin activitățile lor de educație (prima misiune), cercetare (a doua misiune) și, mai ales, prin activitățile specifice celei de-a „treia misiuni” - transferul tehnologic și antreprenoriatul academic fiind cele mai importante.

În cazul universităților din România, educația și cercetarea sunt relativ mai bine dezvoltate, în timp ce activitățile specifice celei de-a „treia misiuni” se află într-un stadiu incipient de dezvoltare.

O evaluare a profilului antreprenorial și a capacității de transfer tehnologic a universităților din regiunea de Nord-Vest a României, realizată în cadrul proiectului „Sprijin pentru implementarea RIS3 în regiunile mai puțin dezvoltate” (2016-2018) al Centrului Comun de Cercetare al Comisiei Europene (<https://s3platform.jrc.ec.europa.eu/lagging-regions>), având ca obiectiv general să sprijine universitățile în procesul de consolidare a capacității instituționale, să consolideze procesele de luare a deciziilor în colaborare și potențialul inovator al actorilor cheie ai ecosistemului regional de inovare, propune evaluarea a cinci dimensiuni cheie ale profilului antreprenorial al universităților așa cum rezultă din Tabelul 1.3.1.

Tabel 1.3.1. Evaluarea dimensiunilor cheie ale profilului antreprenorial al universităților

Dimensiuni cheie ale profilului antreprenorial	Definiția profilului antreprenorial al universității	Aspecte de evaluat
<i>Orientare și strategie</i>	O universitate antreprenorială este orientată și poziționată strategic pentru a oferi o serie de contribuții societale, cu accent pe impactul economic	Angajamentul instituțional Obiectivele specifice asumate Planificarea financiară
Resursele umane și capacitatea organizațională	O universitate antreprenorială își dezvoltă capacitatea organizațională de a-și asuma riscuri și de a acționa intraprenorial și antreprenorial	Conducerea universității Profilul personalului Stimulente și recompense
<i>Stimulatori și facilitatori</i>	O universitate antreprenorială dezvoltă un sistem de sprijin cuprinzător care permite indivizilor și grupurilor să inoveze	Cultura antreprenorială Structurile interne de sprijin Structurile externe de sprijin și alinierea la serviciile externe

Educație, cercetare și a treia misiune	<p>O universitate antreprenorială angajează acțiuni specifice celor trei misiuni:</p> <ul style="list-style-type: none"> - educația (prima misiune) - acțiuni care vizează dezvoltarea culturii, mentalității și abilităților antreprenoriale, include în curriculum cursuri de antreprenariat, oferă studenților o varietate de oportunități de a-și îmbunătăți cunoștințele, abilitățile și acțiunile antreprenoriale și sprijină, de asemenea, o gamă largă de oportunități de carieră pentru absolvenți, inclusiv intrapreneurship, auto-angajare și antreprenariat; - cercetare (a doua misiune) - acțiuni care vizează impactul economic, conduc la venituri și contribuții intelectuale cu un potențial ridicat de transfer pe piață și comercializare; - a treia misiune - acțiuni care vizează antreprenariatul într-un sens mai larg, transferul și comercializarea tehnologiei, crearea de spin-off-uri, parteneriatele cu o gamă largă de părți interesate de inovare și cu societatea în general. 	Acțiunile specifice educației
		Acțiunile specifice cercetării
		Acțiunile specifice cele de-a treia misiuni
Inovație și impact	<p>O universitate antreprenorială este o parte interesată influentă în ecosistemul antreprenorial și se concentrează pe un impact economic mai mare în regiune prin evaluarea periodică a performanței sale față de obiective, a nivelului său de influență față de părțile interesate și a impactului pe care îl generează.</p>	Îmbunătățirea continuă
		Influența în ecosistem
		Impactul

Sursa: construit de autori pe baza participării la evaluarea în cadrul proiectului „Sprijin pentru implementarea RIS3 în regiunile mai puțin dezvoltate” (2016-2018) al Centrului Comun de Cercetare al Comisiei Europene (<https://s3platform.jrc.ec.europa.eu/lagging-regions>)

Pornind de la modelul de evaluare al Centrului Comun de Cercetare al Comisiei Europene prezentat mai sus, considerăm că dimensiunile cheie ale profilului antreprenorial al

universităților românești sunt caracterizate de următoarele aspecte:

1. **Orientare și strategie**

Universitățile românești, în general, și-au asumat public prin Carta Universității și planuri strategice și operaționale anuale angajamentul pentru a treia misiune, dar nu explicit, ci, de regulă, cu referire la deschiderea sau interacțiunea cu mediul economic și social, obiectivele specifice transferului tehnologic și antreprenoriatului academic sunt repartizate prin ținte și termene măsurabile unui număr mai mare sau mai mic de entități și personal din universitate, de regulă centrelor de transfer tehnologic și personalului acestora. Acest angajament strategic este foarte slab reflectat în planificarea financiară și activitățile comerciale ale universităților românești.

2. **Resursele umane și capacitatea organizațională**

Leadership-ul universitar românesc este tot mai deschis pentru a stimula personalul

universității și studenții să gândească și să acționeze antreprenorial, colaborarea cu mediul de afaceri în dezvoltarea curriculum-ului și în procesul de predare-învățare și inițiativele care încurajează antreprenoriatul academic sunt relativ frecvente. Inițiativele care încurajează transferul tehnologic și antreprenoriatul academic sunt legate, în special, de proiectele finanțate din fonduri europene și guvernamentale pentru cercetare. Cu toate acestea, numărul de spin-off-uri academice rămâne foarte scăzut și nu este legat de politici de evaluare sau promovare a personalului. Stimulentele și recompensele se referă, în special, la sprijin pentru cercetare (participare la conferințe științifice internaționale și publicare articole științifice) și, în general, nu încurajează transferul tehnologic și antreprenoriatul academic.

EXEMPLU – [HTTPS://WWW.EXPERT.UGAL.RO/DOCS/PROCEDURA_INFIINTARE_SPIN-OFF.PDF](https://www.expert.ugal.ro/docs/procedura_infiintare_spin-off.pdf) Procedura înființare spin – off în cadrul Universității „Dunărea de Jos” din Galați

3. **Stimulatori și facilitatori**

Transferul tehnologic și antreprenoriatul academic sunt subiecte frecvent comunicate de universitățile românești prin canalele lor de

social media și pentru care universitățile au secțiuni special dedicate pe site-urile lor web.

Exemplu – site Universitatea Transilvania din Brașov - secțiune special dedicată transferului tehnologic și antreprenoriatului

<https://www.unitbv.ro/cercetare/transfer-tehnologic-si-antreprenoriat.html>

Universitatea Transilvania din Braşov

Despre noi | Facultăți | Cercetare | Studenți | Admitere | Internaționalizare | Cultură | Știri și evenimente | Platforme | Contact

Transfer tehnologic

Incubator tehnologic și de afaceri

Incubatorul promovează înțeperea și dezvoltarea afacerilor inovative pentru a facilita transferul rezultatelor cercetărilor științifice către mediul de afaceri.

Află mai multe

Inovare și tehnologii avansate

Cooperarea cu întreprinderile în domeniul inovării de produs, a inovării de proces și a inovării organizaționale este o preocupare constantă a comunității academice brașovene.

Află mai multe

Pentru IMM-uri

Dezvoltarea colaborării cu IMM-urile este prioritară pentru Universitatea Transilvania din Braşov, având în principal următoarele direcții de acțiune:

Află mai multe

Evenimentele de promovare a culturii antreprenoriale sunt frecvente (conferințe tematice de antreprenoriat, ateliere tematice, schimb de bune practici etc.) și sunt legate, în special, de proiectele finanțate prin Fondul Social European (FSE – programul POCU) și alte

surse de finanțare (Banca Mondială – programul ROSE etc.). Toate universitățile românești au înființat societăți antreprenoriale studentești (SAS) care sunt active și accesează fonduri pentru promovarea culturii antreprenoriale, în special din Fondul de Dezvoltare Instituțională (FDI).

Exemplu – SAS UBB

<https://sasubb.centre.ubbcluj.ro/>

SASUBB Societatea Antreprenorială Studentească

DESPRE | PROIECTE | CONTACT | OPORTUNITĂȚI

Cluj-Napoca, Teodor Mihail 58-60, sala 120
sasubbcluj@gmail.com

SPRIJINIM, DEZVOLTĂM ȘI ÎNCURAJĂM SPIRITUL ANTREPRENORIAL

ai studenților de la Universitatea Babeș-Bolyai

UNIVERSITATEA BABEȘ-BOLYAI
BIBLIOTECA PROIECTULUI
SOCIETATEA ANTREPRENORIALĂ STUDENTEASCĂ

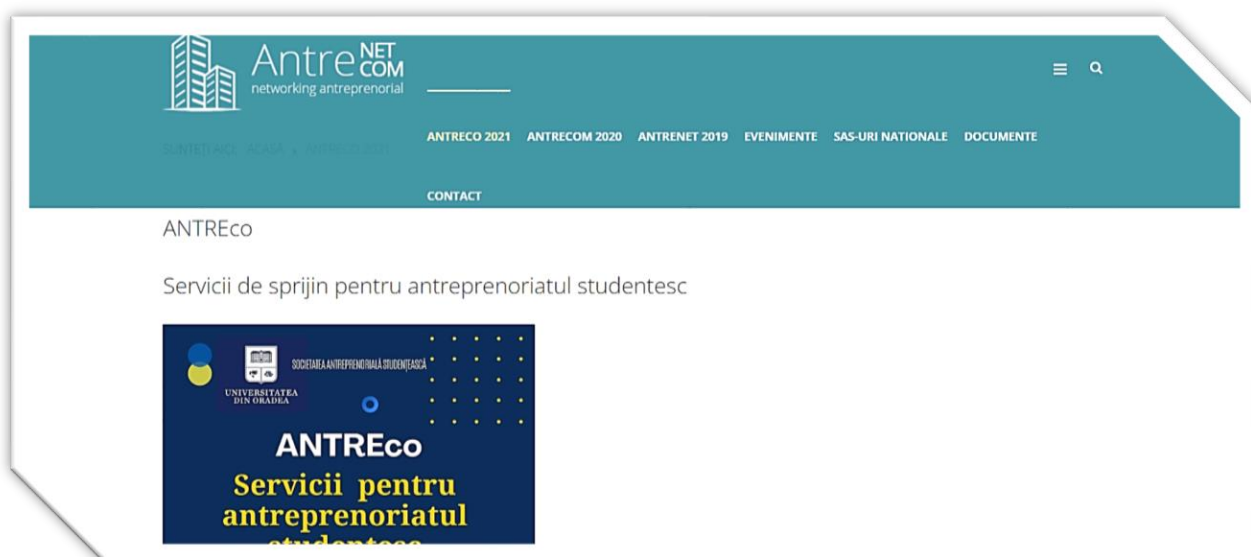

În general, universitățile românești au comunități orientate spre antreprenoriat în legătură cu domeniul fundamental Științe economice, destul de rar în afara facultăților de Științe economice. O serie de servicii și facilități interne - mentorat, coaching, finanțare, consiliere, sprijin pentru crearea unui start-up de către personalul academic, studenți sau absolvenți, facilități de incubare, incubator/accelerator de afaceri etc. – sunt disponibile în universitățile românești. Universitățile au centre de consiliere în carieră care, în unele situații, oferă servicii de testare a

abilităților profesionale și antreprenoriale, consiliere profesională și antreprenorială, iar SAS-urile oferă consiliere și mentorat în elaborarea unui plan de afaceri, organizează concursuri de planuri de afaceri, evenimente de tip hackathon etc. Spațiile de lucru în comun, serviciile de sprijin și consultanță pentru start-up, suport și consiliere pentru accesul la finanțare sunt foarte puțin frecvente în universitățile românești și nu sunt asigurate constant.

Exemplu – Universitatea din Oradea - Servicii de sprijin pentru antreprenoriul studentesc

<https://antrenet.uoradea.ro/ro/antreco>

Exemplu – Universitatea Transilvania din Brașov- Incubator tehnologic și de afaceri

<https://www.unitbv.ro/cercetare/transfer-tehnologic-si-antreprenoriat/incubator-tehnologic-si-de-afaceri.html>

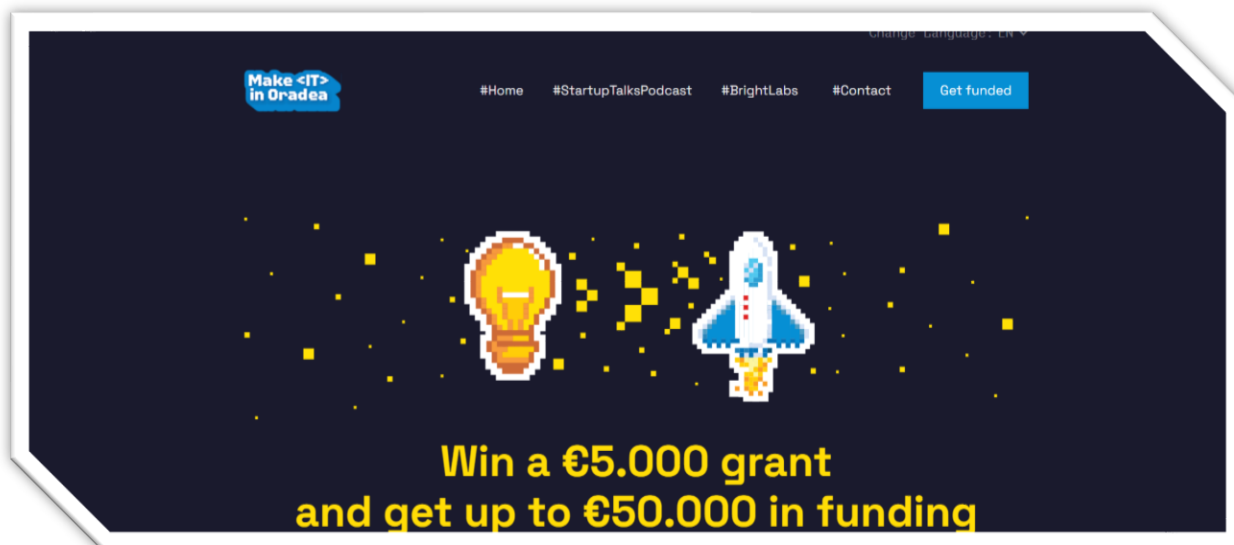

The screenshot shows the website for the Technology and Business Incubator at the University of Transilvania of Braşov. The page title is "Incubator tehnologic și de afaceri". The content describes the incubator's mission to promote the start-up and development of innovative businesses, facilitate the transfer of scientific research results to the business environment, and provide a space for meetings and exchange of ideas. It also lists services such as assistance, legal protection, and access to infrastructure. The page includes a navigation menu at the top and a search bar.

În ultimii ani, a crescut numărul structurilor externe de suport pentru afaceri de nouă generație (incubatoare de afaceri, acceleratoare de afaceri, *business hub*-uri, *coworking space*-uri, *maker space*-uri, etc.), în special în sectoarele high-tech, în centrele universitare mari. Acestea

oferă servicii de consiliere pentru start-up-uri, spații de lucru în comun, programe de sprijin pentru start-up etc. cu finanțare publică sau privată, inclusiv cu sprijin de tip *business angels*.

Exemplu - Bright Labs Incubator - Make IT in Oradea
<https://www.makeitinoradea.ro/bright-labs-incubator>

Legea privind incubatoarele de afaceri în România:
http://www.cdep.ro/pls/proiecte/docs/2015/pr029_15.pdf

Legea business angels în România: https://static.anaf.ro/static/10/Anaf/legislatie/L_120_2015.pdf

4. Educație, cercetare și a treia misiune

Oportunitățile de educație antreprenorială formală și informală oferite de universitățile românești sunt legate, în principal, la fel ca și comunitățile antreprenoriale de facultățile de Științe economice și se regăsesc destul de rar în afara acestora. În general, preocuparea pentru îmbunătățirea curriculei privind antreprenoriatul în sistemul educațional românesc, introducerea abilităților

antreprenoriale și promovarea antreprenoriatului ca potențial parcurs de carieră și introducerea de cursuri sau programe de Antreprenoriatic&Inovare în toate domeniile de studiu și la toate nivelurile de studiu (licență, masterat, doctorat, postdoctorat) sunt legate de programele finanțate din Fondul Social European – programul POCU (spre exemplu, *Bursa student antreprenor*, *Bursa doctorand antreprenor*).

Exemplu – Universitatea din Oradea – Proiectul Antreprenor pentru viitor

<https://antrev.uoradea.ro/ro/>

Sunteți aici: Acasă

ANTEV: „ANTREPRENOR PENTRU VIITOR”

Acronim: AntreV
Cod proiect MySMIS: 124167

Beneficiar: Universitatea din Oradea
Partener: Corporactive Consulting SRL

Valoare totală eligibilă: 7.282.442,22 lei, din care:

- Finanțare nerambursabilă: 114.153,50 lei (97,69% din valoarea totală eligibilă), din care: Valoare eligibilă nerambursabilă din FEDR/FC/FSE/ILMT: 6.158.002,73 lei; Valoare eligibilă nerambursabilă din Bugetul național: 956.150,77 lei
- Cofinanțare beneficiar: 168.288,72 lei

Durata de derulare a proiectului: 2 ani
Perioada de implementare: 24.05.2019 - 26.06.2021
Cod anal: DOC11/370/6/21/Operatiune.compozită DE 6.7.6.9.6.10

În general, transferul tehnologic și antreprenoriatul academic sunt integrate în universitățile românești în strategiile de cercetare, iar acțiunile care vizează impactul

economic, conduc la venituri și contribuții intelectuale cu un potențial ridicat de transfer pe piață și comercializare sunt legate de proiectele de cercetare.

Exemplu – UBB – Strategia de CDI 2021-2024

<https://cercetare.ubbcluj.ro/wp-content/uploads/2021/05/HS-nr.-59-privind-Strategia-Cercet%C4%83rii-Dezvolt%C4%83rii-Inov%C4%83rii-CDI-la-UBB-4.pdf>

În general, universitățile românești stimulează comercializarea resurselor intelectuale prin portofoliul de brevete și licențe, dar și prin proiecte de cercetare în comun cu parteneri de afaceri, contracte de consultanță realizate de cadre universitare, contracte de expertiză, brevete și licențe etc. Lista brevetelor de invenție și cererilor de brevete de invenție, având ca titular universitatea, este în general disponibilă pe site-ul universităților românești pentru a stimula comercializarea.

Există foarte puține evidențe, monitorizări la nivelul universităților românești cu privire la crearea de spin-off-uri universitare și utilizarea facilităților comerciale.

Centrele de transfer tehnologic sunt relativ frecvente în universitățile românești, existența acestor centre în universitate este o condiție necesară, dar nu suficientă pentru transferul tehnologic eficient. Dimensiunea, abilitățile și capacitățile de management, resursele financiare și logistice ale centrelor de transfer tehnologic sunt limitate. Nu se poate identifica o abordare pro-activă predominantă în universitățile românești pentru identificarea rezultatelor cercetării cadrelor universitare cu potențial de piață și sprijinirea transferului lor către piață. Centrele de transfer tehnologic au conexiuni foarte limitate între cercetare și piață. Analiza contractelor de cercetare /consultanță

cu firme reflectă lipsa masei critice a cercetătorilor universitari care cooperează cu industria, cu unele excepții. Există cunoștințe despre problemele de proprietate intelectuală

aplicabile comercializării cercetării academice, dar acest potențial este sub-utilizat. Foarte puține universități au strategii integrate de transfer tehnologic.

Exemplu – UBB Tech Transfer

<https://ttc.centre.ubbcluj.ro/>

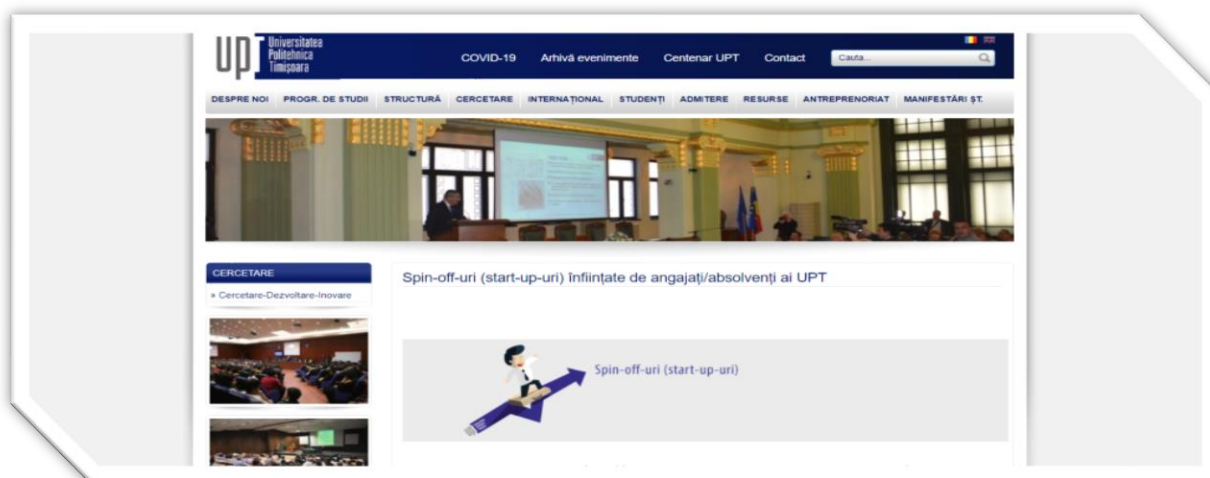

Exemplu – Universitatea de Vest din Timișoara - Strategia entității de inovare și transfer tehnologic

<https://www.uvt.ro/wp-content/uploads/2021/12/Anexa-7-Strategia-entitatii-de-inovare-si-transfer-tehologic-a-UVT.pdf>

Exemplu – Universitatea Politehnică Timișoara – Spin -off-uri (Start – up – uri înființate de angajați/absolvenți ai UPT

http://www.upt.ro/Informatii_spin-off_481_ro.html

5. Inovație și impact

În general, universitățile românești își monitorizează performanța în legătura cu transferul tehnologic și antreprenoriatul academic pentru diferite categorii de raportări obligatorii, ranking-uri etc. și utilizează evaluările pentru a crește performanța în educație, cercetare și activități comerciale/antreprenoriale. Există foarte puține evidențe despre evaluările de impact elaborate la nivel intern de universitățile românești. În general, universitățile românești sunt influente în ecosistemul antreprenorial și de inovare și

contribuie semnificativ la avansarea politicii și practicii cu privire la transfer tehnologic și antreprenoriat academic la nivel regional, național și internațional. În general, experții din universitățile românești colaborează în cadrul unor rețele internaționale de experți, colaborează cu ministerele de resort, agențiile de dezvoltare regională, administrația publică locală la elaborarea strategiilor cu implicații asupra ecosistemului de inovare și antreprenorial la nivel internațional, național și regional.

1.3.3. Servicii de sprijinire a antreprenoratului academic și transferului tehnologic în România

În ceea ce privește serviciile aferente transferului tehnologic și antreprenoratului academic, nu există o definiție și clasificare unanim acceptată în România. Mai mult, aceste servicii sunt destul de puțin prestate în

universitățile din România și, implicit, destul de puțin teoretizate.

Din punctul nostru de vedere, o posibilă clasificare a serviciilor de antreprenoriat academic și transfer tehnologic în România cuprinde:

- ✓ *Servicii de sprijinire a inițiativelor antreprenoriale ale studenților și personalului academic;*
- ✓ *Serviciile de sprijinire a inovării;*
- ✓ *Serviciile de transfer tehnologic;*
- ✓ *Serviciile de tranzacționare și comercializare on-line aferente transferului tehnologic.*

Pentru a înțelege mai bine abordarea acestor tipuri de servicii în România este util să evidențiem cum definește Institutul National de Statistică din România (INS) *inovarea și activitățile inovatoare*.

Tabel 1.3.2. Definiții ale inovării și activităților inovatoare în România

1. Inovația	<p><i>"O inovație reprezintă introducerea în întreprindere a unui produs sau proces nou sau îmbunătățit (sau o combinație a acestora) care diferă semnificativ de produsele sau procesele anterioare ale unității și care a fost pusă la dispoziția potențialilor utilizatori sub formă de produs, sau utilizată de către unitate sub formă de proces".</i></p> <p><i>"O inovație trebuie să aibă caracteristici sau intenții de utilizare care sunt noi sau care furnizează o îmbunătățire semnificativă față de ceea ce a fost înainte folosit sau vândut de către întreprindere. Cu toate acestea, o inovație poate eșua sau poate lua timp pentru a fi de succes".</i></p> <p><i>"O inovație trebuie să fie nouă sau îmbunătățită semnificativ doar pentru întreprinderea dvs. Ea ar fi putut fi dezvoltată inițial sau utilizată de alte întreprinderi sau organizații".</i></p>
2. Activitățile inovatoare	<p><i>"Activitățile inovatoare includ achiziția de utilaj, echipament, clădiri, software și licențe; activități ingineresti și de dezvoltare a muncii, studii de fezabilitate, proiectare (design), instruire și comercializare (marketing), când sunt efectuate în mod specific pentru dezvoltarea și/sau implementarea unei inovații de produs sau de proces. Acestea includ și toate tipurile de activități de cercetare-dezvoltare pentru a crea cunoștințe noi sau a rezolva probleme științifice sau tehnice".</i></p>

Sursa: Institutul Național de Statistică 2018-2020, Precizări metodologice INOV 2018-2020, p.1

Prezentăm în continuare definiții și clasificări operaționale formulate, în principal, pe baza legislației în vigoare și ghidurilor solicitantului pentru diferite programe cu fonduri UE sau guvernamentale care finanțează transferul tehnologic și antreprenoriatul academic în România.

Serviciile de sprijinire a inițiativelor de antreprenoriale ale studenților și personalului academic se pot clasifica în următoarele categorii:

Servicii de promovare a culturii antreprenoriale (conferințe cu tematică antreprenorială, Workshop-uri, Schimb de bune practici etc.) ;

Servicii de educație antreprenorială (cursuri de Competențe antreprenoriale acreditate de Autoritatea Națională pentru Calificări, cursuri de Antreprenoriat &Inovare particularizate pe domeniul de studiu/cercetare etc.);

Servicii de tip start-up (servicii de informare/ documentare/consiliere/ pregătire/ completare documente înființare firmă/ posibilități de finanțare, one-stop-shop, co-working space, etc.);

Servicii de consiliere, coaching, mentoring (testarea abilităților antreprenoriale, consiliere și orientare profesională etc.).

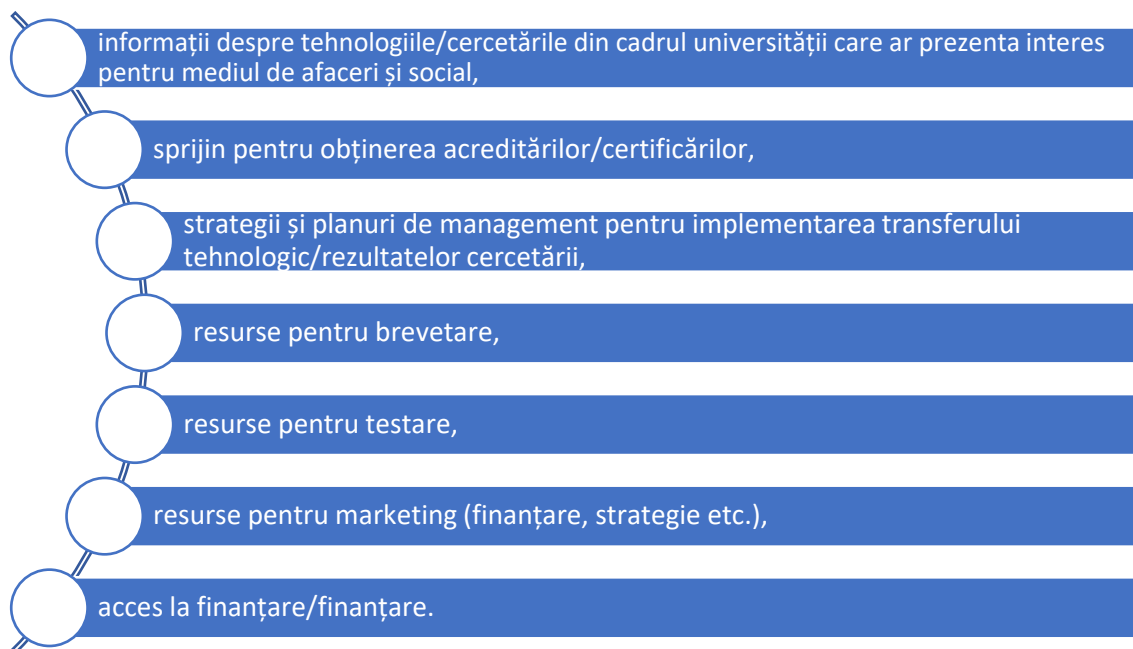

O posibilă listă a *serviciilor de sprijinire a inițiativelor de antreprenoriale ale studenților și personalului academic* include:

- Programa pentru dezvoltarea gândirii creative utile în demersul antreprenorial;
- Organizarea de workshop-uri de ideatie bazate pe provocările și nevoile societale și economice;
- Workshop-uri pe tematici diverse necesare în demersul antreprenorial;
- Activități de tip Demo Day;
- Universitățile ca spații pentru prototipare și makerspace;
- Organizarea de sesiuni de prezentare a ideilor de afaceri ale studenților;
- Programe de incubare;
- Mentorat în antreprenorat;
- Shadowing în antreprenorat;
- Sesiuni de coaching;
- Programe de accelerare;
- Creare de fonduri de investiții;
- Comercializarea rezultatelor C&D;
- Programe de networking;
- Sesiuni de pitching;
- Încurajare interacțiuni/colaborări multidisciplinare;
- Sesiuni de training;
- Întâlniri cu reprezentanții mediului de afaceri;
- Networking;
- Brainstorming de design thinking;
- Workshopuri în timpul vacanței de vară;
- Competiții pentru planuri de afaceri inovative;
- Club de antreprenorat pentru studenți.

Pentru delimitarea serviciilor de sprijinire a inovării de cele de transfer tehnologic, redăm mai jos o listă a *resurselor pentru inovare și transfer tehnologic* care pot constitui obiectul acestor servicii:

Serviciile de sprijinire a inovării și transfer tehnologic și rezultatele aferente vizate pot fi clasificate în funcție de cele patru faze ale transferului tehnologic astfel:

- ✓ faza de creștere a conștientizării: evenimente organizate;
- ✓ faza de analiză a nevoilor: vizite la întreprinderi, audituri de inovare, consultanță de afaceri;
- ✓ faza de corelare: evenimente de brokeraj, cereri și oferte de tehnologie, platforme și rețele;
- ✓ faza de implementare: contracte de consultanță pentru proof of concept, managementul drepturilor de proprietate intelectuală, analiza investiției, recrutare de personal calificat, audit tehnologic, veghe tehnologică, coaching și mentorat cu experți, creare de prototipuri, demonstrații, creare de spin-off-uri și start-up-uri, studii de fezabilitate, mentorat în managementul inovației, patente sau granturi pentru patente obținute, acorduri de licențiere, proiecte de colaborare între EITT și întreprinderi, instituții implicate în parteneriate de inovare cu întreprinderi, companii implicate în parteneriat, IMM-uri, inclusiv start-up-uri implicate în parteneriat, training-uri în domeniul managementului inovației, studenți implicați în parteneriate pentru inovare cu întreprinderi, locuri de muncă create pentru sprijinirea transferului

O fază separată este *faza de monitorizare*, care cuprinde orientativ: înregistrarea beneficiarilor (IMM) vizați, înregistrarea diferitelor tipuri de servicii furnizate către aceste IMM-uri pe diferitele faze ale transferului tehnologic, rezultatele serviciilor primite de către IMM-uri/modul în care beneficiarii au folosit serviciul primit (indicatorii propuși pentru a surprinde modul în care beneficiarii au folosit serviciul primit).

O posibilă listă a *serviciilor de sprijinire a inovării* include: dezvoltarea de baze de date cu informații privind ofertele de cercetare - dezvoltare - inovare și cererea în domeniu provenită de la mediul economic, portofoliul de brevete și licențe ale centrelor de cercetare - dezvoltare - inovare, facilitățile existente în laboratoare de cercetare/demonstrații/încercări care pot fi comercializate; elaborarea de analize, studii, cercetări de piață, prognoze pe teme legate de cercetare - dezvoltare - inovare sau transfer tehnologic la solicitarea mediului privat; acordarea de sprijin IMM-urilor inovatoare pentru recrutarea de personal calificat; plasarea studenților în mediul de afaceri etc.

O posibilă listă a *serviciilor de transfer tehnologic* include: studii tehnologice; asistență

și consultanță tehnică de specialitate la aplicarea/achiziționarea de tehnologii; evaluare tehnologică și audit tehnologic; asistență la retehnologizarea agenților economici; verificarea planurilor pilot constând în: evaluarea ipotezelor, elaborarea de noi formule de producție, stabilirea de noi specificații de producție, proiectarea unor echipamente și structuri speciale cerute de noi procese, pregătirea instrucțiunilor de operare sau a manualelor pentru procese cu condiția ca acestea să nu fie utilizate în scop comercial; elaborarea, realizarea, experimentarea modelului sau soluției noi pentru produs/metodă/ sistem/ tehnologie/ serviciu pe domeniile de specializare inteligentă.

Serviciile de tranzacționare și comercializare on-line aferente transferului tehnologic cuprind: crearea și actualizarea de platforme de tranzacționare pentru cererea și oferta de proprietate intelectuală, instrumente de comercializare on-line a brevetelor și licențelor; acces on-line la oferta de servicii a laboratoarelor și deschiderea acestora către mediul de afaceri ("open labs"), dezvoltarea de platforme de tip "open source" și "social innovation".

În legătură cu serviciile de transfer tehnologic, prezintă importanță *nivelurile de pregătire tehnologică (TRL)*, care permit înțelegerea maturității tehnice a unei tehnologii în faza de achiziție.

TRL (Technology Readiness Level)

- TRL 1 (basic principles observed/ principiile de bază respectate)
- TRL 2 (technology concept formulated/ concept tehnologic formulat)
- TRL 3 (experimental proof of concept/ dovada experimentală a conceptului)
- TRL 4 (technology validated in lab/ tehnologie validată în laborator)
- TRL 5 (technology validated in relevant environment/ tehnologie validată în medii relevante)
- TRL 6 (technology demonstrated in relevant environment/ tehnologie demonstrată în mediul relevant)
- TRL 7 (system prototype demonstration in operational environment/ demonstrarea prototipului de sistem în mediul operațional)
- TRL 8 (system complete and qualified/ sistem complet și calificat)
- TRL 9 (actual system proven in operational environment/ sistem real dovedit în mediul operațional)

Sursa: Osterbeek et al., 2010

Spin-off în România

Așa cum am arătat anterior, numărul de spin-off-uri în România este foarte scăzut și reprezintă una dintre slăbiciunile majore ale sistemului academic românesc.

Principalele documente de referință pentru spin-off în România sunt prezentate în Tabelul 1.3.3.

Tabel 1.3.3. Documente de referință pentru spin-off în România

- [Legea nr. 319/2003](#) privind Statutul personalului de cercetare-dezvoltare, cu completările ulterioare;
- [Legea societăților nr. 31/1990, republicată](#), cu modificările și completările ulterioare;
- [Legea nr. 206/2004](#) privind buna conduită în cercetarea științifică, dezvoltarea tehnologică și inovare, cu modificările și completările ulterioare;
- [Legea nr. 64/1991](#) privind brevetele de invenție, republicată;
- [Legea nr. 84/1998](#) privind mărcile și indicațiile geografice, republicată;
- [Legea nr. 129/1992](#) privind protecția desenelor și modelelor, republicată;
- [Legea nr. 16/1995](#) privind protecția topografiilor produselor semiconductoare, republicată;
- [Legea nr. 255/1998](#) privind protecția noilor soiuri de plante, republicată;

- [Legea nr. 8/1996](#) privind dreptul de autor și drepturile conexe, republicată, cu modificările și completările ulterioare;
- [Legea nr. 83/2014](#) privind invențiile de serviciu;
- [Hotărârea Guvernului nr. 406/2003](#) pentru aprobarea [Normelor metodologice specifice](#) privind constituirea, funcționarea, evaluarea și acreditarea entităților din infrastructura de inovare și transfer tehnologic, precum și modalitatea de susținere a acestora.
- [Ordonanța Guvernului nr. 57/2002](#) privind cercetarea științifică și dezvoltarea tehnologică, aprobată cu modificări și completări prin [Legea nr. 324/2003](#), cu modificările și completările ulterioare.

sursa: MONITORUL OFICIAL nr. 477 din 7 mai 2021, NORME METODOLOGICE din 16 aprilie 2021 privind înființarea și dezvoltarea spin-off-urilor în domeniul cercetării-dezvoltării și inovării, MINISTERUL CERCETĂRII, INOVĂRII ȘI DIGITALIZĂRII, aprobate prin [ORDINUL nr. 28 din 16 aprilie 2021](#), publicat în Monitorul Oficial, Partea I, nr. 477 din 7 mai 2021, <https://legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocumentAfis/242107>

Diferența dintre start-up și spin-off în abordarea românească, așa cum rezultă din ghidurile solicitantului pentru diferite programe cu fonduri UE sau guvernamentale rezultă din Tabelul 1.3.4.

Tabel 1.3.4. Start-up vs. spin-off în România

START-UP	SPIN-OFF
<i>"întreprindere, înființată în baza legii 31/1990, care înregistrează o vechime de maximum 3 ani în anul depunerii proiectului".</i>	<i>" întreprinderi care urmează să se înființeze pe baza unui rezultat obținut în organizații de cercetare de drept public (instituție de CD sau de învățământ superior). Directorul proiectului este angajatul unei organizații de drept public de cercetare, care a participat la obținerea rezultatelor pe care se bazează noul proiect propus de spin-off. Prin această acțiune se vor finanța proiectele de tip „spin-off” care asigură unui cercetător sau unui grup de cercetători posibilitatea să se desprindă din instituția publică, unde a dezvoltat un proiect de cercetare și a obținut un rezultat, în scopul continuării în cadrul firmei proprii a soluției cercetate până la finalizarea ei, în vederea producerii și comercializării rezultatelor pe piață; cercetătorul nu este obligat să părăsească instituția publică. "</i>

Principalele definiții operaționale pentru spin-off în România, așa cum rezultă din documentele de referință sunt prezentate în Tabelul 1.3.5.

Tabel 1.3.5. Definiții operaționale în legătură cu spin-off în România

spin-off	operator economic cu personalitate juridică, constituit sub forma societăților comerciale, a cărui
-----------------	--

	activitate este orientată spre valorificarea rezultatelor activităților de cercetare-dezvoltare obținute de către personalul organizației de cercetare
organizație de cercetare de drept public	entitate prevăzută la art. 7 din Ordonanța Guvernului nr. 57/2002 privind cercetarea științifică și dezvoltarea tehnologică, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 324/2003 , cu modificările și completările ulterioare, al cărei scop principal este de a desfășura activități de cercetare fundamentală, cercetare aplicativă și dezvoltare tehnologică și de a disemina rezultatele acestora prin învățare (predare), publicare sau transfer tehnologic;
servicii prestate de către organizația de cercetare	toate serviciile contra cost prestate spin-offului de către organizația de cercetare sau de către persoanele desemnate de aceasta, care decurg din cunoștințele, tehnologiile sau rezultatele activității de cercetare-dezvoltare aparținând organizației de cercetare.

Sursa: MONITORUL OFICIAL nr. 477 din 7 mai 2021, NORME METODOLOGICE din 16 aprilie 2021 privind înființarea și dezvoltarea spin-offurilor în domeniul cercetării-dezvoltării și inovării, MINISTERUL CERCETĂRII, INOVĂRII ȘI DIGITALIZĂRII, aprobate prin [ORDINUL nr. 28 din 16 aprilie 2021](#), publicat în Monitorul Oficial, Partea I, nr. 477 din 7 mai 2021, <https://legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocumentAfis/242107>

Principiile pentru acordarea susținerii de către organizația de cercetare a înființării și dezvoltării de spin-off-uri în România sunt prezentate în Tabelul 1.3.6.

Tabel 1.3.6. Principii pentru acordarea susținerii de către organizația de cercetare a înființării și dezvoltării de spin-off -uri în România

1. Organizația de cercetare stabilește un sistem transparent și nediscriminatoriu de criterii pentru acordarea sprijinului înființării spin-offurilor.
2. Organizația de cercetare asigură acces deschis tuturor celor interesați cu privire la înființarea unui spin-off, cu prioritate pentru persoana/persoanele care a/au participat la obținerea rezultatelor și pentru restul angajaților proprii.
3. Participarea organizației de cercetare la constituirea unui spin-off se face cu respectarea legislației în vigoare din domeniul asocierii, al muncii, al proprietății intelectuale și al eticii în cercetare științifică.

4. Asigurarea sprijinului de către organizația de cercetare se face cu implementarea măsurilor necesare evitării conflictului de interese.

Sursa: NORME METODOLOGICE din 16 aprilie 2021 privind înființarea și dezvoltarea spin-offurilor în domeniul cercetării-dezvoltării și inovării, MINISTERUL CERCETĂRII, INOVĂRII ȘI DIGITALIZĂRII, MONITORUL OFICIAL nr. 477 din 7 mai 2021, <https://legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocumentAfis/242107>

Prin urmare, caracteristicile spin-off în abordarea românească formulate, în principal, pe baza legislației în vigoare și ghidurilor solicitantului pentru diferite programe cu fonduri UE sau guvernamentale sunt:

- întreprinderi care urmează să se înființeze pe baza unui rezultat obținut în organizații de cercetare de drept public (instituție de CD sau de învățământ superior);
- antreprenorul este angajatul unei organizații de drept public de cercetare, care a participat la obținerea rezultatelor pe care se bazează spin-off-ul;
- asigură unui cercetător sau unui grup de cercetători posibilitatea să se desprindă din instituția publică, unde a dezvoltat un proiect de cercetare și a obținut un rezultat, în scopul continuării în cadrul firmei proprii a soluției cercetate până la finalizarea ei, în vederea producerii și comercializării rezultatelor pe piață.

Inițiatorul spin-off-ului, în abordarea românească, deține un rezultat care poate să fie:

- un brevet
- o cerere de brevet
- o teză de doctorat
- drepturile de utilizare ale rezultatelor cercetării pentru cazul unei cercetări, efectuate în instituția publică de unde provine inițiatorul spin-off-ului și finanțate printr-un program public.

UNIUNEA EUROPEANĂ

BIBLIOGRAFIE

- Abreu, M., Grinevich, V., (2013). The nature of academic entrepreneurship in the UK: Widening the focus on entrepreneurial activities. *Research Policy*, 42, 408-422. Disponibil la: https://www.sciencedirect.com/science/article/abs/pii/S0048733312002326?casa_token=M2BbKCsmuNoAAAAA:2CTSMwguqdtSf8VLuNEFVgGNbeWEmqk0WrF8QDhd1yGCMUy_xpowBUIPDHTDpqGCRl1ORx.
- Academia Română, Institutul de Lingvistică (2009). *Dicționarul Explicativ al Limbii Române* (ediția a II-a revăzută și adăugită). București: Editura Univers Enciclopedic Gold.
- Academia Română, Institutul de Lingvistică (2010). *Micul Dicționar Academic*, ediția a II-a. București: Editura Univers Enciclopedic.
- Agenția de Dezvoltare Regională Nord-Vest, STRATEGIA DE SPECIALIZARE INTELIGENTĂ REGIUNEA DE DEZVOLTARE NORD-VEST 2021 – 2027, 2021, https://www.nord-vest.ro/wp-content/uploads/2022/05/RIS3NV-2021-2027_versiunea-29-octombrie.pdf
- Andrez, P., Tataj, D., Dalle, J-M., Romanainen, J. (2018). *Start-upuri, scale-upuri și antreprenoriat în România, Comisia Europeană, Direcția Generală Cercetare și Inovare*, disponibil online: https://ec.europa.eu/research-and-innovation/sites/default/files/rio/report/Romania_summary%2520report.pdf
- Audretsch, D.B. (2014). From the entrepreneurial university to the university for the entrepreneurial society. *The Journal of Technology Transfer*, 39, 313-321, DOI 10.1007/s10961-012-9288-1. Disponibil la: <https://link.springer.com/content/pdf/10.1007/s10961-012-9288-1.pdf>.
- Barometrul afacerilor de tip startup din România Ediția a treia, martie 2019
- Bercovitz, J., & Feldmann, M. (2006). Entrepreneurial Universities and Technology Transfer: A Conceptual Framework for Understanding Knowledge-Based Economic Development. *Journal of Technology Transfer*, 31, 175-188.
- Boldureanu, G. (2015). The importance of capitalizing research results by means of academic spin-offs. *Communication and Globalization*, 5(4), 284-288. Disponibil la: https://www.ijcr.eu/articole/270_02%20Gabriela%20BOLDUREANU.pdf.
- Chioncel, M. (2020). Analysis of the Factors that Obstruct the Diffusion of Innovation. *Bucharest: University of Bucharest (UEFISCDI)*, <https://uefiscdi.gov.ro/resource-821136-analysis-of-the-factors-that-obstruct-the-diffusion-of-innovation.pdf>.
- Ciucan-Rusu, L. & Timuș, M. (2018). Soluții de sprijinire a antreprenoriatului în universități. *Studia Universitatis Petru Maior, Series Oeconomica*, Fasciculus 1, anul XII, 110-130. Disponibil la: http://oeconomica.upm.ro/O_XII/109%20%20130_Solutii%20de%20sprijinire%20a%20antreprenoriatului%20in%20universitati,%20Ciucan-Rusu,%20Timus.pdf.
- Comisia Europeană, 2022, COM(2022) 332, A New European Innovation Agenda: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:52022DC0332>
- Comisia Europeană, 2022, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:52022SC0187>

- Curaj, A., Mitroi, M., Paul, C., Saftescu, R. Simion, E. (2016). *The Romanian Entrepreneurial Ecosystem. An Exploratory Study*, Prospective Press, Bucuresti
- Dindire, L., Asandei, M. & Gănescu, C. (2011). Intensificarea cooperării și comunicării dintre universități și mediul antreprenorial, condiție a unei bune funcționări a triunghiului cunoașterii: educație, cercetare, inovare. *Economie teoretică și aplicată*, vol. XVIII, 9 (562), 69-82. Disponibil la: http://store.ectap.ro/articole/639_ro.pdf.
- Drucker, P. (1993). *The practice of management*. New York: Harper and Brothers.
- education.ec.europa.eu
- European Commission, Directorate-General for Research and Innovation, Hollanders, H., Es-Sadki, N., Khalilova, A., *European Innovation Scoreboard 2022*, Publications Office of the European Union, 2022, <https://data.europa.eu/doi/10.2777/309907>
- Eurostat (2022), Business demography statistics: <https://ec.europa.eu/eurostat/web/structural-businessstatistics/data/main-tables>.
- Eurostat (2022), Labour Force Survey: <https://ec.europa.eu/eurostat/web/lfs>.
- Frederick, H., O'Connor, A., & Kuratko, D.F. (2019). *Entrepreneurship. Theory / Process / Practice*, ediția a 5-a Asia-Pacific. Australia: Cengage Learning Australia.
- Ghenea, M. (2011). *Antreprenoriat. Drumul de la idei către oportunități și succes în afaceri*. București: Editura Universul Juridic.
- Global Entrepreneurship Monitor (GEM). *Global Entrepreneurship Monitor 2021/2022 Global Report: Opportunity Amid Disruption*; GEM: London, UK, 2022, p. 29.
- Guerrero, M., Urbano, D., Cunningham, J., & Organ, D. (2014). *Entrepreneurial universities in two European regions: A case study comparison*. *The Journal of Technology Transfer*, 39, 415–434.
- Guvernul României (2011). H.G. nr 1062 din 19 octombrie 2011 privind aprobarea Normelor metodologice pentru evaluarea și clasificarea în vederea certificării a unităților și instituțiilor din sistemul național de cercetare-dezvoltare, publicată în Monitorul Oficial nr. 804 din 14 noiembrie 2011.
- Guvernul României, 2022, SNCISI 2022-2027*, p. 10
- [HG nr. 859/2014 - aprobarea Strategiei guvernamentale pentru dezvoltarea sectorului întreprinderilor mici și mijlocii și îmbunătățirea mediului de afaceri din România – Orizont 2020](#)
- <https://data.europa.eu/doi/10.2777/5054>
- <https://education.ec.europa.eu/>
- <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:52020DC0628&from=EN>
- https://research-and-innovation.ec.europa.eu/strategy/past-research-and-innovation-policy-goals/innovation-union_en
- <https://s3platform.jrc.ec.europa.eu/lagging-regions>
- Katila, R., Chen, E.L., & Henning, P. (2012). All the right moves: How entrepreneurial firms compete effectively. *Strategic Entrepreneurship JNL*, 6(2), 116–132. doi:10.1002/sej.1130.
- Leovaridis, C., & Nicolăescu, A. (2008). Universitățile românești pe calea antreprenoriatului universitar. *Revista Română de Sociologie*, XIX(5-6), 497–509. Disponibil la: <https://www.revistadesociologie.ro/pdf-uri/nr.5-6-2008/Leovaridis.pdf>.
- Malecki, E.J. (2018). Entrepreneurship and entrepreneurial ecosystems. *Geography Compass*, 12(3):e12359, <https://doi.org/10.1111/gec3.12359>.

- Marcolongo, M. (2017). *Academic entrepreneurship: How to bring your scientific discovery to a successful commercial product*. John Wiley & Sons.
- Ministerul Educației Naționale (2017). Ordinul nr. 3262/2017 din 16 februarie 2017 privind organizarea și funcționarea de societăți antreprenoriale studențești în sistemul de învățământ superior din România. Monitorul Oficial nr. 138 din 23 februarie 2017. Disponibil la: <https://www.edu.ro/sites/default/files/ORDIN%203262-2017.pdf>
- MONITORUL OFICIAL nr. 477 din 7 mai 2021, NORME METODOLOGICE din 16 aprilie 2021 privind înființarea și dezvoltarea spin-offurilor în domeniul cercetării-dezvoltării și inovării, MINISTERUL CERCETĂRII, INOVĂRII ȘI DIGITALIZĂRII, aprobate prin [ORDINUL nr. 28 din 16 aprilie 2021](#), publicat în Monitorul Oficial, Partea I, nr. 477 din 7 mai 2021, <https://legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocumentAfis/242107>
- Oosterbeek, H., Van Praag, M., & Ijsselstein, A. (2010). The impact of entrepreneurship education on entrepreneurship skills and motivation. *European economic review*, 54(3), 442-454.
- Oosterbeek, H., Van Praag, M., Ijsselstein, A. (2010). *The impact of entrepreneurship education on entrepreneurship skills and motivation*. European Economic Review. 54(3), pp.442-454. Disponibil la: <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0014292109000932>
- Pattnaik, P. N., & Pandey, S. C. (2014). University Spinoffs: What, Why, and How?. *Technology Innovation Management Review*, 4(12), 44-50. <http://doi.org/10.22215/timreview/857>,
- Pattnaik, P.N., & Pandey, S.C. (2014). University Spinoffs: What, Why, and How? *Technology Innovation Management Review*, 4(12), 44-50. Disponibil la: https://timreview.ca/sites/default/files/article_PDF/PattnaikPandey_TIMReview_December2014.pdf.
- Peris-Ortiz, M., Gómez, A.J., José M., Merigó-Lindahl, M., & Rueda-Armengot, C. (2017). *Entrepreneurial Universities - Exploring the Academic and Innovative Dimensions of Entrepreneurship in Higher Education*. Washington, USA: Springer International Publishing AG.
- Robles, L., Zárraga-Rodríguez, M. (2015). Key competencies for entrepreneurship. *Procedia Economics and Finance*, 23, 828-832. Disponibil la: <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S2212567115003895>
- Săveanu, S. & Buhaș, R. (coord.) (2022). *Integrarea temelor orizontale și a temelor secundare ale Fondului Social European 2014-2020 în inițiativele antreprenoriale și cercetarea academică*. Cluj-Napoca: Presa Universitară Clujeană. Disponibil la: <http://www.editura.ubbcluj.ro/bd/ebooks/pdf/3150.pdf>.
- Săveanu, T., Bădulescu, D., Săveanu, S., Abrudan, M.-M., & Bădulescu, A. (2021). The Role of Owner-Managers in Shaping CSR Activity of Romanian SMEs. *Sustainability*, 13(20), 11546. MDPI AG, <http://dx.doi.org/10.3390/su132011546>.
- Scale-up Manifesto: <http://scaleupeuropemanifesto.eu/>
- Shane, S. (2003) *A General Theory of Entrepreneurship: The Individual-Opportunity Nexus*. Cheltenham: Edward Elgar.
- Stagars, M. (2015). *University startups and spin-offs: Guide for entrepreneurs in academia*. New York: Apress.
- Start-up Manifesto: <http://startupmanifesto.eu/>

Walsh, G. S., Cunningham, J. A., Mordue, T., McLeay, F., O’Kane, C., & Connolly, N. (2021). What business schools do to support academic entrepreneurship: a systematic literature review and future research agenda. *Studies in Higher Education*, 46(5), 988-999. DOI:

10.1080/03075079.2021.1896805 To link to this article:

<https://doi.org/10.1080/03075079.2021.1896805>

World Bank Group. Doing Business 2020: Romania. Disponibil online:

<https://www.doingbusiness.org/content/dam/doingBusiness/country/r/romania/ROM.pdf>

Wright, M., Clarysse, B., Mustar, P., and Lockett, A. (2007). *Academic entrepreneurship in Europe*. Edward Elgar Publishing.

Yetisen, A.K., Volpatti, L.R., Coskun, A.F., Cho, S., Kamrani, E., Butt, H., Khademhos, A., & Yun, S.H. (2015). Entrepreneurship. *Lab Chip*, 15(18), 3638–3660. doi:10.1039/c5lc00577a. PMID 26245815.

UNIUNEA EUROPEANĂ

CAPITOL II. PIAȚA MUNCII ȘI INIȚIEREA DE START-UP ȘI SPIN-OFF

2.1. Piața muncii și inițierea de start-up și spin-off în România

Start-up: întreprindere, înființată în baza legii 31/1990;

Spin-off: întreprindere care urmează să se înființeze pe baza unui rezultat obținut în organizații de cercetare de drept public (instituție de CD sau de învățământ superior).

Piața muncii

GTAB - Șomajul și inițierea de afaceri în rândul tinerilor în România

Problema șomajului în rândul tinerilor a devenit cronică și în România. În conformitate cu Institutul Național de Statistică (INS), pe parcursul perioadei 2000-2016, analiza ratei de ocupare și ratei șomajului, arată o agravare progresivă a situației tinerilor (15-24 ani). În 2016, rata de ocupare a tinerilor este aproximativ o treime din rata totală a ocupării. Rata șomajului în rândul tinerilor (15-24 ani), comparativ cu rata șomajului pentru cei de 25 de ani și peste a crescut an de an, în mod alarmant pe parcursul perioadei 2000-2014, de la 18,4% (în comparație cu rata medie de 5,1%) în anul 2000 la 24% (comparativ cu 5,1% rata medie) în 2014, urmată de o scădere la 20,6% (comparativ cu 4,8% rata medie) în 2016. Rata șomajului pentru persoanele cu studii medii sau cu nivel scăzut de educație este mai mare cu aproximativ 1% până la 5% decât cea a persoanelor cu studii superioare, cei cu un nivel mediu de educație tind să fie mai afectați decât cei cu nivel scăzut de educație pe parcursul

perioadei 2000-2016 (Institutul Național de Statistică din România (2017) *Baza de date – Indicatori de Dezvoltare Durabilă în România (IDDR)*, disponibil on-line: http://www.insse.ro/cms/files/Web_IDD_BD_ro/index.htm).

Conform OCDE, rata de auto-angajare pentru tineri în România se situează la aproximativ jumătate din rata medie de auto-ocupare (18% în 2013) ([Organizația pentru Cooperare și Dezvoltare Economică \(OCDE\)/Uniunea Europeană \(UE\) \(2015\) *The Missing Entrepreneurs 2015. Policies for Self-Employment and Entrepreneurship \[Antreprenorii lipsă 2015. Politici pentru auto-ocupare și antreprenariat\]*, OECD Publishing, Paris, disponibil on-line: <https://doi.org/10.1787/9789264226418-en>](#)). Din păcate, nu există date naționale și/sau locale relevante și coerente cu privire la ratele de creare de noi afaceri sau de auto-ocupare

UNIUNEA EUROPEANĂ

pentru tineri, dar situația întreprinderilor mici și mijlocii (IMM-urilor) este elocventă în acest sens.

România are cea mai scăzută densitate a IMM-urilor (numărul de IMM-uri la mia de locuitori) din UE. Cu 24,06% în 2013, România se situa aproximativ la jumătate din media UE, mult sub nivelul mediu înregistrat în alte State Membre UE, ca de exemplu: Cehia, Cipru, Grecia, Ungaria, Italia, Suedia, care

înregistrează valori peste media UE în jurul a 70 de IMM – uri la 1.000 de locuitori. Conform *Strategiei guvernamentale pentru dezvoltarea sectorului întreprinderilor mici și mijlocii și îmbunătățirea mediului de afaceri din România - Orizont 2020*, România își propune o creștere cu peste 50% a densității IMM-urilor active până în 2020 așa cum rezultă din Tabelul nr. 2.1.1.

Tabelul nr. 2.1.1. Țintele strategice în sectorul IMM din România - Orizont 2020

Indicatori de performanță	31-dec.- 2011	31-dec.- 2012	31-dec.- 2013	Spor (2020 / 2013)	31-dec.- 2020
Număr IMM-uri active cf. CAEN Rev. 2 B-J, L-N	435.778	437.126	474.416	195.584	670.000 (+ 41,23%)
Ținta IMM-uri active economic: Depășirea pragului de 670.000 de IMM-uri active în economia României					
<i>Populația României</i>	20.121.641	19.920.425	19.721.221	-1.338.653	18.382.567 (-6,79%)
Număr IMM-uri active la 1.000 de locuitori	21,66	21,94	24,06		36,45 (+51,50%)
Ținta densitate IMM: Creșterea cu peste 50% a densității IMM-urilor active					
Număr total de angajați în IMM-uri active	2.519.954	2.522.128	2.623.448	609.552	3.233.000 (+ 23,23%)
Număr mediu de angajați în IMM-uri active	5,78	5,77	5,53		4,8 (-13,20%)
Ținta angajați în IMM: Depășirea pragului de 3,2 milioane de angajați în IMM-urile active din economia României					
Valoarea adăugată brută a IMM (mil. eur)	24.963	24.849	26.792	11.208	38.000 (+ 41,83%)
Contribuția IMM-urilor la valoarea adăugată brută	49,51%				cca 60 %
Ținta valoarea adăugată brută (VAB) a IMM: Crearea unei VAB totale a IMM -urilor de 11.200 mil eur, in perioada 2013-2020					

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

Productivitatea muncii (eur/salariat)	9.906	9.852	10.212	1.541	11.754 (+ 15,09%)
Ținta productivitatea muncii per salariat: Creșterea cu 15 %, în anul 2020, fata de anul 2013.					

Sursa: Eurostat, Oficiul Național al Registrului Comerțului, calcule DIMMMAT apud Guvernul României (2014), Hotărâre nr. 859 din 7 octombrie 2014 privind aprobarea *Strategiei guvernamentale pentru dezvoltarea sectorului întreprinderilor mici și mijlocii și îmbunătățirea mediului de afaceri din România - Orizont 2020*, publicată în: Monitorul Oficial nr. 743 din 13 octombrie 2014.

Comisia Europeană (CE) estimează o creștere cu 6,2% a numărului de IMM-uri, aproximativ 190.000 de noi locuri de muncă și 8,5% creștere anuală a valorii adăugate în sectorul IMM în 2016. Aceste previziuni sunt parțial confirmate de datele furnizate de [Oficiul Național al Registrului Comerțului](#).

După scăderile înregistrate în perioada 2010-2015, ca urmare a crizei economico-financiare, numărul net de noi afaceri înregistrează un reviriment în 2016-2017, cele mai multe în comerț și în industria prelucrătoare, așa cum se observă în Tabelul nr. 2.1.2. și Tabelul nr. 2.1.3.

Tabelul nr. 2.1.2. Înmatriculări noi afaceri efectuate în perioada 01.01.2017 - 31.08.2017 comparativ cu aceeași perioadă a anului trecut, România

Nr. înmatriculări în perioada 01.01.2017 - 31.08.2017														
	ALT	CA	GEIE	GIE	IF	II	PFA	SA	SC	SCS	SE	SNC	SRL	Total general
Tota l	3	93	1	2	1319	9998	17245	93	15	5	1	4	74157	102936
Nr. înmatriculări în perioada 01.01.2016 - 31.08.2016														
	ALT	CA	GEIE	GIE	IF	II	PFA	SA	SC	SCS	SE	SNC	SRL	Total general
Tota l	2	146	-	-	646	7956	15400	64	14	-	-	3	52460	76691
Nr. înmatriculări în perioada 01.08.2017 - 31.08.2017														
	ALT	CA	GEIE	GIE	IF	II	PFA	SA	SC	SCS	SE	SNC	SRL	Total general
Tota l	3	-	2	131	802	1899	9	1	-	1	-	6237	9085	

Sursa: [Oficiul Național al Registrului Comerțului](#), 2017, <https://www.onrc.ro/index.php/ro/>.

Legenda: ALT - Alte unități economice de stat netransformate în societăți sau regii autonome; CA - Societăți cooperativă - Cooperative și asociații agricole netransformate; GEIE - Grup european de interes economic; GIE - Grup de interes economic; IF - Intreprindere familială; II - Intreprindere individuală; PFA - Persoană fizică autorizată; SA - Societate pe acțiuni; SC - Societate în comandită; SCS - Societate în comandită simplă; SE - Societate europeană; SNC - Societate în nume colectiv; SRL - Societate cu răspundere limitată.

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

Tabelul nr. 2.1.3. Înmatriculări noi afaceri în perioada 01.01.2017 - 31.08.2017 comparativ cu aceeași perioadă a anului trecut, România

Denumire sectiune CAEN	Nr. total înmatriculări în perioada 01.01.2017 - 31.08.2017	Nr. total înmatriculări în perioada 01.01.2016 - 31.08.2016	Dinamica	Nr. total înmatriculări în perioada 01.08.2017 - 31.08.2017
Activități ale gospodăriilor private în calitate de angajator de personal casnic; activități ale gospodăriilor private de producere de bunuri și servicii destinate consumului propriu	9	3	200,00%	3
Activități de servicii administrative și activități de servicii suport	4687	2889	62,24%	436
Activități de spectacole, culturale și recreative	4599	2436	88,79%	458
Activități profesionale, științifice și tehnice	9399	6906	36,10%	816
Administrație publică și apărare; asigurări sociale din sistemul public	14	13	7,69%	1
Agricultură, silvicultură și pescuit	12134	8974	35,21%	673
Alte activități de servicii	5594	3147	77,76%	563
Comerț cu ridicata și cu amănuntul; repararea autovehiculelor și motocicletelor	20109	23692	-15,12%	2164
Construcții	9475	6096	55,43%	1059
Distribuția apei; salubritate, gestionarea deșeurilor, activități de decontaminare	443	227	95,15%	37
Hoteluri și restaurante	5379	3647	47,49%	472
Industria extractivă	70	52	34,62%	5
Industria prelucrătoare	10422	3933	164,99%	453
Informații și comunicații	5978	3595	66,29%	489
Intermedieri financiare și asigurări	966	1387	-30,35%	93
Producția și furnizarea de energie electrică și termică, gaze, apă caldă și aer condiționat	56	45	24,44%	5
Sănătate și asistență socială	2944	2236	31,66%	188
Transport și depozitare	6966	4893	42,37%	800
Tranzacții imobiliare	1752	1292	35,60%	188
Învățământ	1940	1228	57,98%	182
Total	102936	76691	34,22%	9085

Sursa: [Oficiul Național al Registrului Comerțului](https://www.onrc.ro/index.php/ro/), 2017, <https://www.onrc.ro/index.php/ro/>

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

Comisia Europeană (CE) consideră că perspectivele pentru economia românească, în ansamblu, și în special pentru IMM-uri, sunt pozitive.

În 2016, creșterea economică a atins un punct maxim raportat la perioada de după criză (4,9 %), creștere economică care va rămâne solidă și în perioada următoare conform estimărilor CE - 4,4 % în 2017 și 3,7 % în 2018, piața forței de muncă s-a consolidat ca urmare a creșterii economice și majorărilor salariale importante, iar șomajul se apropie de nivelurile scăzute înregistrate înainte de criză și se estimează că va continua să scadă în perioada 2017-2018 (Comisia Europeană (2017) *Country Report Romania 2017*).

De asemenea, CE consideră că România face progrese importante în ceea ce privește mediul de afaceri. Astfel, în 2016:

- ✓ intervalul de timp pentru a iniția o afacere în România a fost de 2 zile (în timp ce media UE a fost de 3,5 zile);
- ✓ costul pentru a începe o afacere în România a fost de 100 de euro (în timp ce media UE a fost 313 euro);
- ✓ capitalul minim necesar (în procente din venitul pe cap de locuitor) a fost de 0,7% (în timp ce media UE a fost de 11,3%);
- ✓ intervalul de timp pentru a transfera o proprietate a fost de 19 zile (în timp ce media UE a fost de 26 zile);
- ✓ costul din valoarea proprietății a fost de 1,5% (în timp ce media UE a fost de 4,5%) (Comisia Europeană (2016) *Country Report – Romania 2016*).

În ciuda acestor progrese, există o serie de puncte slabe ale sectorului IMM din România față de UE:

- ✓ cu toate că IMM-urile reprezintă aproximativ 99% din totalul întreprinderilor din România, acestea au o influență relativ scăzută asupra evoluției economice a României - circa 55-56% din PIB (Guvernul României

(2014) *Hotărârea de Guvern Nr. 859/2014 privind aprobarea Strategiei guvernamentale pentru dezvoltarea sectorului întreprinderilor mici și mijlocii și îmbunătățirea mediului de afaceri din România - Orizont 2020*);

- ✓ aproximativ 57% din micro-întreprinderi sunt întreprinderi de subzistență, care permit doar supraviețuirea familiei proprietarului;
- ✓ chiar dacă IMM-urile joacă un rol mai mare decât în alte țări ale UE în ceea ce privește ocuparea forței de muncă (67% din totalul locurilor de muncă, aproximativ la nivelul mediei UE) (Comisia Europeană (2015) *Annual Report on European SMEs [Raportul anual 2014/2015 privind IMM-urile europene]*), valoarea adăugată, productivitatea și competitivitatea sectorului IMM sunt semnificativ mai mici decât media UE, cel mai important decalaj fiind înregistrat la nivelul productivității muncii (cu 75-77% mai mică decât media UE) (idem).

Din perspectiva *Small Business Act* (SBA), România are un profil paradoxal (Comisia Europeană (2015) **SBA fact sheets. Romania** [*Evaluarea performanței IMMurilor, România 2015*]).

- ✓ Din 2008 până în 2015, performanța SBA a României a fost vizibil îmbunătățită, în special pentru următoarele principii SBA: „antreprenoriat”, „acces la finanțare” și „ajutor de stat și achiziții publice”. Progresul cel mai mare este înregistrat pentru „antreprenoriat”, iar deteriorarea cea mai vizibilă este înregistrată pentru „competențe și inovare” (idem).

În 2015, cu toate că performanța SBA a României este mult sub media UE pentru patru principii – „competențe și inovare” (cea mai proastă performanță), „internaționalizare”, „mediu” și „piață unică”, iar scorurile pentru „a doua șansă”, „administrație receptivă”, „ajutor

UNIUNEA EUROPEANĂ

de stat și achiziții publice” și „acces la finanțare” se situează la nivelul mediei UE, România este

liderul UE în ceea ce privește „antreprenoriatul” (*ibidem*).

Prin urmare, cel mai ridicat nivel al antreprenoriului potențial din UE coexistă cu o densitate a IMM-urilor la jumătate din media UE, ceea ce indică faptul că există un spirit antreprenorial latent în România, care încă nu a fost exploatat. În acest context, *stimularea antreprenoriului tinerilor* este o necesitate la nivel național și reprezintă un obiectiv relevant în documentele strategice naționale după cum se poate vedea în Tabelul nr. 2.1.4 de mai jos:

Tabelul nr. 2.1.4. Obiective relevante pentru stimularea antreprenoriului tinerilor în principalele strategii naționale în perioada 2014-2020

Direcție	Document strategic	Obiective/Priorități
Promovarea antreprenoriului și auto-ocupării	SGDSIMM 2009-2013	<p>Obiective generale comparabile cu cele ale SBA (Comisia Europeană (2008) <i>Small Business Act "for Europe"</i>; Comisia Europeană (2013) <i>SBA fact sheets. Romania</i>)</p> <p>Obiective specifice:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Creșterea numărului de IMM-uri cu 10%, • Creșterea numărului de angajați în sectorul IMM cu 10%, • Creșterea exporturilor sectorului IMM cu 10% și a productivității muncii cu 5% (<i>Guvernul României (2014) Hotărârea de Guvern Nr. 859/2014 privind aprobarea Strategiei guvernamentale pentru dezvoltarea sectorului întreprinderilor mici și mijlocii și îmbunătățirea mediului de afaceri din România - Orizont 2020</i>)
	SGDSIMMIMAR 2020	<p>Obiective generale comparabile cu cele ale SBA (Comisia Europeană (2011) <i>Review of the "Small Business Act" for Europe</i>; Comisia Europeană (2013) <i>SBA fact sheets. Romania</i>): crearea unui mediu favorabil afacerilor, inițiativei private și spiritului întreprenorial, stimularea înființării și dezvoltării IMM-urilor și sprijinirea creșterii competitivității mediului de afaceri autohton pe plan local, regional, național, european și internațional prin</p>

		<p>creșterea semnificativă, sub aspect dimensional, sectorial și regional, a soldului net de IMM-uri active economic, dezvoltarea întreprinderilor existente și crearea de noi locuri de muncă până la sfârșitul anului 2020 (Guvernul României (2014) <i>Hotărârea de Guvern Nr. 859/2014 privind aprobarea Strategiei guvernamentale pentru dezvoltarea sectorului întreprinderilor mici și mijlocii și îmbunătățirea mediului de afaceri din România - Orizont 2020</i>).</p> <p>Direcții de acțiune:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Sprijinirea și promovarea antreprenoriatului 2. Accesul IMM-urilor la finanțare adecvată 3. IMM-uri inovatoare 4. Accesul la piețe și internaționalizarea IMM 5. Reactivitatea administrației publice la nevoile IMM-urilor (idem).
<p>Securizarea pieței muncii & promovarea antreprenoriatului și auto-ocupării</p>	<p>AP 2014-2020 SNOFM 2014-2020 SNC 2014-2020 SNISRS 2015-2020</p>	<p>Obiectivul tematic 8: Promovarea unor locuri de muncă durabile și de calitate și sprijinirea mobilității lucrătorilor</p> <p>Prioritatea de investiții 8.iii - activități independente, antreprenoriat și înființare de întreprinderi, inclusiv a unor microîntreprinderi și a unor întreprinderi mici și mijlocii inovatoare</p>

Sursa: prelucrat de autori pe baza documentelor strategice menționate.

Legenda: SGDSIMM 2009-2013 - Strategia guvernamentală pentru dezvoltarea sectorului IMM, în perioada 2009 – 2013; SGDSIMMIMAR 2020 - Strategia Guvernamentală pentru Dezvoltarea Sectorului Întreprinderilor Mici și Mijlocii și Îmbunătățirea Mediului de afaceri din România – Orizont 2020; AP 2014-2020 – Acord de Parteneriat 2014-2020; SNOFM 2014-2020 - Strategia Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă 2014-2020; SNC 2014-2020 - Strategia Națională pentru Competitivitate 2014 – 2020; SNISRS 2015-2020 - Strategia Națională privind incluziunea socială și reducerea sărăciei pentru perioada 2015-2020.

Start-up

Potrivit Băncii Mondiale (BM) (2020) (*Global Entrepreneurship Monitor 2021/2022*), în ciuda performanțelor sale medii în ceea ce privește ușurința de a face afaceri (locul 55 din 190 de țări), România prezintă performanțe slabe în ceea ce privește "începerea unei afaceri" (locul 91 din 190 de țări).

Potrivit Organizației pentru Cooperare și Dezvoltare Economică (OCDE) (2020) (*Inclusive Entrepreneurship Policies, Country Assessment Notes, Romania, 2020*), rata de intrare în afaceri în România a fost peste media Uniunii Europene (UE), în ciuda unor condiții-cadru mai puțin favorabile pentru antreprenoriat decât media UE.

Potrivit Raportului Global Entrepreneurship Monitor (GEM) 2021/2022 (*Inclusive Entrepreneurship Policies, Country Assessment Notes, Romania, 2020*), chiar dacă 49,1% dintre adulții români identifică oportunități bune de a începe o afacere în zona lor, 48,3% consideră că *teama de eșec* i-ar împiedica să inițieze efectiv o nouă afacere. În mod interesant, variabilele care încearcă să surprindă percepția impactului COVID-19 sugerează că antreprenorii români sunt mai puțin constrânși de provocările economice ale pandemiei decât alții, 42,2% dintre respondenții GEM consideră că începerea unei afaceri în 2021 este mai dificilă decât cu un an înainte, una dintre cele mai mici rate dintre economiile similare (*Global Entrepreneurship Monitor 2021/2022*).

Lipsa unei legături personale cu antreprenorii și lipsa de încredere în propria capacitate de a

începe o nouă afacere influențează negativ intențiile antreprenoriale ale românilor (*Global Entrepreneurship Monitor 2021/2022*).

Variabilele GEM care încearcă să măsoare *atitudinile și percepția cu privire la antreprenoriat* sunt mai mici decât media globală; o dovadă în acest sens ar putea fi rata mică a românilor care "cunosc pe cineva care a pornit o nouă afacere" (37,7%), sau cea a celor care consideră că "este ușor să începi o afacere" (27,0%) (idem).

Încrederea românilor în dezvoltarea unei afaceri a fost afectată în ultimii ani de faptul că, de obicei, afacerile noi nu supraviețuiesc până la următoarea etapă a activității antreprenoriale. Acest fapt este evidențiat de rata relativ scăzută a proprietății de afaceri înființate (4,1% în 2021) în comparație cu activitatea antreprenorială totală relativ puternică în stadii incipiente (9,7% în 2021) (idem). Rata scăzută a proprietății de afaceri stabilite are un impact negativ asupra evaluării populației generale cu privire la viabilitatea antreprenoriatului și, de asemenea, asupra antreprenorilor aspiranți care au nevoie de modele din partea ecosistemului antreprenorial local.

Unul din doi adulți români se consideră a avea abilitățile și cunoștințele necesare pentru a începe o afacere; evaluările experților din Raportul GEM privind condițiile-cadru antreprenoriale au evidențiat că cele mai mici scoruri obținute de respondenții români sunt la "Educație antreprenorială în școală" (2,5), care a plasat țara noastră pe locul 11 din 19 economii similare, și la "Transferuri de cercetare și dezvoltare" (2,7), care a plasat-o pe locul 18 din 19 economii similare (*Global Entrepreneurship Monitor 2021/2022*).

Deși rolul lor ca factori-cheie ai creșterii economice durabile pe termen lung (*The Innovation Imperative: Contributing to Productivity, Growth and Well-Being*, OECD Publishing: Paris, 2015) este recunoscut pe scară largă, antreprenoriatul și inovarea nu sunt, în general, definite ca o "a treia misiune" a majorității instituțiilor de învățământ superior din România. În plus, educația

antreprenorială nu acoperă toate facultățile, programele și ciclurile de studii din România; accesul la educația antreprenorială este adesea limitat la programele de economie sau de afaceri, iar intențiile antreprenoriale ale studenților sunt relativ scăzute (*Supporting Entrepreneurship and Innovation in Higher Education in Romania*, 2019)

Spin-off

Potrivit INS, în 2016 numărul unităților cu activitate de CD din România era **859**, în Regiunea Nord-Vest fiind localizate **88** unități, printre care se numără și **Universitatea din Oradea**. Regiunea se clasează astfel pe **locul 2** la nivel național, după Regiunea București-Ilfov.

Potrivit INS, în 2016 numărul unităților cu activitate de CD din România era **859**, în Regiunea Nord-Vest fiind localizate **88** unități, printre care se numără și **Universitatea din Oradea**. Regiunea se clasează astfel pe locul 2 la nivel național, după Regiunea București-Ilfov.

Din cele 859 unități active cu coduri CAEN de cercetare-dezvoltare listate de INS pe anul 2016, majoritatea entităților (**73%**) sunt subscrise **științelor naturale și ingineriei** (CAEN 7219), proporție reflectată și la nivelul Regiunii Nord-Vest (**77%**). Proporția se păstrează și din prisma distribuției salariaților, în Regiunea Nord-Vest 80% activând în cadrul entităților cu acest cod CAEN principal. Toate cele 88 de entități CD din Regiunea Nord-Vest sunt asimilate IMM-urilor.

Potrivit Strategiei de specializare inteligentă în cercetare și inovare - Regiunea de Dezvoltare Nord-Vest (RIS3 NV) (aflată încă în dezbateră publică), activitatea entităților care desfășoară activități de CD, acestea pot fi grupate în următoarele domenii:

- ✓ agroalimentar,
- ✓ biotehnologii,
- ✓ cosmetice și suplimente alimentare,

- ✓ energie,
- ✓ mediu,
- ✓ tehnologia informației și comunicațiilor (TIC),
- ✓ fizică,
- ✓ materiale și știința materialelor,
- ✓ nanotehnologii,
- ✓ tehnologii avansate și fizică moleculară,
- ✓ mașini și echipamente,
- ✓ sănătate umană,
- ✓ electronică și electrotehnică,
- ✓ științe sociale și ale naturii (în special geologie, arheologie, geografie, științe politice și sociologie),
- ✓ științe umaniste (în special în domeniile istorie, arte și design),
- ✓ mobilă.

În ceea ce privește domeniile din **Strategia Națională de Cercetare- Dezvoltare- Inovare (SNCDI)** în care actorii regionali au inițiat proiecte finanțate din surse nerambursabile naționale sau europene, reiese o focalizare pe **bioeconomie și sănătate**.

Conform analizei efectuate de ADR Nord-Vest¹ asupra unui număr de 631 de proiecte de CDI contractate la nivelul Regiunii Nord-Vest în actualul exercițiu financiar, 193

UNIUNEA EUROPEANĂ

de proiecte se încadrează în domeniul **bioeconomiei**, ceea ce reprezintă peste **31%** din numărul total al proiectelor. Acest domeniu este urmat îndeaproape de cel al **sănătății** cu **22%** din proiecte și de cel al **eco-nanotehnologiilor și al materialelor avansate (18%)**, respectiv de cele din domeniul **TIC (15%)** și **energie, mediu și schimbări climatice (12%)** (Raport de analiză, ADR Nord-Vest, 2017).

Conform Ministerului Cercetării și Inovării din România, Rețeaua Națională pentru Inovare și Transfer Tehnologic (ReNITT) cuprinde centre de transfer tehnologic, centre de informații tehnologice, incubatoarele de tehnologie și afaceri, la care se adaugă parcurile științifice și tehnologice.

În ceea ce privește Parcurile Științifice și Tehnologice (PST), acestea sunt cele mai complexe structuri de cercetare-dezvoltare-inovare, încorporând toți pilonii. *Din cele 4 parcuri științifice și tehnologice existente la nivel național nici unul nu se află în Regiunea Nord-Vest.* **TETAPOLIS**, o inițiativă TETAROM împreună cu International Association of Science Parks (IASP) a primit acreditarea inițială de la nivel național în 2013, având la bază un parteneriat între autoritățile publice și universitățile din regiune, însă dezvoltarea acestuia în vederea funcționării ca un PST depinde de sursele de finanțare care vor fi disponibile. Similare structurilor menționate anterior sunt parcurile tehnologice, prima structură de acest gen din România fiind **Liberty Technology Park** din Cluj, o inițiativă privată menită să intensifice conexiunile și comunicarea dintre companii din domenii conexe, completând parțial lacunele din ecosistemul de inovare cauzate de lipsa unui PST pe deplin funcțional.

După PST-uri un rol important în transferul rezultatelor activității de cercetare-dezvoltare pe piață o joacă **entitățile de inovare și transfer tehnologic**. La nivel regional oferta de transfer tehnologic este

reprezentată de 7 entități acreditate conform legislației în vigoare: **3 centre de transfer tehnologic, 3 centre de informare tehnologică și 1 oficiu de legătură cu industria**. Entitățile au acreditare preponderent în următoarele domenii: energie (cu accent pe energii neconvenționale, regenerabile), mediu, agricultură-alimentație, siguranță alimentară, aparatură medicală, mașini, utilaje, echipamente (inclusiv sisteme automatizate), prelucrare lemn și mobilă, cauciuc, mase plastice și turism.

Chiar dacă numărul entităților de transfer tehnologic este mai mare decât în alte regiuni mai puțin dezvoltate din țară, plasând regiunea pe **al doilea loc la nivel național după București-Ilfov**, calitatea și impactul serviciilor oferite lasă de dorit, dacă analizăm decalajul dintre numărul mare de rezultate de CD de la nivel regional și numărul serviciilor și bunurilor care ajung să fie comercializate pe piață. Slaba performanță a acestor entități se datorează deopotrivă lipsei infrastructurilor moderne de transfer tehnologic, dar și lipsei finanțărilor, respectiv a resurselor umane calificate.

În ceea ce privește noile tipuri de infrastructuri de transfer tehnologic la nivel regional nu există centrele Demo, laboratoarele living lab și fab lab prin care sunt stimulate activități de prototipare și demonstrație, și care reprezintă noi tipuri de instrumente de facilitare a transferului tehnologic către mediul de afaceri.

În județul Bihor există doar o structură de inovare și transfer tehnologic, și anume **Centrul de Transfer Tehnologic al Universității din Oradea**. În rest, în județ există doar structuri de sprijin a afacerilor precum parcuri industriale și incubatoare de afaceri.

Potrivit Strategiei RIS3 NV, în 2016 s-au depus către OSIM 80 de cereri de brevete de invenție la nivelul Regiunii Nord-Vest, reprezentând **8%** din cele de 1.005 cereri depuse de solicitanți români la nivel național.

Din totalul cererilor depuse la OSIM, **32%** s-au finalizat prin eliberarea brevetelor.

Din totalul brevetelor eliberate la nivelul regiunii, județul **Cluj deține cea mai mare pondere cu aproape 60%**, aspect explicabil prin concentrarea universităților și institutelor de cercetare din regiune în municipiul Cluj-Napoca.

Din analiza realizată pe Buletinele Oficiale de Proprietate Industrială (BOPI) elaborate lunar de Oficiul de Stat pentru Invenții și Mărci (OSIM) pentru perioada 2012-2016, în ceea ce privește deținătorii de brevete se constată că:

- **37,5%** din brevete sunt rezultatul activității colectivelor de cercetare din cadrul universităților (UBB Cluj-Napoca, UTCN, Universitatea din Oradea, USAMV Cluj-Napoca și UMF Cluj-Napoca);

- **15,5%** din brevete reprezintă rezultatul activității de cercetare din societăți comerciale din regiune (FARMEC SA, PROPLANTA SRL, REVIVA SRL din județul Cluj, RAAL; ICPE din județul Bistrița-Năsăud);

- **13%** din brevete au fost obținute de cercetătorii din institutele de cercetare (INCDTIM, IINOE-ICIA-CENTI, ICPT TEHNOMAG)

- **34%** din brevete certifică caracterul inovativ al unor dispozitive realizate de persoane fizice.

Dintre brevetele obținute de entități din **Regiunea Nord-Vest**, cele mai multe se regăsesc în domeniile: *materiale, mașini și echipamente, chimie, medicină dentară, echipamente electrice, electronice, agroalimentar, etc.*

În perioada 2012-2016, numărul de publicații (articole) științifice cotate **ISI** cu autori din *România a fost de 48.889 articole*. La 10.598 dintre acestea, cel puțin unul din autori este din *Regiunea Nord-Vest*, indicând astfel o contribuție de **21,76%** a regiunii la portofoliul publicațiilor cotate ISI din România.

Analiza domeniilor de cercetare în care s-au înregistrat cele mai multe publicații plasează pe primul loc chimia (1.506 publicații), peste jumătate din publicații fiind din *domeniul științelor exacte*. Principalii contribuitori la publicațiile științifice ISI din regiune sunt din cadrul următoarelor organizații: *UBB (4.947), UMF (2.858), UT Cluj-Napoca (1.353), Universitatea din Oradea (817), USAMV (689)*.

În ceea ce privește revistele cotate ISI, în anul 2017 sunt înregistrate **12 reviste românești** provenite din regiune (din totalul național de 50), dintre care **3 au profil real (matematică și științe informatice), 4 profil de chimie- biologie, 1 - studii regionale, 1 - administrație publică, 1- psihologie, 1 - medicină și 1 revistă în domeniul religiei**. Dintre cele 12 reviste din regiune, 2 se înregistrau în județul *Maramureș*, 2 în județul *Bihor* și 8 în județul *Cluj*.

Conform datelor INS, în anul 2016, în Regiunea Nord-Vest activau 3.175 de salariați în unități cu activitate de CDI (dintre care 70% cercetători) reprezentând **7,15%** din numărul total al angajaților din România în acest sector. **Regiunea Nord-Vest se află pe locul 4 în ierarhia națională** prin prisma acestui indicator. În același an, se înregistrau 27 salariați din activitatea de CD raportat la 10.000 de persoane ocupate civile, regiunea ocupând locul 3 în ierarhia națională.

Din punctul de vedere al competitivității, Regiunea Nord-Vest se poziționează pe **locul 257 din 311** regiuni Europene, fiind a treia regiune competitivă la nivel național, după București-Ilfov și Vest, conform Indicelui de Competitivitate Regională 2016 dezvoltat de Comisia Europeană (ec.europa.eu).

Din punctul de vedere al Produsului Intern Brut (**PIB**), Regiunea de Nord-Vest se situează pe **locul cincii** între regiunile de dezvoltare ale României, respectiv pe locul

patru din punctul de vedere al PIB per locuitor, cf. datelor Institutului Național de Statistică.

În ceea ce privește mediul de afaceri, regiunea Nord-Vest înregistrează cel mai mare număr de unități locale active din țară, exceptând București-Ilfov, în anul 2016 fiind active 79.017 unități locale, reprezentând **14,59%** din numărul unităților înregistrate la nivel național (cf. Strategiei RIS3). Județul **Cluj** deține ponderea cea mai ridicată a unităților locale active (**38,56%**), fiind urmat de **Bihor (23,39%)**. Cele mai puține unități locale activau în județele Bistrița-Năsăud (6.643) și Sălaj (5.165).

În ceea ce privește mărimea întreprinderilor în anul 2016, întreprinderile **mici** (10-49 angajați) reprezentau **10,21%** din totalul întreprinderilor active, întreprinderile **mijlocii** (50249 angajați) reprezentau **1,55%**, iar cele **mari** aveau o pondere de doar **0,26%**. Din perspectiva ponderii firmelor mari, cele care au o contribuție semnificativă la creșterea și dezvoltarea economică a regiunilor, din totalul național de 1.779 de firme mari, **Regiunea Nord-Vest ocupă locul al treilea** după București-Ilfov și Centru. Cele mai multe firme **mari** se află în județul **Cluj** (83) și în județul **Bihor** (50).

Ponderea **IMM-urilor** în total firme, la nivel regional, a rămas relativ constantă în perioada analizată, reprezentând în anul 2016 **99,87%**, pondere similară cu cea înregistrată la nivel european (99,8%), în anul 2014 (Annual Report on European SMEs 2014/2015). Pe de altă parte, numărul firmelor mari a scăzut cu 3.5% în perioada 2008-2016.

Legat de densitatea IMM-urilor, în anul 2016, **Regiunea Nord-Vest se poziționează pe locul al II-lea în ierarhia națională**, cu 29,87 IMM-uri/1000 de locuitori. Valoarea acestui indicator plasează România pe ultimul loc la nivelul UE-28, cei 26,71 IMM-uri/1000 de locuitori reprezentând aproape jumătate din media UE de 42,7 IMM-uri/1000 de locuitori.

Potrivit studiului Institutului Național de Statistică "Inovația în întreprinderile din mediul de afaceri în perioada 2014-2016" publicat în Februarie 2018 (www.insse.ro), în perioada 2014-2016, cele mai ridicate ponderi de întreprinderi inovatoare s-au înregistrat în Regiunea Sud-Est **16,9%** și Regiunea Nord-Est **13,8%**, iar cele mai scăzute ponderi au fost în Regiunea Sud Muntenia **4,2%** și Sud-Vest Oltenia **3,2%**. Regiunea Nord-Vest a înregistrat **13,2%**, situându-se pe locul trei.

Cele mai mari ponderi ale întreprinderilor inovatoare numai de produse și/sau procese s-au evidențiat în Regiunea Sud-Est **7,4%**, iar cele mai scăzute în Regiunea Vest **0,7%**. Regiunea Nord-Vest a înregistrat **1,5%**, situându-se printre ultimii.

Regiunea Nord-Est a avut cele mai multe întreprinderi cu *inovații de forme de organizare și/sau de marketing*, **7,8 %** și cele mai mici Regiunea Sud-Vest Oltenia **0,5%**. Regiunea Nord-Vest a înregistrat **7,1%**, situându-se pe locul doi.

În Regiunea Nord-Vest s-au evidențiat cele mai multe întreprinderi cu inovații atât de produse și/ sau procese cât și cu inovații de organizare și/sau de marketing **4,6%**, cele mai puține înregistrându-se în Regiunea Sud-Vest Oltenia **1,0%**.

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

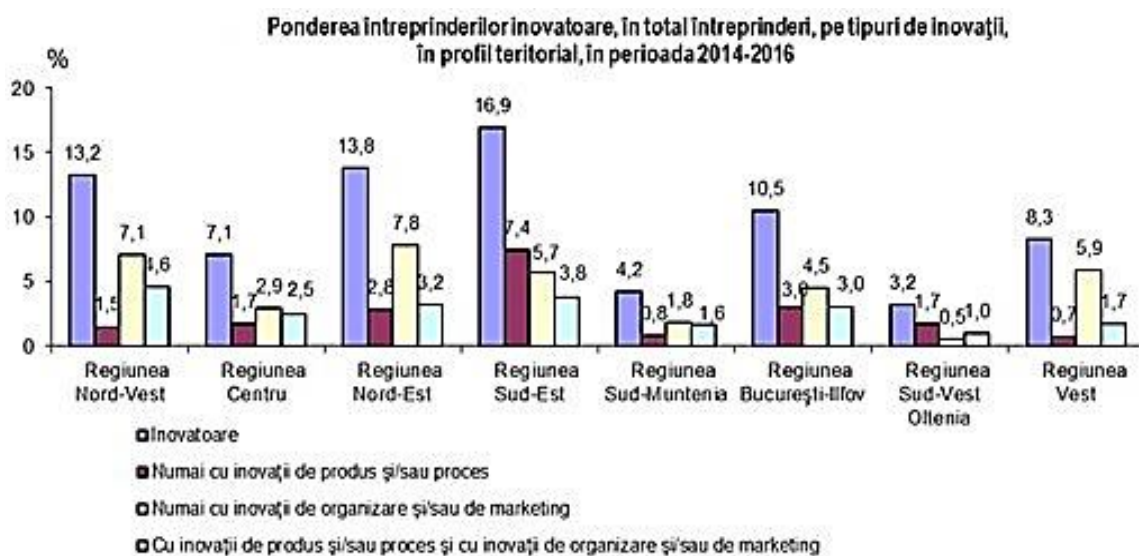

Figura 2.1.1. Ponderea întreprinderilor inovatoare

Sursa: INS, "Inovația în întreprinderile din mediu de afaceri în perioada 2014-2016"

UNIUNEA EUROPEANĂ

Pe sectoare economice, aceleași regiuni au avut cele mai mari ponderi. Astfel, în sectorul industriei **17,9%** din întreprinderi au fost inovatoare în Regiunea Sud-Est și **13,0%** în Regiunea Nord- Vest, iar în sectorul serviciilor 15,6% întreprinderi au fost inovatoare în Regiunea Sud-Est și **15,5%** în Regiunea Nord-Est.

Top-ul primelor 5 activități economice inovatoare ale IMM-urilor din Regiunea Nord-vest este:

Activități de editare - 47,9%

Fabricarea substanțelor și a produselor chimice - 41,4%

Cercetare-dezvoltare - 28,6%

Prelucrarea lemnului, fabricarea produselor din lemn și plută, cu excepția mobilei; fabricarea articolelor din paie și din alte materiale vegetale împletite - 28,5%

Comparativ cu perioada 2012-2014, în perioada 2014-2016, ponderea întreprinderilor inovatoare a înregistrat o scădere cu 2,6 puncte procentuale, de la 12,8% la **10,2%**.

La nivelul claselor de mărime a întreprinderilor s-au înregistrat scăderi ale ponderilor întreprinderilor inovatoare. Astfel, întreprinderile mari au avut o scădere cu 9,1 puncte procentuale, întreprinderile mijlocii cu 3,1 puncte procentuale, iar întreprinderile mici cu 2,2 puncte procentuale.

Potrivit INS, în 2016 au fost 592 de întreprinderi inovatoare în Regiunea Nord-Vest, dintre care: 504 au fost **mici (85,1%)**,

61 **mijlocii (10,3%)** și 27 **mari (4,6%)**. Dintre acestea, 317 activau în industrie (**53,5%**), iar 275 în servicii (**46,5%**).

În anul 2016, ponderea cifrei de afaceri a întreprinderilor inovatoare, în cifra de afaceri totală a întreprinderilor a scăzut cu 8,2 puncte procentuale, de la 31,3% în anul 2014 la 23,1% în anul 2016.

În ceea ce privește cheltuielile pentru activități inovatoare de produse și/sau procese, în anul 2016, ponderea cheltuielilor de cercetare-dezvoltare internă a scăzut, de la 42,4% la 40,8%.

Ponderea cheltuielilor pentru cercetare-dezvoltare externă a crescut cu 0,2 puncte procentuale, de la 3,7% în 2012-2014, la 3,9% în perioada 2014-2016. Comparativ cu perioada 2012-2014, în perioada 2014-2016 cheltuielile cu achiziții de mașini, echipamente și software au crescut cu 1,7 puncte procentuale iar ponderea cheltuielilor cu achiziții de alte cunoștințe externe au scăzut, de la 8,9% la 7,0%, o scădere de 1,9 puncte procentuale.

Ponderea cifrei de afaceri a întreprinderilor cu produse noi pe piață în total cifră de afaceri a întreprinderilor inovatoare de produse, a scăzut în anul 2016 cu 13,4 puncte procentuale în comparație cu anul 2014 (5,5% în 2016 față de 18,9% în 2014).

În ceea ce privește cheltuielile pentru activități inovatoare de produse și/sau procese, în anul 2016, ponderea cheltuielilor de cercetare-dezvoltare internă a scăzut, de la 42,4% la 40,8%. Ponderea cheltuielilor pentru cercetare-dezvoltare externă a crescut cu 0,2 puncte procentuale, de la 3,7% în 2012-2014, la 3,9% în perioada 2014-2016.

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

Comparativ cu perioada 2012-2014, în perioada 2014-2016 cheltuielile cu achiziții de mașini, echipamente și software au crescut cu 1,7 puncte procentuale iar ponderea cheltuielilor cu achiziții de alte cunoștințe externe au scăzut, de la 8,9% la 7,0%, o scădere de 1,9 puncte procentuale.

Potrivit INS, în 2016 cheltuieli totale din activitatea de cercetare-dezvoltare în Regiunea Nord- Vest, au fost de 229.229 mii lei, iar în județul Bihor de 3.312 mii lei.

Finanțarea publică a întreprinderilor a crescut cu 17,6 puncte procentuale, de la 20,8% în perioada 2012-2014 la 38,4% în perioada 2014-2016.

În perioada 2014-2016, ponderea întreprinderilor inovatoare care au avut acorduri de cooperare a crescut cu 2,5 puncte procentuale comparativ cu perioada 2012-2014.

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

2.2. Piața muncii și inițierea de start-up și spin-off în județul Bihor

Tendențe demografice în județul Bihor

Conform datelor INS – Direcția Județeană Bihor în anul 2021 județul Bihor avea un număr de 557.290 locuitori, din care 279.360 persoane de sex masculin, iar 296.038 persoane de gen masculin. Analizând evoluția

pe ultimii 10 ani (2011-2021) a numărului total de locuitori înregistrat ai județului Bihor se observă o ușoară scădere a acestuia. Evoluția numărului de locuitori ai județului Bihor este prezentată în Tabelul 2.2.1.

Tabel 2.2.1. Populația pe grupe de vârstă în jud. Bihor

GRUPĂ VÂRSTĂ	5 ianuarie 1977			7 ianuarie 1992			18 martie 2002			20 octombrie 2011			2021
	TOTAL	Masc.	Fem.	TOTAL	Masc.	Fem.	TOTAL	Masc.	Fem.	TOTAL	Masc.	Fem.	TOTAL
TOTAL	633.094	312.553	320.541	638.863	313.450	325.413	600.246	291.766	308.480	575.398	279.360	296.038	557.290
< 1 an	10.602	5.469	5.133	7.726	4.018	3.708	6.073	3.145	2.928	5.908	2.962	2.946	-
1 - 4 ani	41.526	21.434	20.092	36.215	18.393	17.822	25.367	13.015	12.352	25.361	12.964	12.397	30.100
5 - 9 ani	58.146	29.673	28.473	44.002	22.468	21.534	33.087	17.090	15.997	31.217	16.003	15.214	28.492
10 - 14 ani	38.651	19.766	18.885	51.041	26.176	24.865	42.928	21.902	21.026	31.847	16.337	15.510	31.523
15 - 19 ani	48.166	23.971	24.195	53.016	27.447	25.569	44.227	22.530	21.697	33.550	17.261	1.289	30.540
20 - 24 ani	49.093	24.601	24.492	53.284	26.880	26.404	48.413	24.646	23.767	40.348	20.526	19.882	29.895
25 - 29 ani	45.546	22.853	22.693	34.824	17.675	17.149	47.199	24.126	23.073	38.534	19.752	18.782	31.656
30 - 34 ani	38.884	19.473	19.411	42.772	21.401	21.371	50.672	25.524	25.148	44.110	22.482	21.628	39.769
35 - 39 ani	42.222	20.918	21.304	47.362	23.666	23.696	32.682	16.421	16.261	44.936	23.077	21.859	39.171
40 - 44 ani	44.422	22.398	22.024	42.637	21.248	21.389	39.805	19.567	20.238	47.603	24.034	23.569	44.116
45 - 49 ani	44.829	22.465	22.364	35.380	17.242	18.138	44.109	21.497	22.612	31.353	15.732	15.621	43.650
50 - 54 ani	41.965	20.704	21.261	38.077	18.238	19.839	38.806	18.738	20.068	38.410	18.470	19.940	43.264
55 - 59 ani	29.892	13.839	16.053	38.749	18.405	20.344	31.108	14.465	16.643	40.784	19.264	21.520	29.547
60 - 64 ani	27.746	12.938	14.808	36.962	17.520	19.442	31.415	13.950	17.465	34.542	15.872	18.670	35.795
65 - 69 ani	28.924	13.450	15.474	31.552	14.247	17.305	29.712	12.967	16.745	25.808	11.125	14.683	34.110
70 - 74 ani	20.148	9.095	11.053	19.575	8.156	11.419	25.306	10.767	14.539	24.049	9.586	14.463	26.336
75 ani și peste	22.332	9.506	12.826	25.689	10.270	15.419	29.337	11.416	17.921	37.038	13.913	23.125	39.326

Sursa: INS - Direcția Județeană Bihor, 2021

În ceea ce privește mișcarea naturală a populației în județul Bihor, la nivelul anului 2018 se evidențiază sporul natural negativ,

înregistrat atât în mediul urban, cât și în mediul rural (Tabelul 2.2.2.)

Tabel 2.2.2. Mișcarea naturală a populației în jud. Bihor (an 2018)

Județul Bihor - 2018	Total	Urban	Rural
Date absolute (număr)			
Născuți-vii	6148	2867	3281
Decese	7537	3289	4248
Sporul natural	-1389	-422	-967
Decese la o vârstă sub 1 an la 1000 născuți-vii	42	13	29
Născuți-morți	33	14	19
Căsătorii	3836	2175	1661
Divorțuri	925	530	395

Sursa: INS – Direcția Județeană Bihor, 2021

Evoluția mișcării interne determinate de schimbarea domiciliului, atât pe mediul de rezidență urban, cât și pe cel rural, la nivelul

județului Bihor, în perioada 2007-2018, se poate observa în Tabelul 2.2.3.

Tabel 2.2.3. Migrația internă determinată de schimbarea domiciliului, pe medii, jud. Bihor

DENUMIRE INDICATORI	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2018
Sosiți	Sosiți / In-migrants									
Total	10.472	10.348	8.174	12.071	8.273	9.766	8.545	9.366	9.285	10.171
În urban	4.113	3.973	3.256	4.658	3.142	3.503	3.406	3.669	3.613	4.077
În rural	6.359	6.375	4.918	7.413	5.131	6.263	5.139	5.697	5.672	6.094
Plecați	Plecați / Out-migrants									
Total	9.545	9.756	7.697	11.260	7.879	9.273	8.068	8.797	9.070	9.638
Din urban	4.635	5.002	3.708	5.646	3.880	4.640	3.864	4.322	4.344	4.607
Din rural	4.910	4.754	3.989	5.614	3.999	4.633	4.204	4.475	4.726	5.031
	Soldul migrației interne / Net internal migration									
Total	927	592	477	811	394	493	477	569	215	533
Urban	-522	-1.029	-452	-988	-738	-1.137	-458	-653	-731	-530
Rural	1.449	1.621	929	1.799	1.132	1.630	935	1.222	946	1.063

Sursa: INS – Direcția Județeană Bihor, 2021

Piața muncii în județul Bihor

Piața muncii poate fi observată prin analiza indicatorilor **ocupării forței de muncă** și ai **indicatorilor șomajului**.

Cei mai utilizați **indicatori ai ocupării forței de muncă**:

- indicatori absoluți: populația ocupată civilă, populația activă civilă
- indicatori relativi: rata de ocupare a resurselor de muncă, rata de activitate a resurselor de muncă

sursa: Nica, 2011; Pârâianu, 2003

UNIUNEA EUROPEANĂ

Pentru calculul acestor indicatori se folosesc două surse de informații statistice (Nica, 2011; Pârâianu, 2003):

- a. *cercetări statistice*: Cercetarea statistică privind costul forței de muncă în unitățile economico-sociale, Cercetarea statistică trimestrială

asupra locurilor de muncă vacante, Balanța forței de muncă

- b. *surse administrative*: informații provenite de la Agenția Națională pentru Ocuparea forței de muncă și de la Ministerul Muncii și Solidarității Sociale.

Nivelul șomajului poate fi determinat prin analiza a doi indicatori:

- masa șomajului: numărul persoanelor care, la un moment dat, întrunesc condițiile pentru a fi incluse în categoria șomerilor
- rata șomajului: raport procentual între masa șomajului și unul din parametrii de referință ai acestuia (populația activă, populația ocupată)

Sursa: Anghelache et al., 2013

Conform Legii nr. 76/2002 (pct. IV) privind sistemul asigurărilor pentru șomaj și stimularea ocupării forței de muncă, cu modificările și completările ulterioare *șomerul* este persoana care îndeplinește cumulativ următoarele condiții:

- este în căutarea unui loc de muncă, de la vârsta de minimum 16 ani și până la îndeplinirea condițiilor de pensionare;
- starea de sănătate și capacitățile fizice și psihice o fac aptă pentru prestarea unei munci;
- nu are loc de muncă, nu realizează venituri sau realizează, din activități autorizate potrivit legii, venituri mai mici decât valoarea indicatorului social de referință al asigurărilor pentru șomaj și stimulării ocupării forței de muncă, în vigoare;
- este disponibilă să înceapă lucrul în perioada imediat următoare, dacă ar fi disponibil un loc de muncă.

Evoluția indicatorilor pieței muncii este influențată în principal de contextul demografic, de evoluția activității economice,

de factori de ordin social și educativ (Oprescu, 2001), dar și de măsurile active și pasive prevăzute în legea 76/2002 privind sistemul asigurărilor pentru șomaj și stimularea ocupării forței de muncă, cu modificările și completările ulterioare.

Analizând datele din tabelul de mai jos (Tabel 2.2.4.), observăm că în ceea ce privește indicatorul relativ *rata de activitate a resurselor de muncă* cea mai mare valoare se înregistrează în Regiunea Nord-Vest (75.1%), iar județul Bihor se plasează sub această valoare (74.0%), dar peste valoarea înregistrată la nivel național (71.5%). Aceeași situație este întâlnită și în cazul *ratei de ocupare a resurselor de muncă*, județul Bihor (72.3%) se plasează sub valoarea Regiunii Nord-Vest (73.1%), dar peste valoarea existentă la nivel național (69.1%). Analiza *ratei șomajului înregistrat* evidențiază că, din analiza comparativă realizată, cea mică valoare se înregistrează la nivelul județului Bihor. Astfel, cu o rată a șomajului de 2.26% la sfârșitul anului 2020, județul Bihor se plasează sub rata șomajului la nivelul Regiunii Nord-Vest (2.63%), dar și la nivel național (3.39%).

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

Tabel 2.2.4. Resursele de muncă în România, Regiunea Nord-Vest și jud. Bihor (final an 2020)

	România	Regiunea NORD-VEST	Jud. Bihor
Resurse de muncă – mii persoane	12216.8	1624.7	358.0
Populația ocupată civilă – mii persoane	8440.8	1187.4	259.0
Șomeri înregistrați – mii persoane	296.1	32.1	6.0
Populația activă civilă – mii persoane	8736.9	1219.5	265.0
Populația în pregătire profesională și alte categorii de populație în vârstă de muncă – mii pers.	3479.9	406.2	93.0
*) Rata de activitate a resurselor de muncă %	71.5	75.1	74.0
***) Rata de ocupare a resurselor de muncă %	69.1	73.1	72.3
***) Rata șomajului înregistrat %	3.39	2.63	2.26

Sursa: adaptare după AJOFM Bihor, 2022

La sfârșitul anului 2020 populația ocupată civilă a județului Bihor se ridică la 259.000 persoane, numărul mediu al salariaților fiind de 173.944 persoane, numărul șomerilor înregistrați era de 5.965 persoane, iar rata șomajului era de 2.3%. La nivelul anului 2021 (de menționat: date lipsă în cazul populației ocupate civile), numărul mediul al

salariaților înregistrează o creștere, ajungând la 179.246, numărul șomerilor înregistrați a scăzut (3.523), rata șomajului scăzând și ea cu un procent (1.3%) (Tabel 2.5.). Prin urmare, se observă o îmbunătățire a diferitelor aspecte caracteristice pieței forței de muncă la nivelul județului Bihor.

Tabel 2.5. Piața forței de muncă în jud. Bihor (an 2021)

	2020	2021
Populația ocupată civilă (la sfârșitul anului 2021) (mii pers.)	259.000	lipsă date
din care: femei (mii pers.)	lipsă date	lipsă date
Număr mediu salariați (pers.)	173.944	179.246
Numărul șomerilor înregistrați (la sfârșitul anului 2021) (pers.)	5.965	3.523
din care: femei (pers.)	3.440	1.846
Rata șomajului (%)	2.3	1.3
din care: femei (%)	2.9	1.5
Câștigul salarial nominal mediu net lunar (lei)	2.781	3.014
Câștigul salarial nominal mediu brut lunar (lei)	4.531	4.883
Numărul pensionarilor de asigurări sociale de stat (pers.)	137.677	136.236
Pensia medie lunară asigurări sociale de stat (lei)	1.521	1.533

Sursa: INS – Direcția Județeană Bihor, 2021

Analiza ocupării în județul Bihor

Conform Balanței forței de muncă indicatorul *populație ocupată civilă* cuprinde toate persoanele care au o ocupație aducătoare de venit pe care o exercită în mod

obișnuit în una din activitățile economiei naționale, fiind încadrate într-o activitate economică sau socială, în baza unui contract de muncă sau în mod independent (pe cont

propriu) în scopul obținerii unor venituri sub formă de salarii, plată în natură etc. Începând cu anul 2017 populația ocupată civilă crește ușor atingând un vârf în anul 2018, cu 1.900

persoane mai mult față de anul 2016. În schimb, la finele anului 2020 populația ocupată civilă înregistrează cea mai scăzută valoare din ultimii 5 ani (Figura 2.2.1.).

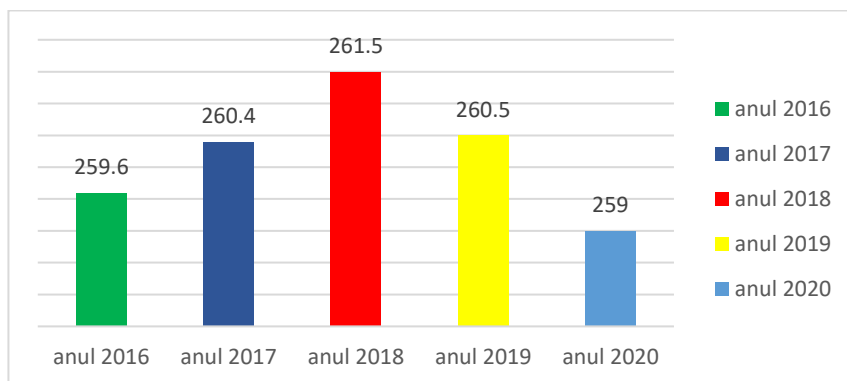

Figura 2.2.1. Populația ocupată civilă – mii persoane

sursa: adaptare după INS, Anuarul statistic (Balanța forței de muncă - la 01.01.2021)

Rata de ocupare a resurselor de muncă reprezintă raportul, exprimat procentual, dintre populația ocupată civilă și totalul resurselor de muncă (categorie de populație care are totalitatea capacităților fizice și intelectuale care îi permit să desfășoare o muncă utilă în una din activitățile economiei naționale). Începând cu anul 2017 rata de ocupare crește față de anii precedenți, atât la

nivel județean, cât și la nivel regional și național. Dacă în anul 2018 rata de ocupare la nivelul județului Bihor (73.1%) era peste media la nivel regional și național, începând cu anul 2019 rata de ocupare la nivel județean scade, ajungând la 72.3% în anul 2020, această situație fiind generată în contextul pandemiei de COVID-19 și a stării de urgență instalată la nivel național (Figura 2.2.2.).

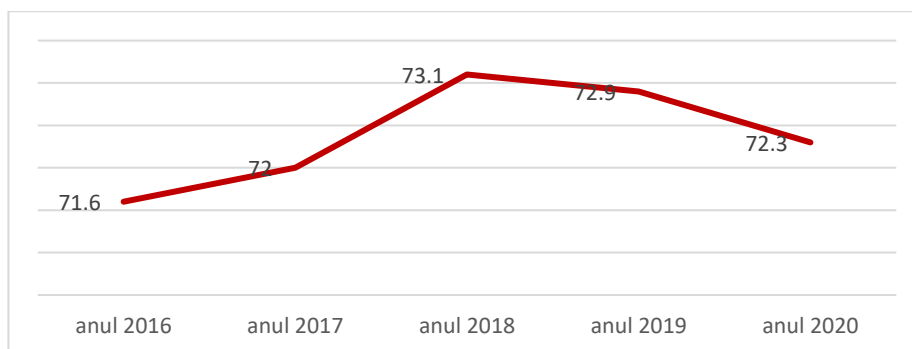

Figura 2.2.2. Rata de ocupare a resurselor de muncă %

sursa: adaptare după INS, Anuarul statistic (Balanța forței de muncă - la 01.01.2021)

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

Populația activă civilă este formată din populația ocupată civilă și număr de șomeri. Populația activă civilă la nivelul județului Bihor la 1 ianuarie 2021 a fost de 265.000 persoane, fiind în ușoară creștere față de anul precedent, cu 800 persoane. Populația activă civilă la nivelul județului Bihor reprezintă 21.7

% din populația activă civilă a regiunii Nord-Vest și 3 % din populația activă civilă a României. Începând cu anul 2014 populația activă civilă începe să scadă ajungând în anul 2019 la 264.2 mii persoane, cu 1.400 persoane mai puțin față de anul precedent (Figura 2.2.3.).

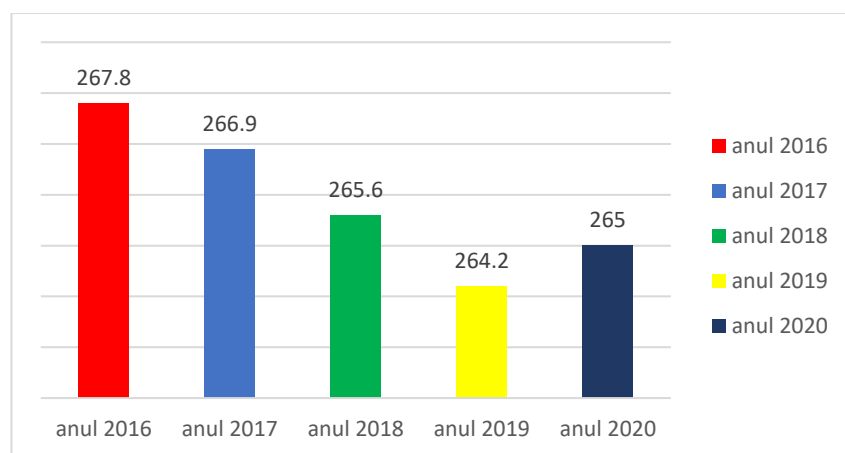

Figura 2.2.3. Rata de ocupare a resurselor de muncă %

sursa: adaptare după INS, Anuarul statistic (Balanța forței de muncă - la 01.01.2021)

Rata de activitate a resurselor de muncă reprezintă raportul, exprimat procentual, dintre populația activă civilă și totalul resurselor de muncă. În anul 2017 rata de activitate se menține la o valoare egală cu

cea din 2016. În schimb, în anul 2018, odată cu scăderea ușoară a resurselor de muncă, rata de activitate crește, iar din anul 2019 se înregistrează din nou o scădere a ratei de activitate față de anul anterior (Figura 2.2.4.).

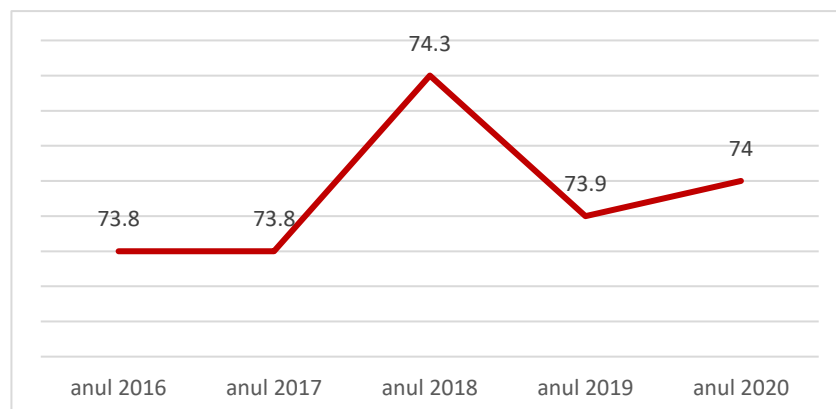

Figura 2.2.4. Rata de activitate a resurselor de muncă %

sursa: adaptare după INS, Anuarul statistic (Balanța forței de muncă - la 01.01.2021)

În ceea ce privește structura populației ocupate pe principalele activități ale economiei naționale din graficul de mai jos (Figura 2.2.5.) se poate observa că numărul cel mai mare de persoane ocupate civile se regăsesc în domeniul serviciilor, urmat de industrie, iar cel mai mic număr de persoane ocupate se înregistrează în domeniul construcțiilor. De menționat este faptul că în cadrul secțiunii

“servicii” au fost incluse următoarele activități economice: comerț, transport, hoteluri și restaurante, informații și comunicații, învățământ, sănătate și asistență socială, administrație publică și apărare. Alte servicii incluse: intermediari financiare și asigurări, tranzacții imobiliare, activități profesionale, alte activități de servicii.

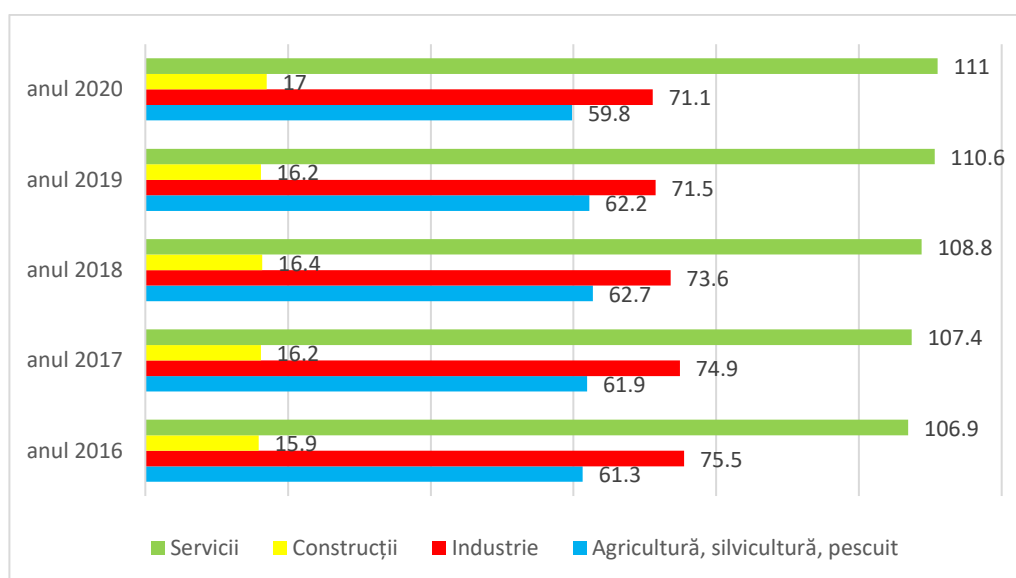

Figura 2.2.5. Evoluția populației ocupate civile pe activități ale economiei naționale
sursa: adaptare după INS, Anuarul statistic (Balanța forței de muncă - la 01.01.2021)

Analiza șomajului în județul Bihor

Județul Bihor s-a aflat printre județele cu o rată mică a șomajului înregistrat și un număr de șomeri relativ redus.

La finele anului 2010 la nivelul județului Bihor erau înregistrați 16.666 șomeri, iar rata șomajului a fost de 5.9%. Odată cu apariția actelor normative (anul 2012), angajatorii au fost motivați să încadreze în muncă persoane care proveneau din categorii defavorizate (persoane cu vârsta de peste 45 ani, șomeri unici susținători ai familiilor monoparentale, șomeri care mai au cel mult 5

ani până la pensie, persoane cu dizabilități, șomeri de lungă durată sau tineri NEET (fără a fi angajați, fără educație, fără pregătire), absolvenți ai instituțiilor de învățământ). Astfel, în anul 2015 numărul persoanelor șomere aflate în evidență era de 9.601 persoane, iar rata înregistrată a șomajului era de 3.5%. La finalul anului 2020 numărul persoanelor șomere înregistrate era de 5.965 persoane, rata șomajului fiind de 2.26%, ambele valori aflându-se în scădere în anul următor (Figura 2.2.6.; Figura 2.2.7.).

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

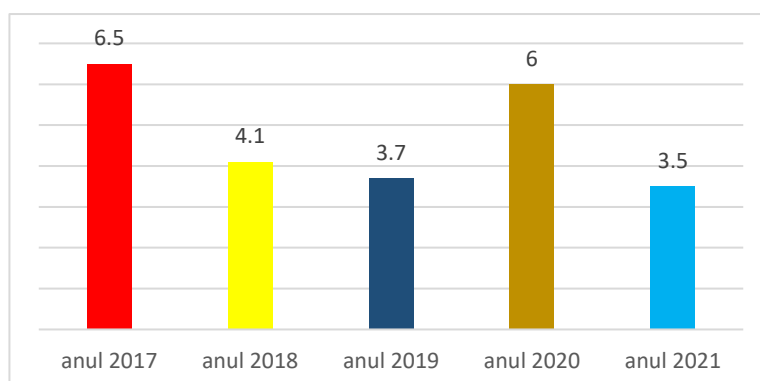

Figura 2.2.6. Șomeri înregistrați – mii persoane

sursa: adaptare după INS, Anuarul statistic (Balanța forței de muncă - la 01.01.2021)

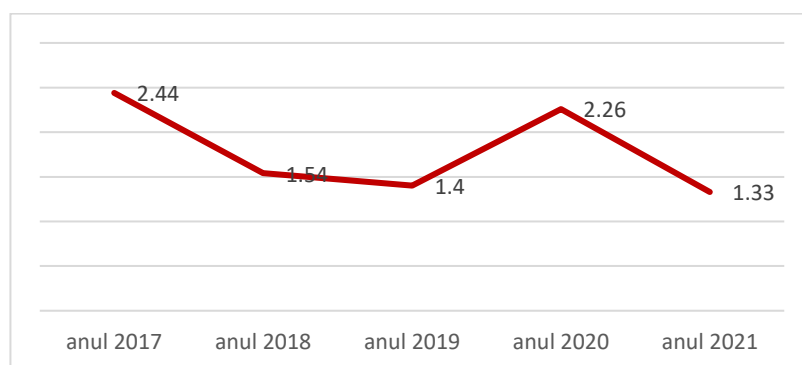

Figura 2.2.7. Rata șomajului înregistrat %

sursa: adaptare după INS, Anuarul statistic (Balanța forței de muncă - la 01.01.2021)

Analiza indicatorilor care caracterizează piața muncii din județul Bihor, prezentați mai sus, a pus în evidență următoarele aspecte:

- începând cu anul 2018 populația ocupată civilă scade, iar acest fapt determină un trend descrescător al ratei de ocupare
- în anul 2020, față de anul precedent, se înregistrează o ușoară creștere a populației active civile (800 persoane)
- sectorul terțiar (al serviciilor) ocupă primul loc din perspectiva ocupării, cu 111 mii persoane, în creștere față de anul precedent (42.8 % din totalul ocupațiilor), nivel situat sub media națională (48 %)

- în anul 2020 industria asigură ocuparea a 71.2 mii persoane la nivelul județului Bihor, în scădere față de anul precedent, în timp ce în domeniul construcțiilor se observă o creștere
- față de anul 2015, în anul 2020 numărul șomerilor a scăzut cu 160%

Pentru anul 2021, situația șomajului la nivelul județului Bihor este prezentată în detaliu în tabelul de mai jos (Tabel 2.2.6.). Diferențiată pe gen, rata șomajului înregistrează o valoare mai mică în cazul femeilor (1.27%); rata șomajului în rândul bărbaților este ușor mai ridicată, având o valoare de 1.39%. Cu toate acestea, în totalul șomerilor, femeile sunt mai numeroase (1.846 femei șomere în anul 2021, septembrie).

Tabel 2.2.6. Situația șomajului la nivelul jud. Bihor (septembrie 2021)

Număr total șomeri	din care femei	Număr total șomeri indemnizați	Număr total șomeri neindemnizați	Total șomeri din sector privat	Rata șomaj (%)	Rata șomaj Feminin (%)	Rata șomaj Masculin (%)
3523	1846	1657	1866	-	1.33	1.27	1.39

Sursa: AJOFM Bihor, 2021

Repartizarea șomerilor înregistrați pe grupe de vârstă evidențiază faptul că cei aflați în grupele de vârstă de peste 40 de ani sunt mai

numeroși, cei mai mulți șomeri fiind încadrați în categoria 40-49 ani (930 persoane).

Tabel 2.2.7. Repartizarea șomerilor înregistrați pe grupe de vârstă în jud. Bihor (an 2021)

Indicator	TOTAL	sub 25 ani	25-29 ani	30-39 ani	40-49 ani	50-55 ani	peste 55 ani
Șomeri (total)	3523	367	179	607	930	654	786
Femei	1846	171	88	360	514	363	350

sursa: AJOFM Bihor, 2021

Cei mai mulți șomeri înregistrați (2.345 persoane) au un nivel scăzut al studiilor, fiind doar la nivel primar, gimnazial sau profesional.

În mod evident, cei cu studii superioare reprezintă categoria cea mai scăzută numeric în rândul șomerilor înregistrați (Tabel 2.2.8.).

Tabel 2.2.8. Repartizarea șomerilor înregistrați pe nivel de instruire în jud. Bihor (an 2021)

Total șomeri	din care femei	Primar, gimnazial și profesional		Liceal și post-liceal		Universitar	
		Total	din care femei	Total	din care femei	Total	din care femei
3523	1846	2345	1128	827	492	351	226

Sursa: AJOFM Bihor, 2021

În anul 2021 cele mai multe persoane șomere au înregistrat o durată a șomajului de până la 6 luni, puțini fiind cei care au stat în

șomaj mai mult de 18 luni. Această situație este valabilă atât în rândul femeilor, cât și al bărbaților șomeri (Tabel 2.2.9.).

Tabel 2.2.9. Repartizarea șomerilor înregistrați după durata șomajului în jud. Bihor (an 2021)

	Total	1 zi-3 luni	3-6 luni	6-9 luni	9-12 luni	12-15 luni	15-18 luni	18-21 luni	21-24 luni	24-27 luni	peste 27 luni
TOTAL	3523	1211	1008	337	457	321	127	4	15	1	42
Femei	1846	586	534	190	238	204	65	0	7	0	22
Bărbați	1677	625	474	147	219	117	62	4	8	1	20

Sursa: AJOFM Bihor, 2021

Tabelul 2.2.10 indică repartizarea șomerilor din județul Bihor înregistrați pe

localități, în anul 2021. Mediul rural înregistrează un număr mai ridicat al șomerilor.

Tabel 2.2.10. Repartizarea șomerilor înregistrați pe localități la nivelul jud. Bihor (an 2021)

Localitate	Nr. șomeri	femei
TOTAL JUDEȚ BIHOR	3523	1846
Total Mediul Urban	1059	626
MUNICIPIUL ORADEA	492	305
MUNICIPIUL BEIUȘ	54	30
MUNICIPIUL MARGHITA	76	39
MUNICIPIUL SALONTA	25	20
ORAȘ ALEȘD	146	75
ORAȘ NUCET	13	4
ORAȘ SĂCUENI	51	33
ORAȘ ȘTEI	44	18
ORAȘ VALEA LUI MIHAI	140	96
ORAȘ VAȘCĂU	18	6
Total Mediul Rural	2464	1220
ABRAM	14	8
ABRAMUT	21	13
ASTILEU	17	13
AUSEU	50	20
AVRAM IANCU	33	17
BALC	30	13
BATAR	23	9
BIHARIA	32	20
BOIANU MARE	8	4
BOROD	47	25
BORS	12	6
BRATCA	84	37
BRUSTURI	36	18
BUDUREASA	50	19
BUDUSLAU	14	9
BULZ	20	8
BUNTESTI	39	19
CABESTI	10	2
CIMPANI	12	6
CAPILNA	7	2
CARPINET	15	6
CEFA	24	15
CEICA	14	8
CETARIU	14	8
CHERECHIU	21	9
CHISLAZ	14	6
SANIOB(CIUHOI)	7	5
CIUMEGHIU	26	16
COCIUBA MARE	11	4

COPACEL	11	8
CRISTIORU DE JOS	8	3
CURATELE	14	7
CURTUISENI	65	39
DERNA	10	6
DIOSIG	27	17
DOBRESTI	26	18
DRAGANESTI	24	10
DRAGESTI	49	24
FINIS	98	46
GEPIU	0	0
GIRISU DE CRIS	17	6
HIDISELU DE SUS	15	4
HOLOD	34	20
HUSASAU DE TINCA	5	1
INEU	90	45
LAZARENI	83	25
LAZURI DE BEIUS	19	9
LUGASU DE JOS	141	70
LUNCA	35	14
MADARAS	6	5
MAGESTI	38	20
NOJORID	19	9
OLCEA	4	2
OSORHEI	22	8
PALEU	0	0
PIETROASA	24	16
POCOLA	20	5
POMEZEU	17	5
POPESTI	41	21
RABAGANI	29	17
REMETEA	66	35
RIENI	48	25
ROSIA	14	7
ROSIORI	0	0
SACADAT	9	5
SALACEA	9	7
SALARD	12	5
SIMBATA	11	3
SINMARTIN	45	31
SANNICOLAU ROMAN	0	0
SINTANDREI	22	12
SIRBI	17	4

SIMIAN	62	34
SINTEU	4	2
SOIMI	26	10
SPINUS	5	2
SUNCUIUS	61	25
SUPLACU DE BARCAU	78	45
TAMASEU	0	0
TARCAIA	16	10
TARCEA	22	14
TAUTEU	18	10

TETCHEA	69	39
TILEAGD	43	24
TINCA	11	4
TOBOLIU	0	0
TULCA	8	6
UILEACU DE BEIUS	15	3
VADU CRISULUI	61	27
VARCIOROG	12	5
VIISOARA	4	1

Sursa: AJOFM Bihor, 2021

Inițierea de start-up și spin-off în județul Bihor

În ceea ce privește distribuția IMM-urilor pe județele din regiunea Nord-Vest, la nivelul anului 2021, se observă faptul că județul Cluj are cele mai multe firme (cu o pondere de aproape 40% din total), urmat de județul Bihor cu 27.022

companii (o pondere de 24.56% din total). La distanță destul de mare față de primele două județe clasate se află restul județelor componente ale regiunii de Nord-Vest (Tabel 2.2.11.).

Tabel 2.2.11. Distribuția IMM-urilor pe județe în Regiunea Nord-Vest (an 2021)

Județe	Număr firme	Pondere
Bihor	27.022	24.56
Bistrița Năsăud	9.148	8.32
Cluj	43.762	39.78
Maramureș	13.416	12.20
Satu Mare	9.750	8.86
Sălaj	6.914	6.28
TOTAL	110.012	100

Sursa: Cartea Albă a IMM din România, 2021

Numărul de înmatriculări de persoane fizice și juridice de la nivelul județului Bihor a crescut în primele două luni ale anului 2021 cu aproape 18% comparativ cu perioada similară a anului anterior, ajungând la 24.851. Dintre acestea, 17.997 au fost înmatriculări de SRL-uri.

Un pas important care vine în sprijinul dezvoltării antreprenoriatului academic la nivelul județului Bihor îl reprezintă înființarea și exploatarea *Parcului Științific și Tehnologic Bihor* prin Hotărârea nr. 11 din 6 februarie 2019. Prin intermediul Parcului Științific și Tehnologic Bihor

mediul academic, mediul economic și administrația locală vor contribui la dezvoltarea economico-socială locală, regională și națională. Activitățile desfășurate în cadrul Parcului sunt activități de cercetare, de transfer tehnologic a rezultatelor cercetării și valorificarea acestora prin activități economice.

Totodată Parcul Științific și Tehnologic Bihor vine în sprijinul start-up-urilor și spin-off-urilor prin accesul la infrastructura de birouri și utilități, precum și accesul la laboratoare și echipamente tehnice.

BIBLIOGRAFIE

- Agencia Județeană de Ocupare a Forței de Muncă Bihor, Disponibil la: www.bihor.anofm.ro
- Anghelache, C., Anghelache, G., V., Prodan, L., Manole, A. (2013). Structura și ocuparea forței de muncă. Metode și modele de analiză, Revista Română de Statistică nr. 4 / 2013. Disponibil la: https://www.revistadestatistica.ro/wp-content/uploads/2014/02/rrs_04_2013_a4ro.pdf
- Comisia Europeană (2008) *Small Business Act "for Europe"* [„Gândiți mai întâi la scară mică”: Prioritate pentru IMM-uri. Un „Small Business Act” pentru Europa], COM (2008)394 final, Bruxelles, disponibil on-line: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/?uri=celex:52008DC0394>
- Comisia Europeană (2011) *Review of the "Small Business Act" for Europe* [Revizuirea „Small Business Act” pentru Europa], COM (2011)78 final, Bruxelles, disponibil on-line: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:52011DC0078>
- Comisia Europeană (2013) **SBA fact sheets. Romania** [Evaluarea Performanțelor IMMurilor, România 2013], disponibil on-line: <https://ec.europa.eu/growth/smes/business-friendly-environment/performance-review-2016>
- Comisia Europeană (2015) *Annual Report on European SMEs* [Raportul anual 2014/2015 privind IMM-urile europene], disponibil on-line: <http://ec.europa.eu/growth/smes/business-friendly-environment/performance-review/>
- Comisia Europeană (2015) *Annual Report on European SMEs* [Raportul anual 2014/2015 privind IMM-urile europene], disponibil on-line: <http://ec.europa.eu/growth/smes/business-friendly-environment/performance-review/>
- Comisia Europeană (2015) *SBA fact sheets. Romania* [Evaluarea performanței IMMurilor, România 2015], disponibil on-line: <http://ec.europa.eu/growth/smes/business-friendly-environment/performance-review/>
- Comisia Europeană (2016) *Country Report – Romania 2016* [Raportul de țară al României din 2016 inclusiv o revizuire aprofundată privind prevenirea și corectarea dezechilibrelor macroeconomice], Brussels, 2 SWD(2016) 91 final, disponibil on-line: http://ec.europa.eu/europe2020/pdf/csr2016/cr2016_romania_en.pdf
- Comisia Europeană (2017) *Country Report Romania 2017* [Raportul de țară al României din 2017 care însoțește documentul Comunicare a Comisiei către Parlamentul European, Consiliu, Banca Centrală Europeană și Eurogrup Semestrul european 2017: evaluarea progreselor înregistrate în ceea ce privește reformele structurale, prevenirea și corectarea dezechilibrelor macroeconomice, precum și rezultatele bilanțurilor aprofundate în temeiul Regulamentului (UE) nr. 1176/2011 {COM(2017) 90 final}], SWD(2017) 88 final, Brussels, disponibil on-line: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/?uri=CELEX%3A52017SC0088>
- Comisia Europeană, Indicele de Competitivitate Regională;
- Comisia Europeană, Studiul “Annual Report on European SMEs 2014/2015: SMEs start hiring again”;
- Global Entrepreneurship Monitor (GEM). *Global Entrepreneurship Monitor 2021/2022 Global Report: Opportunity Amid Disruption*; GEM: London, UK, 2022, p. 29; ISBN: 978-1-9160178-9-4.

- Guvernul României (2014) *Hotărârea de Guvern Nr. 859/2014 privind aprobarea Strategiei guvernamentale pentru dezvoltarea sectorului întreprinderilor mici și mijlocii și îmbunătățirea mediului de afaceri din România - Orizont 2020*, disponibil on-line: http://www.dreptonline.ro/legislatie/hg_859_2014_strategia_dezvoltarea_sectorului_intreprinderilor_mici_mijlocii_imbunatatirea_mediului_afaceri_Romania_Orizont_2020.php
- Hotărârea nr. 11 din 6 februarie 2019 privind aprobarea contractului de asociere în participațiune încheiat între U.A.T Județul Bihor – Consiliul Județean Bihor, Universitatea din Oradea și Societatea Parcuri Industriale Bihor S.A. în vederea realizării și exploatării Parcului Științific și Tehnologic Bihor http://www.insse.ro/cms/sites/default/files/field/publicatii/inovatia_in_intreprinderile_din_mediul_de_afaceri_2016.pdf
- https://ec.europa.eu/regional_policy/en/information/maps/regional_competitiveness/
- Institutul Național de Statistică din România (2017) *Baza de date – Indicatori de Dezvoltare Durabilă în România (IDDR)*, disponibil on-line: http://www.insse.ro/cms/files/Web_IDD_BD_ro/index.htm
- Institutul Național de Statistică și Studii Economice, Balanța forței de muncă – diverse ediții, Disponibil la: www.insse.ro
- Institutul Național de Statistică, seriile de date Tempo online;
- Institutul Național de Statistică, Studiul “Inovația în întreprinderile din mediu de afaceri în perioada 2014-2016”;
- Nica, E. (2011). *Gestiunea resurselor umane*, București: Editura Economică.
- Oprescu, Gh. (2001). *Piața muncii - teorii, politici, tranziția în România*, București: Editura Expert.
- Organization for Economic Co-Operation and Development (OECD). *Inclusive Entrepreneurship Policies, Country Assessment Notes, Romania, 2020 (Romania IE-2020)*. Available online: <https://www.oecd.org/cfe/smes/Romania-IE-2020.pdf>
- Organization for Economic Co-Operation and Development (OECD). *The Innovation Imperative: Contributing to Productivity, Growth and Well-Being*, OECD Publishing: Paris, 2015. Available online: <https://doi.org/10.1787/9789264239814-en>
- Organization for Economic Co-Operation and Development/The European Commission (OECD/EC). *Supporting Entrepreneurship and Innovation in Higher Education in Romania*, 2019. Available online: https://heinnovate.eu/sites/default/files/oecd_ec_supporting_entrepreneurship_and_innovation_in_higher_education_in_romania.pdf
- Organizația pentru Cooperare și Dezvoltare Economică (OCDE)/Uniunea Europeană (UE) (2015) *The Missing Entrepreneurs 2015. Policies for Self-Employment and Entrepreneurship [Antreprenorii lipsă 2015. Politici pentru auto-ocupare și antreprenoriat]*, OECD Publishing, Paris, disponibil on-line: <https://doi.org/10.1787/9789264226418-en>
- Pârâianu, M. (2003). *Piața paralelă a muncii*, București: Editura Expert.
- Raport de analiză, ADR Nord-Vest, 2017.
- Strategia de specializare inteligentă în cercetare și inovare - Regiunea de Dezvoltare Nord-Vest (RIS3 NV) elaborată de către Agenția de Dezvoltare Regională Nord-Vest;
- Strategia Națională de Cercetare- Dezvoltare-Inovare (SNCDI)

CAPITOL III. OPORTUNITĂȚI DE FINANȚARE A START-UP ȘI SPIN-OFF

3.1. Oportunități de finanțare a start-up și spin-off la nivelul U.E.

Așa cum am văzut în capitolele anterioare, România se confruntă cu provocarea de a-și impulsiona ecosistemul antreprenorial și de a-și exploata potențialul de inovare, de a încuraja populația cu studii superioare, în special, absolvenții de doctorat, să devină inovatori în procesele de afaceri, precum și universitățile să stimuleze înființarea de start-up-uri și spin-off-uri. Cunoașterea și accesarea oportunităților de finanțare pentru start-up și spin-off la nivelul UE și la nivelul României poate contribui semnificativ la consolidarea unui ecosistem antreprenorial prin inovare.

La nivelul UE, la ora actuală, oportunitățile de finanțare pentru inițierea unei afaceri de tip start-up sau spin-off au ca sursă bugetul UE pe termen lung pentru perioada 2012-2027 (European Commission, Directorate-General for Budget, 2021), respectiv Cadrul financiar

multianual 2021-2027 (Comisia Europeană, Cadrul financiar multianual 2021-2027) și Planul de Redresare și Reziliență (NextGenerationEU, ec.europa.eu). Bugetul pe termen lung al UE pentru perioada 2021-2027, inclusiv Planul de Redresare și Reziliență (NextGenerationEU) se ridică la 2,018 mii de miliarde EUR în prețuri curente (din care cadrul financiar multianual în valoare de 1,211 mii de miliarde EUR și Planul de Redresare și Reziliență în valoare de 806,9 de miliarde EUR) și își propune să orienteze tranziția către o Europă modernă și mai durabilă, către o societate digitală și verde și să contribuie la redresarea Europei după pandemia de COVID-19. În cadrul bugetului UE, programele de finanțare (majoritatea programelor implementate sub gestiune partajată se numesc „fonduri”) sunt prezentate pe rubrici (categoriile de cheltuieli).

Alocările pe rubrici în Bugetul pe termen lung al UE pentru perioada 2021-2027 sunt prezentate în Figura 3.1.1. de mai jos.

	CFM	NGEU	TOTAL
1. Piața unică, inovare și sectorul digital	149,5	11,5	161
2. Coeziune, reziliență și valori	426,7	776,5	1 203,2
3. Resurse naturale și mediu	401	18,9	419,9
4. Migrație și gestionarea frontierelor	25,7	-	25,7
5. Securitate și apărare	14,9	-	14,9
6. Vecinătate și întreaga lume	110,6	-	110,6
7. Administrația publică europeană	82,5	-	82,5
TOTAL	1 210,9	806,9	2 017,8
TOTAL exprimat în prețurile din 2018	1 074,3	750	1 824,3

Figura 3.1.1. Bugetul pe termen lung al UE pentru perioada 2021-2027: Alocări pe rubrici (în miliarde EUR)

sursa: https://ec.europa.eu/info/strategy/eu-budget/long-term-eu-budget/2021-2027/spending/headings_ro

Programele de finanțare aferente bugetului pe termen lung al UE pentru perioada 2021-2027 și obiectivele acestora pe rubrici în sunt prezentate în Tabelul 3.1.1. de mai jos.

Tabelul 3.1.1. Programe cu finanțare neramursabilă pentru care sunt eligibile start-up-urile și spin-off-urile în perioada 2021 – 2027

Rubrica	Programul	Obiectivul general	
Rubrica 1: Piața unică, inovare și sectorul digital	Cercetare și inovare	<u>Orizont Europa</u>	Impactul științific, tehnologic, economic, de mediu și societal; sprijinirea tuturor formelor de cercetare și inovare.
		<u>Programul Euratom pentru cercetare și formare</u>	Euratom își propune să desfășoare activități de cercetare și formare în domeniul nuclear, cu accent pe îmbunătățirea continuă a siguranței nucleare, a securității și a radioprotecției.
		<u>ITER</u>	Proiect internațional ambițios vizând construirea celei mai mari mașini de fuziune din lume și realizarea de progrese în domeniul tehnologiei energiei de fuziune pentru a obține un mix energetic mai ecologic și mai durabil
	Investiții europene strategice	<u>InvestEU</u>	Asigurarea unei finanțări esențiale pe termen lung pentru UE, atragerea de investiții private, sprijinirea redresării și crearea unei Europe mai ecologice, mai digitale și mai reziliente.
		<u>Mecanismul pentru interconectarea Europei</u>	Sprijinirea furnizării de infrastructuri energetice, de transport și digitale esențiale în întreaga Europă.
		<u>Programul Europa digitală</u>	Programul Europa digitală este primul program al UE care urmărește să accelereze redresarea și să stimuleze transformarea digitală a Europei.
	Piața unică	<u>Programul privind piața unică</u>	Responsabilizarea și protejarea consumatorilor; garantarea siguranței alimentare, crearea condițiilor necesare pentru ca întreprinderilor mici și mijlocii din UE să prospere.
		<u>Programul UE de luptă antifraudă</u>	Protecția intereselor financiare ale UE; echipamente specializate, cunoștințe și formare.
		<u>Cooperarea în domeniul fiscal (FISCALIS)</u>	Programul Fiscalis le permite administrațiilor fiscale naționale să genereze și să facă schimb de informații și de expertiză.
		<u>Cooperarea în domeniul vamal (CUSTOMS)</u>	Autoritățile vamale sprijină cooperarea dintre autoritățile vamale și protejează interesele financiare și economice ale UE și ale statelor sale membre.
Spațiu	<u>Programul spațial european</u>	Politica spațială a UE; tehnologie și inovare satelitară servicii de date, navigație și comunicații; combaterea schimbărilor climatice; răspuns în caz de dezastre.	

Rubrica 2: Coeziune și valori	Dezvoltare regională și coeziune	<u>Fondul european de dezvoltare regională (FEDR)</u>	Creșterea coeziunii economice, sociale și teritoriale a UE prin corectarea dezechilibrelor dintre regiuni folosind programe implementate de autoritățile locale.
		<u>Fondul de coeziune (FC)</u>	Fondul de coeziune caută să reducă disparitățile economice și sociale și să promoveze dezvoltarea durabilă.
		<u>REACT-EU</u>	Finanțare suplimentară pentru programele de coeziune existente pentru perioada 2014-2020 în cadrul FEDR, FSE și FEAD.
		<u>Sprijinul pentru comunitatea cipriotă turcă</u>	Programul de ajutor urmărește să faciliteze reunificarea Ciprului.
	Redresare și reziliență	<u>Mecanismul de redresare și reziliență</u>	Mecanismul de redresare și reziliență este instrumentul-cheie prin care NextGenerationEU ajută Uniunea să iasă mai puternică și mai rezilientă din criza actuală.
		<u>Instrumentul de sprijin tehnic</u>	Instrumentul de sprijin tehnic le oferă țărilor UE expertiză tehnică personalizată pentru a realiza reforme.
		<u>Protectia monedei euro împotriva falsificării</u>	Prevenirea și combaterea falsificării și a fraudelor asociate și păstrarea integrității bancnotelor și monedelor euro.
		<u>Mecanismul de protecție civilă al Uniunii (rescEU)</u>	Consolidarea cooperării între statele membre ale UE și 6 țări participante în domeniul protecției civile
		<u>UE pentru sănătate</u>	Investiții în sisteme de sănătate reziliente, echitabile și moderne, îmbunătățirea sănătății cetățenilor UE și protejarea cetățenilor împotriva amenințărilor transfrontaliere la adresa sănătății.
		Investiții în oameni, coeziune socială și valori	<u>Fondul social european+</u>
	<u>Erasmus+</u>		Sprijinirea dezvoltării educaționale, personale și profesionale a persoanelor din domeniul educației, formării, tineretului și sportului.
	<u>Corpul european de solidaritate</u>		Program destinat tinerilor care doresc să facă voluntariat pentru a ajuta persoane defavorizate, pentru a oferi ajutor umanitar și pentru a contribui la acțiuni în domeniul sănătății și al mediului
	<u>Programul „Justiție”</u>		Consolidarea democrației, a statului de drept și a drepturilor fundamentale
	<u>Programul „Cetățeni, egalitate, drepturi și valori”</u>		Promovarea drepturilor și a valorilor consacrate în tratatele UE și în Carta drepturilor fundamentale.
		<u>Europa creativă</u>	„Europa creativă” este programul prin care Comisia Europeană susține sectoarele culturale și audiovizuale.

Rubrica 3: Resurse naturale și mediu	Agricultură și politica maritimă	<u>Fondul european de garantare agricolă (FEGA)</u>	FEGA finanțează sprijinul pentru venit acordat fermierilor din UE și măsuri de stabilizare a piețelor agricole.
		<u>Fondul european agricol pentru dezvoltare rurală (FEADR)</u>	FEADR oferă finanțare pentru a sprijini zonele rurale și pentru a consolida sectorul agroalimentar și forestier al UE.
		<u>Fondul european pentru afaceri maritime, pescuit și acvacultură</u>	Politica comună în domeniul pescuitului, politica maritimă, acvacultura, dezvoltarea durabilă.
	Mediu și politici climatice	<u>Programul pentru mediu și politici climatice (LIFE)</u>	Realizarea tranziției către o economie durabilă, circulară și rezilientă, protejarea și refacerea mediului, stoparea și inversarea fenomenului de pierdere a biodiversității.
		<u>Fondul pentru o tranziție justă</u>	Sprijinirea tranziției către neutralitatea climatică prin atenuarea impactului socioeconomic al acesteia în regiunile cele mai afectate.
Rubrica 4: Migrație și gestionarea frontierelor	Migrație	<u>Asylum, Migration and Integration Fund</u>	Migration, Asylum and Integration; Common European Asylum System; Migration Management; Solidarity.
	Gestionarea frontierelor	<u>Fondul de gestionare integrată a frontierelor</u>	Gestionarea frontierelor, politica comună a UE în domeniul vizelor, poliția de frontieră și garda de coastă la nivel european, echipamente de control vamal la punctele vamale de frontieră și laboratoare vamale.
Rubrica 5: Securitate și apărare	Securitate	<u>Fondul pentru securitate internă</u>	Securitatea Uniunii; combaterea radicalizării, a terorismului, a criminalității informatice și a criminalității organizate; protejarea victimelor criminalității.
		<u>Dezafectarea instalațiilor nucleare (Lituania)</u>	Asigurarea închiderii în condiții de siguranță a reactoarelor nucleare vechi, pentru a proteja mediul și sănătatea umană.
		<u>Securitate nucleară și dezafectare</u>	Asigurarea închiderii în condiții de siguranță a reactoarelor nucleare vechi, pentru a proteja mediul și sănătatea umană.
	Apărare	<u>Fondul european de apărare</u>	Fondul european de apărare este principala inițiativă a Comisiei care are drept obiectiv să sprijine, cu ajutorul bugetului UE, activități colaborative de cercetare și dezvoltare în materie de capacități de apărare.
Rubrica 6: Vecinătate și întreaga lume	Acțiune externă	<u>Europa în lume: instrumentul de vecinătate, cooperare pentru dezvoltare și cooperare internațională</u>	„Europa în lume” este principalul instrument financiar de care dispune UE pentru a contribui la dezvoltarea durabilă și la menținerea păcii și stabilității în lume.
		<u>Ajutorul umanitar</u>	Ori de câte ori survine vreun dezastru sau vreo urgență umanitară, UE oferă asistență țărilor și populațiilor afectate.
		<u>Politica externă și de securitate comună</u>	PESC contribuie la obiectivele de menținere a păcii, de prevenire a conflictelor și de consolidare a securității internaționale.

		<u>Tările și teritoriile de peste mări</u>	Promovarea dezvoltării economice și sociale a țărilor și teritoriilor de peste mări, creșterea rezilienței și a competitivității acestora, reducerea vulnerabilității
	Asistență pentru preaderare	<u>Asistența pentru preaderare</u>	Sprijinirea țărilor candidate și potențial candidate la aderarea la UE în transformarea societăților, a sistemelor juridice și a economiilor acestora, în vederea aderării la UE.

Sursa: construit de autori pe baza Comisia Europeană, 2022, https://ec.europa.eu/info/funding-tenders/find-funding/eu-funding-programmes_ro,

Oportunitățile de finanțare pentru IMM-uri și pentru inițierea unei afaceri de tip start-up sau spin-off la nivelul UE, în perioada 2021 – 2027, sunt prezentate în Tabelul 3.1.2. de mai jos.

Tabelul 3.1.2. Programe cu finanțare neramursabilă pentru care sunt eligibile start-up-urile și spin-off-urile în perioada 2021 – 2027

Program de finanțare	Activități/cheltuieli eligibile/buget/rata de co-finanțare	Informații suplimentare
ORIZONT Europa (HORIZON EUROPE)	<p>Pilonul I EXCELENȚĂ ȘTIINȚIFICĂ: consolidarea și extinderea excelenței bazei științifice a Uniunii</p> <p>- Consiliul European pentru Cercetare - Cercetare de frontieră realizată de cei mai buni cercetători împreună cu echipele lor - 16 miliarde EUR</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Grant pentru cercetători debutanți: până la 1,5 milioane EUR. Durată: până la 5 ani. 2-7 ani de experiență de la absolvirea doctoratului. ➤ Grant pentru cercetători în faza de consolidare: până la 2 milioane EUR. Durată: până la 5 ani. 7-12 ani de experiență de la absolvirea doctoratului. ➤ Grant pentru cercetători confirmați: până la 2,5 milioane EUR. Durată: până la 5 ani. Un bilanț științific excelent al realizărilor recunoscute din ultimii 10 ani. ➤ Grant de sinergie: 2-4 cercetători (unul poate fi stabilit în afara Europei). Până la maximum 10 milioane EUR pentru o perioadă de 6 ani. <p>- A acțiunile Marie Skłodowska-Curie - Dotarea cercetătorilor cu noi cunoștințe și competențe prin intermediul mobilității și al formării – -6,6 miliarde EUR</p> <p>- Infrastructuri de cercetare - Infrastructuri de cercetare de talie mondială, integrate și interconectate - 2,4 miliarde EUR</p> <p>Pilonul II – Clustere PROVOCĂRI GLOBALE ȘI COMPETITIVITATE INDUSTRIALĂ EUROPEANĂ: stimularea tehnologiilor și soluțiilor esențiale care susțin politicile UE și obiectivele de dezvoltare durabilă (6 clustere și JRC – acțiuni directe nenucleare) -53,5 miliarde EUR</p> <ul style="list-style-type: none"> - Clusterul 1 Sănătate - 8,246 miliarde EUR (inclusiv 1,35 miliarde EUR din NGEU) - Clusterul 2 Cultură, creativitate și societăți favorabile incluziunii - 2,280 miliarde EUR - Clusterul 3 Securitate civilă pentru societate - 1,596 miliarde EUR 	<p>Site-ul web al programului Orizont Europa: http://ec.europa.eu/horizon-europe</p> <p>https://research-and-innovation.ec.europa.eu/funding/funding-opportunities/funding-programmes-and-open-calls/horizon-europe_ro</p> <p>https://research-and-innovation.ec.europa.eu/document/9224c3b4-f529-4b48-b21b-879c442002a2_ro</p> <p>Pagina web a parteneriatelor europene: https://research-and-innovation.ec.europa.eu/funding/funding-opportunities/funding-programmes-and-open-calls/horizon-europe/european-</p>

	<p>- Clusterul 4 Dezvoltarea digitală, industria și spațiul - 15,349 miliarde EUR (inclusiv 1,35 miliarde EUR din NGEU)</p> <p>- Clusterul 5 Climă, energie și mobilitate - 15,123 miliarde EUR (inclusiv 1,35 miliarde EUR din NGEU)</p> <p>- Clusterul 6 Alimente, bioeconomie, resurse naturale, agricultură și mediu - 8,952 miliarde EUR</p> <p>- JRC (acțiuni directe nenucleare) -1,970 miliarde EUR</p> <p>Pilonul III O EUROPĂ INOVATOARE: stimularea inovațiilor revoluționare creatoare de piețe și a ecosistemelor favorabile inovării</p> <p>- Consiliul European pentru Inovare - Sprijin pentru inovațiile cu potențial revoluționar și creator de piețe și Ecosisteme europene de inovare - Conectarea cu actorii regionali și naționali din domeniul inovării - 10,6 miliarde EUR</p> <p>- Institutul European de Inovare și Tehnologie (EIT) – 3 miliarde EUR</p> <p>Activități eligibile/Cheltuieli eligibile</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Extinderea participării și răspândirea excelenței. ➤ Formarea de echipe comune de cercetare. ➤ Activități de planificare și implementare a activităților EIT pentru a maximiza sinergiile și complementaritățile cu alte părți ale programului. ➤ Contribuții la politica din domeniul inovării, precum și la conceperea și punerea în aplicare a priorităților de politică ale Uniunii, prin colaborarea continuă cu toate serviciile relevante ale Comisiei, cu alte programe ale Uniunii și cu părțile interesate participante la acestea, precum și prin explorarea suplimentară a oportunităților din cadrul inițiativelor de punere în aplicare a politicilor; Catedre ERA, sprijinirea NCP-urilor, circulația creierelor și inițiative pentru excelență, acces (Hop-on), Aliniere suplimentară la Regulamentul financiar, Creșterea utilizării formelor simplificate de granturi atunci când este cazul. ➤ Acțiuni ce au ca obiectiv crearea unui impact economic prin încurajarea tuturor formelor de inovație, facilitarea dezvoltării tehnologice, demonstrarea și transferul de cunoștințe și consolidarea implementării soluțiilor inovatoare. ➤ Colaborarea cu statele membre, atât la nivel național, cât și la nivel regional, stabilirea unui dialog structurat și coordonarea eforturilor pentru a permite crearea de sinergii cu inițiativele naționale și regionale, inclusiv cu strategiile de specializare inteligentă, potențial și prin implementarea ecosistemelor europene de inovare, pentru a identifica, partaja și disemina cele mai bune practici și învățăminte. <p>Rata de cofinanțare: Finanțarea UE acoperă până la 100% din totalul costurilor eligibile pentru toate acțiunile de cercetare și inovare. Pentru acțiunile de inovare, finanțarea acoperă, în general, 70% din costurile eligibile, însă poate ajunge la 100% Costurile eligibile indirecte sunt rambursate prin aplicarea unei rate fixe de 25% din costurile eligibile directe.</p>	<p>partnerships-horizon-europe.eu/en</p>
EURATOM	<p>Activități eligibile/Cheltuieli eligibile</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ facilitarea transferului de cunoștințe în domeniul inovației; 	<p>Direcția Generală din cadrul Comisiei</p>

	<ul style="list-style-type: none"> ➤ reducerea decalajului dintre industrie și mediul academic; ➤ activități de cercetare pentru sprijinirea soluțiilor inovatoare provenind din țări eligibile, facilitând inclusiv creșterea și crearea de locuri de muncă; ➤ activități de creare a noilor afaceri, pentru susținerea start-up-urilor și a IMM-urilor; ➤ Acțiunile indirecte prin activități de cercetare întreprinse de consorții cu mai mulți parteneri; ➤ acțiuni indirecte în cercetarea și dezvoltarea fuziunii; ➤ acțiuni indirecte în fiziunea nucleară, siguranța și protecția împotriva radiațiilor; ➤ acțiuni directe întreprinse de Centrul Comun de Cercetare. <p>Bugetul pentru perioada 2021-2027: 1,981 miliarde EUR</p> <p>Rata de cofinanțare:</p> <p>De la 30% până la 100% (pentru perioada 2021-2022)</p>	<p>Europene care gestionează programul - Directorate General for Energy - ENER:</p> <p>https://ec.europa.eu/info/departments/energy</p> <p>Apeluri lansate:</p> <p>https://ec.europa.eu/info/funding-tenders/opportunities/portal/screen/opportunities/topic-search;callCode=null;freeTextSearchKeyword=;matchWholeText=true;typeCodes=1,0;statusCodes=31094501,31094502,31094503;programmePeriod=2021%20-%202027;programCcm2Id=43298916;programDivisionCode=null;focusAreaCode=null;destination=null;mission=null;geographicalZonesCode=null;programmeDivisionProspect=null;startDateLte=null;startDateGte=null;crossCuttingPriorityCode=null;cpvCode=null;performanceOfDelivery=null;sortQuery=sortStatus;orderBy=asc;onlyTenders=false;topicListKey=topicSearchTablePageState</p> <p>Legislație:</p> <p>https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/HTML/?uri=CELEX:32021R0765&qid=1627301151770&from=en</p>
InvestEU	<p>Domenii:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Acvacultura 	<p>Portal InvestEU:</p>

	<ul style="list-style-type: none">➤ Afaceri maritime și pescuit➤ Agricultură➤ Audiovizual și mass-media➤ Cercetare și inovare➤ Comerț➤ Creștere economică și competitivitate➤ Cultură➤ Digitalizare➤ Educație și formare➤ Industria de apărare➤ Industrie➤ Investiții sociale➤ Mări și oceane➤ Mediu➤ Mediu de afaceri și antreprenariat➤ Piața unică➤ Sănătate➤ Silvicultura➤ Situri industriale➤ Spațiu➤ Tineret➤ Transport și mobilitate➤ Turism cultură și patrimoniu <p>Subdomeniu:</p> <ul style="list-style-type: none">➤ Cercetare științifică și inovare în domeniul energiei➤ Decarbonizare➤ Eficientizarea distribuției și transportului energiei➤ Eficientizarea energetică a consumatorilor de energie➤ Infrastructuri de cercetare➤ Producerea și utilizarea energiei regenerabile➤ Provocări globale și competitivitate industrială➤ Rețele de transport inteligente➤ Start-up și inovație <p>Fondul InvestEU furnizează garanția UE pentru facilitarea finanțării: InvestEU Fund InvestEU (europa.eu)</p> <p>Platforma de consiliere InvestEU furnizează asistența tehnică pentru dezvoltarea proiectelor: How to get advisory support InvestEU (europa.eu)</p> <p>Portalul InvestEU furnizează o bază de date ușor de accesat pentru promovarea proiectelor care caută finanțare: European Investment Project Portal (europa.eu)</p> <p>Sprrijinul în cadrul programului InvestEU poate fi acordat și prin operațiuni de finanțare mixtă, în combinație cu finanțare rambursabilă din partea instituțiilor de dezvoltare sau a altor instituții financiare publice, din partea instituțiilor financiar bancare sau a investitorilor.</p>	<p>https://investeu.europa.eu/what-investeu-programme/investeu-portal_en</p> <p>Ministerul Fondurilor Europene: https://oportunitati-ue.gov.ro/investeu/</p>
--	---	--

	<p>Buget Total:</p> <p>26,2 mld. EUR - garanție bugetară Garanția bugetară defalcată pe componente de politică ale Fondului InvestEU:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Infrastructură sustenabilă: 9,9 miliarde euro; • Cercetare, inovare și digitalizare: 6,6 miliarde euro; • Întreprinderi mici și mijlocii: 6,9 miliarde euro; • Investiții sociale și competențe: 2,8 miliarde euro. 	
<p>EUROPA CREATIVĂ/ CREATIVE EUROPE (CREA)</p>	<p>Activități eligibile/Cheltuieli eligibile</p> <p>Componenta „Cultură”</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Proiecte de cooperare. ➤ Rețele europene de organizații culturale și creative din diferite țări. ➤ Platforme culturale și creative paneuropene. ➤ Mobilitatea artiștilor și a operatorilor din sectoarele culturale și creative. ➤ Sprijin pentru a permite organizațiilor culturale și creative să opereze la nivel internațional. ➤ Cooperarea, elaborarea politicii în domeniul culturii și punerea în aplicare a acesteia, inclusiv prin furnizarea de date și prin schimbul de bune practici sau proiecte pilot. ➤ Sprijin pentru sectorul muzicii: promovarea diversității, creativității și inovației în domeniul muzicii. ➤ Sprijin pentru industria de carte și pentru sectorul editorial: acțiuni specifice de promovare a diversității, creativității și inovării, în special traducerea și promovarea literaturii europene la nivel transfrontalier. ➤ Sprijin pentru sectorul arhitecturii și pentru sectorul patrimoniului cultural. ➤ Acțiuni specifice în favoarea dezvoltării aspectelor creative ale sectorului modei și designului, precum și a turismului cultural și a promovării și reprezentării acestora în afara Uniunii Europene. ➤ Zilele europene ale patrimoniului. <p>Componenta „Media”</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Elaborarea de opere audiovizuale. ➤ Producția de conținut TV inovator și de scenarii narative în serie. ➤ Instrumentele de publicitate și de marketing, inclusiv cele online și prin utilizarea analizei datelor, pentru a crește importanța, vizibilitatea, accesul transfrontalier și cotele de audiență ale operelor europene. ➤ Sprijin pentru vânzările și circulația internațională a operelor europene non-naționale pe toate platformele, inclusiv prin coordonarea strategiilor de distribuție care acoperă mai multe țări. ➤ Sprijinirea schimburilor între întreprinderi și a activităților de relaționare între acestea pentru facilitarea coproducțiilor europene și internaționale. ➤ Promovarea operelor europene în cadrul evenimentelor și târgurilor din sector, organizate în Europa și în afara acesteia. ➤ Inițiativele de promovare a lărgirii publicului și a educației cinematografice, vizând în special publicul tânăr. 	<p>Apeluri lansate:</p> <p>Search Funding & Tenders (europa.eu)</p> <p>Europa Creativă - Subprogramul Cultura (europa-creativa.eu)</p> <p>Legislație:</p> <p>https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:32021R0818&qid=1622620113660</p>

	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Activitățile de formare și de mentorat menite a spori capacitatea operatorilor din domeniul audiovizual de a se adapta la noile evoluții ale pieței și la noile tehnologii digitale. ➤ Rețeaua europeană (rețelele europene) de festivaluri care proiectează o proporție semnificativă de opere europene non-naționale. ➤ Dialogul privind politica de sprijin, acțiunile de politică inovatoare și schimbul de bune practici, inclusiv prin activități analitice și prin furnizarea de date fiabile. <p>Componenta „Trans-Sectorială”</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Elaborarea politicii, schimbul transnațional de experiență și de know-how, activitățile de învățare inter pares și relaționarea intersectorială între organizațiile culturale și creative și factorii de decizie politică. ➤ Activități analitice intersectoriale. ➤ Acțiuni de sprijin care vizează promovarea cooperării politice transfrontaliere și elaborarea de politici privind incluziunea socială prin intermediul culturii. ➤ Încurajarea de noi forme de creație la intersecția între diferite sectoare culturale și creative, de exemplu prin utilizarea de tehnologii inovatoare. ➤ Promovarea abordărilor și a instrumentelor trans-sectoriale inovatoare pentru a facilita distribuția, promovarea și monetizarea culturii și creativității, inclusiv a patrimoniului cultural, precum și accesul la acestea. ➤ Promovarea programului la nivel național. ➤ Stimularea cooperării transfrontaliere. ➤ Sprijinirea unor standarde înalte de producție pentru mijloacele de informare în masă prin încurajarea cooperării, a jurnalismului de colaborare transfrontalieră, precum și a conținutului de calitate. ➤ Promovarea alfabetizării mediatice pentru a permite cetățenilor să dezvolte o înțelegere critică a mijloacelor de informare în masă. <p>Buget Total: 2,44 mld EUR</p>	
<p>EUROPA DIGITALĂ/ DIGITAL EUROPE PROGRAMME (DIGITAL)</p>	<p>Activități eligibile/Cheltuieli eligibile</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Instituirea unui cadru de achiziții publice comune pentru o rețea integrată de calcul de înaltă performanță de talie internațională, care include tehnologie de supercalcul cu capacitate exascale și infrastructură de date; ➤ Instituirea unui cadru de achiziții publice comune susținut de o infrastructură de supercalcul <i>post-exascale</i>; ➤ Crearea de rețele care să cuprindă capacitățile în materie de calcul de înaltă performanță și de date de care dispun statele membre; ➤ Crearea unor rețele între centrele de competență în materie de calcul de înaltă performanță, câte unul pentru fiecare stat membru; ➤ Implementarea unei tehnologii gata de utilizare/exploatare: super calculul; ➤ Crearea unor spații europene comune de date, în care să fie centralizate informațiile de interes public din întreaga Europă și care să 	<p>Comisia Europeană:</p> <p>EUR-Lex - 32021R0694 - EN - EUR-Lex (europa.eu) Apeluri lansate: Funding & tenders (europa.eu)</p> <p>Legislație:</p> <p>https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/?uri=CELEX:32021R0694</p>

	<p>devină o sursă de date pentru soluțiile în domeniul inteligenței artificiale;</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Dezvoltarea unor biblioteci europene comune de algoritmi; ➤ Investiții alături de statele membre în spații de referință de talie mondială destinate experimentării și testării pe aplicații bazate pe investiții în sectoare esențiale; ➤ Efectuarea de investiții/coinvestiții cu statele membre în echipamente, infrastructuri și know-how avansate în materie de securitate cibernetică; ➤ Îmbunătățirea capacităților tehnologice existente și conectarea în rețea a centrelor de competență din statele membre; ➤ Asigurarea implementării la scară largă a celor mai recente soluții de securitate cibernetică și de încredere în statele membre; ➤ Sprijinul pentru eliminarea lacunelor în materie de competențe (facilitarea accesului la cursuri de formare specializată); ➤ Accesul la formarea la locul de muncă, prin participarea la stagii în centrele de competență și în cadrul întreprinderilor care implementează tehnologii avansate; ➤ Accesul la cursuri în domeniul tehnologiilor digitale avansate; ➤ Participarea la cursuri de formare profesională de specialitate, de scurtă durată. ➤ Activități în ceea ce privește transformarea digitală a zonelor de interes public. Proiectele care vizează implementarea, utilizarea optimă a capacităților digitale sau interoperabilitatea reprezintă proiecte de interes comun. <p>Buget Total: 7588 milioane EUR</p>	
<p>FSE+ COMPONENTA „OCUPARE ȘI INOVARE SOCIALĂ” (EASI)</p>	<p>Domenii:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Cercetare și inovare ➤ Microfinanțare ➤ Ocuparea forței de muncă ➤ Transport și mobilitate <p>Activități eligibile/Cheltuieli eligibile</p> <p>Componenta EaSI poate sprijini următoarele acțiuni:</p> <p><i>(a) activități analitice, inclusiv în ceea ce privește țările terțe, în special:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • anchete, studii, colectarea de date statistice, metodologii, clasificări, microsimulări, indicatori și sprijin pentru observatoarele și analizele comparative la nivel european; • experimentarea socială care evaluează activitățile de inovare socială; • monitorizarea și evaluarea transpunerii și aplicării dreptului Uniunii; <p><i>(b) implementarea politicilor, în special:</i></p>	

- parteneriate transfrontaliere, în special între serviciile publice de ocupare a forței de muncă, partenerii sociali și societatea civilă și serviciile de asistență din regiunile transfrontaliere;
- un sistem specific de mobilitate a forței de muncă la nivelul Uniunii în vederea ocupării posturilor vacante acolo unde s-au identificat lipsuri pe piața muncii;
- sprijinul acordat instituțiilor de microfinanțare și instituțiilor care oferă finanțare întreprinderilor sociale, inclusiv prin operațiuni de finanțare mixtă, cum ar fi partajarea asimetrică a riscurilor sau reducerea costurilor tranzacțiilor, precum și sprijinul pentru dezvoltarea infrastructurii și a competențelor sociale;
- sprijin acordat pentru cooperarea și parteneriatele transnaționale cu scopul de a transfera soluțiile inovatoare și de a extinde utilizarea acestora;

(c) consolidarea capacităților, în special:

- ale rețelelor de la nivelul Uniunii legate de domeniile de politică ale FSE+ ;
- ale punctelor de contact naționale care oferă orientări, informații și asistență referitoare la execuția componentei EaSI;
- ale administrațiilor, ale instituțiilor de securitate socială și ale serviciilor pentru ocuparea forței de muncă responsabile de promovarea mobilității forței de muncă, ale instituțiilor de microfinanțare și instituțiilor care oferă finanțare pentru întreprinderile sociale sau alți actori din domeniul investițiilor sociale, precum și activități de colaborare în rețea, în statele membre sau în țările terțe asociate componentei EaSI ;
- ale părților interesate, inclusiv ale partenerilor sociali și ale organizațiilor societății civile, în vederea cooperării transnaționale;

(d) activități de comunicare și diseminare, în special:

- învățarea reciprocă prin schimbul de bune practici, abordări inovatoare, rezultate ale activităților analitice, evaluări inter pares și analize comparative;
- ghiduri, rapoarte, materiale informative și mediatizarea inițiativelor legate de domeniile de politică ale FSE+;
- sisteme de informații care diseminează dovezi legate de domeniile de politică ale FSE+;
- evenimente ale Președinției Consiliului și conferințe, seminare și activități de sensibilizare.

Rata de cofinanțare

Componenta EaSI poate oferi finanțare în oricare dintre formele prevăzute în Regulamentul financiar pentru contribuțiile financiare, în special granturi, premii, achiziții publice și plăți voluntare către organizații internaționale în care Uniunea este membră sau la a căror activitate participă. Rata de co-finanțare din partea UE: max. 80%

Buget Total

UNIUNEA EUROPEANĂ

	Partea pachetului financiar pentru execuția componentei EaSI în perioada 2021-2027 este de 675 731 573 EUR, la prețurile din 2018.	
LIFE - DOMENIUL MEDIU	<p>DOMENIU:</p> <ul style="list-style-type: none">• Mediu <p>SUBDOMENIU:</p> <ul style="list-style-type: none">• Economie circulară și calitatea vieții• Natură și biodiversitate <p>Activități eligibile/Cheltuieli eligibile</p> <p>Granturile pot finanța următoarele tipuri de acțiuni:</p> <ul style="list-style-type: none">• proiecte strategice de protejare a naturii din domeniul Mediu, din cadrul subprogramului Natură și biodiversitate (proiecte care sprijină realizarea obiectivelor Uniunii privind natura și biodiversitatea prin punerea în aplicare a unor programe de acțiune coerente în statele membre pentru a integra aceste obiective și priorități în alte politici și instrumente de finanțare, inclusiv prin punerea în aplicare coordonată a cadrelor de acțiune prioritare instituite în temeiul Directivei 92/43/CEE),• proiecte strategice integrate din domeniul Mediu, din cadrul subprogramului Economia circulară și calitatea vieții și din domeniul Politici climatice,• proiecte de asistență tehnică,• proiecte de acțiune standard (proiecte, altele decât cele de mai sus),• alte acțiuni necesare în vederea atingerii obiectivului general definit mai sus. <p>Criteriile de atribuire sunt stabilite în cererile de propuneri, ținând seama de următoarele elemente:</p> <ul style="list-style-type: none">• proiectele finanțate în cadrul programului nu subminează obiectivele relevante ale programului în domeniul mediului, al climei sau al energiei curate și, pe cât posibil, promovează utilizarea achizițiilor publice verzi,• se acordă prioritate proiectelor care oferă beneficii conexe și promovează sinergii între subprograme,• se acordă prioritate proiectelor care prezintă cel mai ridicat potențial de a fi replicate și dezvoltate de către sectorul public sau privat ori de a mobiliza cele mai mari investiții sau resurse financiare (potențialul de catalizator),• se asigură capacitatea de replicare a rezultatelor proiectelor de acțiune standard,• proiectele care se bazează pe rezultatele altor proiecte finanțate în cadrul programului, al programelor predecesoare ale acestuia sau cu alte fonduri ale Uniunii sau care dezvoltă astfel de rezultate beneficiază de un bonus la evaluare,• dacă este cazul, se acordă o atenție specială proiectelor din zone geografice cu nevoi sau vulnerabilități specifice, cum ar fi zonele cu probleme de mediu sau constrângeri naturale specifice, zonele transfrontaliere sau regiunile ultraperiferice.	<p>http://lifeprogram.ro/</p> <p>Apeluri lansate Toate cererile de propuneri LIFE vor fi publicate pe site-ul web al CINEA LIFE - Calls for proposals (europa.eu) precum și portalul de finanțare și licitații al Comisiei Europene, Funding & tenders (europa.eu)</p>

	<p>Buget Total</p> <p>Pachetul financiar pentru domeniul Mediu este de 3.488.000.000 EURO (prețuri curente), repartizați astfel:</p> <ul style="list-style-type: none"> - 2.143.000.000 EURO pentru subprogramul Natură și biodiversitate, - 1.345.000.000 EURO pentru subprogramul Economia circulară și calitatea vieții. <p>Rata de cofinanțare</p> <p>Rata de cofinanțare este de maximum 60% din costurile eligibile și de maximum 75% pentru proiectele finanțate în cadrul subprogramului "Natură și biodiversitate".</p> <p>Entităților non-profit care contribuie la elaborarea, punerea în aplicare și asigurarea respectării legislației și a politicilor Uniunii și care își desfășoară activitatea în principal în domeniul mediului sau al climei, inclusiv al tranziției energetice, în conformitate cu obiectivele programului LIFE beneficiază de o rată maximă de cofinanțare de 70% din costurile eligibile.</p> <p>Pentru proiectele de asistență tehnică pentru consolidarea capacităților legate de activitățile autorităților statelor membre în vederea îmbunătățirii participării efective la programul LIFE ratele maxime de cofinanțare sunt de maximum 95% din costurile eligibile în timpul primului program de lucru multianual; pentru al doilea program de lucru multianual și sub rezerva confirmării în programul de lucru respectiv, rata de cofinanțare este de 75% din costurile eligibile (Suma maximă alocată pentru granturi pentru acestea este de 15 milioane EUR).</p>	
<p>PIAȚA UNICĂ/ SINGLE MARKET PROGRAMME (SMP)</p>	<p>Domenii:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Comerț ➤ Creștere economică și competitivitate ➤ Digitalizare ➤ Educație și formare ➤ Industrie ➤ Mediu de afaceri și antreprenoriat ➤ Piața unică ➤ Reziliență pe timp de criză ➤ Sănătate ➤ Siguranța consumatorilor ➤ Turism cultură și patrimoniu <p>Activități eligibile/Cheltuieli eligibile</p> <ul style="list-style-type: none"> • Crearea condițiilor potrivite pentru capacitatea tuturor actorilor de pe piața internă • Furnizarea de mecanisme pentru contribuția la discuții politice, la procesele de elaborare a politicilor și de luare a deciziilor, în special prin sprijinirea funcționării organizațiilor reprezentative la nivel național și la nivelul Uniunii; • Consolidarea capacităților, facilitarea și coordonarea unor acțiuni comune între statele membre, între autoritățile competente ale statelor membre și între autoritățile competente ale statelor membre și Comisie, agențiile descentralizate ale Uniunii și autoritățile din țări terțe 	<p>Apeluri lansate</p> <p>calls for tenders contracts (europa.eu) Funding & tenders (europa.eu)</p> <p>Legislație: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/PDF/?uri=CELEX:32021R0690&qid=1625575055351&from=RO</p>

	<ul style="list-style-type: none">● Sprijinirea punerii efective în aplicare și a modernizării cadrului juridic al Uniunii și a adaptării rapide a acestuia pentru a permite Uniunii să facă față în mod eficient concurenței la nivel mondial<ul style="list-style-type: none">○ Colectarea de date și analiza acestora;○ Cercetări cu privire la funcționarea pieței interne, studii, evaluări și recomandări de politică;○ Organizarea unor activități demonstrative și proiecte pilot;○ Activități de comunicare;○ Dezvoltarea de instrumente informatice dedicate care să asigure funcționarea transparentă și eficientă a pieței interne, și care să combată și să prevină practicile frauduloase pe internet.● Coordonarea și cooperarea între autoritățile de supraveghere a pieței și alte autorități relevante din statele membre, în special prin Rețeaua Uniunii pentru conformitatea produselor;● Sprijinirea dezvoltării de acțiuni și teste comune în domeniul conformității, inclusiv în ceea ce privește produsele conectate și produsele vândute online;● Sprijinirea strategiilor de supraveghere a pieței, colectarea de cunoștințe și de informații, testarea capacităților și a dotărilor, evaluările inter pares, programele de formare, asistența tehnică și consolidarea capacităților pentru autoritățile de supraveghere a pieței.● Punerea la dispoziție a unor forme diverse de sprijin pentru IMM-uri, incluzând informații, mentorat, formare, educație, mobilitate, cooperare transfrontalieră sau servicii de consiliere;● Facilitarea, în coordonare cu statele membre, a accesului IMM-urilor, clusterelor și organizațiilor rețelelor de afaceri la piețele din interiorul și din afara Uniunii, sprijinirea acestora pe parcursul ciclului lor de viață● Sprijinirea Rețelei întreprinderilor europene (EEN) în vederea furnizării de servicii integrate de sprijin pentru IMM-urile din Uniune, inclusiv pentru a găsi parteneri de afaceri și finanțare,● Abordarea problemelor legate de barierele existente pe piață și sarcina administrativă și crearea unui mediu de afaceri favorabil pentru a le permite IMM-urilor să profite de avantajele pieței interne;● Facilitarea dezvoltării și creșterii mediului de afaceri, inclusiv prin promovarea competențelor tehnice, digitale și antreprenoriale, a gestionării sustenabile a activității întreprinderilor și a dezvoltării de produse și procese● Sprijinirea competitivității și sustenabilității întreprinderilor și a unor sectoare întregi ale economiei, precum și sprijinirea adoptării de către IMM-uri a creativității și a tuturor formelor de inovare● Promovarea unui mediu de afaceri antreprenorial și a culturii antreprenoriale, inclusiv prin programe de mentorat și de mobilitate pentru îmbunătățirea know-how-ului, a competențelor, a capacității	
--	--	--

	<p>tehnologice și a gestionării întreprinderilor, precum și prin sprijinirea întreprinderilor nou-înființate</p> <ul style="list-style-type: none"> • Îmbunătățirea gradului de conștientizare, a alfabetizării digitale și a educației pe tot parcursul vieții a consumatorilor cu privire la drepturile lor, inclusiv în ceea ce privește problemele ridicate de dezvoltarea tehnologică și de digitalizare, inclusiv abordarea nevoilor specifice ale consumatorilor vulnerabili; • Facilitarea accesului consumatorilor și comercianților la o modalitate corespunzătoare de soluționare extrajudiciară a litigiilor și de soluționare online a litigiilor, precum și la informații privind posibilitatea de a obține măsuri reparatorii; • Sprijinirea asigurării mai bune a respectării legislației în materie de protecție a consumatorilor de către autoritățile competente, inclusiv în situațiile în care comercianții sunt stabiliți în țări terțe, în special printr-o cooperare eficientă și prin acțiuni comune; • Promovarea unui consum durabil, în special prin sensibilizarea consumatorilor cu privire la performanța de mediu a produselor, cum ar fi caracteristicile acestora de durabilitate și de proiectare ecologică, precum și prin încurajarea aplicării drepturilor consumatorilor și a posibilităților de căi de atac în legătură cu practicile înșelătoare. <p>Buget Total 4,2 mld EUR</p> <p>Rata de cofinanțare 50% - 100%</p>	
<p>PROGRAMUL SPAȚIAL – COMPONENTA COPERNICUS</p>	<p>Domenii</p> <ul style="list-style-type: none"> • Alt tip • Cercetare și inovare • Concurență • Digitalizare • Eficiență energetică • Energie • Frontiere și securitate • Industrie • Întreprinderi • Mediu • Mediu de afaceri și antreprenoriat • Ocuparea forței de muncă • Parteneriate internaționale • Piața unică • Politica europeană de vecinătate • Reziliență pe timp de criză • Sănătate publică • Schimbări climatice • Securitate 	<p>Apeluri lansate Prima pagină Copernicus</p>

	<ul style="list-style-type: none">• Transport și mobilitate <p>Activități eligibile/Cheltuieli eligibile</p> <ul style="list-style-type: none">• Pregătirea înlocuirii pe termen lung a sateliților ajunși la sfârșitul duratei lor de viață, precum și inițierea de noi misiuni vizând în special sisteme noi de observare care să sprijine acțiunile de răspuns la provocarea globală a schimbărilor climatice, precum monitorizarea emisiilor antropice de CO2 și de alte gaze cu efect de seră.• Extinderea acoperirii globale a monitorizării pentru a integra regiunile polare și sprijinirea asigurării conformității de mediu, monitorizării și raportării obligatorii în domeniul mediului și aplicațiile inovatoare legate de mediu din agricultură, silvicultură, gestionarea apelor și a resurselor marine și patrimoniul cultural, pentru monitorizarea culturilor, gospodărirea apelor și monitorizarea mai bună a incendiilor. <p>Art. 18 din Regulamentul (UE) 2021/696 stabilește că Uniunea Europeană poate să acopere până la 100 % din costurile eligibile, fără a aduce atingere principiului cofinanțării.</p> <p>Pot fi declarate costuri indirecte sub forma unei sume forfetare sau a unor costuri unitare, dacă acest lucru este prevăzut în programul de lucru menționat la art. 100 din Regulamentul (UE) 2021/696.</p> <p>Atunci când aplică rate forfetare, ordonatorul de credite responsabil poate autoriza sau impune finanțarea costurilor indirecte ale beneficiarului până la cel mult 25 % din totalul costurilor directe eligibile ale acțiunii.</p> <p>Cuantumul maxim al sprijinului financiar care poate fi plătit unei părți terțe nu poate depăși 200.000EUR.</p> <p>Buget Total</p> <p>5,421 miliarde euro</p> <p>Rata de cofinanțare</p> <p>Art. 18 din Regulamentul (UE) 2021/696 stabilește că Uniunea Europeană poate să acopere până la 100 % din costurile eligibile, fără a aduce atingere principiului cofinanțării.</p> <p>Pot fi declarate costuri indirecte sub forma unei sume forfetare sau a unor costuri unitare, dacă acest lucru este prevăzut în programul de lucru menționat la art. 100 din Regulamentul (UE) 2021/696.</p> <p>Atunci când aplică rate forfetare, ordonatorul de credite responsabil poate autoriza sau impune finanțarea costurilor indirecte ale beneficiarului până la cel mult 25 % din totalul costurilor directe eligibile ale acțiunii.</p> <p>Cuantumul maxim al sprijinului financiar care poate fi plătit unei părți terțe nu poate depăși 200.000EUR.</p>	
--	--	--

UNIUNEA EUROPEANĂ

PROGRAMUL COMUNITAR LIFE 2021 - 2027	<p>Domenii</p> <ul style="list-style-type: none">➤ Mediu➤ Politici climatice <p>Subdomenii</p> <ul style="list-style-type: none">• Atenuarea schimbărilor climatice și adaptarea la acestea• Economie circulară și calitatea vieții• Natură și biodiversitate• Tranziția către o energie curată <p>Activități eligibile/Cheltuieli eligibile</p> <p>Granturile pot finanța următoarele tipuri de acțiuni:</p> <ul style="list-style-type: none">• proiecte strategice de protejare a naturii din domeniul Mediu, din cadrul subprogramului Natură și biodiversitate (proiecte care sprijină realizarea obiectivelor Uniunii privind natura și biodiversitatea prin punerea în aplicare a unor programe de acțiune coerente în statele membre pentru a integra aceste obiective și priorități în alte politici și instrumente de finanțare, inclusiv prin punerea în aplicare coordonată a cadrelor de acțiune prioritare instituite în temeiul Directivei 92/43/CEE);• proiecte strategice integrate din domeniul Mediu, din cadrul subprogramului Economia circulară și calitatea vieții și din domeniul Politici climatice• proiecte de asistență tehnică;• proiecte de acțiune standard (proiecte, altele decât proiectele strategice integrate, proiectele strategice de protejare a naturii sau proiectele de asistență tehnică, care urmăresc obiectivele specifice ale programului);• alte acțiuni necesare în vederea atingerii obiectivului general definit mai sus <p>Criteriile de atribuire sunt stabilite în cererile de propuneri, ținând seama de următoarele elemente:</p> <ul style="list-style-type: none">• proiectele finanțate în cadrul programului nu subminează obiectivele relevante ale programului în domeniul mediului, al climei sau al energiei curate și, pe cât posibil, promovează utilizarea achizițiilor publice verzi;• se acordă prioritate proiectelor care oferă beneficii conexe și promovează sinergii între subprograme;• se acordă prioritate proiectelor care prezintă cel mai ridicat potențial de a fi replicate și dezvoltate de către sectorul public sau privat ori de a mobiliza cele mai mari investiții sau resurse financiare (potențialul de catalizator);• se asigură capacitatea de replicare a rezultatelor proiectelor de acțiune standard;• proiectele care se bazează pe rezultatele altor proiecte finanțate în cadrul programului, al programelor predecesoare ale acestuia sau cu alte fonduri ale Uniunii sau care dezvoltă astfel de rezultate beneficiază de un bonus la evaluare;	<p>LIFE (europa.eu)</p> <p>Apeluri lansate</p> <p>Toate cererile de propuneri LIFE vor fi publicate pe site-ul web al CINEA LIFE - Calls for proposals (europa.eu) precum și portalul de finanțare și licitații al Comisiei Europene, Funding & tenders (europa.eu)</p> <p>Propunerile pot fi trimise numai electronic prin intermediul portalului de finanțare și licitații Funding & tenders (europa.eu).</p> <p>Informații, inclusiv legislația și regulile de participare, șabloane pentru propuneri, evaluări și raportarea proiectelor pot fi accesate pe portalul de finanțare și licitații Funding & tenders (europa.eu).</p>
---	---	--

	<ul style="list-style-type: none">• se acordă o atenție specială proiectelor din zone geografice cu nevoi sau vulnerabilități specifice (cu probleme de mediu, constrângeri naturale specifice, transfrontaliere sau regiunile ultraperiferice). <p>Buget Total</p> <p>Pachetul financiar pentru implementarea programului LIFE pentru perioada cuprinsă între 1 ianuarie 2021 și 31 decembrie 2027 este de 5.432.000.000 EURO (prețuri curente), repartizați astfel:</p> <ul style="list-style-type: none">• 3.488.000.000 EURO pentru domeniul Mediu, din care:<ul style="list-style-type: none">○ 2.143.000.000 EURO pentru subprogramul Natură și biodiversitate;○ 1.345.000.000 EURO pentru subprogramul Economia circulară și calitatea vieții• 1.944.000.000 EURO pentru domeniul Politici climatice, din care:<ul style="list-style-type: none">○ 947.000.000 EURO pentru subprogramul Atenuarea schimbărilor climatice și adaptarea la acestea;○ 997.000.000 EURO pentru subprogramul Tranziția către energia curată. <p>Rata de cofinanțare</p> <p>Rata de cofinanțare este de maximum 60 % din costurile eligibile și de maximum 75 % pentru proiectele finanțate în cadrul subprogramului "Natură și biodiversitate".</p> <p>Entităților non-profit care contribuie la elaborarea, punerea în aplicare și asigurarea respectării legislației și a politicilor Uniunii și care își desfășoară activitatea în conformitate cu obiectivele programului LIFE beneficiază de o rată maximă de cofinanțare de 70 % din costurile eligibile.</p> <p>Pentru proiectele de asistență tehnică pentru consolidarea capacităților legate de activitățile autorităților statelor membre în vederea îmbunătățirii participării efective la programul LIFE ratele maxime de cofinanțare sunt de maximum 95 % din costurile eligibile în timpul primului program de lucru multianual; pentru al doilea program de lucru multianual și sub rezerva confirmării în programul de lucru respectiv, rata de cofinanțare este de 75 % din costurile eligibile (Suma maximă alocată pentru granturi pentru acestea este de 15 milioane EUR).</p>	
--	--	--

Sursa: construit de autori pe baza Comisia Europeană, 2022, https://ec.europa.eu/info/funding-tenders/find-funding/eu-funding-programmes_ro, Ministerul Investițiilor și Proiectelor Europene: <https://oportunitati-ue.gov.ro/>

Tabelul de mai sus a fost construit pe baza informațiilor disponibile la ora actuală, pe măsură ce noi informațiile vor deveni disponibile, acestea pot fi consultate pe paginile dedicate programelor respective. Pentru a accesa mai multe informații cu privire la apeluri lansate sau care se vor lansa pe tema start-up și spin-off, un instrument foarte util este Portalul pentru oportunități de finanțare și de ofertare - <https://ec.europa.eu/info/funding-tenders/opportunities/portal/screen/opportunities/projects-results>

Accesul la informații și detalii despre programe, proiecte și rezultate pe Portalul pentru oportunități de finanțare și de ofertare se realizează conform figurii 3.1.2. de mai jos:

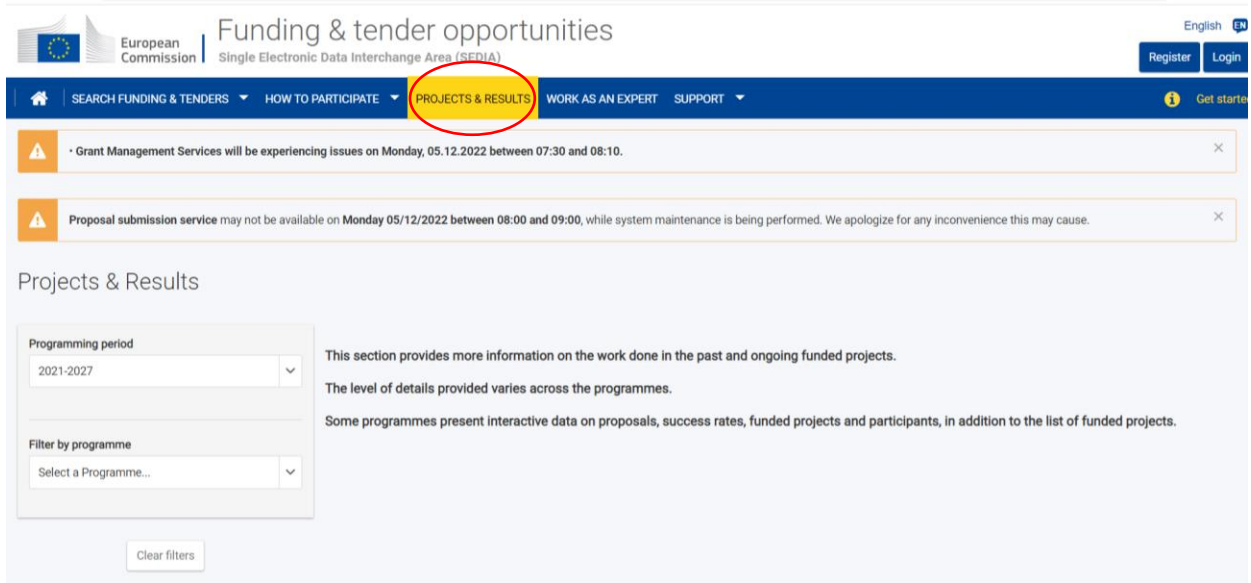

Figura 3.1.2. Accesul la informații pe Portalul pentru oportunități de finanțare și de ofertare

De exemplu, selectând programul Digital Europe Programme (DIGITAL)

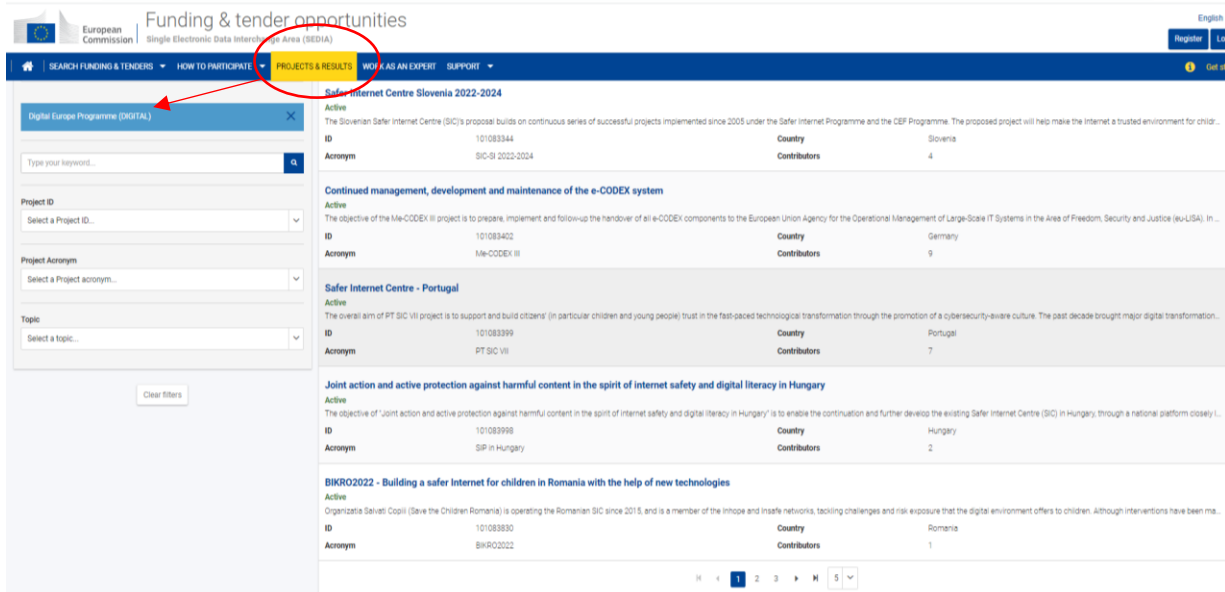

Figura 3.1.3. Digital Europe Programme (DIGITAL)

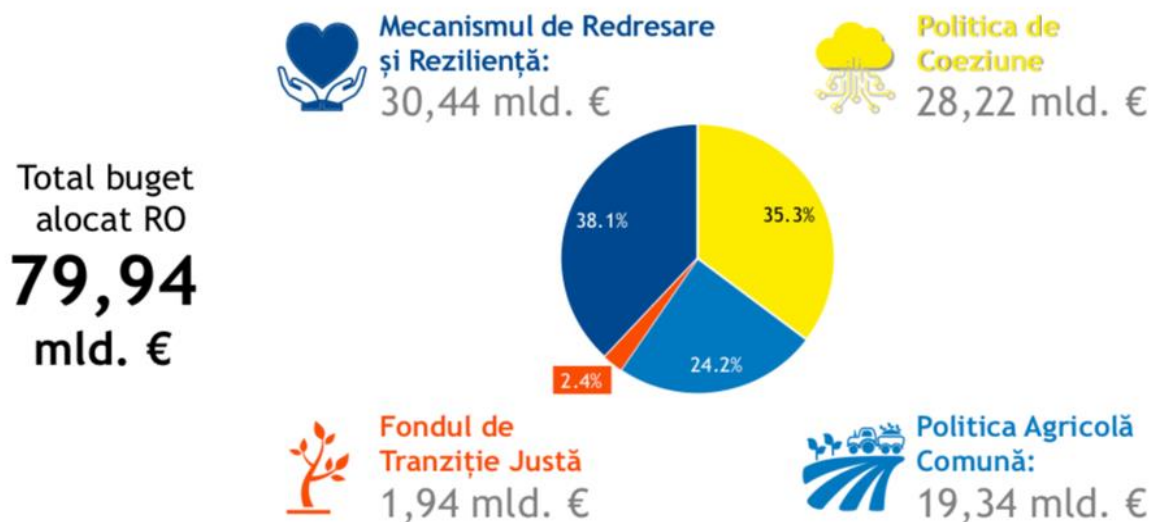
Dacă doriți să descoperiți toate posibilitățile de finanțare oferite de un program anume, consultați pagina dedicată programelor de finanțare ale UE https://ec.europa.eu/info/funding-tenders/find-funding/eu-funding-programmes_ro

Pentru detalii despre tipurile de finanțare, consultați pagina [Ce este bine să știți despre finanțarea UE înainte de a o solicita](https://ec.europa.eu/info/funding-tenders/how-apply/you-apply-eu-funding-beginners_ro)
https://ec.europa.eu/info/funding-tenders/how-apply/you-apply-eu-funding-beginners_ro.

România are alocat un buget total de aproximativ 100 miliarde euro din bugetul pe termen lung al UE pentru perioada 2021-2027, din care 79,9 miliarde euro fonduri europene nerambursabile repartizate în 9 programe operaționale pe mai multe sectoare cheie ale economiei și 20 miliarde euro fonduri nerambursabile, destinate agriculturii.

Bugetul alocat României din CFM al UE

Sursa: CE, prețuri 2018

Figura 3.1.4. Buget alocat României din CFM al UE

Sursa: Ministerul Investițiilor și Proiectelor Europene – Perioada 2021-2027: <https://mfe.gov.ro/minister/perioade-de-programare/perioada-2021-2027/>

România va beneficia în 2021-2027 de nouă Programe Operaționale ²

Tabelul 3.1.3. Programe operaționale România

Programul operațional	Bugetul total alocat	Obiectiv
Programul Operațional Creștere Inteligentă, Digitalizare și Instrumente Financiare (POCIDIF)	2,143 miliarde euro, cu o contribuție națională de 30%	- va beneficia de mai multe axe prioritare, care vizează, în principal, stimularea accesului la finanțare al IMM pentru inovare prin digitalizare
Programul Operațional Dezvoltare Durabilă (PODD)	4,615 miliarde euro;	- axat în special pe investiții în sectoare cheie; va beneficia de o alocare pe regiuni, totalul bugetului fiind de peste 13,62 miliarde de euro; - spre deosebire de exercițiul financiar anterior, în perioada 2021-2027, PODD va fi disponibil și gestionat independent de către una dintre cele opt Agenții de Dezvoltare Regională (ADR) astfel: POR București-Ilfov, POR Nord-Vest, POR Vest, POR Centru, POR Sud-Muntenia, POR Sud-Est, POR Sud-Est Oltenia, POR Nord-Est;
Programul Operațional Transport (POT)	8,368 miliarde euro;	- provocarea pe care va trebui să o rezolve este reprezentată de recuperarea decalajului de dezvoltare a infrastructurii de transport a României, adaptată inclusiv utilizării duale și asigurând, în același timp, atingerea obiectivelor europene de reducere a emisiilor de carbon și transferul spre o mobilitate durabilă și sigură, - fondurile vor fi alocate pentru principalele obiective de infrastructură: șosele de mare viteză, drumuri naționale, feroviare, mobilitate urbană, transport multimodal, canale navigabile și portuare etc;
Programul Operațional Educație și Ocupare ((POEO)	5,775 miliarde euro;	- obiective specifice: îmbunătățirea accesibilității, calității educației și îngrijirii copiilor preșcolari, inclusiv ale infrastructurii aferente, prevenirea abandonului școlar timpuriu, ameliorarea calității educației și formării profesionale, integrarea tinerilor pe piața muncii, dezvoltarea culturii antreprenoriale, sprijinirea

- ² Arhitectura Programe Operaționale
Politica de Coeziune 2021-2027: <https://mfe.gov.ro/minister/periode-de-programare/perioda-2021-2027/>
- Priorități naționale de investiții pentru finanțarea din Fondurile Europene post-2020: <https://mfe.gov.ro/minister/periode-de-programare/perioda-2021-2027/>
- Ministerul Investițiilor și Proiectelor Europene – Perioada 2021-2027: <https://mfe.gov.ro/minister/periode-de-programare/perioda-2021-2027/>
- Acordul de Parteneriat 2021-2027: <https://mfe.gov.ro/wp-content/uploads/2021/12/9228976b823fb47e58cac141d03c422e.pdf>
- Manual de simplificări: 80 măsuri de simplificare în politica de coeziune 2021-2027: <https://mfe.gov.ro/wp-content/uploads/2019/11/f43d9206cfae98c16c5d7aafdcdbd29a3.pdf>.

		<p>antreprenoriatului și a economiei sociale sau creșterea participării la învățarea pe parcursul întregii vieți pentru asigurarea tranzițiilor pe piața muncii și a mobilității profesionale a angajaților;</p>
<p>Programul Operațional Incluziune și Demnitate Socială (POIDS)</p>	<p>3,663 miliarde euro</p>	<ul style="list-style-type: none"> - măsurile prevăzute urmăresc să răspundă nevoilor grupurilor vulnerabile din mediul rural, în principal, dar și din mediul urban, atât în ceea ce privește asigurarea accesului la servicii cât și prin implementarea unor măsuri care să sprijine în mod direct membrii grupurilor vulnerabile (vouchere, sprijin material, alimente, etc). - analiza datelor statistice a reliefat grupurile specifice aflate în situație de vulnerabilitate ridicată: copiii și tinerii, locuitorii din mediul rural, inclusiv romi, persoanele cu dizabilități, persoanele cu un nivel scăzut de școlaritate, familiile monoparentale care au copil/copii în întreținere, ifamiiliile cu mai multi copii și persoanele vârstnice; - Strategia Programului Operațional Incluziune și Demnitate Socială 2021-2027 vizează mai multe paliere de ajutor și finanțare, parte a strategiei Guvernului României de a îmbunătăți situația generală a familiilor din medii defavorizate;
<p>Programul Operațional Sănătate (POS)</p>	<p>4,73 miliarde euro;</p>	<ul style="list-style-type: none"> - are ca obiectiv general îmbunătățirea accesibilității, eficacității, eficienței și rezilienței sistemului de sănătate, iar ca obiective specifice îmbunătățirea eficacității serviciilor medicale de urgență, creșterea accesului la servicii de asistență medicală primară, comunitară și servicii oferite în regim ambulatoriu, îmbunătățirea accesibilității și eficacității serviciilor de reabilitare/recuperare, serviciilor de îngrijire paliativă, serviciilor de îngrijire pe termen lung, creșterea eficacității sectorului medical prin investiții în infrastructură și servicii, îmbunătățirea eficacității și eficienței serviciilor medicale prin investiții în cercetare și în digitalizarea sistemului medical sau creșterea gradului de utilizare a metodelor moderne și inovative de investigație, intervenție și tratament.
<p>Programele Operaționale Regionale (POR)</p>		<ul style="list-style-type: none"> - opt regiuni ale României vor beneficia de Programe Operaționale Regionale (POR) finanțate cu bani europeni și fonduri alocate de la bugetul local, sume ce se află pe lista de investiții prin care își propune să asigure continuitatea viziunii strategice privind dezvoltarea durabilă și echilibrată a regiunilor din perioada 2014-2020; - au la bază direcțiile, acțiunile și prioritățile Planului de Dezvoltare Regională (PDR) 2021-2027 și cele ale Strategiei de Specializare Inteligentă 2021-2027 (RIS), inclusiv recomandările Comisiei Europene formulate în Raportul de țară din 2019 privind România;

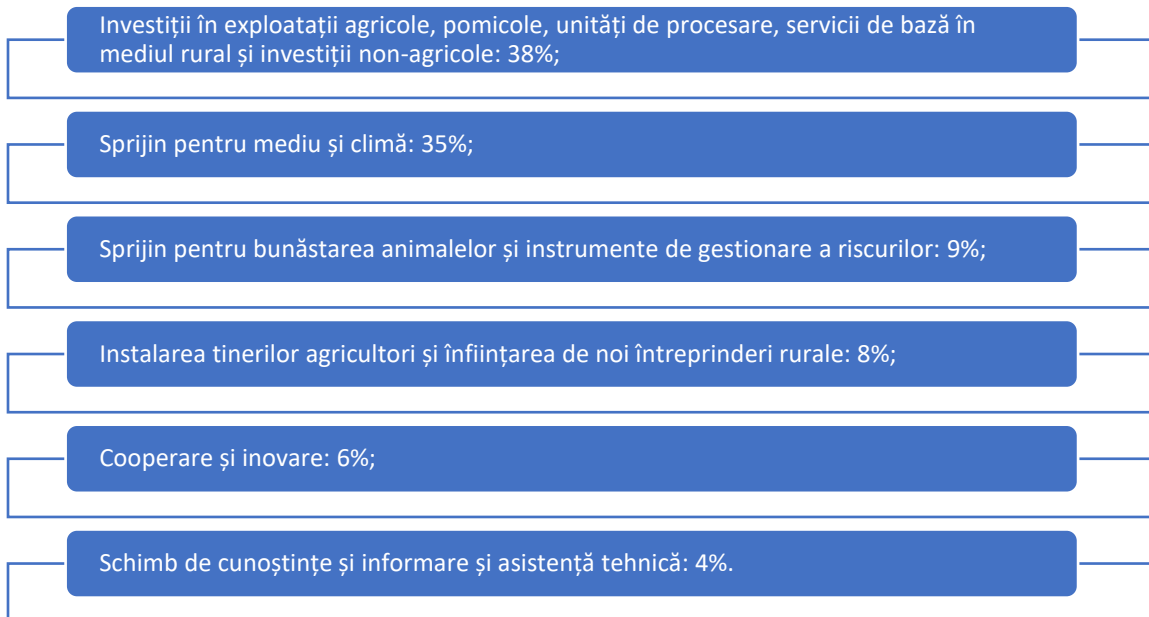

Programul Operațional Asistență Tehnică (POAT)	598 milioane euro;	<ul style="list-style-type: none">- are obiectivul este de a asigura utilizarea și administrarea eficientă și eficace a fondurilor UE, sprijinind programarea, monitorizarea, controlul, auditul, evaluarea, comunicarea cu privire la prioritățile UE.- întrucât noul cadru financiar multi anual pentru perioada 2021-2027 propune modernizarea politicii de coeziune și schimbarea ei într-o politică simplă și flexibilă, se are în vedere simplificarea și introducerea unor noi instrumente de flexibilitate care să faciliteze beneficiarii finali ai fondurilor.
Programul Operațional Tranziție Justă (POJT)	2,030 miliarde euro	<ul style="list-style-type: none">- sprijină exclusiv activitățile care sunt direct legate de obiectivul specific de a permite regiunilor și cetățenilor să abordeze impactul social, economic și de mediu al tranziției către o economie neutră din punct de vedere climatic.

Sursa: Ministerul Investițiilor și Proiectelor Europene – Perioada 2021-2027: <https://mfe.gov.ro/minister/periode-de-programare/perioda-2021-2027/>

Pe lângă cele 80 mld. euro fonduri nerambursabile disponibile României, propunerea Comisiei Europene pentru Cadrul Financiar Multianual din perioada 2021-2027 destinat Politicii Agricole Comune se ridică la circa 20,5 miliarde de euro. Din această sumă, 13.3 miliarde reprezintă plățile directe, în timp ce 6.7 miliarde de euro se vor acorda pentru Fondul European Agricol pentru Dezvoltare Rurală (FEADR). Și alocările pentru FEADR se vor face în baza unor indicatori. În plus, rata de cofinanțare a statelor membre propusă de Comisia Europeană este de 65-80% FEADR (Ministerul Investițiilor și Proiectelor Europene – Perioada 2021-2027).

Principalele propuneri legate de direcțiile de acțiune în exercițiul financiar 2021-2027 pentru FEADR vizează:

Oportunitățile de finanțare pentru inițierea unei afaceri de tip start-up sau spin-off finanțate din fondurile europene nerambursabile prin programe operaționale sau fonduri destinate agriculturii la nivelul României, în perioada 2021-2027 nu sunt, la ora actuală, cristalizate, apelurile de proiecte nu sunt încă lansate. Având în vedere, însă, că fondurile europene alocate prin programe operaționale și fondurile destinate agriculturii în perioada 2021-2027 îmbunătățesc programele din perioada 2014-2020, considerăm utilă prezentarea oportunităților de finanțare pentru start-up și spin-off în România în 2014-2020 acestora în Tabelul 3.1.4.

Tabelul 3.1.4. Oportunități de finanțare pentru start-up în România în 2014-2020 finanțate prin fonduri europene

Axe prioritare/ Domenii majore de intervenție dedicate antreprenoriatului incluziv/Programe	Grup țintă	Modalitatea de finanțare	Instrumente ale politicii antreprenoriale utilizate / Obiective
Fondul European de Dezvoltare Regională – Programul Operațional Regional (POR) 2014-2020 Responsabili: Ministerul Dezvoltării Regionale și Administrației Publice, Agențiile de Dezvoltare Regională			
2. Îmbunătățirea competitivității IMMurilor 2.1 Promovarea antreprenoriatului, în special prin facilitarea exploatării economice a ideilor noi și prin încurajarea creării de noi	Microîntreprinderi din mediul urban care au cel puțin un an de la înființare	Maxim 200.000 Euro (90%)	Acces la finanțare Construcția / modernizarea și extinderea producției / spațiu de servicii pentru microîntreprinderi, inclusiv dotarea cu active corporale și necorporale

întreprinderi, inclusiv prin intermediul incubatoarelor de afaceri	Incubatoare de afaceri și acceleratoare		Crearea / modernizarea / dezvoltarea de incubatoare / acceleratoare de afaceri, inclusiv dezvoltarea serviciilor conexe Obiectiv: Consolidarea poziției pe piață a IMM-urilor în zonele competitive
<p>Fondul European agricol pentru Dezvoltare Rurală – Programul Național de Dezvoltare Rurală (PNDR) 2014 – 2020 Responsabili: Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale, Agenția pentru Finanțarea Investițiilor Rurale</p>			
6: Încurajarea diversificării economiei rurale prin promovarea creării și dezvoltării IMM-urilor în sectoarele non-agricole din zonele rurale 6.2 Încurajarea diversificării economiei rurale prin promovarea creării și dezvoltării IMM-urilor în sectoarele non-agricole din zonele rurale	Microîntreprinderi din mediul rural; fermieri sau membri ai gospodăriilor agricole	Maxim 70.000 Euro 50.000 Euro (100%)	Acces la finanțare Suma forfetară pentru finanțarea activităților non-agricole în zonele rurale pe baza unui plan de afaceri Obiective: Crearea de noi activități non - agricole, în special pentru micii fermieri sau membrii familiilor acestora și, în general, pentru micii antreprenori din zonele rurale; Diversificarea economiei rurale prin creșterea numărului de microîntreprinderi și întreprinderi mici din sectorul neagricol, Dezvoltarea serviciilor și crearea de locuri de muncă în zonele rurale; Încurajarea menținerii și dezvoltării activităților tradiționale.
6: Încurajarea diversificării economiei rurale prin promovarea creării și dezvoltării IMM-urilor în sectoarele non-agricole din zonele rurale 6.4 Investițiile în crearea și dezvoltarea de activități non-agricole	Microîntreprinderi din mediul rural; fermieri sau membri ai gospodăriilor agricole	Maxim 200.000 Euro (90%)	Acces la finanțare Suma forfetară pentru finanțarea activităților non-agricole în zonele rurale pe baza unui plan de afaceri Obiective: Stimularea afacerilor în mediul rural, contribuind la creșterea activităților non-agricole desfășurate în zonele rurale; Dezvoltarea activităților non-agricole existente; crearea de locuri de muncă, creșterea veniturilor în mediul rural și reducerea disparităților dintre zonele rurale și cele urbane.
<p>Fondul Social European – Programul Operațional Capital Uman (POCU) 2014-2020 Responsabili: Ministerul Muncii și Justiției Sociale Axa prioritară 3: Locuri de muncă pentru toți OS 3.7 Creșterea ocupării prin susținerea întreprinderilor cu profil non-agricol din zona urbană</p>			
România Start-up Plus	persoane fizice (de ex., șomeri, persoane inactive, persoane care au un loc de muncă și înființează o afacere în scopul creării de noi locuri de muncă)	40.000 euro/plan de (100%)	Acces la finanțare Administratorul schemei de antreprenoriat a implementa următoarea schemă de antreprenoriat – etape cadru de implementare: Etapa I – Formare antreprenorială Etapa a II-a – Implementarea planurilor de afaceri finanțate din fonduri FSE

			Etapa a III-a – Program de monitorizare a funcționării și dezvoltării afacerilor finanțate Obiectiv: încurajarea antreprenoriatului și a ocupării pe cont propriu prin susținerea înființării de întreprinderi cu profil nonagricol în zona urbană.
Diaspora Start-up	Persoane fizice (șomeri, persoane inactive, persoane care au un loc de muncă și înființează o afacere în scopul creării de noi locuri de muncă)	40.000 euro/plan de (100%)	Acces la finanțare Administratorul schemei de antreprenoriat a implementa următoarea schemă de antreprenoriat – etape cadru de implementare: Etapa I – Formare antreprenorială Etapa a II-a – Implementarea planurilor de afaceri finanțate din fonduri FSE Etapa a III-a – Program de monitorizare a funcționării și dezvoltării afacerilor finanțate. Obiectiv: încurajarea antreprenoriatului și a ocupării pe cont propriu prin susținerea înființării de întreprinderi cu profil nonagricol în zona urbană.
România Start Up Nation	Microîntreprinderi, întreprinderi mici și mijlocii	Maxim 200.000 lei/plan de afaceri, (80%)	Acces la finanțare Încurajarea antreprenoriatului și a ocupării pe cont propriu prin susținerea dezvoltării de întreprinderi cu profil nonagricol în zona urbană cu un istoric de funcționare de până într-un an. Vor fi create minimum 2 locuri de muncă pe durată nedeterminată și cu normă întreagă. Locul de muncă trebuie menținut, cu normă întreagă, cel puțin 2 ani după data plății ultimei tranșe din ajutorul de minimis. Obiectiv: Creșterea ocupării prin susținerea întreprinderilor cu profil nonagricol din zona urbană
Fondurile Comisiei Europene - DG Întreprinderi și Industrie			
<i>Programul Erasmus pentru tineri antreprenori</i>	Tineri antreprenori	Fonduri nerabursabile	On-job-training - permite tinerilor antreprenori europeni să petreacă până la 6 luni de muncă alături de un antreprenor experimentat dintr-un alt stat UE, pentru a învăța cum să își dezvolte și să își îmbunătățească propria lor afacere. Obiective: - să ofere on-job-training pentru noii antreprenori din întreprinderile mici și mijlocii, altundeva în UE; - să faciliteze schimburile de experiență și informații între antreprenori, pe teme legate de obstacolele și provocările pe care le au; - să le crească acestora șansele de a accede pe piață și de a-și găsi potențiali parteneri;

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

			- să creeze rețele, prin accentul pus pe cunoștințele și experiența împărtășită între antreprenori din diferite state europene.
--	--	--	---

Sursa: realizat de autori pe baza datelor Ministerul Fondurilor Europene (2017), Programe Operaționale, disponibil on-line: <http://www.fonduri-ue.ro/po>; POR 2014-2020 Ghidul general, disponibil on-line: <http://www.inforegio.ro/ro/por-2014-2020/ghid-2014-2020.html>; POCU 2014-2020, Ghidul general, disponibil on-line: <http://www.fonduri-structurale.ro/program-operational/2/programul-operational-capital-uman>, AFIR website: <http://www.afir.info/>; Erasmus for Young Entrepreneurs, disponibil on-line: www.erasmus-entrepreneurs.eu.

3.2. Oportunități de finanțare a start-up și spin-off din fonduri guvernamentale

Având la bază Programul de guvernare și strategiile guvernamentale destinate susținerii întreprinderilor mici și mijlocii (IMM), Ministerul Antreprenoriatului și Turismului (<https://turism.gov.ro/web/>) administrează, implementează, derulează, monitorizează programele cu finanțare guvernamentală care sunt destinate înființării și dezvoltării IMM-urilor, la nivel național și local, dar și creșterii competitivității și eficienței lor.

La nivelul Ministerului funcționează Direcția Generală Antreprenoriat și Programe de Finanțare (DAPIMM) al cărei obiectiv este de a gestiona din punct de vedere tehnic și financiar schemele de minimis implementate prin programe naționale de sprijinire a înființării de

noi întreprinderi și de susținere a dezvoltării întreprinderilor mici și mijlocii. Prin activitatea derulată de DAPIMM, în vederea implementării anuale a programelor de sprijinire pentru IMM-uri, se urmărește obținerea de efecte pozitive asupra economiei naționale prin crearea și păstrarea de locuri de muncă, integrarea anumitor grupuri vulnerabile pe piața muncii, stimularea înființării de IMM-uri, creșterea numărului de IMM-uri în mediul rural, stimularea tehnologizării și digitalizării prin utilizarea de echipamente, tehnologii noi și inovative. Accesul la informații și detalii despre DAPIMM se realizează conform figurii de mai jos (Figura 3.2.1).

The screenshot shows the website of the Ministry of Entrepreneurship and Tourism. The main navigation menu includes: MINISTER, INFORMAȚII DE INTERES PUBLIC, TRANSPARENTĂ DECIZIONALĂ, AGENȚII REGIONALE, NOUȚĂȚI, CSU, MEDIA, and CONTACT. A dropdown menu is open under 'MINISTER', listing: LEGISLAȚIE, CONDUCERE, ORGANIZARE, REGULAMENT ORGANIZARE ȘI FUNCȚIONARE, ORGANIGRAMĂ, CARIERĂ, and PROGRAME ȘI STRATEGII. The 'ORGANIZARE' dropdown is further expanded to show: MEDIUL DE AFACERI, COMERT EXTERIOR, INVESTIȚII STRAINE, ANTREPRENORIAT ȘI PROGRAME PENTRU IMM, and PROMOVARE EXPORT. The 'ANTREPRENORIAT ȘI PROGRAME PENTRU IMM' option is highlighted with a red circle. A search bar is visible on the right side of the page.

Figura 3.2.1. Ministerul Antreprenoriatului și Turismului – acces Direcția Generală Antreprenoriat și Programe de Finanțare

Sursa: <http://www.imm.gov.ro/ro/mmaca/antreprenoriat-si-programe-pentru-imm/>

În teritoriu, Direcția funcționează prin intermediul *Agențiilor pentru IMM, Atragere de Investiții și Promovare a Exportului (AIMMAIPE)*, aflate în București și în municipiile Brașov, Cluj-Napoca, Constanța, Craiova, Iași, Ploiești, Târgu

Mureș și Timișoara. Fiecare Agenție are arondat un număr variabil de județe aflate în proximitate. Județul Bihor este arondat Agenției Cluj-Napoca (a se vedea Figura 3.2.2. pentru date de contact).

CLUJ-NAPOCA

Bihor

Bistrița Năsăud

Cluj

Maramureș

Satu Mare

Sălaj

Str. Horea, nr. 13, et. 3, Cluj-Napoca, C.P.
400174

Tel. 0264 487 224

agentia.cluj@imm.gov.ro

Figura 3.2.2. Agenția pentru IMM, Atragere de Investiții și Promovare a Exportului (AIMMAIPE) Cluj-Napoca

sursa: <http://www.imm.gov.ro/ro/2018/11/14/directia-de-antreprenoriat-si-programe-pentru-imm-prezentare-general/>

Pe pagina web a Ministerului, accesul către secțiune de Programe de sprijin pentru IMM-uri se face conform structurii de mai jos. Ultima pagină accesată deschide informații

detaliată cu privire la toate programele derulate prin fonduri guvernamentale destinate sprijinirii IMM-urilor (Figura 3.2.3.).

MEDIUL DE AFACERI

- LEGI LAȚIE >
- CONȘTIINȚĂ >
- ORGANIZARE >
- REGULAMENT ORGANIZARE ȘI FUNCȚIONARE >
- ORGANIGRAMĂ >
- CARIERĂ >
- PROGRAME ȘI STRATEGII >**
 - STRATEGII
 - PROIECTE
 - PROGRAME**

antreprenoriat și Programe de Finanțare - Prezentare generală

de sprijin 021-9059

Expertului (AIMMAIPE):

Nr.	AIMMAIPE	TELEFON/ E-MAIL
...

CĂUTARE INFORMAȚII

scor /ro/ programe

Navigând în continuare vă exprimați acordul asupra folosirii cookie-urilor. Detalii

Obiectivele proiectului: Obiectivul principal al proiectului GoDanuBio este abordarea în mod activ a schimbărilor demografice prin revitalizarea zonelor rurale, folosind cooperarea participativă la mai multe niveluri de guvernare. Proiectul își propune să realizeze o platformă comună a cărei funcționare va continua după finalizarea acestuia (platforma Danube Circular-Bioeconomy Brain Trust). Bioeconomia circulară

Citește mai departe...

Programe pentru IMM

Pe baza strategiei Guvernului, ministerul administrează, gestionează, implementează, monitorizează și derulează direct programele de stimulare a înființării și dezvoltării întreprinderilor mici și mijlocii, precum și de creștere a competitivității și a eficienței acestora în condițiile mediului concurențial și ale fenomenelor specifice economiei de piață.

Citește mai departe...

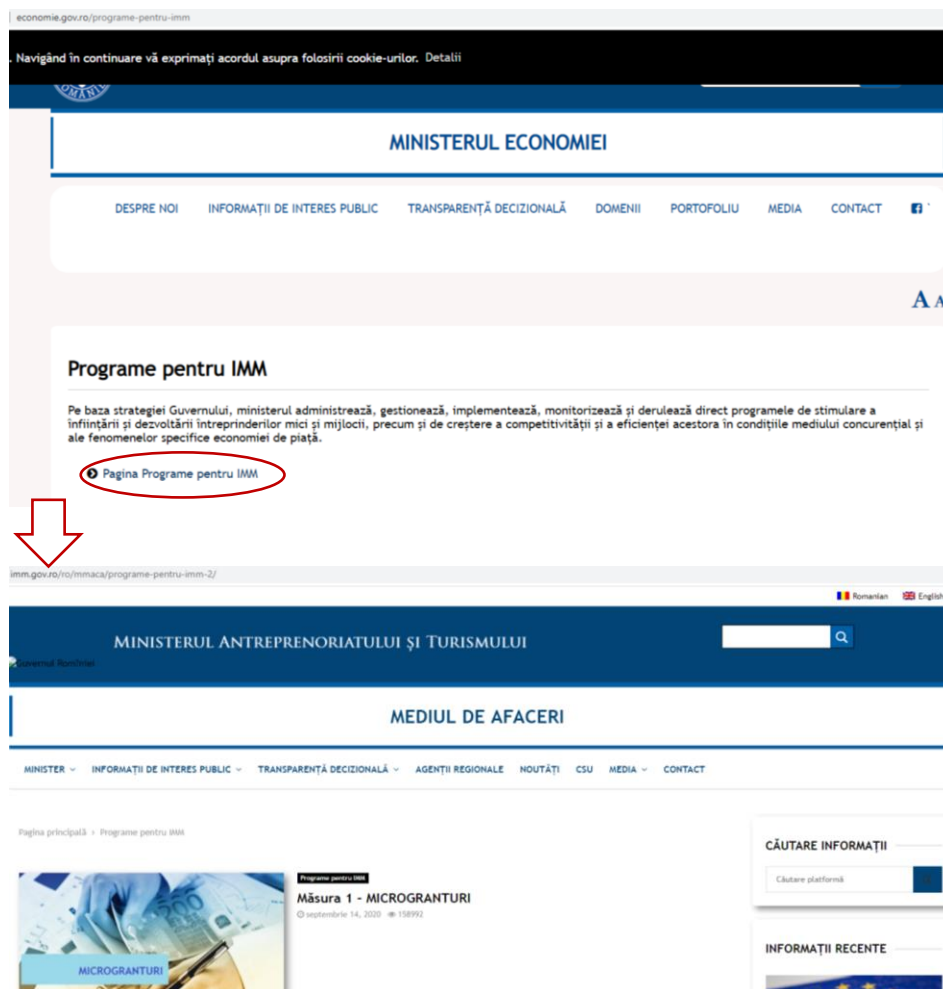

Figura 3.2.3. Programe de sprijin pentru IMM-uri

Conform informațiilor disponibile, Direcția de specialitate a Ministerului este responsabilă de derularea următoarelor programe naționale (<http://www.imm.gov.ro/ro/mmaca/antreprenoriat-si-programe-pentru-imm/>):

- Programul pentru stimularea înființării de noi întreprinderi mici și mijlocii – START-UP NATION ROMANIA

- Certificat de înregistrare a mărcii Start-Up Nation Nr. 151612
- Programul pentru dezvoltarea culturii antreprenoriale în rândul femeilor manager din sectorul IMM
- Programul de dezvoltare și modernizare a activităților de comercializare a produselor și serviciilor de piață
- Programul național pentru susținerea meșteșugurilor și artizanatului

- Programul național multianual de microindustrializare

De asemenea, DAPIMM implementează și următoarele programe (<http://www.imm.gov.ro/ro/mmaca/antreprenoriat-si-programe-pentru-imm/>):

- Programul Româno – Elvețian pentru IMM-uri (PREIMM). Este un program finanțat prin Contribuția Elvețiană și derulat de DAPIMM în parteneriat cu CEC Bank. Prin acest program se acordă credite pentru investițiile realizate de IMM-uri
- Programul ROMÂNIA HUB–ROMÂNIA, ȚARA TINERILOR ÎNTREPRINZĂTORI. Este un program integrat de pregătire, destinat sprijinirii studenților, întreprinzătorilor și potențialilor întreprinzători în vederea dezvoltării competențelor antreprenoriale și creșterea competitivității IMM-urilor.

- Programul pentru organizarea Târgului Întreprinderilor Mici și Mijlocii – TIMM 2017

În prezent, printre cele mai importante oportunități de finanțare din fonduri guvernamentale pentru start-up-uri și spin-off-uri se numără:

- Start-Up Nation Romania - Programul pentru Stimularea Înființării de Noi Întreprinderi Mici și Mijlocii
- Programului Național Multianual pentru Dezvoltarea Culturii Antreprenoriale în Rândul Femeilor - Femeia Antreprenor
- Programul de Comerț și Servicii de Piață
- Programul Național Multianual pentru Susținerea Meșteșugurilor și Artizanatului
- Încurajarea și Stimularea Dezvoltării Întreprinderilor Mici și Mijlocii în Sectoarele Prioritare de Producție - Programul de Microindustrializare: Fabricat în România (propunere).

PROGRAMUL PENTRU STIMULAREA ÎNFIINȚĂRII DE NOI ÎNTRINDERI MICI ȘI MIJLOCII - START-UP NATION ROMANIA

La data de 19 iulie 2022 a fost lansată cea de-a treia ediție a programului Start-Up Nation, pe cei doi piloni: Start-Up Nation România (buget alocat: 500.000.000 lei; aproximativ 10.000 beneficiari) și Start-Up Nation Diaspora (buget alocat: 20.031.000 lei; aproximativ 1.000 beneficiari). Prin acest program se instituie o schemă de ajutor de minimis destinată IMM-urilor din toate regiunile de dezvoltare ale României, fiind valabilă până la 31 decembrie 2027. Solicitanții pot beneficia de finanțarea nerambursabilă obținută în cadrul acestui Program doar o singură dată pe perioada 2022-2027. Înscrierea în Program se face electronic, prin completarea on-line a unui formular de înscriere la: <https://granturi.imm.gov.ro>.

Care sunt obiectivele urmărite? (Procedura de implementare Programului pentru stimularea înființării întreprinderilor mici și mijlocii "Start-up Nation - ROMANIA"):

- stimularea înființării și dezvoltării IMM-urilor
- îmbunătățirea performanțelor economice ale IMM-urilor
- creștere economică inteligentă, sustenabilă și incluzivă, bazată pe digitalizare
- dezvoltare durabilă
- inovare și pregătire antreprenorială
- crearea de noi locuri de muncă

Cine sunt beneficiarii?

- microîntreprinderi
- întreprinderi mici și mijlocii

Acestea sunt înființate de persoane fizice începând cu data de 01 ianuarie 2020, inclusiv și respectă cumulativ anumite criterii de eligibilitate. Există anumite societăți care nu pot beneficia de acest program:

- cele care au activitate de producție sau comercializare de armament, muniții, explozibili, tutun, alcool, substanțe aflate sub control național, plante, substanțe și preparate stupefiante și psihotrope
- cele care au activitate de producție sau comercializare de produse energetice definite potrivit Legii nr. 227/2015 privind Codul fiscal, cu modificările și completările ulterioare, activități de leasing
- activități de pescuit și acvacultură
- activități legate de producția primară a produselor agricole, în anumite condiții reglementate
- activități de prelucrare și comercializare ale produselor agricole, în anumite condiții reglementate
- activități legate de export, în anumite condiții reglementate
- ajutoarele condiționate de utilizarea preferențială a produselor naționale față de produsele importate
- ajutoarele destinate agenților economici care activează în sectorul carbonifer, în anumite condiții reglementate
- ajutoarele pentru achiziționarea vehiculelor de transport rutier de marfă acordate agenților economici care au ca obiect de activitate prestarea de servicii de transport rutier de marfă în contul terților sau contra cost

Care sunt tipurile de ajutor financiar?

- Pentru crearea și menținerea unui loc de muncă: Alocație Financiară Nerambursabilă (AFN) – maximum 100.000 lei/beneficiar

- Pentru crearea și menținerea a două locuri de muncă: Alocație Financiară Nerambursabilă (AFN) – maximum 200.000 lei/beneficiar

Ce se finanțează?

- echipamente tehnologice
- achiziționarea de spații de lucru, spații de producție și spații pentru prestări servicii și comerț
- mijloace de transport
- achiziționarea de mobilier, aparatură birotică și sisteme de protecție a valorilor umane și materiale
- salariile, utilitățile, serviciile de contabilitate și cheltuielile aferente chiriilor pentru spații de lucru, spații de producție sau spații pentru prestări servicii și comerț
- pachet digital (ex.: site de prezentare a activității, magazin on-line, echipamente IT, tehnică de calcul tip PC, unitate centrală, server, monitor etc.)
- cursuri de dezvoltare a abilităților antreprenoriale
- TVA nedeductibilă pentru aplicanții neplătitori de TVA conform Codului Fiscal
- consultanță pentru întocmirea documentației în vederea obținerii finanțării în cadrul Programului și pentru implementarea proiectului, în valoare eligibilă de maximum 10.000 lei
- două plăcuțe informative obligatorii
- cheltuieli financiare aferente creditelor/garanțiilor obținute pentru creditele contractate de beneficiari în vederea realizării proiectelor acceptate în cadrul Programului, pentru solicitanții care utilizează credit pentru implementarea proiectului

Activele achiziționate trebuie să fie noi, să nu fie achiziționate în sistem de leasing, second-hand și să nu fi constituit obiectul unei

subvenționări/finanțări nerambursabile din alte surse.

Se vor puncta activitățile cu plus-valoare în România, investițiile în tehnologii noi,

inovative, energia verde, digitalizarea, pregătirea antreprenorială.

Mai multe detalii privind Procedura de implementare a Programului și anexele necesare pot fi accesate la: <https://turism.gov.ro/web/2022/07/12/cea-de-a-treia-editie-a-programului-start-up-nation-va-fi-lansata-marti-19-iulie-la-ora-10-00/>

PROGRAMULUI NAȚIONAL MULTIANUAL PENTRU DEZVOLTAREA CULTURII ANTREPRENORIALE ÎN RÂNDUL FEMEILOR - FEMEIA ANTREPRENOR

La data de 18 august 2022 a fost deschis apelul de finanțare pentru Programul Femeia Antreprenor 2022, destinat sprijinirii IMM-urilor din România. Prin stimularea și oferirea de sprijin pentru înființarea și dezvoltarea structurilor economice private înființate și conduse de către femei în contextul problemelor generate de menținerea echilibrului dintre viața profesională și cea familială și ale prejudecăților existente încă la nivel local, Programul dorește reducerea decalajelor dintre femeile și bărbații antreprenori, contribuind la atingerea standardelor privind egalitatea de gen.

Pentru perioada 2022-2027 bugetul estimat al Programului este de 1.000.000.000 (aproximativ 5.000 de beneficiare). Bugetul maxim al programului pentru anul 2022 este 157.624.000 lei. Iar beneficiarele pot obține maxim 200.000 lei/societate. Prin acest program se instituie o schemă de ajutor de minimis destinată IMM-urilor din toate regiunile de dezvoltare ale României, fiind valabilă până la 31 decembrie 2027. Solicitante pot beneficia de finanțarea nerambursabilă obținută în cadrul acestui Program doar o singură dată pe perioada 2022-2027. Înscrierea în Program se face electronic, prin completarea on-line a unui formular de înscriere la: <https://granturi.imm.gov.ro>.

Care sunt obiectivele urmărite? (Procedura de implementare a Programului național multianual

pentru dezvoltarea culturii antreprenoriale în rândul femeilor manager din sectorul IMM):

- sprijinirea înființării și dezvoltării structurilor economice private înființate și conduse de către femei
- îmbunătățirea performanțelor economice ale acestora
- creștere economică inteligentă, sustenabilă și incluzivă, bazată pe digitalizare
- dezvoltare durabilă
- inovare și pregătire antreprenorială, în contextul problemelor legate de menținerea echilibrului dintre obligațiile familiale și cele profesionale și ale prejudecăților existente încă la nivel local

Cine sunt beneficiarii?

- microîntreprinderi
- întreprinderi mici și mijlocii

Acestea sunt înființate de persoane fizice începând cu data de 01 ianuarie 2020, inclusiv și respectă cumulativ anumite criterii de eligibilitate. Este obligatoriu ca cel puțin unul dintre asociați să fie femeie și să dețină cel puțin 50% din părțile sociale/acțiuni ale societății în cazul IMM-urilor. Există anumite societăți care nu pot beneficia de acest program:

- cele care au activitate de producție sau comercializare de armament, muniții, explozibili, tutun, alcool, substanțe

aflate sub control național, plante, substanțe și preparate stupefiante și psihotrope

- cele care au activitate de producție sau comercializare de produse energetice definite potrivit Legii nr. 227/2015 privind Codul fiscal, cu modificările și completările ulterioare, activități de leasing
- activități de pescuit și acvacultură
- activități legate de producția primară a produselor agricole, în anumite condiții reglementate
- activități de prelucrare și comercializare ale produselor agricole, în anumite condiții reglementate
- activități legate de export, în anumite condiții reglementate
- ajutoarele condiționate de utilizarea preferențială a produselor naționale față de produsele importate
- ajutoarele destinate agenților economici care activează în sectorul carbonifer, în anumite condiții reglementate

ajutoarele pentru achiziționarea vehiculelor de transport rutier de marfă acordate agenților economici care au ca obiect de activitate prestarea de servicii de transport rutier de marfă în contul terților sau contra cost

Care sunt tipurile de ajutor financiar?

- Pentru crearea și menținerea unui loc de muncă: Alocație Financiară Nerambursabilă (AFN) – maximum 100.000 lei/beneficiar
- Pentru crearea și menținerea a două locuri de muncă: Alocație Financiară Nerambursabilă (AFN) – maximum 200.000 lei/beneficiar

Se vor puncta activitățile cu plus-valoare în România, investițiile în tehnologii noi, inovative, energia verde, digitalizarea, pregătirea antreprenorială.

Ce se finanțează?

- echipamente tehnologice
- achiziționarea de spații de lucru, spații de producție și spații pentru prestări servicii și comerț
- mijloace de transport
- achiziționarea de mobilier, aparatură birotică și sisteme de protecție a valorilor umane și materiale
- salariile, utilitățile, serviciile de contabilitate și cheltuielile aferente chiriilor pentru spații de lucru, spații de producție sau spații pentru prestări servicii și comerț
- pachet digital (ex.: site de prezentare a activității, magazin on-line, echipamente IT, tehnică de calcul tip PC, unitate centrală, server, monitor etc.)
- cursuri de dezvoltare a abilităților antreprenoriale
- TVA nedeductibilă pentru aplicanții neplătitori de TVA conform Codului Fiscal
- consultanță pentru întocmirea documentației în vederea obținerii finanțării în cadrul Programului și pentru implementarea proiectului, în valoare eligibilă de maximum 10.000 lei
- două plăcuțe informative obligatorii
- cheltuieli financiare aferente creditelor/garanțiilor obținute pentru creditele contractate de beneficiari în vederea realizării proiectelor acceptate în cadrul Programului, pentru solicitanții care utilizează credit pentru implementarea proiectului

Activele achiziționate trebuie să fie noi, să nu fie achiziționate în sistem de leasing, second-hand și să nu fi constituit obiectul unei subvenționări/finanțări nerambursabile din alte surse.

Mia multe detalii privind Procedura de implementare a Programului și anexele necesare pot fi accesate la: <https://turism.gov.ro/web/2022/08/11/18-august-2022-ora-1000-deschiderea-apelului-femeia-antreprenor-2022/>

PROGRAMUL DE COMERȚ ȘI SERVICII DE PIAȚĂ

Pentru perioada 2021-2027 bugetul total estimativ al Programului este de 49.949.000 lei.

Care este obiectivul urmărit? (<https://oportunitati-ue.gov.ro/programul-de-comert-si-servicii-de-piata/>):

- sprijinirea societăților și societăților cooperative, prin facilitarea accesului la finanțare, pentru a îmbunătăți performanțele economice și tehnice ale acestora, prin creșterea nivelului de competitivitate, crearea și menținerea locurilor de muncă, sporirea protecției consumatorilor și securității alimentare.

Cine sunt beneficiarii?

- IMM-uri
- Întreprindere familială
- Întreprindere individuală
- Întreprindere mare

Solicitanții trebuie să respecte cumulativ anumite criterii de eligibilitate.

Ce se finanțează?

- achiziționarea de echipamente IT tehnică de calcul
- achiziționarea de cititoare pentru cod de bare
- achiziționarea de cântare electronice cu/fără printer pentru etichetare
- achiziționarea de aparate de marcat electronice fiscale
- achiziționarea de echipamente tehnologice, mașini, utilaje și instalații de lucru-inclusiv software-ul aferent, aparate și instalații de măsurare, control și reglare
- achiziționarea de electro și motostivuitoare

- investițiile în active necorporale referitoare la brevete de invenție, mărci de produse și servicii, software pentru comerțul on-line sau pentru desfășurarea activităților de comercializare a produselor și serviciilor de piață
- achiziționarea de bunuri prevăzute la subgrupele 3.1 mobilier, 3.2 Aparatură birotică și 3.3 sisteme de protecție a valorilor umane și materiale
- achiziționarea anumitor tipuri de autoutilitare
- certificarea unui sistem de management al calității/mediului/sănătății și securității ocupaționale/siguranței alimentelor
- realizarea unei pagini web pentru prezentarea activității solicitantului și a produselor sau serviciilor promovate
- achiziționarea de instalații/echipamente specifice în scopul obținerii unei economii de energie, precum și sisteme care utilizează surse regenerabile/alternative de energie
- achiziționarea de instalații de încălzire sau climatizare aferente spațiului de comerț sau servicii
- participarea la cursuri de instruire pentru formare/calificare profesională/specializare/perfecționare profesională în domeniul activităților de comercializare a produselor și serviciilor de piață
- comisionul de garantare aferent anului acordării garanției, datorate instituțiilor financiare care emit garanții pentru

credite, în cazul garanțiilor acordate pentru creditele contractate de beneficiari în vederea realizării planurilor de investiții acceptate în cadrul Programului

- consultanță pentru întocmirea documentației în vederea obținerii finanțării în cadrul prezentului program și implementarea proiectului
- achiziționarea de spații comerciale de comerț sau prestări servicii

De asemenea, se mai finanțează următoarele tipuri de servicii:

- cursuri de instruire pentru personalul implicat în activități legate de calitate/mediu/sănătatea și securitatea ocupațională/siguranța alimentelor (auditor intern)
- consultanță privind întocmirea documentației de implementare a sistemelor de management
- certificarea sistemului de management al calității/mediului/sănătății și securității ocupaționale/siguranței alimentelor, simplu sau integrat

Mai multe detalii privind Programul de Comerț și Servicii de Piață pot fi accesate la: <https://oportunitati-ue.gov.ro/programul-de-comert-si-servicii-de-piata/>

PROGRAMUL NAȚIONAL MULTIANUAL PENTRU SUSȚINEREA MEȘTEȘUGURILOR ȘI ARTIZANATULUI

Pentru perioada 2021-2027 bugetul total al Programului este de 890.000 lei anual.

Care sunt obiectivele urmărite? (<https://oportunitati-ue.gov.ro/programul-national-multianual-pentru-sustinerea-mestesugurilor-si-artizanatului/>):

- dezvoltarea meșteșugurilor și a micii industrii, întărirea clasei de mici meșteșugari și artizani din mediul rural și urban
- protejarea meseriilor care presupun un număr mare de operații executate manual în practicarea lor
- relansarea serviciilor și a produselor realizate de meșteșugari și artizani, în special a celor cu specific tradițional, inclusiv obiecte de artă populară și artizanat
- promovarea acestor produse și servicii pe piețele naționale și internaționale

Ce se finanțează?

- organizare târg național al meșteșugarilor și artizanilor (expoziție cu vânzare)
- organizarea de seminarii, mese rotunde, ateliere de lucru pentru promovarea produselor și serviciilor realizate de către artizani și meșteșugari, câștigării de piețe externe noi pentru acest tip de produse și servicii, creșterii numărului întreprinzătorilor de succes, și al îmbunătățirii competențelor antreprenoriale, obținerii vizibilității pe piață atât a meșteșugarilor, cât și a produselor și serviciilor furnizate de aceștia, promovării serviciilor și produselor realizate apelându-se la tehnologii simple și având o componentă de prelucrare manuală semnificativă, în special utilizându-te tehnologii tradiționale.
- diseminarea de materiale informative

Mai multe detalii privind Programul Național Multianual pentru Susținerea Meșteșugurilor și Artizanatului pot fi accesate la: <https://oportunitati-ue.gov.ro/programul-national-multianual-pentru-sustinerea-mestesugurilor-si-artizanatului/>

ÎNCURAJAREA ȘI STIMULAREA DEZVOLTĂRII ÎNTREPRINDERILOR MICI ȘI MIJLOCII ÎN SECTOARELE PRIORITARE DE PRODUCȚIE - PROGRAMUL DE MICROINDUSTRIALIZARE: FABRICAT ÎN ROMÂNIA (PROPUNERE)

Pentru perioada 2022-2027 bugetul Programului este de 50.000.000 lei (aproximativ 500 beneficiari total; 100 beneficiari în anul 2022). Finanțarea maximă acordată prin Program este de 500.000 lei/beneficiar. Schema de ajutor de minimis este valabilă până la data de 31.12.2027 (<https://www.fonduri-guvernamentale.ro/microindustrializare/>).

Care sunt tipurile de finanțare?

- Alocație Financiară Nerambursabilă (AFN) – maxim 85% din valoarea cheltuielilor eligibile aferente proiectului.

Cine sunt beneficiarii?

- microîntreprinderi
- întreprinderi mici și mijlocii

Acestea sunt înființate până la data de 31.12.2019 inclusiv și respectă cumulativ anumite criterii de eligibilitate.

Care sunt domeniile eligibile (cod CAEN)?

- 10 Industria alimentară
- 11 Fabricarea băuturilor: eligibil doar codul CAEN 1107 – Producția de băuturi răcoritoare nealcoolice; producția de ape minerale și alte ape îmbuteliate;
- 13 Fabricarea produselor textile;
- 14 Fabricarea articolelor de îmbrăcăminte;
- 15 Tăbăcirea și finisarea pieilor; fabricarea articolelor de voiaj și marochinărie, harnașamentelor și încălțămintei; prepararea și vopsirea blănurilor;
- 16 Prelucrarea lemnului, fabricarea produselor din lemniș plută, cu excepția

mobilei; fabricarea articolelor din paie și din alte materiale vegetale împletite;

- 17 Fabricarea hârtiei și a produselor din hârtie;
- 1811 Tipărirea ziarelor;
- 1812 Alte activități de tipărire n.c.a.;
- 20 Fabricarea substanțelor și produselor chimice cu excepția 2011, 2051, 2053, 2059.
- 21 Fabricarea produselor farmaceutice de bază și a preparatelor farmaceutice;
- 22 Fabricarea produselor din cauciuc și mase plastice;
- 23 Fabricarea altor produse din minerale nemetalice;
- 25 Industria construcțiilor metalice și a produselor din metal, exclusiv mașini utilaje și instalații – cu excepția societăților care desfășoară activități pe codurile CAEN aferente grupei 254 Fabricarea armamentului și muniției;
- 26 Fabricarea calculatoarelor și a produselor electronice și optice;
- 27 Fabricarea echipamentelor electrice;
- 28 Fabricarea de mașini, utilaje și echipamente n.c.a.;
- 29 Fabricarea autovehiculelor de transport rutier, a remorcilor și semiremorcilor;
- 30 Fabricarea altor mijloace de transport cu excepția 3040;
- 31 Fabricarea de mobilă;
- 32 Alte activități industriale

Ce se finanțează?

- Echipamente tehnologice

- Achiziționarea de spații de lucru, spații de producție și spații de depozitare
- Mijloace de transport
- Achiziționarea de mobilier, aparatură birotică, sisteme de protecție a valorilor umane și materiale
- Salarii, utilități, servicii de contabilitate, chirii
- Pachet digital (voucher de digitalizare) care să conțină minimum un website, magazin online, cheltuieli înregistrare domeniu fără hosting
- Consultanță pentru întocmirea documentației în vederea obținerii finanțării în cadrul prezentului program și/sau pentru implementarea proiectului în valoare eligibilă de maximum 8000 de lei
- Două plăcuțe informative obligatorii
- Cheltuieli financiare aferente creditelor/garanțiilor obținute pentru creditele contractate de beneficiari în vederea implementării planurilor de afacere selectate pentru finanțare.

Mai multe detalii privind Programul de Microindustrializare: Fabricat în România (propunere) pot fi accesate la: <https://www.fonduri-guvernamentale.ro/microindustrializare/>

Nivel local

La nivel local, ideile antreprenoriale sunt sprijinite în special prin implicarea activă a administrației publice locale, dar și prin cadrul administrativ și fiscal atractiv. Astfel, în Zona Metropolitană Oradea există anumite structuri de sprijinire a afacerilor și de atragere de investitori. Aceste structuri sunt reprezentate în special prin cele 5 Parcurile Industriale înființate ca rezultat al inițiativelor publice, private sau public – private (Strategia Integrată de Dezvoltare Urbană a Municipiului Oradea și a Zonei Metropolitane Oradea pentru perioada 2021 – 2027):

- Parcul Industrial Eurobusiness I Oradea: ocupat în totalitate de societăți cu activități în industrie, construcții și servicii;
- Parcul Industrial Eurobusiness II Oradea: grad de ocupare: 81.25%; societăți cu activități în industrie, construcții și servicii;
- Parcul Industrial Eurobusiness III Oradea: ocupat în totalitate de societăți cu activități în servicii, industrie și construcții;

- Parcul Industrial Eurobusiness IV Oradea: neocupată în prezent;
- Parc Industrial Borș: grad de ocupare: 100%

De asemenea, la nivel local sunt susținute incubatoarele de afaceri, reprezentate în Zona Metropolitană Oradea prin:

- Make IT in Oradea: axat pe dezvoltarea industriei creative din regiune prin înființarea de start-up-uri inovatoare în sectorul tehnologic
- Cresc Oradea Mare: obiectivul este de a sprijini întreprinderile nou înființate și a celor care funcționează pe piață de maxim 2 ani în vederea lansării pe piață de produse sau servicii din sectorul creativ

Prin SIDU 2021-2027 este propusă o strategie de dezvoltare pentru Municipiul Oradea și pentru Zona Metropolitană Oradea, pe trei direcții de dezvoltare strategică. Una dintre aceste direcții este Direcția de dezvoltare strategică 1: Creșterea competitivității economice a Municipiului Oradea și a Zonei Metropolitane Oradea (SIDU Oradea, pp. 173-

174). Această Direcție își propune sprijinirea economiei locale prin acordarea de interes dezvoltării activităților economice locale și a noilor inițiative din domeniul antreprenoriatului și dorește, de asemenea, dezvoltarea unor sectoare de specializare inteligentă. În acest sens

trebuie dezvoltate activități generatoare de venituri mai ridicate pentru lucrători și trebuie stimulată colaborarea dintre mediul economic cu cel universitar, dintre cercetare și dezvoltare tehnologică și producție.

Mai multe detalii cu privire la Strategia Integrată de Dezvoltare Urbană a Municipiului Oradea și a Zonei Metropolitane Oradea pentru perioada 2021 – 2027 (SIDU Oradea) pot fi consultate la: https://www.oradea.ro/fisiere/module_fisiere/38112/SIDU%20Oradea.pdf

BIBLIOGRAFIE:

- Încurajarea și Stimularea Dezvoltării Întreprinderilor Mici și Mijlocii în Sectoarele Prioritare de Producție - Programul de Microindustrializare - Fabricat în România (propunere). Disponibil la: <https://www.fonduri-guvernamentale.ro/microindustrializare/>
- Ministerul Antreprenoriatului și Turismului: <https://turism.gov.ro/web/>
- Procedura de implementare a Programului național multianual pentru dezvoltarea culturii antreprenoriale în rândul femeilor manager din sectorul IMM. Disponibil la: <https://turism.gov.ro/web/2022/08/11/18-august-2022-ora-1000-deschiderea-apelului-femeia-antreprenor-2022/>
- Procedura de implementare Programului pentru stimularea înființării întreprinderilor mici și mijlocii "Start-up Nation - ROMANIA". Disponibil la: <https://turism.gov.ro/web/2022/07/12/cea-de-a-treia-editie-a-programului-start-up-nation-va-fi-lansata-marti-19-iulie-la-ora-10-00/>
- Programul de Comerț și Servicii de Piață. Disponibil la: <https://oportunitati-ue.gov.ro/programul-de-comert-si-servicii-de-piata/>
- Programul Național Multianual pentru Susținerea Meșteșugurilor și Artizanatului. Disponibil la: <https://oportunitati-ue.gov.ro/programul-national-multianual-pentru-sustinerea-mestesugurilor-si-artizanatului/>
- Strategia Integrată de Dezvoltare Urbană a Municipiului Oradea și a Zonei Metropolitane Oradea pentru perioada 2021 – 2027 (SIDU Oradea). https://www.oradea.ro/fisiere/module_fisiere/38112/SIDU%20Oradea.pdf

CAPITOL IV. PAȘI PENTRU INIȚIEREA DE START-UP ȘI SPIN-OFF

4.1. Pași pentru inițierea unui start-up

Inițierea unui start-up este etapa în care potențialul antreprenor a decis să pună în practică ideea de afaceri, să transforme intenția antreprenorială în decizia de a-și deschide propria afacere.

În contextul antreprenoriului academic, această etapă este, de regulă, precedată de definirea și validarea unei idei de afaceri, cercetarea pieței și elaborarea planului de afaceri, eventual, chiar validarea și îmbunătățirea planului de afaceri cu ajutorul unui mentor în cadrul unui program de educație antreprenorială.

În cele ce urmează, prezentăm pașii pașii necesari pentru inițierea unui start-up în

contextul antreprenoriului academic și după finalizarea unui program antreprenorial inclusiv cu componentă de mentorat pentru îmbunătățirea planului de afaceri.

Practic, presupunem că inițierea start-up-ului are loc după ce antreprenorul și-a cristalizat ideea de afacere prin elaborarea unui plan de afaceri și a urmat deja pașii pe care îi presupune un program antreprenorial - de la înțelegerea problemei pe care o va rezolva afacerea inițiată și a pieței căreia i se va adresa, până la înțelegerea modului în care start-up-ul va obține profit.

Pentru înființarea unui start-up, antreprenorul trebuie să depună documentația completată la *Oficiul Registrului Comerțului* de pe lângă tribunalul din județul său (ORCT).

Spre exemplu, pentru județul Bihor:

Oficiul Registrului Comerțului de pe lângă Tribunalul Bihor

Oradea, Str. Stefan Zweig nr.11, Cod poștal: 410505

Tel.: +40259435017, +40259424324

Fax: +40259434916

E-mail: orcbh@bh.onrc.ro

Program de lucru

Luni – Joi: 8:00 - 16:30 Vineri: 8:00 - 14:00

Pasul 1 Informarea

Primul pas este informarea în legătură cu obligațiile pentru îndeplinirea formalităților legale, în vederea efectuării înregistrărilor în registrul comerțului și verificarea formularelor tip direct pe site-ul Oficiului Național al Registrului Comerțului (ONRC): <https://www.onrc.ro/index.php/ro/>

The screenshot shows the ONRC website interface. At the top, there are logos for the European Union, the Romanian Government, and the Structural Instruments 2014-2020. The main header includes the ONRC logo and the text 'Ministerul Justiției, Oficiul Național al Registrului Comerțului'. Below the header, there is a navigation menu with options like 'PAGINA PRINCIPALĂ', 'DESPRE ONRC', 'STATISTICI', 'LEGISLAȚIE', 'INFORMAȚII DE INTERES PUBLIC', 'INTEGRITATE INSTITUȚIONALĂ', 'MEDIA', and 'CONTACT'. The main content area is titled 'Formulare persoane juridice' and contains a table with the following data:

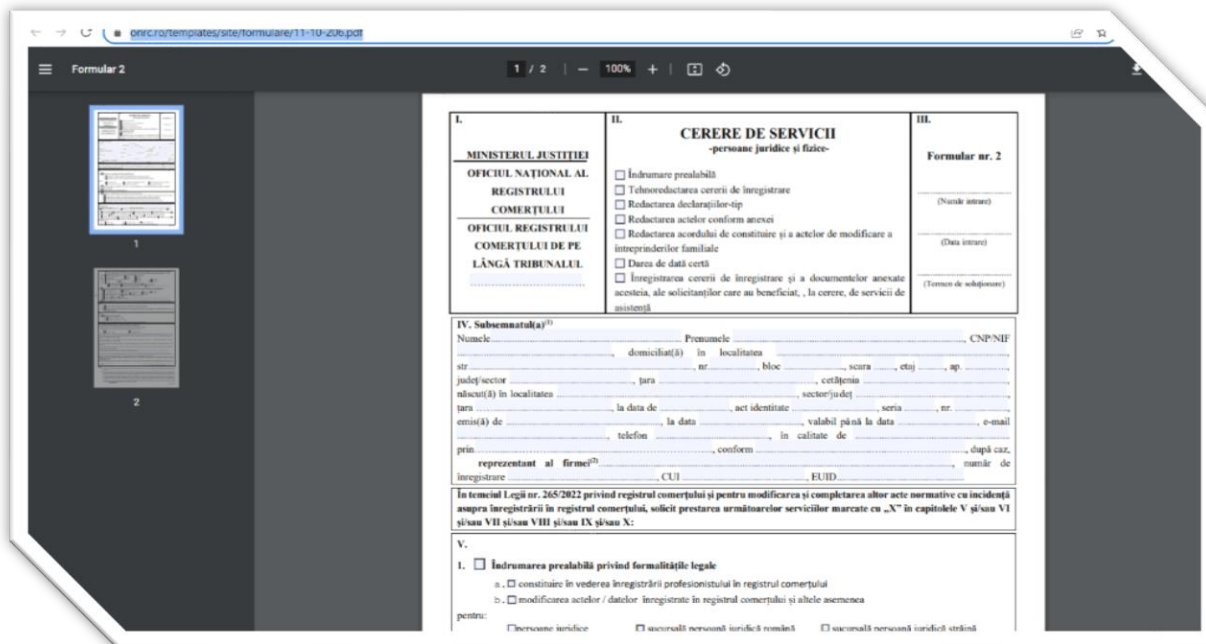
Cod formular	Denumire formular
Formular nr. 1	Cerere verificare disponibilitate găsu sau rezervare firmă persoane juridice (timp mediu de completare 3 minute)
Anexa nr. 2a	Cerere de înregistrare - persoane juridice (timp mediu de completare 5 minute 21 secunde)
Anexă înregistrare fiscală	Cerere de înregistrare fiscală (timp mediu de completare 1 minut), Instrucțiunile de completare a formularului "Cerere de înregistrare fiscală"
Anexa nr. 2	Înveșțite străină (timp mediu de completare 1 minut)
Anexa nr. 4	Declarație pe propria răspundere privind îndeplinirea condițiilor de funcționare/astfelurarea a activității (timp mediu de completare 2 minute 36 secunde)
Anexa nr. 1	Formular-tip act constitutiv SRL (timp mediu de completare 6 minute) Act constitutiv SRL - variantă în limba engleză, spre informare
11-10-169	Cerere actualizare obiect de activitate conform CAEN Rev. 2 (timp mediu de completare 2 minute)
Formular nr. 12	Specimen de semnătură (pentru GI/GE/GE și pentru societăți cooperativiste) (timp mediu de completare 2 minute)
Formular nr. 11	Aviz / Accepție asociație de proprietari / locațari (L. 196/2018) (timp mediu de completare 1 minut 10 secunde) Declarație pe propria răspundere privind îndeplinirea condițiilor fondator SRL-D (timp mediu de completare 1 minut 35 secunde)

Below this table, there is another section titled 'Formulare persoane fizice' with a similar table structure.

Sursa: <https://www.onrc.ro/index.php/ro/informatii-publice/formulare-tip>

Pasul 2 Servicii de asistență

Înainte de înregistrarea în registrul comerțului, antreprenorul poate apela la **serviciile de asistență** pentru efectuarea procedurilor necesare înregistrării în registrul comerțului a actelor și pentru autorizarea funcționării, *oferite de ORCT, servicii care pot fi solicitate prin depunerea on-line a unei cereri de servicii.*

Formular 2

1 / 2 | 100% + |

I. MINISTERUL JUSTITIEI
OFICIUL NATIONAL AL
REGISTRULUI
COMERTULUI
OFICIUL REGISTRULUI
COMERTULUI DE PE
LĂNGĂ TRIBUNALUL

II. CERERE DE SERVICII
-persoane juridice și fizice-

III. Formular nr. 2

(Număr amare)

(Data trimis)

(Termen de soluționare)

IV. Subsemnatul(a)¹⁾

Numele _____ Prenumele _____ CNP/NIF _____
domiciliat(ă) în localitatea _____ nr. _____ scara _____ etaj _____ ap. _____
str. _____ județ/sector _____ țara _____ cetățenia _____
născut(ă) în localitatea _____ sector/județ _____
țara _____ la data de _____ act identitate _____ seria _____ nr. _____
emis(ă) de _____ la data _____ valabil până la data _____ e-mail _____
prin _____ conform _____ în calitate de _____ după caz,
reprezentant al firmei²⁾ _____ CUI _____ EUID _____ număr de
înregistrare _____

In temeiul Legii nr. 265/2022 privind registrul comerțului și pentru modificarea și completarea altor acte normative cu incidență asupra înregistrării în registrul comerțului, solicitați prestarea următoarelor servicii marcate cu „N” în capitolele V și/sau VI și/sau VII și/sau VIII și/sau IX și/sau X:

V.

1. Îndrumarea prealabilă privind formalitățile legale

a. constituire în vederea înregistrării profesionistului în registrul comerțului

b. modificarea actelor / datelor înregistrate în registrul comerțului și altele asemenea

pentru: persoane juridice succursală persoană juridică română succursală persoană juridică străină

Sursa: <https://www.onrc.ro/templates/site/formulare/11-10-206.pdf>

Spre exemplu, în prezent:

Serviciile de asistență și tariful aferent fiecăruia sunt:

- Îndrumarea prealabilă privind formalitățile legale pentru constituirea în vederea înregistrării profesionistului în registrul comerțului și modificarea actelor/datelor înregistrate în registrul comerțului și altele asemenea - **Gratuit**
- Îndrumarea pentru completarea corectă a cererii de înregistrare și a formularelor tipizate specifice activității registrului comerțului - **Gratuit**
- Tehnoredactarea cererii de înregistrare - **Gratuit**
- Redactarea declarației pe propria răspundere a fondatorilor, administratorilor, împuterniciților sucursalelor și a cenzorilor că îndeplinesc condițiile prevăzute de lege – **Gratuit**
- Redactarea actului constitutiv, inițial sau în forma actualizată al persoanelor juridice supuse obligației de înregistrare în registrul comerțului – **Tarif - detalii;**

- Redactarea statutului pentru societatea cu răspundere limitată cu asociat unic, inițial sau în forma actualizată – **Tarif** - [detalii](#);
- Redactarea statutului societății, inițial sau în forma actualizată, pentru persoane juridice, dacă este înscris separat – **Tarif** - [detalii](#);
- Redactarea contractului de societate, inițial sau în forma actualizată, pentru persoane juridice, dacă este înscris separat – **Tarif** - [detalii](#);
- Redactarea acordului de constituire a întreprinderilor familiale și, după caz, a procurii speciale pentru reprezentantul întreprinderii familiale - **Tarif** - [detalii](#);
- Redactarea actului modificator, (hotărârea adunării generale a membrilor sau asociaților ori acționarilor, decizia consiliului de administrație/asociatului unic, act adițional) privind modificări ale actului constitutiv referitoare la:

- sediul social;
- denumirea firmei sau emblema acesteia;
- durata de funcționare;
- forma juridică;
- domeniul principal de activitate și activitatea principală;
- obiectul de activitate sau codificarea ori recodificarea acestuia în conformitate cu Ordinul președintelui Institutului Național de Statistică nr. 601/2002 privind actualizarea Clasificării activităților din economia națională - CAEN;
- administratori directori, reprezentanți și/sau cenzori;
- alte elemente ale actului constitutiv (date de identificare, participare la profit/beneficii și pierderi, suspendare activitate, reluare activitate, transmitere părți sociale etc.);
- primirea, retragerea de membri sau asociați;
- majorarea sau reducerea capitalului social;
- înființarea sau desființarea de sedii secundare;
- divizare sau fuziune;
- dizolvare sau lichidare;
- alte elemente ale actului constitutiv.

- Redactarea actului adițional la acordul de constituire al întreprinderii familiale;
- **Tarif** - [detalii](#): 49,50 lei + 10%/element suplimentar
- Darea de dată certă pentru actele redactate de serviciile de asistență – **Tarif** - [detalii](#): 10,80 lei/act

- Înregistrarea cererii de înregistrare și a documentelor anexate acesteia pentru care solicitantul a beneficiat de servicii de asistență - **gratuit**

Sursa: <https://www.onrc.ro/index.php/ro/inmatriculari/operatiuni-prealabile/servicii-de-asistenta>

Pasul 3 Alegerea/verificarea CAEN

Efectuarea procedurilor necesare înregistrării în registrul comerțului presupune codificarea obiectului de activitate, alegerea unui cod CAEN/verificarea codului CAEN ales în conformitate cu

Clasificarea activităților din economia națională - CAEN Rev. 2 :

<https://www.onrc.ro/index.php/ro/caen>

Pasul 4 Alegerea/verificarea formei juridice de organizare

Efectuarea procedurilor necesare înregistrării în registrul comerțului presupune alegerea unei forme juridice de organizare/verificarea formei juridice de organizare alese. Cele mai frecvent alese forme juridice de organizare pentru un start-up sunt:

Persoană fizică autorizată (PFA) ;

Întreprindere individuală (II);

Întreprindere familială (IF) ;

Societate comercială cu răspundere limitată (SRL).

Pentru mai multe detalii, consultați Legea nr. 31/1990 privind societățile comerciale:
https://www.onrc.ro/documente/legislatie/noi/legea_nr_31_modif_26.10.2011.pdf.

Pentru inițierea unui start-up de tip microîntreprindere, întreprinzătorii tineri, care desfășoară pentru prima dată activitate economică, prin intermediul unei societăți cu răspundere limitată, pot alege **Societate comercială cu răspundere limitată (SRL-D)**

reglementată de **O.U.G. nr. 6/2011 pentru stimularea înființării și dezvoltării microîntreprinderilor de către întreprinzătorii debutanți în afaceri, acestea pot fi înființate de întreprinzători cu capacitate de exercițiu deplină.**

Condiții pentru SRL-D

- Potrivit O.U.G. nr. 6/2011 pentru stimularea înființării și dezvoltării microîntreprinderilor de către întreprinzătorii debutanți în afaceri, acestea pot fi înființate de **întreprinzători cu capacitate de exercițiu deplină, care îndeplinesc următoarele condiții:**

1. au capacitate juridică deplină de exercițiu;
2. anterior datei înmatriculării societății în Registrul Comerțului nu au mai deținut și nu dețin calitatea de acționar sau asociat al unei întreprinderi constituite în spațiul economic european;
3. înființează pentru prima dată o societate comercială cu răspundere limitată în condițiile Legii societăților nr. 31/1990, republicată, cu modificările și completările ulterioare, privind societățile comerciale și ale OUG nr. 6/2011;
4. declară pe propria răspundere, sub sancțiunea legii penale pentru declarații mincinoase, că îndeplinesc condițiile prevăzute la lit. b, pe care o depun la Registrul Comerțului odată cu cererea de înmatriculare a societății.

- **Societatea înființată trebuie să îndeplinească următoarele condiții:**

1. este societate cu răspundere limitată (SRL), care funcționează pe durată nedeterminată, în condițiile Legii societăților nr. 31/1990, republicată, cu modificările și completările ulterioare;
2. se încadrează în categoria microîntreprinderilor în condițiile Legii nr. 346/2004, cu modificările și completările ulterioare, privind stimularea înființării și dezvoltării întreprinderilor mici și mijlocii și ale OUG nr. 6/2011;
3. este înființată de un întreprinzător debutant, ca asociat unic, sau de cel mult 5 (cinci) întreprinzători debutanți asociați. Condițiile pentru întreprinzătorul debutant trebuie îndeplinite de fiecare dintre asociați;
4. este administrată de asociatul unic sau de unul sau mai mulți administratori dintre asociați;
5. are în obiectul de activitate cel mult 5 (cinci) grupe de activitate prevăzute de clasificarea activităților din economia națională în vigoare (CAEN Rev 2). În cele 5 (cinci) grupe de activitate nu pot fi incluse ca obiect de activitate al societății următoarele: intermediari financiare și asigurări, tranzacții imobiliare, activități de

jocuri de noroc și pariuri, producție sau comercializare de armament, muniții, explozibili, tutun, alcool, substanțe aflate sub control național, plante, substanțe și preparate stupefiante și psihotrope, precum și activitățile excluse de normele europene pentru care nu se poate acorda ajutor de stat.

Activitățile interzise se încadrează în următoarele grupe și clase CAEN Rev. 2:

- a. intermediari financiare și asigurări (CAEN Rev. 2 - 641, 642, 643, 649, 651, 652, 653, 661, 662, 663);
- b. tranzacții imobiliare (CAEN Rev. 2 - 681, 682, 683);
- c. activități de jocuri de noroc și pariuri (CAEN Rev. 2 - 920);
- d. producție sau comercializare de armament, muniții, explozibili, tutun, alcool, substanțe aflate sub control național, plante, substanțe și preparate stupefiante și psihotrope (CAEN Rev. 2 - 110 (cu excepția clasei 1107), 120, 254, , 0115, 1200, 2051, 4635, 4725, 4726);
- e. activitățile excluse de normele europene pentru care nu se poate acorda ajutor de stat, conform art. 1 din Regulamentul (CE) nr. 1998/2006 privind aplicarea art. 87 și 88 din Tratatul privind ajutoarele de minimis, sunt următoarele:

- activități de pescuit și acvacultură, acoperite de Regulamentul Consiliului (CE) nr. 104/2000 (CAEN Rev. 2 - 031, 032);
- activități legate de producția primară a produselor agricole așa cum sunt enumerate în anexa 1 la Tratatul de instituire a Comunității Europene (CAEN Rev. 2 – 011, 012, 013, 014, 015, 016, 017);
- ajutoarele destinate agenților economici care activează în sectorul carbonifer, așa cum este definit în Regulamentul CE nr. 1.407/2002 privind ajutorul de stat pentru industria cărbunelui (CAEN Rev.2 - 051, 052, 061, 062, 0721, 0892, 091, 099);
- ajutoarele pentru achiziționarea vehiculelor de transport rutier de marfă acordate agenților economici care au ca obiect de activitate prestarea de servicii de transport rutier de marfă contra cost;

- f. activități de procesare și marketing ale produselor agricole listate în anexa 1 la Tratatul de instituire a Comunității Europene, în următoarele cazuri:

- când cuantumul ajutorului este stabilit pe baza prețului sau a cantității produselor de acest tip cumpărate de la producătorii primari sau puse pe piață de operatorii economici respectivi;
- când ajutorul este condiționat de a fi parțial sau integral cedat producătorilor primari (fermieri);

- g. activități legate de export către state terțe sau state membre, și anume: ajutoarele legate direct de cantitățile exportate, de crearea și funcționarea unei rețele de distribuție sau pentru alte cheltuieli curente legate de activitatea de export;
- h. ajutoarele destinate utilizării produselor naționale în detrimentul celor importate.

Sursa: <https://www.onrc.ro/index.php/ro/inmatriculari/persoane-juridice/societati-cu-raspundere-limitata-debutant-srl-d?id=47>

Pasul 5 Verificarea și rezervarea disponibilității firmei

În vederea verificării și rezervării disponibilității firmei, se va completa o Cererea de verificare disponibilitate și rezervare denumire firmă, on-line, completată cu 3 denumiri în ordinea preferințelor. Cererea se transmite online, [prin](#) prin intermediul portalului de servicii online [al ORCT, prin accesarea serviciului de Verificare disponibilitate și rezervare denumire online: \[https://portal.onrc.ro/ONRCPortalWeb/appmanager/myONRC/public;jsessionid=Kxhnk1gdLkvck2bQPQNSJsG6Y2SlwzPHvndfls1XVT72HmgP3Qgn!-1106078620?nfpb=true&pageLabel=login#wlp_login\]\(https://portal.onrc.ro/ONRCPortalWeb/appmanager/myONRC/public;jsessionid=Kxhnk1gdLkvck2bQPQNSJsG6Y2SlwzPHvndfls1XVT72HmgP3Qgn!-1106078620?nfpb=true&pageLabel=login#wlp_login\)](#)

Rezervarea firmei este efectuată de ORCT prin intermediul portalului de servicii online și are caracter administrativ și prealabil.

Pasul 6 Completarea dosarului și înregistrare la Registrul Comerțului

Documentele necesare pentru înregistrarea în registrul comerțului, înregistrarea fiscală și autorizarea funcționării depind de forma juridică de organizare aleasă și pot fi consultate pe site-ul [Oficiul National al Registrului Comerțului \(onrc.ro\)](#), secțiunea Înmatriculări, persoane fizice (pentru PFA, II, IF), respective persoane juridice.

Spre exemplu, pentru societăți cu răspundere limitată – debutant (S.R.L. - D),

Documentele pentru înregistrare:

1. Cererea de înregistrare (original) - [formular](#) - [detalii](#);
2. Anexa 1 privind înregistrarea fiscală - [formular](#), [instrucțiuni de completare a formularului "Cerere de înregistrare fiscală"](#);
3. Declarația-tip pe propria răspundere cu privire la îndeplinirea condițiilor de funcționare/desfășurare a activității pentru sediul social și/sau sedii secundare sau, după caz, la terți - [formular](#) - [detalii](#);
4. Dovada verificării disponibilității și rezervării denumirii firmei - [detalii](#);
5. Actul constitutiv (original) - [detalii](#) (Modele acte constitutive: [SRL asociat unic](#), [SRL mai mulți asociați](#));
6. Documentul care atestă dreptul de folosință asupra spațiului cu destinație de sediu social și, dacă este cazul, înscrisul care atestă dreptul de folosință asupra spațiului cu destinație de sediu secundar. - [detalii](#). ;
7. Declarațiile date pe propria răspundere de către fondatori, din care să rezulte că, anterior datei înmatriculării societății în registrul comerțului nu a mai deținut și nu deține calitatea de acționar sau asociat în cadrul unei întreprinderi constituite în spațiul economic european (original) - [model declarație](#) - [detalii](#);
8. Actele de identitate ale fondatorilor, administratorilor, cenzorilor sau auditorilor persoane fizice (copie certificată de parte);
9. Informațiile din cazierul fiscal al persoanelor fizice care au obligația prezentării certificatului de cazier fiscal (obținute de către ORCT, din oficiu, de la ANAF), (original) - [detalii](#);
10. Declarație privind beneficiarul real al persoanei juridice - [detalii](#); [formular](#) - [tip](#); [model orientativ declarație beneficiar real \(înscris sub semnătură privată\)](#); [GHID de completare "Declarație privind beneficiarii reali"](#);
11. Dacă este cazul:

- avizul asociației de proprietari privind schimbarea destinației imobilelor colective cu regim de locuință, prevăzut de Legea nr. 196/2018 (completat pe [formular - tip](#) - original) - [detalii](#);
- dovada autorizațiilor sau avizelor eliberate de autoritățile competente ca o condiție prealabilă înregistrării în registrul comerțului, când emiterea unor astfel de autorizații sau avize este prevăzută de lege, respectiv dovezile privind îndeplinirea condițiilor prevăzute prin legi speciale, corespunzător domeniului de activitate (în original sau copie certificată) - [detalii](#);
- dovada privind împuternicirea persoanei desemnate să îndeplinească formalitățile legale - [detalii](#).

Sursa: <https://www.onrc.ro/index.php/ro/inmatriculari/persoane-juridice/societati-cu-raspundere-limitata-debutant-srl-d>

4.2. Pași pentru inițierea unui spin-off

Definirea și caracterizarea activității de tip spin-off

Cu toate că întreprinderile de tip spin-off universitar au apărut inițial în SUA în anii 1950 și în Europa începând cu anii 1990 (Maier, 2016), în România, conceptul de spin-off universitar a început să fie utilizat abia în anul 2008 (Bibu et al., 2016).

Ordinul nr. 3823/2015 pentru aprobarea schemei de ajutor de minimis "Ajutor de minimis pentru sprijinirea START-UP-urilor și SPIN-OFF-urilor inovatoare" aferentă Programului Operațional Competitivitate (POC) definește spin-off-urile (Art.6, al. d)) ca fiind "întreprinderi care urmează să se înființeze pe baza unui rezultat obținut dintr-un proiect de cercetare al unei organizații publice de cercetare sau al unei universități".

Conform Normelor metodologice din 16 aprilie 2021 privind înființarea și dezvoltarea spin-off-urilor în domeniul cercetării-dezvoltării și inovării (secțiunea a-4-a, art.4, pct. a) un spin-off este definit ca fiind: "operator economic cu personalitate juridică, constituit sub forma societăților comerciale, a cărei activitate este orientată spre valorificarea rezultatelor activităților de cercetare-dezvoltare obținute de către personalul organizației de cercetare."

Ghidul Solicitantului stabilește eligibilitatea solicitanților, definind spin-off-ul drept o întreprindere care "urmează să se înființeze pe baza unui rezultat obținut în organizații de cercetare de drept public (instituție de CD sau de învățământ superior)" (Programul Operațional Competitivitate - Ghidul solicitantului, 2022, p.7). De menționat ca abrevierea "CD" face referire la o instituție de cercetare-dezvoltare. Directorul proiectului trebuie să fie angajatul unei instituții de drept public de cercetare (fie instituție de învățământ superior de drept public acreditată, fie o altă instituție de cercetare-dezvoltare de drept

public) care a participat la cercetarea în urma căreia au fost obținute rezultatele utilizate în crearea noului spin-off. Astfel, li se oferă sprijin cercetătorilor care doresc să se desprindă de instituția publică inițială și să continue în cadrul propriei afaceri dezvoltarea, producerea și comercializarea pe piață a rezultatelor de cercetare.

O analiză a literaturii de specialitate relevă numeroase încercări de definire a termenului de spin-off universitar, pe baza cărora pot fi trasate următoarele caracteristici comune oricărui spin-off academic (Bibu et al., 2016):

- transferul tehnologic dinspre organizația de cercetare spre noua entitate de tip spin-off înființată
- transferul de resursă umană dinspre organizația de cercetare spre noua entitate de tip spin-off înființată

Înființarea și dezvoltarea de spin-off-uri universitare presupune, prin urmare, trecerea de la contextul de cercetare, adică un context non-comercial, la un context comercial, antreprenorial, proces care s-a dovedit a fi dificil. Dar acest proces trebuie să fie ghidat de trei elemente-cheie în inițierea unui spin-off universitar: antreprenorii, resursele și oportunitățile. Pentru o dezvoltare eficientă a întreprinderilor de tip spin-off universitar este indicată includerea lor în incubatoare de afaceri (Bibu et al., 2016).

Prin urmare, "spin-off-ul" reprezintă o întreprindere a cărei activitate constă în aplicarea sau utilizarea rezultatelor activității de cercetare – dezvoltare realizate în cadrul unei universități sau instituții de cercetare. Spin-off-ul este considerat unul dintre instrumentele cele mai interesante și provocatoare ale transferului tehnologic: transferul oamenilor cu idei de

produse / servicii de la universități sau institute de cercetare, dar nu un transfer la o organizație sau companie care există și care funcționează deja. Această organizație trebuie să fie înființată simultan cu dezvoltarea și punerea în practică a ideii, totul putând începe de la o persoană care are o idee pentru produs inovator (Rânea et al., 2012).

Obiectivele sistemului de transfer tehnologic constau în: sprijinirea diseminării rezultatelor cercetării, susținerea absorbției rezultatelor cercetării, stimularea cercetării academice. Elementele sistemului de transfer tehnologic sunt prezentate în graficul de mai jos (Figura 4.1).

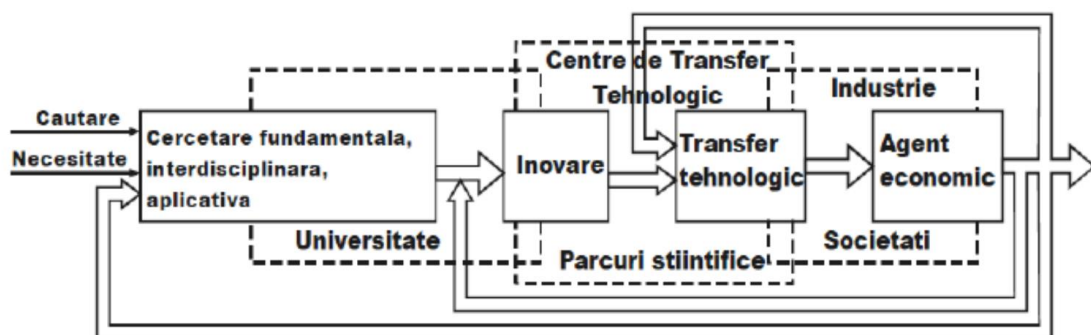

Figura 4.1. Sistemul de transfer tehnologic, p.23

sursa: Indice Consulting Management, p. 23. <http://www.apromeca.ro/wp-content/uploads/2019/12/Anexa-11.pdf>

Instrumente specifice transferului tehnologic sunt evidențiate în tabelul de mai jos (Tabel 4.2.1.):

Tabel 4.2.1. Instrumente specifice transferului tehnologic

Tipul instrumentului	Obiectivele transferului tehnologic	Exemple de instrumente
1	Sprijinirea difuziei rezultatelor cercetării	Publicații, licențe, conferințe, brevete
2	Susținerea absorbției rezultatelor cercetării	Spin-off, mobilitatea resursei umane, programe de training
3	Stimularea cercetării academice	Parcuri industriale, Organizații de transfer tehnologic, activități de foresigh

Sursa: Rânea et al., 2012, p. 36

La nivel european există numeroase mecanisme și structuri de sprijinire a transferului tehnologic care contribuie la accelerarea proceselor de comercializare a rezultatelor inovative de cercetare. Conform literaturii de

specialitate (Maier, 2016, p.22) se poate distinge următoarea tipologie a structurilor de susținere a comercializării cunoștințelor și transferului tehnologic:

- Platforme Tehnologice
- Parcuri științifico-tehnologice
- Incubatoare Tehnologice
- Tehnopolis-uri
- Centre Releu pentru Inovare
- Centre de Inovare și Afaceri
- Oficii de Transfer Tehnologic
- Incubatoare pentru antreprenoriatul Academic
- Centre de Avizare Academică

Reglementări legislative privind activitatea de spin-off

În România inițierea de activități de tip spin-off este reglementată prin Normele metodologice din 16 aprilie 2021 privind înființarea și dezvoltarea spin-off-urilor în domeniul cercetării-dezvoltării și inovării, emise de Ministerul Cercetării, Inovării și Digitalizării și publicate în Monitorul Oficial nr. 477 din 7 mai 2021. Aceste norme reglementează faptul că organizațiile de cercetare de drept public pot înființa și dezvolta activități de tip spin-off și stabilesc metodologia, drepturile și responsabilitățile în acest sens. Prin aceste reglementări legislative se dorește sprijinirea cercetării științifice și dezvoltarea tehnologică prin (secțiunea 1, art.1):

1. valorificarea rezultatelor de cercetare sub forma unor produse, servicii și tehnologii inovative
2. dezvoltarea oportunităților și competențelor antreprenoriale ale angajaților din sectorul de cercetare-dezvoltare;

Cadrul legislativ stabilește și condițiile generale de susținere din partea organizației de cercetare pentru înființarea și dezvoltarea spin-off-urilor:

- 1) Acordarea sprijinului de către organizația de cercetare pentru înființarea spin-off-ului se face în baza aprobării organului de conducere al acesteia, care poate fi consiliul de administrație sau senatul universității
- 2) Organul de conducere menționat anterior aprobă următoarele:
 - a) planul de afaceri care specifică modul în care vor fi valorificate rezultatele

3. menținerea și dezvoltarea colaborării cu întreprinderile mici și mijlocii
4. transferului de activități de cercetare-dezvoltare dinspre organizațiile de cercetare către societățile comerciale
5. identificării de noi domenii de cercetare în cadrul organizației de cercetare
6. transferului de cunoștințe cu privire la evoluția pieței de la societățile comerciale către organizațiile de cercetare
7. gestionarea activităților de cercetare-dezvoltare astfel încât să vină în întâmpinarea necesităților operatorilor economici
8. crearea de noi locuri de muncă în domeniul cercetării-dezvoltării și inovării și tehnologiei;
9. constituirea de operatori economici orientați către produse de înaltă tehnologie și către produse cu valoare adăugată ridicată

activității de cercetare-dezvoltare, tehnologiile sau drepturile de proprietate intelectuală

- b) valoarea rezultatelor activității de cercetare-dezvoltare, a tehnologiilor sau a drepturilor de proprietate intelectuală
- c) în cazul în care există - volumul contribuției financiare din partea organizației de cercetare
- d) contractul între spin-off și organizația de cercetare pentru utilizarea locațiilor, infrastructurii de cercetare și a personalului din organizația de cercetare

- 3) Organizația de cercetare trebuie să informeze autoritatea de stat pentru cercetare-dezvoltare cu privire la înființarea spin-off-ului
- 4) Organizația de cercetare poate contribui la inițierea unui spin-off în baza unui contract având anumite elemente obligatorii
- 5) Activitatea de cercetare desfășurată în comun de către organizația de cercetare și spin-off este reglementată de normele privind protecția și valorificarea proprietății intelectuale stabilite de comun acord prin contract
- 6) Organizația de cercetare elaborează un pachet de măsuri pentru sprijinirea înființării și dezvoltării spin-off-ului într-unul din domeniile:
 - a) formare și consultanță (printre măsurile de susținere pot fi enumerate următoarele: furnizarea de informații privind posibilitățile și modalitățile de înființare și dezvoltare a unui spin-off; formare și consultanță cu privire la dezvoltarea competențelor antreprenoriale etc.)
 - b) asistență și cooperare (printre măsurile de susținere pot fi enumerate următoarele: acordarea drepturilor de utilizare a rezultatelor activității de cercetare-dezvoltare ale organizației de cercetare; sprijin pentru accesarea unor surse de finanțare; asistență pentru încheierea de contracte de cercetare-dezvoltare; facilitarea participării în proiecte de cercetare-dezvoltare etc.)
 - c) resurse umane (printre măsurile de susținere pot fi enumerate următoarele: încheierea unor contracte individuale de muncă pentru angajații din organizația de cercetare care vor să lucreze în cadrul

spin-off-ului; detașarea angajaților organizației de cercetare în cadrul spin-off-ului pe o perioadă stabilă; aprobarea desfășurării de activități în cadrul spin-off-ului, pentru persoanele care urmează cursuri de master sau de doctorat, indiferent dacă aceștia sunt angajați sau nu ai organizației de cercetare etc.)

- 7) Obiectul de activitate și scopurile spin-off-ului trebuie să fie corelate și complementare cu obiectivele de cercetare-dezvoltare ale organizației de cercetare, să urmărească realizarea de produse/servicii/tehnologii și să asigure valorificarea acestora pe piață.
- 8) Serviciile prestate, precum și tehnologiile și produsele realizate de către spin-off trebuie să pornească de la know-how-ul și rezultatele activităților de cercetare-dezvoltare obținute în cadrul organizației de cercetare
- 9) Inițiatorii înființării unui spin-off trebuie să aibă cunoștințe tehnologice specifice, să își dezvolte competențele antreprenoriale și să asigure conducerea spin-off-ului pe principii comerciale și cu respectarea bunelor practici în domeniul protejării intereselor legitime ale asociaților.

O organizație de cercetare poate să participe la înființarea și dezvoltarea unui spin-off în calitate de partener, ceea ce presupune acordarea de servicii și măsuri de asistență pentru valorificarea rezultatelor activității de cercetare-dezvoltare sau în calitate de asociat, ceea ce implică contribuția directă a organizației de cercetare la capitalul spin-off-ului cu active intangibile sau mijloace financiare.

Formele de organizare a afacerilor în România

În țara noastră există, în prezent, două direcții mari de autorizare a afacerii, forme sub incidența cărora este inclusă și dezvoltarea activității de tip spin-ff:

- cu personalitate juridică: societate cu răspundere limitată (SRL), societate în nume colectiv (SNC), societate pe acțiuni (SA), societate în comandită pe acțiuni (SCA) și societate în comandită simplă

(SCS);

- fără personalitate juridică: întreprindere individuală (Î.I.), întreprindere familială (Î.F) sau persoană fizică autorizată (PFA).

Conform legii 31/1990 există cinci tipuri de societăți comerciale, principalele caracteristici fiind evidențiate în tabelul de mai jos.

Tabel 4.2.2. Tipuri de societăți comerciale

FORMA DE ORGANIZARE	SRL	SNC	SA	SCA	SCS
Capital minim	200 lei	-	90.000 lei (echivalentul a 25.000 euro)	90.000 lei (echivalentul a 25.000 euro)	Nu este precizat, se depune doar de comanditați, comanditarii aduc propriile abilități
Număr de persoane implicate	Minim 1 Maxim 50 (asociat)	2 asociați	2 se numesc acționari	2 se numesc acționari	Minim: 1 asociat comanditat, 1 asociat comanditar
Răspundere	Limitată la valoarea capitalului depus (excepție administratori)	Nelimitată și solidară	Limitată la valoarea capitalului depus	Limitată la valoarea capitalului depus	Comanditații răspund nelimitat și solidar, comanditarii răspund în fața terților în limita capitalului depus
Valoarea unei diviziuni de capital social	10 lei	-	0.1 lei	0.1 lei	-
Diviziune capital social	Părți sociale	Părți de interes	Acțiuni	Acțiuni	Părți de interes, care nu sunt reprezentate prin titlu
Momentul vărsării capitalului	Integral la constituire	Integral la constituire	30% la constituire, 1 an pentru capitalul bănesc și 2 ani pentru capitalul în natură	30% la constituire, 1 an pentru capitalul în formă bănesc și 2 ani pentru capitalul în natură	Integral la constituire

Pași pentru înființarea și dezvoltarea de spin-off în domeniul cercetării-dezvoltării și inovării

Sunt trasate trei condiții de eligibilitate fără de care o întreprindere de tip spin-off nu poate fi înființată. Respectarea acestor condiții este primul pas care trebuie făcut în vederea inițierii unei astfel de activități (Programul Operațional Competitivitate - Ghidul solicitantului, 2022, pp. 13-18):

1. Inițiatorul spin-off-ului deține un rezultat care poate să se încadreze într-unul dintre următoarele tipuri: brevet, cerere de brevet, teza de doctorat, drepturile de utilizare ale rezultatelor unei cercetări finanțate printr-un program public
2. Deținerea unui spațiu pentru derularea activităților spin-off-ului

Pentru înființarea unui spin-off este necesar să existe un rezultat obținut într-o organizație de cercetare care poate să fie (Programul Operațional Competitivitate - Ghidul solicitantului, 2022, pp. 13-14):

- brevet
- cerere de brevet
- teza de doctorat a inițiatorului spin-off-ului
- drepturile de utilizare ale rezultatelor cercetării în proiect pentru cazul unei cercetări, efectuate în instituția publică de unde provine inițiatorul spin-off-ului și finanțate printr-un program public (inițiatorul spin-off-ului a fost director de proiect)

Pot fi delimitate mai multe strategii de creare a activităților de tip spin-off, printre care cel mai des utilizate sunt cele în aval și în amonte (Maier, 2016).

Spin-off în aval. Modelul în aval nu se orientează după nevoile pieței în inovare, iar aceste tipuri de spin-off-uri sunt formate în special în contexte socio-economice dezvoltate, care încurajează antreprenoriatul, regiuni care pot servi drept incubator pentru astfel de afaceri. Modelul pune accent pe promovarea

3. Reprezentantul spin-off-ului este angajat în cadrul unei organizații de drept public de cercetare aparținând uneia dintre următoarele categorii:

- instituții de învățământ superior de drept public acreditate, inclusiv spitale clinice și universitare
- instituții de cercetare-dezvoltare de drept public (institute naționale de cercetare-dezvoltare; institute, centre sau stațiuni de cercetare ale Academiei Române și de cercetare-dezvoltare ale academiilor de ramură; institute, centre sau stațiuni de cercetare-dezvoltare organizate ca instituții publice; centre internaționale de cercetare-dezvoltare înființate în baza unor acorduri internaționale).

inovațiilor și tehnologiilor ("technology push"), iar întregul proces începe de la o invenție proprie cu potențial comercial, urmând ca apoi actorii implicați să învețe cum să producă și să comercializeze produsele inovative (Maier, 2016).

Spin-off în amonte. Acest model este dezvoltat în conformitate cu nevoile pieței în inovare și este bazat pe dezvoltarea antreprenoriatului ("business push"). Aceste tipuri de spin-off-uri sunt întreprinderi create pentru a satisface cerințele pieței, identificându-se sectoarele de activitate care pot reprezenta oportunități ulterioare de afaceri, produsul inovator fiind dezvoltat ulterior. Spin-off-urile în amonte sunt caracteristice economiilor slab dezvoltate și regiunilor în care nu se pune accent suficient de intens pe antreprenoriat, iar cererea pentru inovare este redusă (Maier, 2016).

Valorificarea rezultatelor cercetării-dezvoltării constituie principalul motiv pentru inițierea și dezvoltarea spin-off-urilor, iar cele mai eficiente metode în acest sens sunt: cesiunea (transferul drepturilor de proprietate intelectuală), licența (acordarea dreptului de

utilizare) și coproprietatea (INNO & ADR Nord-Vest, 2022, p.7).

Prin Programul Operațional Competitivitate, Axa prioritară 1 Cercetare, dezvoltare tehnologică și inovare (CDI) în sprijinul competitivității economice și dezvoltării afacerilor, Obiectiv Specific OS1.3 - Creșterea investițiilor private în CDI, Acțiunea 1.2.1 - Stimularea cererii întreprinderilor pentru inovare prin proiecte de CDI derulate de întreprinderi individual sau în parteneriat cu institutele de CD și universități, în scopul inovării de procese și de produse în sectoarele economice care prezintă potențial de creștere, Apelul de proiecte nr. POC-A.1-A.1.2.1- C- 2022 se dorește stimularea inițierii de spin-off-uri și dezvoltării de start-up-uri inovatoare care au la bază transferul de rezultate ale cercetării universitare sau realizate în alte instituții de cercetare pentru a lansa pe piață servicii și bunuri noi. Activitățile eligibile sprijinite în sfera spin-off-urilor prin Programul Operațional Competitivitate sunt următoarele (Ghidul solicitantului, 2022, p. 4):

1. activități de cercetare-dezvoltare (cercetare industrială și/sau dezvoltare experimentală)*
2. achiziția de servicii pentru cercetare-dezvoltare
3. achiziția de servicii de consultanță pentru inovare referitoare la: asistență tehnologică; transfer tehnologic; achiziția, protecția și comercializarea drepturilor de proprietate intelectuală; utilizarea standardelor
4. achiziția de servicii suport pentru inovare referitoare la: încercări și testări în laboratoare de specialitate; marcarea calității, testare și certificare; studii de piață
5. activități pentru introducerea în producție și realizare produs/ proces/ tehnologie/ serviciu

6. activități de procurare de materii prime și materiale necesare realizării proiectului (pentru activități de cercetare dezvoltare și activități de introducere în producție și realizare produs/ proces/ tehnologie/ serviciu)
7. activități de informare și publicitate privind proiectul
8. activități pentru înființarea și înregistrarea spin-off-urilor

De asemenea, sunt specificate și tipurile de cheltuieli eligibile prin Programul Operațional Competitivitate (Ghidul solicitantului, pp. 16-18):

1. Cheltuieli pentru activitățile de cercetare-dezvoltare
2. Cheltuieli pentru introducerea în producție a rezultatelor cercetării și realizarea produsului/procesului/tehnologiei/serviciului
3. Cheltuieli pentru servicii de consultanță în domeniul inovării și pentru serviciile de sprijinire a inovării
4. Cheltuieli generale de administrație
5. Cheltuieli pentru informare și publicitate pentru proiect
6. Cheltuieli pentru înființarea și înregistrarea spin-off-urilor
7. Cheltuieli cu taxe/abonamente/cotizații/acorduri/autorizații necesare pentru implementarea proiectului.

Exemple spin-off

I. Universitatea Politehnica Timișoara a fost implicată în înființarea de spin-off-uri în diferite sectoare de activitate (http://www.upt.ro/Informatii_spin-off_481_ro.html).

A. Domeniul IT:

- dezvoltarea Incubatorului de Afaceri și Centru de Transfer Tehnologic în Domeniul Software Timișoara prin care se dorește, printre alte obiective, crearea de oportunități pentru studenții și absolvenții universităților din Timișoara în vederea inițierii unor afaceri inovative în domeniul IT; facilitarea dezvoltării de parteneriate cu universitățile locale, mediul de afaceri și instituțiile din domeniul tehnologic. Nouă spin-off-uri au fost înființate: 123ContactForm SRL, Abstract Connection Timisoara SRL, Cobalt Sign SRL, DowMedia SRL, GordianLogic SRL, MHSWare SRL, Reflection Media SRL, Institutul Multimedia româno-elvețian, Soft Class SRL.
- Institutul e-Austria Timișoara
- BeeSpeed Automatizări Timișoara

B. Alte domenii:

- Sistem mobil de monitorizare a aerului: invenția unui dispozitiv mobil hardware și o componentă software care să culegă și să transmită în timp real date privind calitatea aerului
- EcoContainer by Politehnica: promovarea și valorificarea unei variante de "Instalație subterană de colectare a deșeurilor"
- MedicalSafe by Politehnica (care a obținut și un premiu de inovare în anul 2014): promovarea și valorificarea unei "Instalații pentru decontaminarea apei reziduale din unitul dentar"
- Dorgo: promovarea și valorificarea invenției "Sursa interactivă de lumină"

I. II. Spin-off Hynamat S.R.L. – București (<https://hynamat.ro/index.html>)

Prin proiectul cu titlul Dezvoltarea capacității de inovare a Hynamat SRL prin obținerea de noi tipuri de pulberi hibride nanostructurate pe bază de materiale ceramice biocompatibile nanostructurate și polimeri comerciali cu aplicații biomedicale (perioadă implementare proiect: 28 August 2020 - August 2022), proiect cofinanțat de Uniunea Europeană din Fondul European de Dezvoltare Regională prin Programul Operațional de Competitivitate 2014-2020.

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

BIBLIOGRAFIE

- Bibu, N., Munteanu, V.P., Gligor, D. & Cernescu, L.M. (2016). Characteristics Of University Spin-Offs. The Romanian Situation. Annals of Faculty of Economics, University of Oradea, Faculty of Economics, 1(1), 852-870.
- Indice Consulting and Management, Procesul transferului tehnologic. Disponibil la <http://www.apomeca.ro/wp-content/uploads/2019/12/Anexa-11.pdf>
- INNO & Agenția de Dezvoltare Regională (ADR) Nord-Vest – Ana Maria Andronic (2022). Aspecte de ordin juridic și practic în procesul de valorificare a rezultatelor cercetării, dezvoltării și inovării. Prezentare susținută la data de 28 martie 2022 la Universitatea din Oradea.
- Maier, L. (2016). Modele de creare a întreprinderilor de tipul spin-off în susținerea transferului tehnologic și valorificării cunoștințelor. Vector European, 3, 20-28. Disponibil la: https://ibn.idsi.md/sites/default/files/imag_file/20_28_Modele%20de%20creare%20a%20intreprinderilor%20de%20tipul%20spin-off%20in%20sustinerea%20transferului%20tehnologic%20si%20valorificarii%20cunostintelor.pdf
- Ministerul Educației și Cercetării Științifice (2015). Ordinul nr. 3823/2015 pentru aprobarea schemei de ajutor de minimis "Ajutor de minimis pentru sprijinirea START-UP-urilor și SPIN-OFF-urilor inovatoare" aferentă Programului operațional Competitivitate (POC), publicat în Monitorul Oficial, Partea I nr. 405 din 09 iunie 2015.
- Ordin nr. 28 din 16 aprilie 2021 pentru aprobarea Normelor metodologice privind înființarea și dezvoltarea spin-offurilor în domeniul cercetării-dezvoltării și inovării, Emitent: Ministerul Cercetării, Inovării și Digitalizării, publicat în Monitorul Oficial nr. 477 din 7 mai 2021
- Programul Operațional Competitivitate (2022). Ghidul solicitantului - Condiții specifice de accesare a fondurilor. Tip de proiect - Întreprinderi inovatoare de tip start-up și spin-off, apel 2. Disponibil la: <https://www.poc.research.gov.ro/uploads/competitii/actiunea-1-2-1/sectiunea-c/2022/ghid-121-start-up-si-spin-off.pdf>
- Rânea et al, (2012). Bazele managementului inovării și transferului tehnologic. Disponibil la: <https://imnr.ro/public/documents/curs-bazele-mangementului-itt.pdf>
- Universitatea Politehnică Timișoara (2016). Spin-off-uri (start-up-uri) înființate de angajați/absolvenți ai UPT. Disponibil la: http://www.upt.ro/Informatii_spin-off_481_ro.html

CAPITOL V. PAȘI PENTRU ACCESAREA UNEI FINANȚĂRI PENTRU START-UP ȘI SPIN-OFF

5.1. Pași pentru accesarea unei finanțări pentru start-up

Așa cum am prezentat în capitolul 3, la ora actuală, în România, există o mare varietate de oportunități de finanțare pentru start-up-uri și spin-off-uri atât din fonduri U.E., cât și din fonduri guvernamentale.

Cel mai frecvent căutat program pentru finanțarea unui start-up este programul **"Start-up Nation - ROMÂNIA"**, aflat în prezent la a treia ediție, program care reprezintă o reală oportunitate și pentru antreprenoriatul academic.

Programul pentru stimularea înființării întreprinderilor mici și mijlocii „Start-up Nation – ROMÂNIA” este finanțat din fonduri guvernamentale, implementat de către Ministerul Antreprenoriatului și Turismului (MAT) prin intermediul Agențiilor pentru Întreprinderi Mici și Mijlocii, Atragere de Investiții și Promovare a Exportului (AIMMAIPE)

În continuare, vom exemplifica **pașii pe care un antreprenor trebuie să-i facă pentru a beneficia de un grant pentru un start-up prin programul "Start-up Nation - ROMÂNIA"**, în condițiile prevăzute în procedura de implementare a programului (Procedura de implementare a Programului pentru stimularea înființării întreprinderilor mici și mijlocii "Start-up Nation - ROMANIA", <https://turism.gov.ro/web/start-up-nation/>).

Pasul 1: Verificarea eligibilității

Primul pas pentru un antreprenor care are un start-up inițiat (pașii pentru inițierea unui start-up sunt prezentați în subcapitolul 4.1) este

(www.turism.gov.ro) și este derulat exclusiv online, pe platforma granturi.imm.gov.ro.

Grantul (alocația financiară nerambursabilă, reprezentând maximum 95% din valoarea cheltuielilor eligibile aferente proiectului) care poate fi acordat prin Programul "Start-up Nation - ROMANIA" se ridică la:

maximum **100.000 lei**/beneficiar pentru start-up-urile care își asumă crearea și menținerea unui singur loc de muncă;

maximum **200.000 lei**/beneficiar, pentru start-up-urile care își asumă crearea și menținerea a două locuri de muncă.

verificarea eligibilității. Acest pas presupune căutarea oportunității de finanțare (prezentate în capitolul 3) și odată identificată oportunitatea

de finanțare, căutarea Ghidului solicitantului (în cazul proiectelor finanțate prin fonduri europene) sau a Procedurii de implementare (în cazul proiectelor finanțate prin fonduri guvernamentale).

Odată identificat Programul „Start-up Nation – ROMÂNIA” ca oportunitate de finanțare pentru un start-up și Procedura de implementare a programului (<https://turism.gov.ro/web/start-up-nation/>), inclusiv și Manualul programului (<https://turism.gov.ro/web/wp-content/uploads/2023/03/Manual-Start-Up->

[Nation-3.pdf](#)), primul pas este verificarea eligibilității potențialului beneficiar.

Prima condiție în cadrul Programului „Start-up Nation – ROMÂNIA” este ca start-up-ul (SRL sau SRL-D) să fie înființat după data de 30.01.2017 și până la data limită de depunere a proiectelor în aplicația online.

A doua condiție este verificarea condițiilor pe care potențialului trebuie să le îndeplinească. Spre exemplu, pentru „Start-up Nation – ROMÂNIA” Ediția 2022 Pilon I, sunt eligibile persoanele juridice care îndeplinesc cumulativ **condițiile de mai jos:**

- ✓ Data înființării mai mare sau egala cu 01.01.2020
- ✓ Nu sunt supuse procedurilor de concordat preventiv, proceduri de lichidare, insolvența sau faliment
- ✓ Nu au decizii de recuperare a unui ajutor de stat ce nu au fost executate și recuperate integral
- ✓ Codul CAEN ales se afla în lista de activități acceptate
- ✓ Nu au contract plătit pe Măsura 2 " Granturi pentru capital de lucru acordate beneficiarilor"
- ✓ Nu au contract plătit pe măsura HoReCa
- ✓ Nu au contract plătit pe măsura Start-up nation- Editia 2017
- ✓ Nu au contract plătit pe măsura Start-up nation- Editia 2018
- ✓ Valoarea cofinanțării este mai mare de 5% din valoare eligibilă proiect
- ✓ Câmpul "Categoriile întreprinderii în funcție de dimensiune" este completat cu una dintre valorile "Micro", "Mica" sau "Mijlocie".

Sursa - <https://turism.gov.ro/web/wp-content/uploads/2023/03/Manual-Start-Up-Nation-3.pdf>

Pasul 2: Verificarea eligibilității codului CAEN

Al doilea pas pentru un antreprenor care are un start-up inițiat cu un anumit cod CAEN este verificarea eligibilității codului CAEN.

În cadrul Programului „Start-up Nation – ROMÂNIA” se poate solicita finanțare pentru codurile CAEN prevăzute în Anexa 1 a Manualului programului (<https://turism.gov.ro/web/wp->

<content/uploads/2023/03/Manual-Start-Up-Nation-3.pdf>).

În funcție de activitatea vizată, start-up-ul poate avea un cod CAEN principal și unul sau mai multe coduri CAEN secundare. Solicitarea finanțării se poate face doar pe un singur cod CAEN eligibil în cadrul Programului (Anexa 1) și autorizat până la momentul plății cererii de rambursare.

Nu este obligatoriu ca acest cod CAEN să fie autorizat la depunerea on-line a planului de afaceri. La depunerea planului de afaceri în aplicația online, start-up-ul poate să aibă doar sediu social fără activitate, iar după ce proiectul este declarat câștigător, poate fi deschis punctul de lucru cu cod CAEN autorizat.

Pasul 3: Verificarea cheltuielilor eligibile

Al treilea pas după verificarea eligibilității firmei și codului CAEN este verificarea cheltuielilor eligibile și ne-eligibile în cadrul programului în corespondență cu planul de afaceri și bugetul deja realizate.

În cadrul Programului „Start-up Nation – ROMÂNIA” Ediția 2022 Pilon I, cheltuielile eligibile sunt prezentate mai jos.

- a)** Echipamente tehnologice, cu excepția jocurilor de noroc mecanice, electrice, electronice, meselor de biliard, automatelor muzicale.
- b)** Achiziționarea de spații de lucru, spații de producție și spații pentru prestări servicii și comerț.
- c)** Mijloace de transport: autoturisme, autobuze, microbuze, biciclete, mopede, motociclete, kart-uri, UTV-uri, ATV-uri, rulote cu sau fără motor, remorci și semiremorci, platforme, izoterme și frigorifice, doc plutitor, șalupe maritime pentru călători, ambarcațiuni de agrement, aparate de zbor, autoutilitare și autovehicule cu destinație specială, cu excepția tuturor vehiculelor simbol G, conform Ordinului MLPTL 211/2003 cu modificările și completările ulterioare.
- d)** Achiziționarea de mobilier, aparatură birotică și sisteme de protecție a valorilor umane și materiale, conform grupei nr. 3 din HG 2139/2004;
- e)** Salariile, utilitățile (energie electrică, apă, gaze, salubritate, abonament telefon și internet), serviciile de contabilitate și cheltuielile aferente chiriilor pentru spații de lucru, spații de producție sau spații pentru prestări servicii și comerț;
- f)** Pachet digital (voucher de digitalizare), care poate să conțină una sau mai multe din următoarele cheltuieli eligibile: site de prezentare a activității, magazin on-line, cheltuieli înregistrare domeniu fără hosting, cheltuieli de promovare a site-ului / magazinului on-line,

soft/softuri necesar/necesare desfășurării activității, semnătură electronică, echipamente IT, tehnică de calcul tip PC, unitate centrală, server, monitor, imprimantă /copiator /multifuncțională, inclusiv sisteme portabile, licențe necesare desfășurării activității, telefoane smart, tablete.

g) Cursuri de dezvoltare a abilităților antreprenoriale desfășurate în România sau în altă țară membră a Uniunii Europene – pentru asociatul/ acționarul/ administratorul/ angajații societății aplicante, în valoare eligibilă de maximum 1.000 lei/persoană;

h) Taxa pe valoarea adăugată (TVA) nedeductibilă pentru aplicanții neplătitori de TVA conform Codului Fiscal;

i) Consultanță pentru întocmirea documentației în vederea obținerii finanțării în cadrul prezentului Program și pentru implementarea proiectului, în valoare eligibilă de maximum 10.000 lei;

j) Două plăcuțe informative obligatorii, sub sancțiunea neacordării AFN, în valoare de minim 10 lei, dar nu mai mult de 500 de lei din valoarea cheltuielilor eligibile, care vor fi plasate astfel:

k) Cheltuieli financiare aferente creditelor/ garanțiilor obținute pentru creditele contractate de beneficiari în vederea realizării proiectelor acceptate în cadrul Programului, pentru solicitanții care utilizează credit pentru implementarea proiectului.

Sursa - Procedura de implementare a Programului pentru stimularea înființării întreprinderilor mici și mijlocii "Start-up Nation - ROMANIA", <https://turism.gov.ro/web/start-up-nation/>

O atenție importantă trebuie acordată eventualelor plafoane (sume maxime) prevăzute pentru cheltuielile eligibile și cheltuielilor ne-eligibile.

Pasul 4: Simularea punctajului

Al patrulea pas după verificarea eligibilității firmei și codului CAEN este evaluarea șanselor de câștigare a proiectului și, implicit, a grantului este identificarea și analiza Grilei de evaluare și simularea punctajului.

În cadrul Programului „Start-up Nation – ROMÂNIA” Ediția 2022 Pilon I, **grila de evaluare este prezentată mai jos:**

Criterii		Punctaj
Domeniul de activitate		
A1	Activități de producție și industrii creative cu o pondere în cifra de afaceri totală $\geq 1\%$ conform situației ONRC	20
A2	Activități de producție și industrii creative cu o pondere în cifra de afaceri totală $\geq 0,1\% < 1\%$ conform situației ONRC	15
A3	Activități de producție și industrii creative cu o pondere în cifra de afaceri totală $< 0,1\%$ conform situației ONRC și activități de comerț și servicii	10
Valoarea aportului propriu		
B1	Aport propriu $\geq 15\%$ din valoarea eligibilă a proiectului	20
B2	Aport propriu $\geq 10\%$ din valoarea eligibilă a proiectului	15
B3	Aport propriu $\geq 5\%$ din valoarea eligibilă a proiectului	10
Criterii aferente investiției		
C1	Ponderea investițiilor în echipamente tehnologice $> 60\%$ din valoarea cheltuielilor eligibile	20
C2	Ponderea investițiilor în echipamente tehnologice $> 50\%$ din valoarea cheltuielilor eligibile	15
C3	Ponderea investițiilor în echipamente tehnologice $> 40\%$ din valoarea cheltuielilor eligibile	10
Criterii aferente componentei de dezvoltare durabilă		
D1	Proiectul prezintă o componentă de dezvoltare durabilă	10
D2	Proiectul NU prezintă o componentă de dezvoltare durabilă	0
Criterii aferente cursurilor de pregătire antreprenorială		
E1	Asociatul/acționarul firmei a urmat o formă de pregătire antreprenorială sau prezintă dovada absolvirii până la momentul decontului	5
E2	Asociatul/acționarul firmei NU a urmat o formă de pregătire antreprenorială și NU prezintă dovada absolvirii până la momentul decontului	0
Criterii aferente cursurilor de competențe digitale		
F1	Asociatul/acționarul firmei a urmat un curs de competențe digitale sau prezintă dovada absolvirii până la momentul decontului	5
F2	Asociatul/acționarul firmei NU a urmat un curs de competențe digitale și NU prezintă dovada absolvirii până la momentul decontului	0
Criterii aferente debutului în afaceri		
G1	Asociații/acționarii NU au mai avut calitatea de asociați/acționari în altă întreprindere	10
G2	Asociații/acționarii au mai avut calitatea de asociați/acționari în altă întreprindere	0
Criterii aferente componentei de inovare a proiectului		
H1	Investiția este bazată / fundamentată pe un brevet de invenție	10

H2	Investiția NU este bazată / fundamentată pe un brevet de invenție	0
-----------	---	---

Sursa <https://turism.gov.ro/web/start-up-nation/>

Având în vedere concurența mare pentru acest tip de proiecte, a atenție importantă trebuie acordată criteriilor de departajare.

În cadrul Programului „Start-up Nation – ROMÂNIA” Ediția 2022 Pilon I, **criteriile de departajare pentru punctaj egal sunt prezentate mai jos.**

1. punctajul obținut la criteriul aferent domeniului de activitate;
2. punctajul obținut la criteriul aferent investiției ;
3. punctajul obținut la criteriul aferent componentei de dezvoltare durabilă ;
4. punctajul obținut la criteriul cursurilor de pregătire antreprenorială;
5. punctajul obținut la criteriul aferent cursurilor de competențe digitale;
6. punctajul obținut la criteriul aferent debutului în afaceri;
7. punctajul obținut la criteriul aferent componentei de inovare a proiectului ;
- 8. valoarea exactă a procentului aferent investiției în echipamente;**
9. data și ora înscrierii în program.

Sursa <https://turism.gov.ro/web/start-up-nation/>

Pasul 5: Înregistrarea solicitantului în aplicația online

Al cincilea pas după evaluarea șanselor de câștigare a grantului de finanțare este studiul amănunțit al Manualului programului (<https://turism.gov.ro/web/wp-content/uploads/2023/03/Manual-Start-Up-Nation-3.pdf>) este înregistrarea în aplicația on-line.

În cadrul Programului „Start-up Nation – ROMÂNIA” Ediția 2022 Pilon I, **pașii pentru înregistrarea solicitantului** în aplicația online sunt prezentați mai jos.

Sursa <https://turism.gov.ro/web/wp-content/uploads/2023/03/Manual-Start-Up-Nation-3.pdf>.

Pasul 6: Pregătirea planului de afaceri pentru depunerea în aplicația online

Al șaselea pas după înregistrarea în aplicația on-line este pregătirea planului de afaceri conform formatului/template-ului solicitat de finanțator și a documentelor justificative/suport solicitate.

Depunerea planului de afaceri în aplicația on-line se poate face doar după data de lansare a programului/ediției programului până la data și ora limită anunțate.

În cadrul Programului „Start-up Nation – ROMÂNIA”, de regulă, data de lansare a

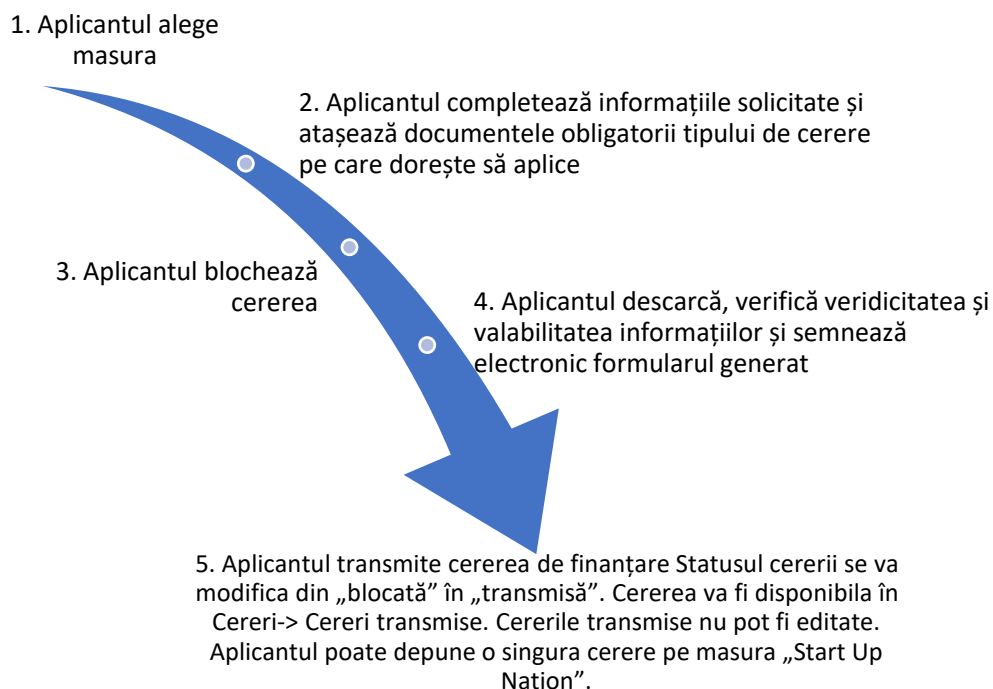
programului este anunțată cu 5-10 zile înainte de deschiderea aplicației online de depunere a planurilor de afaceri. Având în vedere concurența mare pentru acest tip de granturi și faptul că unul din criteriile de departajare este

data și ora depunerii proiectului, planul de afaceri trebuie să fie pregătit pentru depunere on-line imediat după deschiderea aplicației on-line.

Pasul 7: Transmiterea cererii de finanțare în aplicația online

În cadrul Programului „Start-up Nation – ROMÂNIA” Ediția 2022 Pilon I, pașii pentru transmiterea cererii solicitantului în aplicația online sunt prezentați mai jos.

Pași transmitere cerere:

Sursa: <https://turism.gov.ro/web/wp-content/uploads/2023/03/Manual-Start-Up-Nation-3.pdf>

5.2. Pași pentru accesarea unei finanțări pentru spin-off

Contextul actual oferă o serie de posibilități de finanțare pentru o activitate de tip spin-off, în funcție de anumite direcții de acțiune urmărite. Scrierea unui proiect și aplicarea lui în vederea finanțării unui spin-off este un proces care urmează mai mulți pași, pe parcursul cărora sunt urmărite detalii de ordin financiar,

administrativ, obiective de activitate, perioadă de derulare etc. În cadrul acestei secțiuni sunt prezentate aspecte generale cu privire la procesul de urmat în vederea finanțării unui spin-off, aspecte ce pot constitui puncte de plecare, conturându-se câteva direcții orientative în acest sens.

Eligibilitatea unei finanțări

Pentru a fi asigurată eligibilitatea unei finanțări pentru o activitate de tip spin-off este necesar a fi îndeplinite următoarele criterii (Programul Operațional Competitivitate - Ghidul solicitantului, 2022, pp.13-18):

1. Solicitantul, directorul de proiect, inițiatorul spin-off-ului, deține un rezultat care poate să fie încadrat într-una dintre următoarele categorii:

- a) brevet
- b) cerere de brevet
- c) teza de doctorat (a directorului de proiect care este și inițiatorul spin-off-ului)
- d) în cazul unei cercetări - drepturile de utilizare ale rezultatelor cercetării în proiect, efectuate în instituția publică de unde provine inițiatorul spin-off-ului și finanțate printr-un program public (inițiatorul spin-off-ului a fost director de proiect)

2. Spin-off-ul trebuie să dispună de un spațiu în care să-și desfășoare activitatea (locația proiectului).

3. Reprezentantul spin-off-ului (directorul de proiect) este angajatul unei organizații de drept public de cercetare, care face parte din una din următoarele categorii:

- instituții de învățământ superior de drept public acreditate, inclusiv spitale clinice și universitare (conform Legii 95/2006 privind reforma în domeniul sănătății, republicată, cu modificările și completările ulterioare), cu activitate de cercetare în statut / ROF;

- instituții CD de drept public: o institut național de cercetare-dezvoltare, o institut, centre sau stațiuni de cercetare ale Academiei Române și de cercetare-dezvoltare ale academiilor de ramură, o institut, centre sau stațiuni de cercetare-dezvoltare organizate ca instituții publice, o centre internaționale de cercetare-dezvoltare înființate în baza unor acorduri internaționale.

Pentru ca un proiect să fie declarat eligibil la finanțare trebuie să îndeplinească, cumulativ, următoarele condiții (Programul Operațional Competitivitate - Ghidul solicitantului, 2022, p.18):

1. Proiectul se va derula pe teritoriul României
2. Valoarea finanțării nerambursabile solicitate se încadrează în limitele permise și respectă procentele de finanțare
3. Durata proiectului nu depășește durata maximă permisă
4. Activitățile derulate prin proiect nu sunt și nu au mai fost finanțate din alte surse publice
5. Activitățile eligibile ale proiectului nu au început înainte de data depunerii cererii de finanțare
6. Proiectul are incluse activități și cheltuieli pentru informare și publicitate, managementul de proiect și audit final
7. Indicatorii selectați de aplicant respectă prevederile menționate în subcapitolul 1.6. din Ghid.

Accesarea unei finanțări

În vederea accesării unei finanțări pentru spin-off sunt necesare următoarele aspecte (Programul Operațional Competitivitate - Ghidul solicitantului, 2022, p.25):

1. Întocmirea cererii de finanțare, completând toate câmpurile obligatorii, pe modelul standard oferit

2. Depunerea de către solicitant a tuturor documentelor însoțitoare solicitate, semnate și ștampilate, în termenul de valabilitate și în numărul solicitat. Documentele necesare sunt următoarele:

- a. Declarația pe proprie răspundere de certificare a aplicației
- b. Declarația privind eligibilitatea TVA aferente cheltuielilor eligibile incluse în bugetul proiectului propus spre finanțare, din instrumente structurale
- c. Nota de fundamentare și ofertele
- d. Planul de afaceri
- e. Documentele pentru Drept de proprietate asupra unui rezultat (așa cum este definit în Ghid)
- f. Documentele care dovedesc că spin-off-ul dispune de un spațiu în care își desfășoară activitatea

Planul de afaceri

Unul dintre pașii pentru accesarea unei finanțări pentru un spin-off presupune depunerea întregii documentații necesare. Planul de afaceri se regăsește printre aceste documente solicitate și merită o atenție aparte în întreg acest proces de accesare a unei finanțări.

Planul de afaceri reprezintă primul contact important pe care un potențial finanțator îl are cu antreprenorul. În literatura de

g. Adeverința din partea instituției din care să reiasă că directorul de proiect este angajatul unei organizații de drept public de cercetare

h. Declarație pe proprie răspundere privind eligibilitatea semnată de către reprezentantul spin-off-ului

i. Consimțământ privind prelucrarea datelor cu caracter personal

j. Declarație de angajament

Cererile de finanțare, împreună cu toate anexele solicitate, sunt depuse în format electronic, prin utilizarea aplicației MySMIS2014 (informații cu privire la modalitatea de utilizare a aplicației sunt disponibile la: <https://2014.mysmis.ro> și www.mfe.gov.ro). Acestea vor fi transmise către Autoritatea responsabilă, selectând, din nomenclatorul predefinit în aplicație, Organismul Intermediar pentru Cercetare.

În momentul depunerii cererii de finanțare, spin-off-urile nu au obligativitatea de a fi înregistrate la Registrul Comerțului ca întreprindere. Ulterior, după evaluarea și selectarea propunerilor de proiecte pentru a fi finanțate, potențialilor beneficiari li se va solicita să-și înregistreze spin-off-ul ca întreprindere nouă la Registrul Comerțului, fără a prelua datoriile unei alte societăți comerciale.

specialitate se face distincție între trei tipuri de planuri de afaceri (Crișan & Mihăilă, 2021):

- planul de afaceri scurt care reprezintă o variantă potrivită pentru companiile tinere aflate la început de drum
- planul de afaceri extins
- planul operațional de afaceri care reprezintă un instrument util echipei de management.

Principalele caracteristici ale planului de afaceri extins sunt: are aproximativ 20- 40 pagini, descrie în detaliu problemele de afaceri ale companiei, conține o analiză detaliată a pieței, a veniturilor și cheltuielilor, iar previziunea financiară este recomandat a se realiza pe o perioadă de 5 ani. Detalii cu privire la elementele constitutive ale unui plan de afaceri necesar pentru finanțare sunt expuse mai jos.

În primul rând, planul de afaceri trebuie să demonstreze că inițiatorii proiectului au o idee clară asupra activității pe care urmează să o deruleze și asupra obiectivelor pe care și le să le realizeze. În tot acest demers se pune accent pe identificarea corectă a problemei/nevoii/opportunității. Structura recomandată a planului de afaceri este prezentată mai jos (Programul Operațional Competitivitate - Ghidul solicitantului, 2022, pp. 66-75):

Capitolul I. Scopul și obiectivele Planului de Afaceri – max. 1 pagină:

- Scopul planului de afaceri
- Identificarea obiectivelor ce trebuie atinse pe termen mediu corelate cu investiția propusă prin proiect. Obiectivele propuse trebuie să fie „SMART” (specifice domeniului, măsurabile, adecvate proiectului de cercetare propus, realizabile și corect definite în timp) și să fie corelate cu punctul la care se detaliază „Obiectivul proiectului” din formularul cererii de finanțare
- Descrierea echipei care va asigura managementul întreprinderii
- Descrierea ideii de proiect și modul în care acesta va fi gestionat de către managementul întreprinderii
- Surse de cofinanțare pentru contribuția întreprinderii, perioadă și modalitate de amortizare a investiției

Capitolul II. Descrierea întreprinderii și evoluția activității acesteia (în cazul start-up-urilor care au minim un exercițiu financiar încheiat):

- Prezentarea tipului de proprietate al întreprinderii, conducerea întreprinderii, natura capitalului
- Activitatea curentă și/sau experiența în domeniul în care se dorește implementarea unui rezultat obținut dintr-un proiect de cercetare, a unui brevet sau a aplicării unei alte forme de proprietate industrială
- scurtă descriere a evoluției întreprinderii (în cazul start-up-urilor mai vechi de un an) care să facă referire la descrierea produselor/tehnologiilor/proceselor/serviciilor obținute ca urmare a activității de cercetare-dezvoltare-inovare
- Prezentarea experienței anterioare în gestionarea unor proiecte similare
- Sinteza situației financiare (unde este cazul)

Capitolul III. Descrierea pieței de desfacere - Cercetarea de marketing (ținând cont și de rezultatele implementării proiectului):

- Descrierea clienților și a pieței țintă a întreprinderii având următoarea structură:
 - Descrierea pieței corelată cu pct. „Contextul proiectului” din cererea de
 - Mărimea actuală a sectorului/industriei în care se desfășoară sau se va desfășura activitatea (pot fi utilizate date statistice relevante și concise care să susțină necesitatea implementării proiectului)
 - Prezentarea tendințelor de evoluție la nivel național/internațional în sectorul identificat
 - Caracteristicile specifice ale pieței
 - Aplicațiile în economie a produselor/tehnologiilor/proceselor/serviciilor oferite
 - Prezentarea contribuției rezultatelor investiției la dezvoltarea sectorului privind nivelul cercetării-dezvoltării-inovării;
- Prețurile practice pe piață la produsele/tehnologiile/procesele/serviciile realizate
 - Identificarea segmentului de piață țintă
 - Trend-ul pieței – dimensiunea pieței și tendințele de evoluție
- Principalii clienți existenți sau clienți potențiali
- Analiza mediului concurențial care va cuprinde următoarele elemente:
 - Gradul de concurență
 - Care sunt principalii competitori direcți?
 - Care este modul de pătrundere al acestora pe piață? Care este cota lor de piață?
 - Care sunt competitorii indirecți?
 - Care este mărimea competitorilor?
 - Care sunt produsele/tehnologiile/procesele/serviciile lor față de cele ale întreprinderii de tip spin-off?
 - Cum își desfășoară activitatea? Produsele/tehnologiile/procesele/serviciile lor sunt rezultatul activității de cercetare-dezvoltare-inovare? Cum se realizează promovarea?
 - Cum se evidențiază calitățile, beneficiile și avantajele noilor produse/tehnologii/procese/servicii realizate față de cel al competitorilor.
 - Bariere de intrare (brevete, mărci private, tehnologii etc.)
- Obiectivele de marketing - o scurtă descriere a obiectivelor de marketing corelate cu obiectivele pe termen mediu ale întreprinderii

- Strategia de marketing
 - Strategia de vânzare/distribuție a produselor
 - Politica/strategia de preț pentru rezultatele obținute prin implementarea proiectului a produselor/tehnologiilor/proceselor/serviciilor. În acest sens se vor analiza următorii factori:
 - *factori interni: costul realizării produselor/tehnologiilor/proceselor/serviciilor, marja de profit urmărită*
 - *factori externi: cererea manifestată pe piață, acțiunile și nivelul concurenței, prețul pe care clientul/beneficiarul direct este dispus să-l accepte*
 - Promovarea produselor/proceselor/serviciilor și relațiile publice
 - *Ce căi specifice de promovare se vor folosi pentru a ajunge la beneficiarul final?*
 - *De ce materiale va fi nevoie (pliante, broșuri, pagină web)?*
 - *Costurile promovării (procentul din vânzări etc.)*
 - *Mesajul ce va genera efectul dorit*
 - *Ce tip de mass-media va fi utilizată?*
 - *Analiza rezultatelor promovării*
- Identificarea riscurilor asociate și a factorilor de limitare a acestora corelate cu pct. "Riscurile implementării proiectului" din formularul cererii de finanțare
- Analiza capacității de răspuns a întreprinderii la riscurile identificate și măsurile de reducere/contracurare
- Analiza SWOT care va evidenția avantajele și beneficiile produselor/tehnologiilor/proceselor/serviciilor rezultate ca urmare a implementării proiectului și care cuprinde:
 - Identificarea punctelor tari cu propuneri de dezvoltare/consolidare
 - Identificarea punctelor slabe cu măsuri de eliminare
 - Identificarea oportunităților cu măsuri de dezvoltare/fructificare
 - Anticiparea amenințărilor cu măsuri de diminuare/reducere/contracurare

Capitolul IV. Prezentarea proiectului și a rezultatelor pe care acesta le va genera prin realizarea de produse/tehnologii/procese/servicii în cadrul întreprinderii

În acest capitol se vor prezenta detaliat etapele de realizare a proiectului de cercetare ce fac obiectul investiției propuse prin proiect și impactul implementării acestora asupra dezvoltării de noi produse, tehnologii/procese/servicii. În cadrul acestei secțiuni se vor prezenta următoarele elemente:

- Prezentarea rezultatul obținut: dintr-un proiect de cercetare, a unui brevet sau a aplicării unei alte forme de proprietate industrială corelat cu „Justificarea necesității implementării proiectului” din formularul cererii de finanțare
- Descrierea produsului/tehnologiei/procesului/serviciului obținut prin implementarea rezultatelor dintr-un proiect de cercetare, brevet sau a aplicării unei alte forme de proprietate industrială
- Datele tehnice ale investiției, unde se va ține cont de următoarele:
 - Avizele și acordurile necesare pentru implementare
 - Utilitățile existente și/sau necesare implementării proiectului
 - Descrierea capacității start-up-ului/spin-off-ului de a implementa proiectul de investiții corelată cu „Sustenabilitatea instituțională a întreprinderii” din cererea de finanțare
 - Echipamentele/utilajele necesare și capacitățile tehnice de producție. Se vor corela cu activitățile de cercetare/rezultatele estimate și „Resursele materiale implicate în realizarea proiectului” din formularul cererii de finanțare
 - Materiile prime și materiale necesare implementării și operaționalizării rezultatelor implementării proiectului de cercetare
 - Ponderea materiilor prime și a materialelor, în funcție de proveniență (e.g. local, indigen, import)
 - Sursele de materii prime – se vor prezenta furnizorii principali, procedeele de achiziție, cerințe speciale (dacă sunt necesare)
 - Cum va fi măsurată, controlată, îmbunătățită calitatea/rezultatele implementării proiectului (se vor prezenta măsurile de îmbunătățire continuă a calității)
 - Tipuri de asigurări a afacerii necesare

Capitolul V. Planificarea resurselor umane

Acest capitol va cuprinde o descriere detaliată a următoarelor aspecte:

- Politica de resurse umane a întreprinderii și obiectivele declarate
- Strategia de dezvoltare a resurselor umane
- Analiza cerințelor, atât pentru implementarea proiectului, cât și pentru perioada de exploatare cu descrierea responsabilităților, competențelor și abilităților necesare
- Identificarea necesarului de personal
- Organigrama întreprinderii
- Prezentarea nivelului salarial pentru cei implicați atât în activitatea de implementare cât și de exploatare a rezultatelor cercetării
- Recrutarea, selecția și integrarea (pentru posturile nou create; profilul pentru fiecare post nou creat)

Capitolul VI. Managementul întreprinderii

Acest capitol va cuprinde descrierea proprietarilor întreprinderii și a echipei manageriale. De asemenea se va descrie:

- Modul în care este organizată afacerea
- Modalitatea de dezvoltare a aptitudinilor/competențelor întreprinderii pentru a fi o entitate inovativă;
- Evidențierea efectului stimulator al activităților de cercetare-dezvoltare pentru întreprindere.
- Evidențierea modalității prin care întreprinderea va dezvolta activități de cooperare cu alte IMM-uri de pe plan național / internațional, cu instituții de cercetare pentru menținerea activității inovativă

Capitolul VII. Necesarul de finanțare

- Destinația fondurilor, cu prezentarea capitolului de cheltuieli necesare implementării proiectului
- Modul de finanțare al proiectului de cercetare
- Modalitatea finanțării prin prezentarea unei diagrame Gantt cu alocarea resurselor financiare pe activitățile și subactivitățile proiectului de cercetare pe întreaga perioadă de implementare a proiectului. Informațiile se vor corela cu Activitățile proiectului și Calendarul Activităților din cererea de finanțare

Capitolul VIII. Planul financiar

În acest capitol vor fi detaliate și explicate ipotezele care au stat la baza realizării previziunilor pentru perioada de exploatare a proiectului de cercetare. Informațiile din proiecțiile financiare trebuie corelate cu cele prezentate în celelalte capitole ale planului de afaceri. Fiecare categorie de venituri și cheltuieli trebuie detaliată și explicată.

În elaborarea proiecțiilor financiare se va folosi metoda fluxului net de numerar actualizat. În această metodă valoarea fluxurilor non-monetare (cum ar fi amortizarea și provizioanele) nu sunt luate în considerare.

În analiza sustenabilității financiare a investiției se va aprecia:

- **Profitabilitatea financiară a investiției**, determinată prin Valoarea Netă Actualizată (VAN) și Rata Internă de Rentabilitate (RIR) calculate la valoarea totală a investiției. Valoarea totală a investiției include totalul costurilor eligibile și ne-eligibile (inclusiv TVA)
- **Fezabilitatea/durabilitatea financiară a proiectului**, prin verificarea fluxului net de numerar cumulat (neactualizat).

Previziunile financiare vor avea următoarea structură:

- Proiecția veniturilor/vânzărilor cu prezentarea raționamentului prin care au fost realizate aceste previziuni
- Estimarea elementelor de cost prezentate detaliat (cum s-a ajuns la valorile prezentate pe capitole de cheltuieli)
- Întocmirea situațiilor financiare previzionate
 - Bugetul de venituri și cheltuieli
 - Tabloul fluxului de numerar pe cele trei componente - operațional, investițional, financiar
- Se vor analiza următorii indicatori de rentabilitate financiară:
 - Determinarea valorii actualizate nete a fluxului de numerar VAN - rata de actualizare folosită pentru actualizarea fluxului net de numerar este de 9%.
 - Rata internă de rentabilitate RIR
 - Durata de recuperare a investiției
- Identificarea riscurilor asociate planului financiar – analiza de sensibilitate (analiza a minim 3 variabile critice)

Instrucțiuni de calcul pentru indicatorii de rentabilitate financiară

Calculul valorii actualizate nete

Valoarea actualizată netă (VAN) = diferența pozitivă sau negativă de valoare între fluxurile de lichidități disponibile actualizate,

generate de exploatarea unei investiții pe durata vieții sale economice și valoarea actualizată a investiției.

Tabel 5.1.1. Valoarea coeficienților de actualizare

Valoarea Coeficienților de actualizare pentru o rată de actualizare de 9%						
Anul	N0*	N**	N+1	N+2	N+3	N+4
Coeficient actualizare	1	0,9174	0,8417	0,7722	0,7084	0,6499

* reprezintă perioada de implementare a proiectului de investiții

** primul an de exploatare a investiției

Valoarea actualizată netă poate fi calculată folosind tabele și foi de calcul tabelar precum Microsoft Excel.

Rata internă de rentabilitate (RIR) = rata de actualizare la care VAN = 0. De asemenea, Microsoft Excel se poate folosi și pentru a calcula RIR.

Durata de recuperare a investiției = numărul de ani necesar fluxurilor viitoare actualizate să acopere integral efortul investițional.

Toate proiecțiile vor fi calculate pentru o perioadă de 5 ani după finalizarea implementării proiectului. Proiectul va fi considerat fezabil dacă:

- Valoarea actualizată netă este pozitivă
- Rata Internă de rentabilitate este > 9%
- Fluxul net de numerar cumulat (cu finanțare nerambursabilă) pe întreaga perioadă analizată să fie pozitiv

BIBLIOGRAFIE

- Agenția de Dezvoltare Nord-Vest - *Documentul cadru pentru strategia de specializare inteligentă Regiunea de Dezvoltare Nord-Vest*, disponibil on-line: http://www.nord-vest.ro/wp-content/uploads/2016/08/Documentul-cadru-regional_11-04-2017.pdf;
- Agenția de Dezvoltare Regională Centru, *Catalogul Surselor de Finanțare, Programe Destinate Societăților Comerciale*, disponibil on-line: http://www.adrcentru.ro/Document_Files/PFCatalog/00000027/q6p0w_SC.pdf;
- Agenția Națională de Administrare Fiscală, https://static.anaf.ro/static/10/Anaf/formulare/010_OPANAF_1382_2017.pdf ;
- Autoritatea Națională pentru Calificări (ANC) – *Registrul Național al Calificărilor*, disponibil on-line: <http://www.anc.edu.ro/>;
- Comisia Europeană (2008) – *Gândiți mai întâi la scară mică* - A 'Small Business Act' for Europe, Comunicarea Comisiei – COM (2008)394 final; Comisia Europeană (2011). *Revizuirea "Gândiți mai întâi la scară mică" - A 'Small Business Act' for Europe*, Comunicarea Comisiei – COM (2011)78 final;
- Comisia Europeană (2013) – *Evaluarea Performanțelor IMMurilor, România 2013*, disponibil on-line: <https://ec.europa.eu/growth/smes/business-friendly-environment/performance-review-2016>, accesat la 19.09.2017;
- Comisia Europeană (2015) – *Evaluarea performanței IMMurilor*, disponibil on-line: http://ec.europa.eu/growth/smes/business-friendly-environment/performance-review/index_en.htm, accesat la 05.10.2017;
- Comisia Europeană (2015) – *Raportul anual 2014/2015 privind IMM-urile europene*, disponibil on-line: http://ec.europa.eu/growth/smes/business-friendly-environment/performance-review/index_en.htm, accesat la 15.10.2017;
- Comisia Europeană (CE) (2015) – Comunicare a Comisiei către Parlamentul European, Consiliu, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor, *Proiect de raport comun 2015 al Consiliului și al Comisiei privind punerea în aplicare a cadrului reînnoit pentru cooperare europeană în domeniul tineretului (2010-2018)*, disponibil on-line: https://ec.europa.eu/youth/policy/implementation/report_en;
- Comisia Europeană (2016) – *Raportul de țară România 2016 inclusiv o revizuire aprofundată privind prevenirea și corectarea dezechilibrelor macroeconomice*, p. 3, disponibil on-line: http://ec.europa.eu/europe2020/pdf/csr2016/cr2016_romania_en.pdf, accesat la 26.09.2017;
- Comisia Europeană (2017) – *Raportul de țară al României din 2017 care însoțește documentul* Comunicare a Comisiei către Parlamentul European, Consiliu, Banca Centrală Europeană și Eurogrup Semestrul european 2017: *evaluarea progreselor înregistrate în ceea ce privește reformele structurale, prevenirea și corectarea dezechilibrelor macroeconomice, precum și rezultatele bilanțurilor aprofundate în temeiul Regulamentului (UE) nr. 1176/2011* {COM(2017) 90 final} {SWD(2017) 67 până la SWD(2017) 93 final}, disponibil on-line: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/?uri=CELEX%3A52017SC0088>, accesat la 14.10.2017;
- Comunitatea de Practică pentru Antreprenoriat Inclusiv (Community of Practice on Inclusive Entrepreneurship - COPIE), Centrul de cunoștințe Wiki (2008) - *Antreprenoriat inclusiv*, disponibil on-line: http://www.wikipreneurship.eu/index.php/Inclusive_entrepreneurship accesat la 17.09.2017;
- Comunitatea de Practică pentru Antreprenoriat Inclusiv (Community of Practice on Inclusive Entrepreneurship - COPIE) (2011) - *Ghid de aplicare a instrumentului de analiză COPIE [Guideline for the application of the COPIE analysis Tool]*, disponibil on-line: http://www.copie.eu/sites/default/files/CoPIE-Tool_Manual_Vers4_en.pdf.

Consiliul Județean Bihor, *Strategia pentru dezvoltarea durabilă a județului Bihor, pentru perioada 2014-2020*, disponibil on-line: <http://www.cjbihor.ro/hotarari2017/anexa/h203.pdf>

Consiliul Național al Intreprinderilor Private Mici și Mijlocii din România (2007) disponibil on-line: <http://cniipmmr.ro/>;

Crîșan, E. & Mihăilă, A. (2021). *Antreprenoriat și inovare*, Cluj Napoca: Editura Presa Universitară Clujeană.

Direcția Județeană de Statistică Bihor (2017) – *Anuarul statistic al județului Bihor 2016*;

Guvernul României (2007) *Ordinul Ministerului Justiției nr. 2722/2007 pentru aprobarea modelului cererii de înregistrare în registrul comerțului și al declarațiilor pe propria răspundere privind autorizarea funcționării*.

Guvernul României (2008) - *Ordonanța de Urgență a Guvernului nr. 44/2008 privind desfășurarea activităților economice de către persoanele fizice autorizate, întreprinderile individuale și întreprinderile familiale*;

Guvernul României (2009) - *Ordinul Ministrului finanțelor a Guvernului nr. 38/2009 pentru modificarea art. 39 alin. (2) și (3) din Ordonanța de urgență publică nr. 1847/22.12.2003 – privind stabilirea Nomenclatorului activităților independente, pentru care venitul net se poate determina pe baza normelor anuale de venit, pentru contribuabilii care își desfășoară activitatea individual potrivit prevederilor Legii nr. 571/2003 privind Codul fiscal*.

Guvernul României, Ministerul Economiei, Comerțului și Mediului de Afaceri (2014) – *Strategia guvernamentală pentru dezvoltarea întreprinderilor mici și mijlocii și îmbunătățirea mediului de afaceri din România - Orizont 2020*, disponibil on-line: http://www.minind.ro/imm/StrIMM_Intr_23022011.pdf, accesat la 18.10.2017;

Inspectoratul Teritorial de Muncă Bihor (2017) – *Comunicat de presă cu informații de interes public privind activitatea Inspectoratului Teritorial de Muncă Bihor din luna mai 2017*, la data de 31.05.2017, disponibil on-line: <http://www.itmbihor.ro/site/comunicate%20presa/2017-06-08.pdf>;

Institutul Național de Statistică din România, disponibil on-line: http://www.inse.ro/cms/files/Web_IDD_BD_ro/index.htm;

Ministerul Justiției, disponibil on-line: <http://www.just.ro/>;

Ministerul pentru Mediul de Afaceri, Comerț și Antreprenoriat, Start-up Nations, <http://www.aippimm.ro/articol/programe/start-up-nation-2017/comunicat-start-up-nation-2> ;

Oficiul Național al Registrului Comerțului, www.onrc.ro;

Organizația Economică pentru Creștere și Dezvoltare (OECD) / Uniunea Europeană (UE) (2015) – *Antreprenorii Dispăruți 2015: Politici pentru auto-ocuparea forței de muncă și antreprenoriat*, Publicație OECD, Paris.

Organizația pentru Cooperare și Dezvoltare Economică (OCDE)/ Programul de dezvoltare economică locală și ocuparea forței de muncă [Local Economic and Employment Development Programme – LEED], disponibil on-line: <http://www.oecd.org/cfe/leed/entrepreneurship.htm>;

Organizația pentru Cooperare și Dezvoltare Economică (OCDE)/Comisia Europeană (CE) (2013) – Antreprenorii dispăruți: Politici pentru antreprenoriatul incluziv în Europa, Publicație OECD, disponibil on-line: <http://dx.doi.org/10.1787/9789264188167-en>, accesat la 24.09.2017;

Parlamentul României – *Legea nr. 26/1990 *** Republicată privind registrul comerțului, cu modificările și completările ulterioare*, disponibil on-line: http://www.onrc.ro/documente/legislatie/LEGE_Nr_26.pdf;

Parlamentul României – *Legea nr. 300/2004 din 28/06/2004 Publicată în Monitorul Oficial, Partea I nr. 576 din 29/06/2004 privind autorizarea persoanelor fizice și a asociațiilor familiale care desfășoară activități economice în mod independent (actualizată până la data de 7 iunie 2006*)*, disponibil on-line: <http://legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocument/53045>;

Parlamentul României – Legea Nr. 31/1990, publicată în Monitorul Oficial al României, numerele 126 - 127 din 17 noiembrie 1990 *** Republicată privind societățile comerciale, cu modificările și completările ulterioare, disponibil on-line: http://www.bpi.ro/fisiere/acteNormative/incidente/lege_1990_31.pdf;

Parlamentul României – Legea nr. 359/2004 privind simplificarea formalităților la înregistrarea în registrul comerțului a persoanelor fizice, asociațiilor familiale și persoanelor juridice, înregistrarea fiscală a acestora, precum și la autorizarea funcționării persoanelor juridice, cu modificările și completările ulterioare, disponibil on-line: http://www.onrc.ro/documente/legislatie/LEGE_Nr_359_2004.pdf;

Programul Operațional Competitivitate (2022). Ghidul Solicitantului - Condiții specifice de accesare a fondurilor. Tip de proiect - Întreprinderi inovatoare de tip start-up și spin-off, apel 2. Disponibil la: <https://www.poc.research.gov.ro/uploads/competitii/actiunea-1-2-1/sectiunea-c/2022/ghid-121-start-up-si-spin-off.pdf>

Sistemul European de Statistică - Eurostat, 2017, disponibil on-line: < http://appsso.eurostat.ec.europa.eu/nui/show.do?dataset=une_rt_a&lang=en>, accesat la 12.10.2017;

***Codul Fiscal 2010 /TITLUL III Impozitul pe venit;

<http://www.fonduri-ue.ro/po>

www.fonduri-structurale.ro

www.infoeuropa.ro

www.finantare.ro

Întocmit:

Anca DODESCU

Adela LAZĂR

Raluca BUHAS

Delia BEKESI

Data: 14.10.2022